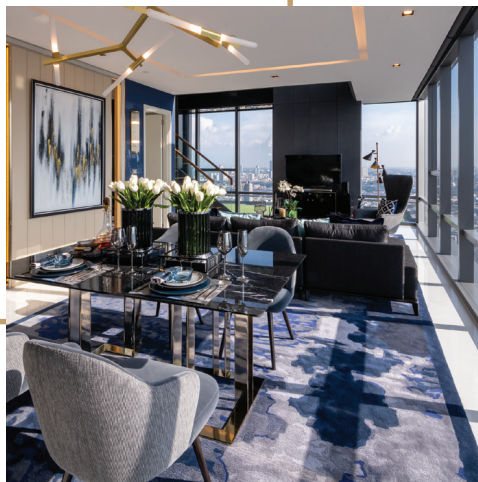
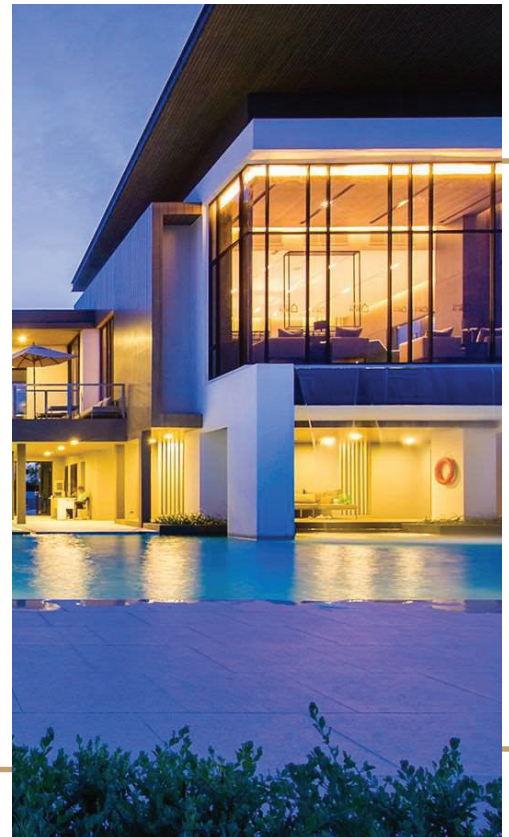

รายงานประจำปี 2561

บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)

#THINK FOR
A BETTER
LIVING

สารบัญ

ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัท
ที่ออกหลักทรัพย์เพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูล
ประจำปี (แบบ 56-1)
ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th หรือ www.lh.co.th

การประกอบธุรกิจ

01	จุดเด่นในรอบปี 2561	1
02	วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท	2
03	สารจากคณะกรรมการ	4
04	ข้อมูลสำคัญทางการเงิน	5
05	ผลประกอบการ	8
06	ผลการดำเนินงาน	9
07	ข้อมูลอื่นๆ	20

การจัดการและการกำกับดูแลกิจการ

08	ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น	24
09	โครงสร้างการจัดการ	26
10	รายงานคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาตอบแทน	39
11	การกำกับดูแลกิจการ	40
12	ความรับผิดชอบต่อสังคม	55
13	รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน	59
14	การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง	60
15	ปัจจัยความเสี่ยง	61
16	รายการระหว่างกัน	64

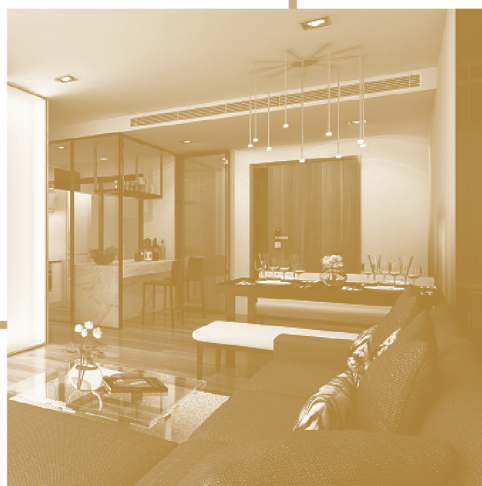
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

17	รายงานความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงิน	72
18	รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ	73
19	การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน	75
20	งบการเงิน	93

ข้อมูลทั่วไป

21	จำนวนบ้านจดทะเบียนเพิ่มในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระหว่างปี 2557 - 2561	166
22	บุคคลอ้างอิง	167
23	สรุปตำแหน่งของรายการที่กำหนดตามแบบ 56 - 2 ในรายงานประจำปี 2561	168

จุดเด่นในรอบปี 2561

บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

	2561	2560	% เพิ่มขึ้น (ลดลง)
ผลการดำเนินงาน			
จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	80	78	2.6
ความสามารถในการทำกำไร			
อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม	28.74%	26.98%	1.8
จุดเด่นจากงบการเงิน (ล้านบาท)			
รายได้รวม	36,447	38,786	(6.0)
กำไรสุทธิ	10,475	10,463	0.1
สินค้าคงเหลือ	48,243	48,198	0.1
สินทรัพย์รวม	111,481	109,491	1.8
ส่วนของผู้ถือหุ้นและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	50,752	50,809	(0.1)
ข้อมูลต่อหุ้น (บาท)			
กำไรสุทธิต่อหุ้น	0.88	0.88	-
มูลค่าตามบัญชี	4.18	4.19	(0.2)
ราคาตลาด (ณ วันสิ้นปี)	9.90	10.50	(5.7)
จำนวนหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (ล้านหุ้น) ณ 31 ธันวาคม	11,950	11,950	-

นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ

1. วิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท

บริษัทมีเป้าหมายที่จะคงความเป็นผู้นำในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงการที่พักอาศัยประเภท บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ และอาคารชุดพักอาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อจำหน่ายให้แก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายตามระดับความต้องการของลูกค้าในแต่ละระดับราคาที่แตกต่างกันไป

2. การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ

บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2526 เพื่อประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 5 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่เมื่อเริ่มก่อตั้งประกอบด้วยนายอนันต์ อิศวโกกิน และนางสาวเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ บริษัทได้เข้าเป็นบริษัทรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2532 และเปลี่ยนฐานะเป็นบริษัทจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2534

บริษัทประสบปัญหาทางการเงินในช่วงปี 2541 – 2542 อันเป็นผลจากวิกฤตเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว บริษัทได้ทำการปรับโครงสร้างหนี้แล้วเสร็จในปี 2542 โดยมีการเพิ่มทุนจากผู้ถือหุ้นเดิมและผู้ถือหุ้นรายใหม่ คือ Government of Singapore Investment Corporation (GIC) หลังจากการเพิ่มทุนดังกล่าว ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2561 ซึ่งเป็นวันปิดสมุดทะเบียนล่าสุด กลุ่มตระกูลอัสวโกกินยังคงเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ที่สุดในสัดส่วนร้อยละ 30.73 ในขณะที่ GIC ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 8

ในระหว่างปี 2556 จนถึงวันที่ 29 สิงหาคม 2561 ซึ่งเป็นวันกำหนดรายชื่อผู้ถือหุ้นครั้งล่าสุด บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในส่วนเกี่ยวกับโครงสร้างการถือหุ้น และการเพิ่มทุน ดังนี้

ผู้ถือหุ้น	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)					
	ส.ค. 2556	ก.ย. 2557	ส.ค. 2558	ส.ค. 2559	ส.ค. 2560	ส.ค. 2561
1. กลุ่มนายอนันต์ อิศวโกกิน						
1.1 นายอนันต์ อิศวโกกิน	23.76	22.07	24.43	24.27	23.93	23.93
1.2 บริษัท เมย์แลนด์ จำกัด *	5.62	5.22	5.78	5.74	5.66	5.67
1.3 นางสาวเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ **	1.14	1.03	1.15	1.15	1.13	1.13
รวมกลุ่มนายอนันต์ อิศวโกกิน	30.52	28.32	31.36	31.16	30.72	30.73
2. GIC Private Limited C.***	16.12	14.96	16.55	17.01	16.17	8.01
3. อื่นๆ	53.36	56.72	52.09	51.83	53.11	61.26
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ทุนชำระแล้ว (ล้านบาท)	10,025.90	10,789.20	11,694.90	11,779.10	11,949.70	11,949.70

หมายเหตุ : * บริษัทที่ถือหุ้นโดยนายอาชนัน อิศวโกกิน บุตรนายอนันต์ อิศวโกกิน และบริษัทที่เกี่ยวข้อง ในสัดส่วนร้อยละ 100

** มารดาของนายอนันต์ อิศวโกกิน

*** ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 GIC Private Limited ได้ลดสัดส่วนการถือหุ้น จาก 16.17% เหลือ 8.01%

3. โครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

บริษัทมีบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นโดยตรงจำนวน 11 บริษัท และบริษัทย่อยที่ถือหุ้นผ่านบริษัทย่อยจำนวน 5 บริษัท ประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ในด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อย ได้พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยเพื่อขายประเภทบ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ และอาคารชุดพักอาศัยเพื่อขาย โดยเน้นการพัฒนาโครงการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และโครงการตามจังหวัดใหญ่ๆ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา ขอนแก่น มหาสารคาม อุดรธานี ประจวบฯ อุทยา และภูเก็ต บริษัทได้นำกลยุทธ์โครงการสร้างบ้านเสร็จก่อนขายมาใช้ ในปี 2543 ซึ่งได้รับการตอบรับจากกลุ่มลูกค้าเป็นอย่างดี

บริษัทมีบริษัทรวมจำนวน 5 บริษัท ประกอบด้วย

(1) บริษัทรวมจำนวน 2 บริษัท ประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกรอ้งแลนด์แอนด์เฮาส์ 2 และบริษัท ควอลิตี้ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

(2) บริษัทรวมจำนวน 2 บริษัท ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายคอนกรีตมวลเบาที่ใช้ในการก่อสร้าง และบริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจค้าปลีก

(3) บริษัทรวมจำนวน 1 บริษัท ประกอบธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ บมจ. แอลเอชไฟแนนซ์เซียลกรุ๊ป ซึ่งเป็นโฮลดิ้งคอมปานีที่มีบริษัทย่อยประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์, บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน และบริษัทหลักทรัพย์

นโยบายการแบ่งการดำเนินงานของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทรวม

บริษัทมีนโยบายแบ่งการทำงานของบริษัทในกลุ่มอย่างชัดเจน ดังนี้

1) บริษัท บริษัทย่อยจำนวน 10 บริษัท และบริษัทรวมจำนวน 2 บริษัท ประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ , ธุรกิจซื้อปั๊มป์มอลล์ และธุรกิจโรงแรม

2) บริษัทรวมจำนวน 2 บริษัท ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เช่น ธุรกิจผลิตวัสดุก่อสร้าง และธุรกิจค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง

3) บริษัทย่อย จำนวน 1 บริษัท และบริษัทรวมจำนวน 1 บริษัท ประกอบธุรกิจ ที่ปรึกษาการลงทุน และบริษัทโฮลดิ้งที่มีบริษัทย่อยทำธุรกิจธนาคารพาณิชย์, บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน และบริษัทหลักทรัพย์

นโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทรวม

บริษัทมีนโยบายลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทรวมที่ดำเนินธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัท เช่น ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจผลิตวัสดุก่อสร้าง ธนาคารพาณิชย์ที่มีนโยบายให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยรายย่อยทั่วไป เป็นต้น รวมทั้งหากมีธุรกิจใดที่น่าสนใจและมีผลตอบแทนดี บริษัทก็อาจพิจารณาเข้าไปลงทุน โดยการเข้าไปลงทุนดังกล่าวต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริษัท

นโยบายการบริหารงานในบริษัทย่อยและบริษัทรวม บริษัทจะส่งกรรมการที่เป็นตัวแทนของบริษัทเข้าร่วมบริหารงานในบริษัทย่อย และบริษัทรวมตามสัดส่วนที่บริษัทถือหุ้นอยู่ เพื่อกำหนดนโยบายที่สำคัญและควบคุมการดำเนินธุรกิจของบริษัทย่อยและบริษัทรวมให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสร้างผลกำไรให้กับบริษัท

ข้อพิพาททางกฎหมาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีข้อพิพาททางกฎหมายในคดีที่อาจมีผลกระทบด้านลบต่อสินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อยที่มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 5 ของส่วนของผู้ถือหุ้น

รายงานจากคณะกรรมการ

สวัสดีครับ ท่านผู้ถือหุ้นทุกท่าน

ปี 2561 บริษัทฯ มียอดจองจากธุรกิจที่อยู่อาศัย 28,788 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9% จากปี 2560 โดยมีสัดส่วนเป็นบ้านเดี่ยว 71% ทาวน์เฮาส์ 12% และอาคารชุด 17% และมียอดรับรู้รายได้จากการโอนที่อยู่อาศัย 30,514 ล้านบาท ลดลง 4% จากปี 2560 คิดเป็นสัดส่วนบ้านเดี่ยว 69% ทาวน์เฮาส์ 10% และอาคารชุด 21% บริษัทฯ ยังมีรายได้ค่าเช่าและค่าบริการจากธุรกิจโรงแรม ศูนย์การค้า และอะพาร์ตเมนต์ให้เช่าอีก 3,733 ล้านบาท ซึ่งเติบโตกว่าปีก่อนร่วม 17% นอกจากนี้ก็ยังได้รับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัทร่วมอีก 3,404 ล้านบาท ซึ่งเป็นยอดที่สูงกว่าปีก่อน 9%

ในรอบปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้เปิดโครงการใหม่จำนวน 12 โครงการ โดยมีมูลค่าโครงการรวม 23,110 ล้านบาท ทั้งนี้ประกอบด้วยโครงการที่เป็นประเภทบ้านเดี่ยว บ้านแฝด และทาวน์เฮาส์ รวม 8 โครงการ และคอนโดมิเนียม 4 โครงการ

สำหรับพัฒนาการอื่นๆ ที่สำคัญในรอบปีที่ผ่านมาของบริษัทฯ และบริษัทย่อย มีดังนี้

- ออกและเสนอขายหุ้นกู้ 3 ครั้ง คิดเป็นมูลค่ารวม 12,200 ล้านบาท ครั้งที่ 1/2561 มูลค่า 1,200 ล้านบาท อายุ 7 ปี อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.96 ต่อปี
ครั้งที่ 2/2561 มูลค่า 6,000 ล้านบาท อายุ 3 ปี อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 1.98 ต่อปี
ครั้งที่ 3/2561 มูลค่า 5,000 ล้านบาท อายุ 3 ปี อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.02 ต่อปี
- จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงานงวด 6 เดือนแรกของปี ในอัตราหุ้นละ 0.40 บาทต่อหุ้น และอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 ให้จ่ายเงินปันผลงวด 6 เดือนหลังของปี ในอัตราหุ้นละ 0.35 บาทต่อหุ้น
- เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2561 Land and Houses U.S.A. Inc. บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 100 ได้ขายอะพาร์ตเมนต์ The Domain Residence ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เป็นเงิน 140 ล้านดอลลาร์สหรัฐ บริษัทย่อยมีกำไรก่อนหักภาษีเงินได้จากการขายอะพาร์ตเมนต์ให้เข้าดังกล่าวรวมจำนวนประมาณ 41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- เมื่อวันที่ 19 และ 26 ตุลาคม 2561 บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 100 ได้เปิดให้บริการศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยา และ โรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ พัทยา ตามลำดับ ซึ่งเป็นแลนด์มาร์กใหม่

ใจกลางเมืองพัทยาเหนือ โดยได้รับการตอบรับที่ดีมากจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

- ต้นเดือนกันยายน 2561 บริษัทฯ ได้เปิดขายสินค้าแบรนด์ใหม่ชื่อ VIVE (อ่านว่า วีเว แปลว่า มีชีวิตยืนยาว) บนทำเลศักยภาพถนนบางนา-ตราด กม.7 ใกล้เมกะบางนา โดยลูกค้าได้ให้ความสนใจในการเยี่ยมชมและจองซื้อบ้านโครงการนี้เป็นอย่างดี ซึ่งนับเป็นความสำเร็จของการเปิดตัวแบรนด์ใหม่ของบริษัทฯ
- ในปี 2561 บริษัทฯ ได้รับรางวัลโครงการอสังหาริมทรัพย์ดีเด่น จากศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย บริษัทเอเจนซีฟอร์ เรียลเอสเตท แอฟแฟร์ส จำกัด (AREA) โดยคณะกรรมการได้สำรวจและพิจารณาคัดเลือกโครงการซึ่งมีคุณสมบัติ “คุ้มค่าน่าซื้อ” เพื่อรับโล่ประกาศเกียรติคุณ จำนวน 3 โครงการ
  - โครงการมณฑนา ราชพฤกษ์- สะพานมหาเจษฎาบดินทร์ฯ รางวัลโครงการประเภทบ้านเดี่ยวราคาสูง
  - โครงการ inzio 3 ปิ่นเกล้า- วงแหวน รางวัลโครงการประเภทบ้านเดี่ยวราคาปานกลาง
  - โครงการคอนโดมิเนียม 333 Riverside รางวัลประเภทอาคารชุดราคาสูง

บริษัทฯ มุ่งมั่นในการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่ดีมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจจากผู้บริโภคในการสนับสนุนสินค้าของบริษัทฯ รวมถึงเน้นให้มีการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลอย่างเคร่งครัดควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ท้ายที่สุดนี้ ผมขอขอบคุณลูกค้าทุกๆ ท่าน ผู้ถือหุ้น พนักงานบริษัทฯ สถาบันการเงิน Suppliers ผู้รับเหมา ที่ได้ให้การสนับสนุนกิจการของบริษัทฯ ร่วมสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดีมีคุณภาพ ภายในโครงการแลนด์ แอนด์ เฮาส์ ทุกโครงการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพร สุนทรจิตต์เจริญ)
ประธานกรรมการ

ข้อมูลสำคัญทางการเงิน

บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

อัตราส่วนทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561, 2560 และ 2559

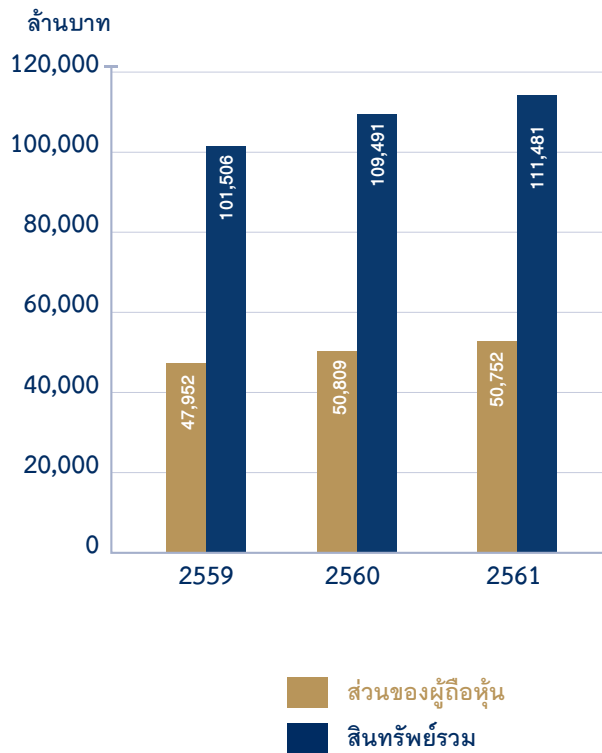
		31 ธ.ค. 2561	31 ธ.ค. 2560	31 ธ.ค. 2559
อัตราส่วนสภาพคล่อง				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	2.55	2.32	2.72
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.36	0.23	0.16
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	(เท่า)	0.45	0.42	0.46
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	-	-	-
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	-	-	-
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(เท่า)	0.40	0.42	0.37
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	(วัน)	895	854	980
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(เท่า)	5.46	6.10	5.45
ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	66	59	66
Cash Cycle	(วัน)	831	797	916
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร				
อัตรากำไรขั้นต้น	(%)	35.07	34.36	34.35
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	(%)	21.43	19.14	20.61
อัตรากำไรอื่น	(%)	15.38	18.05	15.41
อัตราส่วนเงินสดต่อการหากำไร	(%)	141.21	137.11	137.98
อัตรากำไรสุทธิ	(%)	28.74	26.98	27.06
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	(%)	20.94	21.57	18.62
กำไรต่อหุ้นพื้นฐาน	(บาทต่อหุ้น)	0.88	0.88	0.73
กำไรต่อหุ้นปรับลด	(บาทต่อหุ้น)	-	0.87	0.72
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(%)	9.48	9.92	8.64
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	(%)	50.93	54.31	64.28
อัตราหมุนของสินทรัพย์	(เท่า)	0.33	0.37	0.32
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	1.20	1.15	1.12
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	7.88	6.89	6.42
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน	(เท่า)	0.80	0.86	0.48
อัตราการจ่ายเงินปันผล	(%)	85.53	85.65	89.23

ข้อมูลสถิติทางการเงินเปรียบเทียบ 3 ปี

	2561	2560	2559
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	111,481	109,491	101,506
สินค้ำคงเหลือ	48,243	48,198	48,926
เงินลงทุน	29,280	29,734	25,771
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)			
เงินกู้ยืมระยะสั้น (เงินกู้ที่มีภาระดอกเบี้ย)	14,274	16,139	11,075
เงินกู้ยืมระยะยาว (เงินกู้ที่มีภาระดอกเบี้ย)	35,781	32,835	32,581
หนี้สินรวม	60,729	58,683	53,554
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	11,950	11,950	11,787
ส่วนของผู้ถือหุ้น	50,752	50,809	47,952
ผลการดำเนินงาน (ล้านบาท)			
รายได้จากการขาย	30,514	31,724	27,372
รายได้รวม	36,447	38,786	31,853
กำไรขั้นต้น	12,012	11,998	10,274
กำไรสุทธิ	10,475	10,463	8,618
เทียบเป็นอัตราต่อหุ้น (บาท)			
มูลค่าตามบัญชี	4.18	4.19	3.98
กำไรสุทธิ	0.88	0.88	0.73
อัตราส่วนทางการเงิน			
อัตราส่วนสภาพคล่อง	2.55	2.32	2.72
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	0.36	0.23	0.16
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร			
อัตรากำไรขั้นต้น	35.07%	34.36%	34.35%
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	21.43%	19.14%	20.61%
อัตรากำไรสุทธิ	28.74%	26.98%	27.06%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	20.94%	21.57%	18.62%
อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน			
อัตราผลตอบแทนจากทรัพย์สิน	9.48%	9.92%	8.64%
อัตราส่วนนโยบายทางการเงิน			
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	1.20	1.15	1.12
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	7.88	6.89	6.42
จำนวนหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (ล้านหุ้น) ณ 31 ธันวาคม	11,950	11,950	11,787

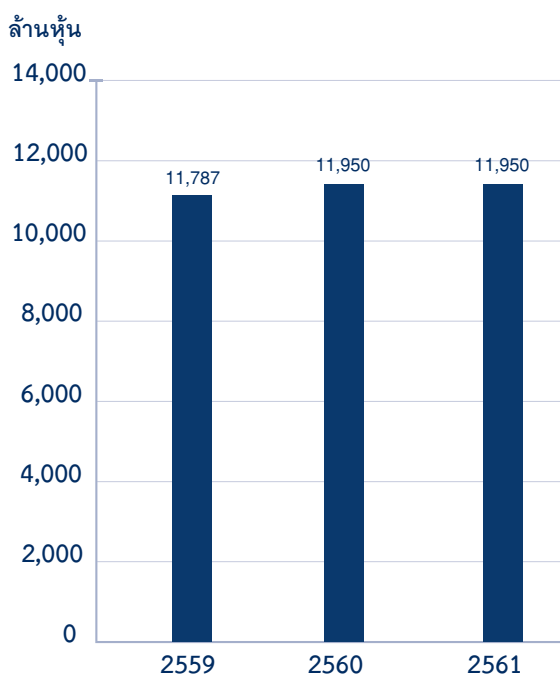
สินทรัพย์รวมและส่วนของผู้ถือหุ้น

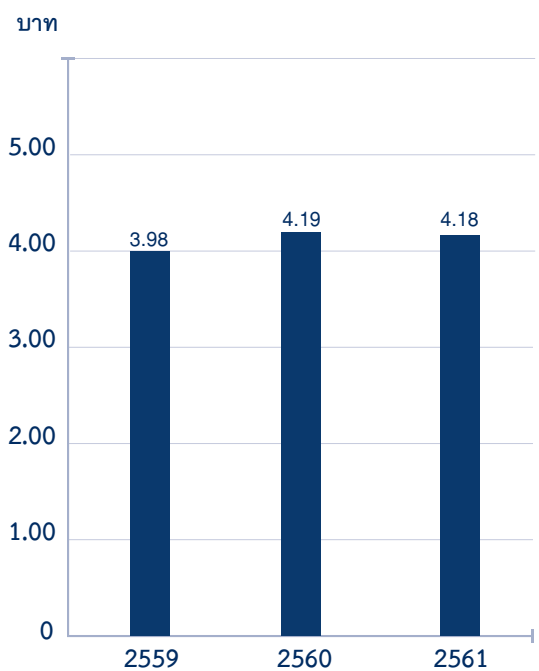
ผลการดำเนินงาน

จำนวนหุ้นที่เรียกชำระแล้ว

มูลค่าตามบัญชี

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

โครงสร้างรายได้

ผลิตภัณฑ์	ดำเนินการโดย	% การถือหุ้น ของบริษัท	ปี 2561		ปี 2560		ปี 2559	
			ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
1. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์								
บ้านเดี่ยว	บริษัท		20,466	56.2	18,534	47.8	19,178	60.2
	บริษัทย่อย: บจ.แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์	99.99	-	-	-	-	5	0.0
	บริษัทย่อย: บจ.แอล. เอช. เมืองใหม่	55.00	397	1.1	227	0.6	226	0.7
	บริษัทย่อย: บจ.แอลเอช แอสเซท	99.99	115	0.3	108	0.3	138	0.4
รวมรายได้บ้านเดี่ยว			20,978	57.6	18,869	48.7	19,547	61.3
ทาวน์เฮ้าส์	บริษัท		2,486	6.8	1,761	4.5	1,763	5.5
	บริษัทย่อย: บจ.แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์	99.99	637	1.7	468	1.2	274	0.9
รวมรายได้ทาวน์เฮ้าส์			3,123	8.5	2,229	5.7	2,037	6.4
คอนโดมิเนียม	บริษัท		6,413	17.6	10,619	27.4	5,771	18.1
รวมรายได้คอนโดมิเนียม			6,413	17.6	10,619	27.4	5,771	18.1
ที่ดินเปล่า	บริษัท		-	-	5	0.0	17	0.1
	บริษัทย่อย: บจ.แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์	99.99	-	-	2	0.0	-	-
	บริษัทย่อย: บจ.แอตแลนติก รีลเอสเตท	99.99	-	-	-	-	1	0.0
รวมรายได้ที่ดินเปล่า			-	-	7	0.0	18	0.1
รวมรายได้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์			30,514	83.7	31,724	81.8	27,373	85.9
2. รายได้ค่าเช่า								
	บริษัทย่อย: บจ.แอลแอนด์เอชพรีอเพอร์ตี้	60.00	1,861	5.0	1,652	4.3	1,707	5.4
	บริษัทย่อย: Land and Houses U.S.A. Inc.	100.00	715	2.0	672	1.7	619	1.9
	บริษัทย่อย: บจ.แอลเอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล	99.99	1,157	3.2	874	2.3	210	0.7
รวมรายได้ธุรกิจให้เช่าและบริการ			3,733	10.2	3,198	8.3	2,536	8.0
3. กำไรจากการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วม								
บริษัทร่วม : บมจ.แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป		21.88	-	-	1,135	2.9	-	-
4. กำไรจากการขายที่ดิน รอการพัฒนา								
บริษัทย่อย: บจ.แอล.เอช. เมืองใหม่		55.00	-	-	80	0.2	1,240	3.9
5. กำไรจากการขายทรัพย์สินให้แก่ ทรัสต์เพื่อการลงทุนใน อสังหาริมทรัพย์								
บริษัทย่อย: บจ.แอลแอนด์เอชพรีอเพอร์ตี้		60.00	-	-	2,080	5.4	-	-
6. กำไรจากการขายโครงการ								
บริษัท			116	0.3	-	-	-	-
7. กำไรจากการจำหน่าย อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน								
บริษัทย่อย: Land and Houses U.S.A. Inc.		100.00	1,335	3.7	-	-	-	-
8. รายได้อื่น			749	2.1	569	1.4	704	2.2
9. รวมรายได้ 1 - 8			36,447	100.0	38,786	100.0	31,853	100.0
10. ส่วนแบ่งกำไรจากเงิน ลงทุนในบริษัทร่วม			3,404	9.3	3,137	8.1	2,963	9.3
รายได้ทั้งสิ้น 9+10			39,851	109.3	41,923	108.1	34,816	109.3

ผลการดำเนินงาน

(1) นโยบายและลักษณะการตลาด

กลยุทธ์การแข่งขัน

กลยุทธ์การดำเนินงานของบริษัท ยังคงดำเนินนโยบายสร้างบ้านเสร็จก่อนขายในทุกโครงการที่เป็นโครงการแนวราบ ยกเว้นโครงการคอนโดมิเนียมที่การดำเนินการขายจะมีลักษณะที่ให้องค์กรดำเนินการก่อสร้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินการโครงการ เนื่องจากโครงการคอนโดมิเนียมจะก่อสร้างให้แล้วเสร็จทั้งอาคาร จึงโอนกรรมสิทธิ์ได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้บริโภคได้มีระยะเวลาในการวางแผนทางการเงินและผ่อนดาวน์จำนวนหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ลูกค้ามีความสามารถในการขอสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ได้ง่ายขึ้น

สำหรับโครงการที่เปิดใหม่และโครงการที่ขายได้ดี จนไม่สามารถก่อสร้างบ้านได้ทันกับความต้องการของลูกค้า การดำเนินงานในด้านการขายในส่วนนี้ บริษัทได้แก้ไขการดำเนินงานด้านการตลาดและการขาย เป็นไปในลักษณะการขายล่วงหน้า (Pre-booking) โดยกำหนดระยะเวลาของบ้านที่จะนำมาขายล่วงหน้า ต้องเป็นบ้านที่สร้างจะแล้วเสร็จภายใน 3 เดือน อย่างไรก็ตามสำหรับการขายล่วงหน้าก่อนที่โอนกรรมสิทธิ์ให้กับลูกค้า บ้านทุกหลังจะต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Control) ตามมาตรฐานของบริษัท นอกจากนี้สำหรับโครงการที่เปิดใหม่ บริษัทได้ดำเนินการเปิดรับให้กับกลุ่มลูกค้าพิเศษ เช่น กลุ่ม VIP ลูกค้าเก่าของบริษัท กลุ่มลูกค้าที่ลงทะเบียนก่อนการเปิดโครงการใหม่ เพื่อทำการตลาดเฉพาะกลุ่ม ก่อนจะเปิดรับลูกค้าทั่วไป ซึ่งเป็นผลที่ทำให้เห็นสถานะตลาดได้อย่างชัดเจน สามารถนำมาปรับกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพิ่มเติมได้อย่างดี เพื่อรองรับลูกค้าทั่วไป

กลยุทธ์การดำเนินงานบ้านสร้างเสร็จก่อนขาย และกลยุทธ์ทางการตลาดและการขายของบริษัท ที่ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องยังเป็นกลยุทธ์ที่สามารถแข่งขันและเรียกความเชื่อมั่นของลูกค้าได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทั้งในด้านการออกแบบบ้านและโครงการเพื่อตอบสนองการอยู่อาศัยสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่อาศัยในโครงการ รวมถึงคุณภาพสินค้าและบริการ คุณภาพของพนักงาน การบริการหลังการขาย ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญของการดำเนินงานของบริษัท นอกจากนี้บริษัทยังให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และความสำคัญของแบรนด์

การดำเนินงานของบริษัท ได้มีการศึกษาวิจัยคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการอยู่อาศัย และความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ดียิ่งขึ้น ในปัจจุบันบริษัทได้ตระหนักถึงการดำเนินงานภายใต้การดำเนินงานความเสี่ยงต่างๆ และการดำเนินงานต่างๆ เพื่อนำมาสู่กลยุทธ์การแข่งขันที่ยั่งยืน

ในส่วนของการขยายตลาด บริษัทได้มีการขยายตลาดที่กว้างมากขึ้น ทั้งในลักษณะการขยายฐานลูกค้า ขยายตลาดในทำเลใหม่ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภูมิภาคมากขึ้น โดยมีการขยายรูปแบบของการอยู่อาศัยในลักษณะของบ้านแฝด (Semi - Detached) มากขึ้น และประเด็นสำคัญ คือ บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในด้านนวัตกรรมเพื่อการอยู่อาศัย เพื่อตอบโจทย์ของการอยู่อาศัยที่มีคุณภาพที่ดี เช่น

- นวัตกรรมบ้านหายใจได้ ภายใต้ campaign Air Plus ซึ่งได้จดลิขสิทธิ์เป็นสิทธิของบริษัท โดยนวัตกรรมนี้ได้กำหนดเป็นมาตรฐานในแบบบ้านใหม่ และจะกำหนดในทุกแบบบ้านที่เป็นโครงการบ้านเดี่ยว และจะดำเนินงานต่อไปในทุกรูปแบบของที่อยู่อาศัย
- Smart Home หรือระบบ Home Automation เพื่อความสะดวกสบายในการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น
- การให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ บริษัทได้ออกแบบใหม่ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยมีห้องนอนชั้นล่าง และราวจับพยุงตัวในห้องน้ำในที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเดี่ยวซึ่งยังไม่มีในตลาดมาก่อน นอกจากนี้บริษัทได้ออกแบบพื้นที่ส่วนกลาง ที่เตรียมความพร้อมและตอบโต้ภัยด้านกายภาพของผู้สูงอายุ เช่น เส้นทางสำหรับ Wheelchair เป็นต้น
- การพัฒนาระบบงานต่างๆ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ลูกค้า เช่น
  - การนำระบบแนะนำบ้านเพื่อการอยู่อาศัยด้วย QR Code ที่จะช่วยลูกค้าเข้าใจในรายละเอียดของการใช้งานต่างๆ การดูแลรักษาอุปกรณ์ภายในและส่วนประกอบที่สำคัญภายในบ้าน ตลอดจนข้อมูลโครงการและข้อมูลที่สำคัญ เป็นต้น

- การพัฒนาระบบงานด้านการเงิน เช่น ระบบ QR Code Credit, QR Payment, Payment Gateway, QR Cross Bank

- การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บริษัทได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบงานให้มีความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงานส่วนงานต่างๆ อย่างต่อเนื่องโดยนำระบบ IT เข้ามาช่วยในการดำเนินการ เพื่อให้ตอบสนองด้านการขาย การก่อสร้าง และบริการ ตลอดจนส่วนงานต่างๆ เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

กลยุทธ์การตลาดที่สำคัญของบริษัท คือกลยุทธ์ “บ้านสร้างเสร็จก่อนขาย” ยังเป็นกลยุทธ์หลักของการดำเนินงานของบริษัท เนื่องจากสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าในด้านต่างๆ เนื่องจากลูกค้าได้เห็นสภาพโครงการ แปลงที่ดิน แบบบ้านที่สนใจ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมต่างๆ และที่สำคัญลูกค้าสามารถที่จะเข้าอยู่ได้ทันที ซึ่งทางบริษัทได้เตรียมความพร้อมต่างๆ ในทุกส่วนของบ้านในการเข้าอยู่ให้กับลูกค้า กลยุทธ์นี้มีผลที่ดีต่อการดำเนินงานของบริษัททั้งด้านการควบคุมต้นทุน การกำหนดราคาขาย การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านคุณภาพ ด้านการขายและบริการ นอกจากนี้ทางบริษัทได้อำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าของโครงการ โดยมีบริการขนย้ายโดยบริษัทผู้ชำนาญการขนย้าย คือ บริษัท เจริญอินเตอร์เนชั่นแนล มูฟเวอร์ จากที่อยู่อาศัยเดิมเข้าสู่บ้านหลังใหม่ในโครงการ ภายใต้แนวคิด “ความสุขในบ้านใหม่ ที่ไม่เหนื่อยใจกับการขนย้าย แล้วเรื่องย้ายบ้านก็เป็นเรื่องง่ายๆ ที่ไม่ต้องกังวล... อีกต่อไป” บริษัทเริ่มที่จะนำแนวทางการบริการลูกค้า ภายใต้นโยบาย “Beyond Services” มาใช้ในอนาคตอันใกล้

ปัจจุบันการดำเนินงานของบริษัท ได้แบ่งระดับสินค้าตามแบรนด์ (Brand) โดยพิจารณาจากระดับราคาสินค้าและกลุ่มผู้บริโภคเป็นสำคัญรวมถึงส่วนประกอบทางการตลาด (Marketing Mix) และการแบ่งส่วนตลาด (Segmentation) อย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในแต่ละกลุ่มได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ได้คำนึงถึงปัจจัยสำคัญๆ ดังนี้

- ทำเลที่ตั้งโครงการ บริษัทให้ความสำคัญกับการเลือกทำเลที่ตั้งโครงการ ที่จะต้องตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าได้ในแต่ละระดับ ทั้งในด้านการคมนาคม การเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยรอบโครงการ การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการของบริษัทจะกระจายออกไปในทำเลต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เพื่อรองรับความต้องการที่อยู่อาศัยในแต่ละทำเลและเพื่อตอบสนองลักษณะโครงสร้างและความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคที่อ้างอิงกับลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์และประชากรศาสตร์ (Geographic and Demographic) คืออิงกับที่อยู่อาศัยเดิมหรือแหล่งทำงานและสถานภาพของประชากรในทำเลนั้นเป็นสำคัญ การดำเนินงานด้านโครงการที่อยู่อาศัยยังให้ความสำคัญและกระจายไปในระดับกลุ่มต่างๆ (Segmentation) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาส และการตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้ากลุ่มต่างๆ นอกจากนี้บริษัทยังได้มีการศึกษาเพื่อวางแผนรองรับในอนาคตโดยได้มีการศึกษาทำเลต่างๆ ที่มีศักยภาพ และซื้อที่ดินเก็บไว้เป็น Land Bank เพื่อรอการพัฒนาโครงการในอนาคตอันจะสร้างความได้เปรียบในด้านต้นทุนที่ดิน และนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันและผลตอบแทนที่สูง ซึ่งปัจจุบันบริษัทมีที่ดินหลายแปลงที่มีศักยภาพ ติดกับสถานีรถไฟฟ้า

- แบบบ้านหรือสินค้า เนื่องจากความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคในแต่ละระดับราคาหรือแต่ละแบรนด์สินค้าจะมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป บริษัทจึงได้ให้ความสำคัญในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละกลุ่มอย่างต่อเนื่องในลักษณะเชิงรุกที่มองก้าวไปข้างหน้า ทั้งในส่วนของลูกค้าที่ได้เข้าอยู่ในโครงการของบริษัท ลูกค้าที่แวะชมโครงการ ลูกค้าที่กำลังตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัย ตลอดจนลูกค้าที่ตัดสินใจซื้อในโครงการที่อยู่อาศัยอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาพัฒนาสินค้าหรือความต้องการต่างๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้บริโภคในด้านต่างๆ ในปัจจุบันการดำเนินงานในเรื่องของแบบบ้านได้มีการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเป็นระยะๆ ประกอบด้วยนวัตกรรมบ้านหายใจได้ (Air Plus) ที่สร้างความแตกต่างของสินค้าที่มีอยู่ในตลาด
- คุณภาพของสินค้า บริษัทได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับมาตรฐานงานก่อสร้างบ้านและระบบสาธารณูปโภคในโครงการโดยมีการกำหนดมาตรฐานก่อสร้าง ขั้นตอนการตรวจสอบการก่อสร้าง โดยเน้นหลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติ การตรวจสอบ ที่เป็นระเบียบแบบแผนอย่างชัดเจนตามมาตรฐานเพื่อให้ได้สินค้าคุณภาพดี บริษัทมีนโยบายและมาตรฐานวิธีการปฏิบัติงานด้านการก่อสร้างที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า “บ้านทุกหลังก่อนที่จะส่งมอบให้แก่ลูกค้า จะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพ QC (Quality Control) อยู่ในระดับที่ดี” จึงจะส่งมอบบ้านให้ลูกค้าได้ ดังนั้นสินค้าที่มี

คุณภาพ ต้องเริ่ม ณ จุดเริ่มต้น คือ การตรวจแบบก่อสร้าง การวิเคราะห์โครงสร้างของชั้นดิน การตรวจสอบในแต่ละขั้นตอนของการก่อสร้างต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ บริษัทยังให้ความสำคัญกับวัสดุที่นำมาก่อสร้าง ต้องได้คุณภาพ

นอกเหนือจากการก่อสร้างบ้านแล้ว บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านสภาพโครงการ ตั้งแต่การวางแผนโครงการ การเลือกใช้วัสดุที่คงทนถาวรของงานสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในโครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่สอดคล้องกับการอยู่อาศัย และที่สำคัญคือเรื่องความปลอดภัยของการอยู่อาศัย นอกจากนี้บริษัทยังได้ให้ความสำคัญกับการดูแลและรักษาสภาพโครงการให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ โดยได้มีการวางรากฐานในการบริหารโครงการการดูแลรักษา และบำรุงระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี ก่อนส่งให้นิติบุคคลบ้านจัดสรร ในโครงการ เพื่อให้เป็นโครงการและชุมชนที่น่าอยู่ตลอดไป

- การกำหนดราคาขาย จากกลยุทธ์ของบริษัท เป็นในลักษณะของการสร้างบ้านเสร็จก่อนขาย ซึ่งมีข้อที่ได้เปรียบในการแข่งขัน คือ ทำให้ทราบต้นทุนในการผลิตและการดำเนินการที่แท้จริงได้อย่างชัดเจน อันจะมีผลต่อการกำหนดราคาขายของสินค้าที่ชัดเจนสอดคล้องกับภาวะการแข่งขันซึ่งการกำหนดราคาขายของบริษัทจะพิจารณาตามภาวะตลาดที่เกิดขึ้น ในแต่ละทำเลแต่ละช่วงเวลา และบริษัทไม่มีนโยบายในการกำหนดราคาเพื่อให้ลูกค้าต้องร้อง อันจะส่งผลเสียและไม่เป็นธรรมกับลูกค้า บริษัทกำหนดนโยบายการตั้งราคา ที่สมเหตุสมผลกับคุณภาพสินค้า
- การส่งเสริมการขาย ในด้านการสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่างๆ บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อมูลโครงการของผู้บริโภค โดยเฉพาะสื่อสารทางด้าน online ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้บริโภคใช้ในการหาข้อมูลที่อยู่อาศัยบริษัทได้ให้ความสำคัญกับสื่อประเภท online อย่างมาก แยกเป็นแต่ละประเภทที่สำคัญ ดังนี้
  - Google ที่ให้ความสำคัญทั้ง SEO (Search Engine Optimization) และ SEM (Search Engine Marketing)
  - Facebook ปี 2561 บริษัทมี Fan Page อยู่ที่ 590,000 ราย
  - Twitter มี 9,000 Followers
  - บริษัทได้มีการใช้ Line official Account มีการส่ง Rich message ไปยัง Line Friend เกี่ยวกับเกร็ดความรู้เกี่ยวกับบ้านและกิจกรรมทางการตลาด

- บริษัทได้ให้ความสำคัญด้านสื่อ Internet อย่างมาก มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ website ของบริษัทให้ทันสมัย น่าติดตาม และง่ายต่อการเข้าถึงและค้นหาข้อมูลได้อย่างดี

บริษัทยังคงรูปแบบของ Single Number 1198 คือระบบ Call Center Front Line Management ที่ลูกค้าสามารถสอบถามรายละเอียดโครงการ และนัดหมายการเข้าชมโครงการได้ในทุกโครงการของบริษัท การดำเนินงานด้านการสื่อสารข้อมูลโครงการของบริษัท ได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และพฤติกรรมผู้บริโภคของบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมต้นทุนในการดำเนินการด้านการสื่อสารต่างๆ ไปสู่ผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมงบประมาณค่าใช้จ่ายสื่อกลางแจ้ง (Billboard) และการดำเนินงานด้านการใช้สื่อต่างๆ ที่มีหน่วยงานคือฝ่ายสื่อสารองค์กร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านการวางแผนการโฆษณาและการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ก่อนออกไปสู่สายตาผู้บริโภค

ลักษณะลูกค้าและกลุ่มเป้าหมาย

ดังที่กล่าวมาแล้วการดำเนินโครงการที่อยู่อาศัยของบริษัทได้มีโครงการกระจายไปในทำเลต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และโครงการในต่างจังหวัด คือเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา มหาสารคาม อุดรธานี ภูเก็ต ซึ่งยังคงดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ “บ้านสบายสร้างเสร็จก่อนขาย” ที่มีความพร้อมในการอยู่อาศัย โดยยึดมั่นในมาตรฐานคุณภาพบ้าน สภาพโครงการ ระบบการตรวจสอบที่ดีและเป็นมาตรฐาน ทำให้บริษัทเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางตามระดับความต้องการของลูกค้าในแต่ละแบรนด์ซึ่งสะท้อนระดับราคาที่แตกต่างกันไปในแต่ละ Brand และตามระดับราคา (Segmentation)

การขยายตัวทางตลาดโดยการกระจายในทุกระดับราคา (Segmentation) ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างกว้างขวางขึ้น และเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดในกลุ่มเป้าหมายใหม่ ทำให้รายได้จากการขายเพิ่มสูงขึ้น บริษัทจึงได้มีการขยายตลาดที่อยู่อาศัย โดยการแสวงหาลูกค้ากลุ่มใหม่ (New User) และการขยายโครงการทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด แต่ยังคงตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าที่ดีเป็นสำคัญ นอกจากนี้บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการบริการหลังการขาย (After Sales Service) ซึ่งเป็นจุดเด่นของบริษัท โดยบริษัทตระหนักถึงการดูแลลูกค้าในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของความปลอดภัยและสภาพการอยู่อาศัย การอำนวยความสะดวกในการ

แจ้งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยผ่านระบบ call center และระบบ internet มีการกำหนดแผนงานดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศ ให้ดีมีคุณภาพ ก่อนการส่งมอบ และดูแลการจัดตั้งนิติบุคคลบ้าน จัดสรรอย่างชัดเจน

ในปี 2561 บริษัทได้ขยายฐานกลุ่มลูกค้าจากเดิมให้กว้างขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2560 โดยการออกแบบสินค้าใหม่เพื่อเข้าสู่ระดับราคา (Segmentation) ใหม่ ใน Brand ใหม่ คือ VIVE ที่จะตอบสนองรูปแบบวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ ได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเดี่ยว ทาวน์โฮม และคอนโดมิเนียม ที่มีฟังก์ชันตอบสนองความต้องการลูกค้าได้เป็นอย่างดี

ในด้านการบริหารงานขาย บริษัทได้มีการพัฒนาระบบ CRM (Customer Relationship Management) และระบบ CEM (Customer Emotional Management) อย่างต่อเนื่อง เพื่อมาช่วยในการดำเนินงานด้านการขาย การตลาด ความพึงพอใจของลูกค้า ทำให้บริษัทเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มลูกค้าได้เป็นอย่างดี และมีการสร้างกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับกลุ่มลูกค้า ทำให้กลุ่มลูกค้าที่ซื้อบ้านในโครงการของบริษัทกว่า 30% เป็นลูกค้าในโครงการเก่าหรือเป็นกลุ่มญาติ พี่น้องของลูกค้าที่อยู่ในโครงการของบริษัท ซึ่งมีผลดีต่อการดำเนินงาน และต้นทุนการดำเนินงานที่ลดลง

การจัดจำหน่ายและช่องทางการจัดจำหน่าย

บริษัทใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านสำนักงานขายที่โครงการของบริษัท โดยบริษัทมีโครงการที่อยู่อาศัยที่กระจายไปในแต่ละทำเลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล บริษัทอาศัยการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายด้วยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต จากข้อมูลปี 2561 ลูกค้าที่แวะชมโครงการโดยรวมทั้งหมด 47% มาจากสื่ออินเทอร์เน็ต หากพิจารณาในระดับ Brand ปรากฏให้เห็นว่า Brand ทาวน์โฮม

และบ้านเดี่ยว ระดับราคาต่ำกว่า 10 ล้านบาท ลูกค้าที่แวะชมโครงการจากสื่ออินเทอร์เน็ต สูงถึง 54% และ 30% มาจากสื่อป้ายโฆษณา นอกจากนี้ยอดจองของบริษัทมาจากสื่ออินเทอร์เน็ต 46% และต้นทุนในการดำเนินงานมีสัดส่วนที่ต่ำ กล่าวคือต้นทุนต่อลูกค้าแวะ 3,408 บาทต่อราย และต้นทุนต่อลูกค้าจอง 20,420 บาทต่อราย ขณะที่สื่ออื่นๆ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสื่อด้านอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพที่ดี

บริษัทได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านการสื่อสาร และการวิเคราะห์ผู้บริโภค คือการสร้างระบบฐานข้อมูลลูกค้า และการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าด้วยระบบ CRM (Customer Relationship Management) ที่มีประสิทธิภาพ โดยพนักงานขายทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลลูกค้าผ่าน network ของบริษัท ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้บริษัทยังมีระบบ e - brochure ที่ส่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปให้กับลูกค้าที่มี e-mail address ทำให้ต้นทุนการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าของบริษัทต่ำกว่าผู้ประกอบการรายอื่นๆ นอกจากนี้บริษัทมีนโยบาย และแผนงานการพัฒนาบุคลากรด้านการขายอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำเสนอสินค้า และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ได้เป็นอย่างดี

(2) ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน

ภาวะตลาดที่อยู่อาศัยปี 2561

ตลาดที่อยู่อาศัยโดยรวมในปี 2561 จากตัวเลขโดยรวมของบ้านจดทะเบียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยรวมทั้งหมด 122,877 หน่วย แบ่งแยกเป็นสร้างเอง 20,291 หน่วย และประเภทจัดสรร 102,586 หน่วย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 7.3 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากที่อยู่อาศัยประเภทจัดสรร ที่เพิ่มสูงขึ้น ถึงร้อยละ 8.8 ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

ข้อมูลเปรียบเทียบที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จำแนกตามประเภทดำเนินการ ระหว่างปี 2558 – 2561

หน่วย : หลัง

ประเภท	2558	2559	2560	2561	2538*
สร้างเอง	22,375	21,915	20,206	20,291	32,118
จัดสรร	101,455	104,628	94,297	102,586	146,735
รวมทั้งหมด	123,830	126,543	114,503	122,877	178,853
% การเปลี่ยนแปลง	-7.2%	2.2%	-9.5%	7.3%	27.7%

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, p. ตัวเลขประมาณการ

* ปี 2538 เป็นปีที่บ้านจดทะเบียนสูงสุด นับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา

** % การเปลี่ยนแปลงของปี 2558 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีก่อน

ข้อมูลเปรียบเทียบที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จำแนกตามประเภทสร้างเอง ระหว่างปี 2558 - 2561

หน่วย : หลัง

บ้านจดทะเบียนเพิ่ม จำแนกตามประเภทสร้างเอง	2558	2559	2560	2561	2538*
บ้านเดี่ยว	19,591	19,156	17,964	17,890	28,116
% การเปลี่ยนแปลง	- 4.6%	- 2.2%	- 6.2%	- 0.4%	- 9.4%
บ้านแฝด	95	119	142	104	151
% การเปลี่ยนแปลง	- 10.5%	25.3%	19.3%	- 26.8%	228.3%
ทาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์	2,689	2,640	2,100	2,297	3,851
% การเปลี่ยนแปลง	- 29.7%	- 1.8%	- 20.5%	9.4%	- 5.7%
รวมทั้งหมดประเภทสร้างเอง	22,375	21,915	20,206	20,291	32,118
% การเปลี่ยนแปลง	- 8.5%	- 2.1%	- 7.8%	0.4%	- 8.6%

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, p. เป็นตัวเลขประมาณการ

* ปี 2538 เป็นปีที่บ้านจดทะเบียนสูงสุด นับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา

** % การเปลี่ยนแปลง เปรียบเทียบช่วงเวลาเดียวกันกับปีก่อนหน้า

หากพิจารณาบ้านจดทะเบียนเพิ่ม เฉพาะที่อยู่อาศัยประเภท
จัดสรร ในปี 2561 จะเห็นได้ว่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งหาก
จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังนี้

- ประเภทบ้านเดี่ยว ในปี 2561 เพิ่มขึ้น 22.3% เมื่อเทียบกับปี 2560 และหากเทียบกับปี 2560 กับปี 2559 ปรากฏว่าในปี 2560 สะท้อนลดลง ร้อยละ 4.3
- ประเภทบ้านแฝด ในปี 2561 ลดลง 19.9 % เมื่อเทียบกับปี 2560 และหากเทียบกับปี 2560 กับปี 2559 ปรากฏว่าในปี 2560 ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 33.7
- ประเภททาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์ ในปี 2561 เพิ่มขึ้น 22.1% เมื่อเทียบกับปี 2560 และหากเทียบกับปี 2560 กับปี 2559 ปรากฏว่าในปี 2560 สะท้อนลดลง ร้อยละ 5.0
- ประเภทคอนโดมิเนียม ในปี 2561 เพิ่มขึ้น 3.9% เมื่อเทียบกับปี 2560 และหากเทียบกับปี 2560 กับปี 2559 ปรากฏว่าในปี 2560 สะท้อนลดลง ร้อยละ 13.1

ข้อมูลเปรียบเทียบที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จำแนกตามประเภทจัดสรร ระหว่างปี 2558 - 2561

หน่วย : หลัง

บ้านจดทะเบียนเพิ่ม ประเภทจัดสรร	2558	2559	2560	2561	2538*
บ้านเดี่ยว	11,837	12,736	12,183	14,897	20,793
% การเปลี่ยนแปลง	-9.3%	7.6%	-4.3%	22.3%	16.4%
บ้านแฝด	2,366	1,895	2,533	2,028	938
% การเปลี่ยนแปลง	-16.1%	-19.9%	33.7%	-19.9%	336.3%
ทาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์	19,624	17,111	16,262	19,853	58,093
% การเปลี่ยนแปลง	8.7%	-12.8%	-5.0%	22.1%	16.0%
คอนโดมิเนียม	67,628	72,886	63,319	65,808	66,911
% การเปลี่ยนแปลง	-9.9%	7.8%	-13.1%	3.9%	-1.5%
รวมทั้งหมดประเภทจัดสรร	101,455	104,628	94,297	102,586	146,735
% การเปลี่ยนแปลง	-6.9%	3.1%	-9.9%	8.8%	7.8%

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, p. เป็นตัวเลขประมาณการ

* ปี 2538 เป็นปีที่บ้านจดทะเบียนสูงสุด นับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา

** % การเปลี่ยนแปลง เปรียบเทียบช่วงเวลาเดียวกันกับปีก่อนหน้า

อนึ่งการเปลี่ยนแปลงของตลาดที่อยู่อาศัย ในปี 2561 ปัจจัยสำคัญๆ ที่มีผลต่อตลาดที่อยู่อาศัย ดังนี้

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2561 ประมาณการที่ 4.2% เทียบกับปี 2560 มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ 3.9% การขยายตัวในแต่ละไตรมาสในปี 2561 เป็นดังนี้ Q1= 4.9%, Q2= 4.6%, Q3 = 3.3.% ประมาณการ Q4 = 4.0%)
- ภาวะเงินเฟ้อทั่วไป ในปี 2561 เฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ร้อยละ 1.1% เทียบกับปี 2560 ที่มีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 0.7%
- อัตราดอกเบี้ยในปี 2561
  - อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อยู่ในระดับที่ 1.5% ตลอดปี แต่มีการปรับขึ้น 0.25% ในการประชุม เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 แนวโน้มการปรับอัตราดอกเบี้ย ตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงินอย่างค่อยเป็นค่อยไป
  - ตลอดปี 2561 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MLR) และอัตราดอกเบี้ย MRR ของ 5 ธนาคารพาณิชย์ ขนาดใหญ่ คงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น
    - อัตราดอกเบี้ย (MLR) และ (MRR) ของ SCB อยู่ที่ 6.025% และ 7.370% ตามลำดับ
    - อัตราดอกเบี้ย MLR และ MRR ของ BBL และ KBank อยู่ที่ 6.25% และ 7.125%

อัตราดอกเบี้ยเพื่อที่อยู่อาศัย ในไตรมาส 3 เทียบไตรมาส 4 โดยเฉลี่ย 3 ปี ไม่เปลี่ยนแปลง แต่อัตราดอกเบี้ยในลักษณะที่เป็น Fixed 3 ปี เปลี่ยนเป็นลักษณะลอยตัว (Float Rate) แทน เนื่องจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยปรับขึ้น ยกเว้นอัตราดอกเบี้ยของ SCB ที่มีปรับขึ้นมากกว่า 0.50% แต่ในที่สุดก็ต้องปรับลงตามการแข่งขันของตลาด

- อัตราปฏิเสธ สินเชื่อจากธนาคาร ในส่วนของบริษัท ในปีที่ผ่านมา สัดส่วนการซื้อสด เท่ากับ 20% เมื่อเทียบเป็นจำนวนราย และเท่ากับ 26% เมื่อเทียบเป็นมูลค่า อัตราการปฏิเสธสินเชื่อ (Rejection Rate) แบ่งแยกตาม Brand ได้ดังนี้
  - Brand Ladawan, Nantawan, Mantana Rejection Rate จากธนาคาร 7.2%
  - Brand TH, Chaiyaphruek, Inizio Rejection Rate จากธนาคาร 10.5%
  - Brand Condo Rejection Rate จากธนาคาร 2.2%
  - ต่างจังหวัด Rejection Rate จากธนาคาร 12.0%
- ผลกระทบจากแนวนโยบายการกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Macroprudential) ของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ประกาศในเดือนตุลาคม 2561
- ราคาวัสดุก่อสร้างโดยรวมเฉลี่ยในปี 2561 มีปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 จากปี 2560 ดัชนีรวมวัสดุก่อสร้าง ปี 2560 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 105.2 ปี 2561 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 107.9 ทั้งนี้ ดัชนีวัสดุก่อสร้างประเภทเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก มีการปรับตัวสูงขึ้นจากค่าดัชนีเฉลี่ย ปี 2560 ที่ 94.8 ปรับสูงขึ้นในปี 2561 มีค่าดัชนี ที่ 102.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4
- ระดับราคาที่ดินมีการปรับตัวที่สูงขึ้นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินโครงการใหม่ที่สูงขึ้น และจำนวนโครงการที่เปิดใหม่ที่ลดลง

ผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561

ผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561 มีสัดส่วนแบ่งตามประเภทที่อยู่อาศัย และระดับราคา ได้ดังนี้

แบ่งตามประเภทที่อยู่อาศัย		แบ่งตามสัดส่วนระดับราคา	
ประเภทที่อยู่อาศัย	สัดส่วน	ระดับราคา	สัดส่วน
บ้านเดี่ยว	71%	ต่ำกว่า 2.00 ล้านบาท	1%
ทาวน์เฮ้าส์	12%	2.00 - 4.00 ล้านบาท	15%
คอนโดมิเนียม	17%	4.01 - 6.00 ล้านบาท	20%
		6.01 - 10.00 ล้านบาท	18%
		10.01 - 25.00 ล้านบาท	25%
		มากกว่า 25.00 ล้านบาท	21%
รวม	100%		100%
สัดส่วนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	89%		
สัดส่วนต่างจังหวัด	11%		

ในปี 2561 ณ ต้นปี บริษัทมีจำนวนโครงการที่เปิดดำเนินการ จำนวนทั้งสิ้น 68 โครงการ เป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 40 โครงการ ต่างจังหวัด 28 โครงการ โครงการเปิดใหม่ระหว่างปี 12 โครงการ โครงการที่เปิดดำเนินการในปี 2561 มีจำนวนทั้งหมด 80 โครงการ สำหรับโครงการที่เปิดใหม่ 12 โครงการ มูลค่าโครงการรวม 23,110 ล้านบาท

จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย ดังนี้

- โครงการบ้านเดี่ยว 6 โครงการ (บ้านแฝดนับเป็นบ้านเดี่ยว)
- โครงการทาวน์โฮม 5 โครงการ (ในโครงการที่ Mix สินค้า นับแยกออกตามประเภทสินค้า นับซ้ำโครงการ)
- โครงการคอนโดมิเนียม 4 โครงการ

แสดงจำนวนโครงการที่ดำเนินการระหว่างปี 2561 – 2562

ณ ต้น ม.ค. ปี	2561	2562
จำนวนโครงการทั้งหมด	68	70
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	40	42
ต่างจังหวัด	28	28
โครงการเปิดใหม่ทั้งหมดระหว่างปี	12	16
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	10	14
ต่างจังหวัด	2	2
มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	23,110	29,960
รวมโครงการที่ดำเนินการทั้งหมดในปี	80	86

หมายเหตุ โครงการ มหาชัย และ นครปฐม อยู่ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วนแบ่งการตลาด (Market Share) ตามจำนวนหลัง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2561 แบ่งจำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย เป็นดังนี้

• ตลาดบ้านเดี่ยว บริษัทมีส่วนแบ่งตลาด	10.1%
• ตลาดบ้านแฝด บริษัทมีส่วนแบ่งตลาด	15.4%
• ตลาดทาวน์เฮาส์ บริษัทมีส่วนแบ่งตลาด	4.1%
• ตลาดคอนโดมิเนียม บริษัทมีส่วนแบ่งตลาด	1.2%

ในส่วนของการดำเนินงานของบริษัท Land and Houses U.S.A. Inc. ในปีที่ผ่านมา ได้ขายอะพาร์ตเมนต์ชื่อ The Domain Residence ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ในราคา 140 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 4,480 ล้านบาท โดยมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 41.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 1,317 ล้านบาท ปัจจุบันบริษัท Land and Houses U.S.A. Inc. มีจำนวนโครงการทั้งหมด 4 โครงการ ดังนี้

Project	Yard	Revere	Mode	Parce at Pruneyard
Location	Portland OR	Campbell CA.	San Mateo CA.	Campbell CA.
No. Units	284	168	111	252
Occupancy rate in 2018	83%	84%	92%	45%
Estimated project's IRR	10%	9%	9%	9.3%

และการดำเนินงานของบริษัท LHMH ในปี 2561 ที่ผ่านมา ได้มีการเปิดโครงการ Terminal 21 พัทยา รูปแบบ Mixed Use ประกอบด้วยโรงแรม และ Shopping Mall โดยมีรายละเอียดโครงการดังนี้ พื้นที่โครงการ 32.84 ไร่ มูลค่าการลงทุน 5,587 ล้านบาท จำนวนห้องพัก 396 ห้อง พื้นที่ Retail 42,000 ตารางเมตร

รายละเอียดโครงการเปิดใหม่ในปี 2561

โครงการ	ประเภท	ขนาดโครงการ (ไร่)	จำนวนหลังทั้งหมด	ราคาเฉลี่ยต่อหลัง (ล้านบาท)	มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	ไตรมาสที่เปิดขาย
1. Villaggio สันทราย เชียงใหม่	รวม	32.3	246	3.3	820	Q1
	SH	17.4	72	5.6	400	
	TH	14.9	174	2.4	420	
2. Villaggio เกาะเรียน อยุธยา	รวม	50.4	296	3.1	1,040	
	SH	41.5	187	4.2	790	
	TH	8.9	109	2.3	250	
3. มัณฑนา อ่อนนุช วงแหวน (5)	SH	85.0	313	10.1	3,150	Q2
4. Indy 2 ศรีนครินทร์	TH	45.5	445	3.4	1,500	
5. The Room สุขุมวิท 38	CD	2.3	229	14.0	3,200	
6. The Room พญาไท	CD	2.6	437	8.9	3,900	
7. The Ease (2) พระราม 2	CD	4.4	329	2.3	760	Q3
8. Vive บางนา	TH	20.7	92	10.4	960	
9. Villaggio รังสิต คลอง 2	รวม	87.0	483	4.4	2,020	
	SH	34.8	185	5.4	1,000	
	SEMI	52.2	298	3.4	1,020	
10. มัณฑนา พุทธมณฑลสาย 2 บางแวก	SH	73.4	146	16.4	2,400	Q4
11.The Key เพชรเกษม	CD	3.8	639	3.4	2,200	
12. Villaggio เพชรเกษม สาย 4	รวม	48.0	405	2.8	1,160	
	SEMI	24.3	146	3.7	540	
	TH	23.7	259	2.4	620	
รวมทั้งหมดที่เปิดได้ ในปี 2561		455.4	4,060	5.7	23,110	

แนวโน้มตลาดที่อยู่อาศัย ปี 2562

ตลาดที่อยู่อาศัยในปี 2562 หากพิจารณาเฉพาะตลาดที่อยู่อาศัยประเภทจัดสรร มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มเล็กน้อย จากปี 2561 ประมาณร้อยละ 3-5 และประมาณการบ้านจดทะเบียนเพิ่มโดยรวมประเภทจัดสรรทั้งหมด คาดว่ามีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 107,000 หน่วย โดยตลาดที่อยู่อาศัยประเภททาวน์เฮ้าส์และบ้านเดี่ยว มีแนวโน้มที่ขยายตัวสูงขึ้นมากที่สุด ตลาดบ้านแฝดยังเป็นตลาดที่มีจำนวนยังไม่สูงมากนักแต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น สำหรับตลาดคอนโดมิเนียมมีแนวโน้มจะชะลอตัวลง

ทั้งนี้ในปี 2562 มีปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อตลาดที่อยู่อาศัยดังนี้

- ภาวะเศรษฐกิจไทย มีแนวโน้มที่จะขยายตัวอยู่ในระดับ 4.0%
- ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในปี 2562
  - การปรับตัวที่ดีขึ้นของภาคการส่งออก
  - การลงทุนภาครัฐ จะเร่งเดินหน้าทุกส่วน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 6 เร่งขึ้นจากปี 2561 ที่ขยายตัวร้อยละ 5
  - การท่องเที่ยว ที่ยังคงเป็นปัจจัยหนุน
  - การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของภาคเอกชน มีแนวโน้มขยายตัวในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ในระดับร้อยละ 4.2
- อัตราดอกเบี้ยเพื่อที่อยู่อาศัย มีแนวโน้มที่ปรับตัวขึ้น ตามการปรับตัวของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งแนวโน้มจะปรับตัวสูงขึ้น 0.25% - 0.50% และทิศทางจะเป็นลักษณะลอยตัว (Float Rate)
- อัตราเงินเฟ้อ มีแนวโน้มที่ปรับสูงขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ 0.7 % - 1.7%
- ต้นทุนก่อสร้าง ไม่เปลี่ยนแปลงจากปี 2561 ยกเว้นต้นทุนการพัฒนาโครงการใหม่ บางรายการเพิ่มสูงขึ้น เช่น ต้นทุนถมดิน เป็นต้น

- การเร่งดำเนินการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ทั้งที่มีดำเนินการอยู่และที่อยู่ในแผนการดำเนินงานตามนโยบายของภาครัฐ
- ราคาที่ดินปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากการลงทุนในระบบสาธารณูปโภคของภาครัฐ
- ความเข้มงวดธนาคารพาณิชย์ ในการพิจารณาสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ (Pre Finance) และการพิจารณาสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับรายย่อย (Post Finance) มีความเข้มงวดในการพิจารณาการให้สินเชื่อ และมีความระมัดระวังมากขึ้น
- ราคาที่อยู่อาศัย จะปรับสูงขึ้นบ้างในบางทำเล แต่สินค้าประเภทคอนโดมิเนียมมีแนวโน้มที่ชะลอตัวลงและในบางทำเลมีแนวโน้มการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้น เนื่องจาก Supply ที่คงเหลือยังคงมีอยู่จำนวนมาก

แผนการดำเนินงานของบริษัทในปี 2562

ณ ต้นปี 2562 บริษัทมีโครงการที่เปิดดำเนินการอยู่ทั้งสิ้น 70 โครงการ โดยเป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 42 โครงการ และต่างจังหวัด 28 โครงการ และในปี 2562 บริษัทมีแผนการดำเนินงานเปิดโครงการใหม่ 16 โครงการ มูลค่ารวม 29,960 ล้านบาท แบ่งแยกเป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 14 โครงการ และต่างจังหวัด 2 โครงการ ทั้งนี้หากแบ่งตามประเภทของที่อยู่อาศัย แบ่งได้ดังนี้

- โครงการบ้านเดี่ยว 11 โครงการ (บ้านแฝด นับรวมเป็นบ้านเดี่ยว)
- โครงการทาวน์เฮ้าส์ 6 โครงการ (ในโครงการที่ Mix นับแยกออกตามประเภทสินค้า นับซ้ำโครงการ)
- ไม่มีโครงการคอนโดมิเนียม

รวมจำนวนโครงการที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้นในปี 2562 ทั้งหมด 86 โครงการ

สัดส่วนของยอดขายรวม (Booking) ของปี 2562 มีรายละเอียดดังนี้

แบ่งตามประเภทที่อยู่อาศัย		แบ่งตามสัดส่วนระดับราคา	
ประเภทที่อยู่อาศัย	สัดส่วน	ระดับราคา	สัดส่วน
บ้านเดี่ยวและบ้านแฝด	72%	ต่ำกว่า 2.00 ล้านบาท	-
ทาวน์เฮ้าส์	8%	2.00 - 4.00 ล้านบาท	17%
คอนโดมิเนียม	20%	4.01 - 6.00 ล้านบาท	17%
		6.01 - 10.00 ล้านบาท	19%
		10.01 - 25.00 ล้านบาท	27%
		มากกว่า 25.00 ล้านบาท	20%
รวม	100%		100%
สัดส่วนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	91%		
สัดส่วนต่างจังหวัด	9%		

หมายเหตุ % สัดส่วน คำนวณตามมูลค่า

เป้าหมายยอดขายในปี 2562 บริษัทตั้งเป้ายอดขาย (Booking) รวม 33,000 ล้านบาทและยอดโอนกรรมสิทธิ์มูลค่ารวม 32,000 ล้านบาท ราคาเฉลี่ยต่อหน่วยที่ขายในปี 2562 เท่ากับ 7.3 ล้านบาท (ปี 2561 ราคาเฉลี่ยต่อหน่วย 7.3 ล้านบาท)

สำหรับสัดส่วนของยอดขายในปี 2562 พิจารณาตามมูลค่า จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย มีสัดส่วน ดังนี้

- บ้านเดี่ยวและบ้านแฝด 72%
- ทาวน์เฮ้าส์ 8%
- คอนโดมิเนียม 20%

ในส่วนของแผนการลงทุนในการซื้อที่ดินเพื่อรองรับการขายตัว ในอนาคต ในทำเลต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และต่างจังหวัด งบประมาณรวม 7,000 ล้านบาท ทั้งนี้การพิจารณาซื้อที่ดิน บริษัทจะพิจารณาทำเลที่สามารถนำมาพัฒนาโครงการได้ทันที และมีศักยภาพที่ดี

รายละเอียดโครงการเปิดใหม่ในปี 2562

โครงการ	ประเภท	ขนาดโครงการ (ไร่)	จำนวน หลัง ทั้งหมด	ราคาเฉลี่ย ต่อหลัง (ล้านบาท)	มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	ไตรมาส ที่เปิดขาย
1. ชัยพฤกษ์ งามอินทรา ทางด่วน จตุโชติ	SH	98.5	398	7.5	3,000	Q1
2. นันทวัน งามอินทรา พหลโยธิน 50	SH	98.1	212	24.5	5,200	
3. มัณฑนา Westgate	SH	93.7	293	15.0	4,400	
4. Indy ปิ่นเกล้า สีรินธร	TH	11.5	94	4.3	405	
5. มัณฑนา บางนา กม. 7 (2)	SH	53.1	159	15.7	2,500	Q2
6. Indy อยุธยา	TH	23.4	230	2.7	630	
7. Vive เอกมัย งามอินทรา	SH	17.3	48	47.9	2,300	Q3
8. Vive รัตนาธิเบศร์ ราชพฤกษ์	SH	20.4	34	32.9	1,120	
9. Villaggio ประชาอุทิศ 90	รวม	57.9	351	4.0	1,410	
	SH	16.5	77	5.6	430	
	SEMI	41.4	274	3.6	980	
10. Indy รังสิต คลอง 2	TH	20.1	198	2.8	550	
11. Vive บางนา	TH	25.4	49	29.6	1,450	
12. Villaggio บางนา เทพารักษ์	รวม	63.1	342	4.6	1,570	
	SH	32.3	136	6.2	840	
	SEMI	30.8	206	3.5	730	
13. มัณฑนา Serene Lake เชียงใหม่	SH	47.4	78	17.0	1,330	Q4
14. Indy 3 บางใหญ่	TH	34.7	353	3.6	1,270	
15. Indy บางนา สวนหลวง	TH	39.0	385	3.7	1,425	
16. Villaggio ศรีนครินทร์ บางนา	รวม	50.5	307	4.6	1,400	
	SH	34.0	128	6.5	830	
	TH	16.5	179	3.2	570	
รวมทั้งหมด		754.1	3,531	8.5	29,960	

(3) การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ

ลักษณะการจัดให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์

• การออกแบบสินค้า

ในการออกแบบสินค้า บริษัทให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัยพฤติกรรมผู้บริโภค ความเข้าใจความต้องการของผู้บริโภค การใช้ชีวิตประจำวันของผู้บริโภคและสมาชิกในครอบครัว เพื่อนำมากำหนดการออกแบบที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าและสมาชิกของครอบครัว ในการออกแบบสินค้าก่อนการผลิตที่เป็นลักษณะ mass production บริษัทได้กำหนดให้มีขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และให้สินค้าที่ส่งมอบให้ลูกค้ามีคุณภาพดีที่สุด ตั้งแต่การตรวจสอบแบบให้สมบูรณ์ก่อนการก่อสร้างจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันทั้งส่วนงานก่อสร้าง ส่วนงาน Interior ส่วนงานสถาปัตย์ ส่วนงานตรวจสอบคุณภาพและบริการหลังการขาย เพื่อให้สินค้าไม่เกิดข้อบกพร่อง ทั้งจากการออกแบบ การก่อสร้าง การเลือกใช้วัสดุ นอกจากนี้ก่อนการผลิตที่เป็น mass production จะมีการก่อสร้างเป็นบ้านต้นแบบก่อนทุกครั้ง เพื่อให้สินค้าที่จะออกสู่ผู้บริโภคสมบูรณ์และไม่เกิดข้อบกพร่องของสินค้า

นอกจากนี้ บริษัทยังได้มีการทำวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของลูกค้า ทั้งเรื่องความพึงพอใจในสินค้าและบริการ และการให้ความสำคัญกับการออกแบบในลักษณะที่เป็นเชิงรุก ไปข้างหน้า โดยมีการออกแบบบ้านไว้แล้ว เพื่อรองรับและเตรียมความพร้อมที่จะนำแบบบ้านมาใช้ได้ทันที และมีการปรับเปลี่ยนแบบบ้าน เมื่อใช้ไปในระยะเวลาหนึ่งหรือมีระดับจำนวนการก่อสร้างตามที่กำหนดก็จะเปลี่ยนแปลงแบบบ้านทันทีเพื่อให้เกิดความใหม่และให้เหมาะกับช่วงเวลาอยู่เสมอ ในการออกแบบสินค้านั้น บริษัทไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะกับแบบบ้าน แต่ยังให้ความสำคัญกับการออกแบบสภาพโครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในโครงการ สโมสร สวนส่วนกลาง และสภาพแวดล้อมด้านหน้าโครงการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดเด่นอีกประการหนึ่งที่ลูกค้าได้สังเกตเห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่นที่อยู่ในตลาด

• ลักษณะการผลิตและการจัดซื้อ

การผลิตและนโยบายการผลิต

บริษัทมีนโยบายการผลิตและเพิ่มกำลังการผลิตที่อยู่อาศัยเพื่อขายให้สอดคล้องกับความต้องการของที่อยู่อาศัยของลูกค้า กล่าวคือในขณะที่มีความต้องการบ้านของลูกค้ามีเพิ่มขึ้น บริษัทสามารถเพิ่มกำลังการผลิตโดยการจ้างผู้รับเหมาเพิ่มขึ้น เพื่อให้สัมพันธ์กับปริมาณความต้องการบ้าน

อย่างไรก็ตามบริษัทมีนโยบายในการควบคุมคุณภาพของผู้รับเหมาให้มีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยให้มีคุณภาพที่ดีในระดับมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

- บริษัทมีการกำหนดมาตรฐานการก่อสร้าง ทั้งขั้นตอนของการดำเนินการก่อสร้าง และการเลือกใช้วัสดุก่อสร้าง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีการตรวจสอบคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยไม่มีการยืดหยุ่น

- บริษัทมีการจัดฝึกอบรมวิธีการก่อสร้างตามมาตรฐานของบริษัทให้กับผู้รับเหมาอย่างสม่ำเสมอ

- บริษัทมีหัวหน้างานประจำแต่ละโครงการเพื่อควบคุมและตรวจรับงานของผู้รับเหมา

- บริษัทมีการควบคุมคุณภาพของการก่อสร้างที่อยู่อาศัยโดยมีวิศวกรจากส่วนกลางไปตรวจสอบคุณภาพงานอีกครั้งหนึ่งว่าคุณภาพงานได้มาตรฐานตามที่กำหนดหรือไม่

(4) การจัดหาวัตถุดิบ

ในอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย วัตถุดิบที่สำคัญในการดำเนินการ ได้แก่ ที่ดินและวัสดุก่อสร้าง ดังนั้น การดำเนินการในการจัดหาวัตถุดิบของบริษัท จะเน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

• การจัดซื้อที่ดิน บริษัทมีนโยบายจัดหาที่ดินที่มีศักยภาพ และสามารถนำมาพัฒนาได้ทันที วิธีการซื้อที่ดินของบริษัทแบ่งออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่

- ลงประกาศโฆษณาแสดงความต้องการที่จะซื้อที่ดินในสื่อต่างๆ
- ติดต่อซื้อที่ดินผ่านนายหน้าขายที่ดิน
- ติดต่อซื้อที่ดินโดยทีมงานของบริษัทโดยตรง

• วัสดุก่อสร้าง การจัดหาวัตถุดิบในการก่อสร้าง บริษัทได้ดำเนินการโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก คือ

- การจัดซื้อวัสดุก่อสร้างบางส่วนเอง เช่น เหล็กเส้น สลิกภัณฑ์ เป็นต้น
- การจัดซื้อวัสดุก่อสร้างโดยผู้รับเหมาที่ทางบริษัทว่าจ้างเป็นผู้จัดหาซื้อเอง

นอกจากนี้ บริษัทยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้จัดการจำหน่ายวัตถุดิบเนื่องจากบริษัทมีการสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง จึงสามารถสั่งซื้อวัตถุดิบได้ตามปริมาณที่ต้องการ และไม่มีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ โดยวัตถุดิบส่วนใหญ่บริษัทจัดซื้อจากในประเทศ และที่ผ่านมามีบริษัทไม่มีการสั่งซื้อวัตถุดิบจากผู้จำหน่ายรายใดเกินร้อยละ 30 ของยอดซื้อรวมวัสดุก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ เหล็ก และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ

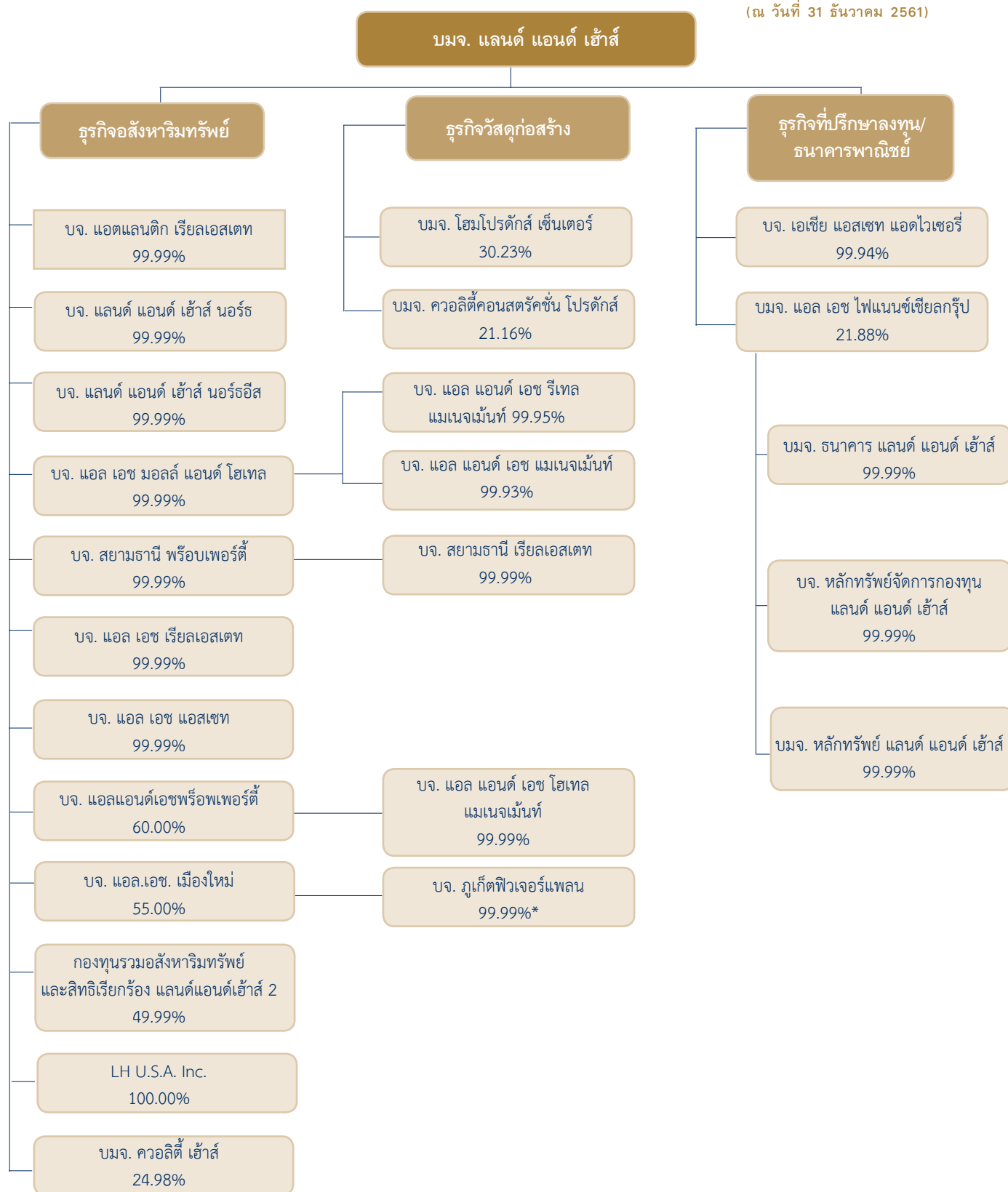
(5) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และการก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ของโครงการ อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การระบายน้ำเสียของผู้อยู่อาศัยในโครงการซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้เกิดน้ำเสียต่อแหล่งน้ำสาธารณะหากระบบบำบัดไม่ดีพอ อย่างไรก็ตาม บริษัทได้จัดให้มีระบบการบำบัดน้ำเสียในบ้านแต่ละหลังที่บริษัทสร้างขึ้น โดยที่น้ำเสียจากบ้านแต่ละหลังจะได้รับการบำบัดก่อนระบายลงบ่อพัก รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดก่อนที่จะระบายลงสู่ทางน้ำสาธารณะต่อไป เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งที่ผ่านมามีปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลอื่นๆ

โครงสร้างการถือหุ้นในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

(ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)

หมายเหตุ : บจ. แอลแอนด์เอชพร็อพเพอร์ตี้ เป็นบริษัทที่ลงทุนร่วมกับ Government of Singapore Investment (GIC) โดย GIC ถือหุ้น 40.00%

บจ. แอล.เอช. เมืองใหม่ เป็นบริษัทที่ลงทุนร่วมกับ กลุ่มนายพิทยา ตันติพิริยะกิจ โดย กลุ่มนายพิทยา ตันติพิริยะกิจ ถือหุ้น 45.00%

* เลิกกิจการแล้วและชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว

เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

ชื่อบริษัท	ทุนที่เรียกชำระแล้ว (ล้านบาท)	จำนวนหุ้นที่ถือครองอยู่	มูลค่าของหุ้นที่ตราไว้	% การถือของบริษัทั้งหมดทั้งทางตรงและทางอ้อม
เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์				
1. บริษัท ควอลิตี้ คอนสตรัคชั่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	400	84,627,680	1	21.16
2. บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	21,184	4,634,761,967	1	21.88
3. บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	10,714	2,675,945,601	1	24.98
4. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์แอนด์เฮาส์	3,300	88,958,300	10	26.96
5. บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	13,151	3,975,878,432	1	30.23
บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์				
1. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์แอนด์เฮาส์ 2	1,486	74,278,549	10	49.99
2. บริษัท แอล.เอช.เมืองใหม่ จำกัด	900	49,499,995	10	55.00
3. บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	130	15,599,994	5	60.00
4. บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	0.10	9,994	10	99.94
5. บริษัท แอตแลนติก เรียวเอสเตท จำกัด	15	149,979	100	99.99
6. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธ จำกัด	14	499,991	100	99.99
7. บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด	2,000	19,999,995	100	99.99
8. บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	100	999,994	100	99.99
9. บริษัท แอล เอช แอสเซท จำกัด	100	999,994	100	99.99
10. บริษัท แอล เอช เรียวเอสเตท จำกัด	58	579,994	100	99.99
11. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	150	1,499,994	100	99.99
12. LAND AND HOUSES U.S.A., INC. (ดอลลาร์สหรัฐ)	40	40,000,000	1	100.00
ถือหุ้นโดย บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
1. บริษัท สยามธานี เรียวเอสเตท จำกัด	88	1,749,994	50	99.99
ถือหุ้นโดย บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
1. บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	1	99,997	10	60.00
ถือหุ้นโดย บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด				
1. บริษัท แอล แอนด์ เอช รีเทล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.10	9,995	10	99.99
2. บริษัท แอล แอนด์ เอช แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.10	9,993	10	99.99
ถือหุ้นโดย บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)				
1. ธนาคาร แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	20,000	1,999,999,900	10	21.88
2. บริษัทหลักทรัพย์ แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	637	635,925,646	1	21.88
3. บริษัทหลักทรัพย์ จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด	300	2,999,995	100	21.88
ถือหุ้นโดย บริษัทย่อยของบริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)				
1. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ แอดไวเซอร์ จำกัด	20	1,999,998	10	21.88

ชื่อบริษัท	ที่อยู่	โทรศัพท์	โทรสาร	ประเภทธุรกิจ	จำนวนและชนิดของพื้นที่จำหน่าย	% การถือของ บริษัททั้งทางตรงและทางอ้อม
1. บริษัท ควอลิตี้ คอนสตรัคชั่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 144 หมู่ 16 นิคมอุตสาหกรรม บางปะอิน อ.อุทุมพรพิสัย ต.บางกระสัน อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา 13160 เว็บไซต์ : www.qcon.co.th	0 3522 1271	0 3522 1270	วัสดุก่อสร้าง	หุ้นสามัญ 400 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	21.16
2. บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 5 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhfg.co.th	0 2359 0000	0 2677 7223	บริษัทโฮลดิ้ง	หุ้นสามัญ 21,183.7 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	21.88
3. บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 6, 7 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.qh.co.th	0 2677 7000	0 2677 7005	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 10,714.4 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	24.98
4. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และสิทธิการเช่า แลนด์ แอนด์ เฮาส์	เลขที่ 11 อาคารคิวเฮาส์สาทร ชั้น 14 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhpf-pf.com	0 2286 3484 0 2679 2155	0 2286 3585	กองทุนอสังหาริมทรัพย์	หน่วยลงทุน 330 ล้านหน่วย มูลค่าหน่วยละ 10 บาท	26.96
5. บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 31 ถนนประชาชื่น ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 เว็บไซต์ : www.homepro.co.th	0 2832 1000	0 2832 1400	ค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง	หุ้นสามัญ 13,151.2 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	30.23
6. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และสิทธิเรียกร้อง แลนด์แอนด์เฮาส์-II	เลขที่ 130-132 ถนนวิบูลย์ อาคารสินธร ทาวเวอร์ 3 ชั้น 15, 17 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กทม. 10330	0 2688 7777	0 2688 7700	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์	หน่วยลงทุน 148.6 ล้านหน่วย มูลค่าหน่วยละ 10 บาท	49.99
7. บริษัท แอล.เอช. เมืองใหม่ จำกัด	เลขที่ 9/9 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83001	0 7638 1150-3	0 7638 1112	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	55.00
8. บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8899	0 2343 8890	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 26 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 5 บาท	60.00
9. บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8899	0 2343 8890	ที่ปรึกษาลงทุน	หุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	99.94
10. บริษัท แอดแลนติก เรียลเอสเตท จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 37-38 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8900	0 2230 8131	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 0.15 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
11. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธ จำกัด	เลขที่ 319 หมู่ที่ 4 ต.หนองจอก อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50210	0 5349 8911-3	0 5311 1111	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 0.5 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
12. บริษัท แอล เอช มอล แอนด์ โฮเทล จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhmf.co.th	0 2343 8899	0 2343 8890	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 20 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
13. บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 37-38 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8900	0 2230 8131	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 1 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
14. บริษัท แอล เอช แอสเซท จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 37-38 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8900	0 2230 8131	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 1 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
15. บริษัท แอล เอช เรียลเอสเตท จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 37-38 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8900	0 2230 8131	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 0.58 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99
16. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	เลขที่ 114/39 ถ.ราชสีมา-ปรางค์ชัย ต.หนองจอก อ.เมือง จ. นครราชสีมา 30000	0 4435 7634	0 44334 9344	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 1.5 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	99.99

ชื่อบริษัท	ที่อยู่	โทรศัพท์	โทรสาร	ประเภทธุรกิจ	จำนวนและชนิดของหุ้นที่จำหน่าย	% การถือของบริษัทั้งหมดทางตรงและทางอ้อม
17. LAND AND HOUSES U.S.A., INC.	17485 Monterey Road Suite 308 Morgan Hill, CA 95037 USA	408 796 7337		ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 40 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 ดอลลาร์สหรัฐ	100.00
18. บริษัท สยามธานี เรียลเอสเตท จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 37-38 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8900	0 2230 8131	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	หุ้นสามัญ 1.75 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท	99.99
19. บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8899	0 2343 8890	โรงแรม	หุ้นสามัญ 100,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	60.00
20. บริษัท แอล แอนด์ เอช รีเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8899	0 2343 8890	ค้าปลีก	หุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	99.99
21. บริษัท แอล แอนด์ เอช แมเนจเม้นท์ จำกัด	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น 15 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2343 8899	0 2343 8890	รับจ้างบริหาร	หุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	99.99
22. ธนาคาร แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ชั้น G, 1, 5, 6, 32 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhbank.co.th	0 2359 0000	0 2677 7223	ธนาคาร	หุ้นสามัญ 2,000 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	21.88
23. บริษัทหลักทรัพย์ แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 11 อาคารคิวเฮาส์ สาทร ชั้น M, 10 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhsec.co.th	0 2352 5100	0 2286 2681 0 2286 2682	หลักทรัพย์	หุ้นสามัญ 637.2 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	21.88
24. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด	เลขที่ 11 อาคารคิวเฮาส์ สาทร ชั้น 14 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120 เว็บไซต์ : www.lhfund.co.th	0 2286 3484 0 2679 2150	0 2286 3585 0 2679 2150	จัดการกองทุน	หุ้นสามัญ 3 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	21.88
25. บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ แอดไวเซอร์ จำกัด	เลขที่ 11 อาคารคิวเฮาส์ สาทร ชั้น 10 ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. 10120	0 2352 5100	0 2286 2681 0 2286 2682	ที่ปรึกษา	หุ้นสามัญ 2 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	21.88

ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น

1. จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนเรียกชำระแล้ว

(1) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีทุนจดทะเบียนจำนวน 12,031,105,828 บาท เรียกชำระแล้วจำนวน 11,949,713,176 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 11,949,713,176 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท

จากข้อมูลผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทที่ถือหุ้นผ่านบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ณ วันที่ 5 มีนาคม 2561 มีจำนวน 1,721,374,443 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 14.41 ของหุ้นสามัญที่ชำระแล้ว และเนื่องด้วยหุ้นสามัญของบริษัทที่ถือโดยบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ไม่สามารถใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น (ยกเว้นกรณีการใช้สิทธิออกเสียงเพื่อลงมติเกี่ยวกับการเพิกถอนหุ้นจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน) เป็นผลทำให้ผู้ถือหุ้นในส่วนที่ไม่ใช่หุ้นที่ถือโดยบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด มีสิทธิในการออกเสียงเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.84

และทำให้ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเพียงร้อยละ 21.40 ของจำนวนหุ้นที่ชำระแล้ว จะมีสิทธิออกเสียงถึงร้อยละ 25 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้ลงทุนสามารถตรวจสอบจำนวนหุ้นที่ถือหุ้นผ่านบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ล่าสุดของบริษัทได้จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ www.set.or.th

(2) หุ้นประเภทอื่น
-ไม่มี-

2. ผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก ณ วันรวบรวมรายชื่อล่าสุดวันที่ 29 สิงหาคม 2561 มีดังนี้

ลำดับ	ชื่อบุคคล / นิติบุคคล	จำนวนหุ้น (หุ้น)	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด
1.	นายอนันต์ อัศวโภคิน*	2,860,000,047	23.93
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	1,964,517,864	16.44
3.	GIC PRIVATE LIMITED	957,231,354	8.01
4.	บริษัท เมย์แลนด์ จำกัด**	677,000,069	5.67
5.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	463,430,768	3.88
6.	สำนักงานประกันสังคม	408,892,940	3.42
7.	STATE STREET EUROPE LIMITED	353,451,177	2.96
8.	STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY	142,272,552	1.19
9.	THE BANK OF NEW YORK MELLON	138,448,340	1.16
10.	น.ส.เพียงใจ หาญพาณิชย์	134,960,000	1.13
	รวม	8,100,205,111	67.79

หมายเหตุ : * ผู้ถือหุ้นกลุ่มนายอนันต์ อัศวโภคิน ถือหุ้นรวมกันในสัดส่วนร้อยละ 30.73

** Nominees ดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 258 และผู้ถือหุ้นที่อยู่ภายใต้ผู้มีอำนาจควบคุมเดียวกันกับกลุ่มนายอนันต์ อัศวโภคิน และ/หรือกรรมการผู้บริหารของบริษัทแต่อย่างไร ซึ่งได้รวมหุ้นที่ถือผ่านไทยเอ็นวีดีอาร์ด้วย

3. การออกหลักทรัพย์อื่น

หุ้นกู้

หุ้นกู้ของบริษัทที่ยังไม่ได้ไถ่ถอน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 40,450 ล้านบาท เป็นหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิและไม่มีหลักประกัน มีรายละเอียดดังนี้

หุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ/ครบกำหนดไถ่ถอน
ครั้งที่ 2/2558 ชุดที่ 2	1,000	3.31%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	5 ปี/ 2 เม.ย. 2563
ครั้งที่ 3/2558 ชุดที่ 2	1,000	2.66%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	4 ปี / 8 ต.ค. 2562
ครั้งที่ 3/2558 ชุดที่ 3	1,000	2.99%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	5 ปี / 8 ต.ค. 2563
ครั้งที่ 1/2559 ชุดที่ 1	5,000	1.82%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 29 เม.ย. 2562
ครั้งที่ 2/2559 ชุดที่ 1	7,250	2.23%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 28 ต.ค. 2562
ครั้งที่ 1/2560	6,000	2.48%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 28 เม.ย. 2563
ครั้งที่ 2/2560	1,000	2.22%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	2 ปี / 28 เม.ย. 2562
ครั้งที่ 3/2560	6,000	2.13%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 5 ต.ค. 2563
ครั้งที่ 1/2561	1,200	2.96%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	7 ปี / 7 มี.ค. 2568
ครั้งที่ 2/2561	6,000	1.98%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 7 พ.ค. 2564
ครั้งที่ 3/2561	5,000	3.02%, จ่ายดอกเบี้ยทุกๆ 6 เดือน	3 ปี / 5 ต.ค. 2564

หุ้นกู้ทั้งหมดมีอันดับความน่าเชื่อถือล่าสุดคือ A + Stable โดยบริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561

หุ้นกู้ของบริษัท ต้องดำรงสัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่เกิน 1.50 ต่อ 1

4. นโยบายการจ่ายเงินปันผล

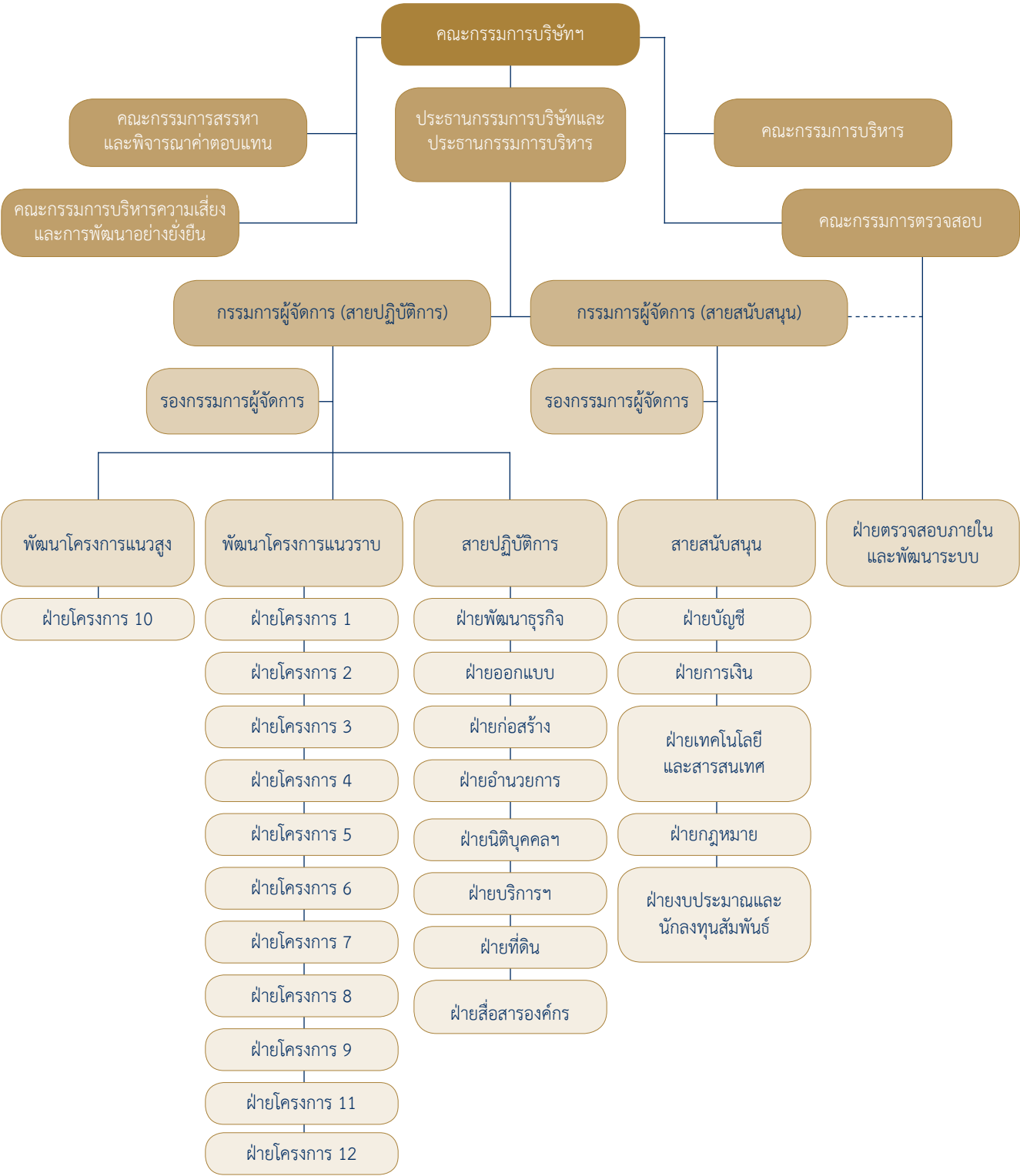
ปัจจุบันบริษัทมีนโยบายที่จะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นจากกำไรสุทธิในแต่ละปี ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลให้นำปัจจัยต่างๆ มาพิจารณาประกอบดังนี้ ได้แก่ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท สภาพคล่องของบริษัท การขยายธุรกิจ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานของบริษัท ซึ่งการจ่ายเงินปันผลดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และ/หรือ จากที่ประชุมผู้ถือหุ้น ตามมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2547 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2547 ได้มีมติให้แก้ไขข้อบังคับบริษัท ข้อที่ 42 เรื่องการจ่ายปันผลเป็นดังนี้

ข้อบังคับ ข้อ 42 เรื่อง การจ่ายเงินปันผล “ให้จ่ายเงินปันผลจากผลกำไรของบริษัท ในกรณีที่บริษัทยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ห้ามมิให้บริษัทจ่ายเงินปันผล ในกรณีที่บริษัทมีกำไรให้คณะกรรมการของบริษัทเสนอแนะให้แบ่งผลกำไรของบริษัท เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผล ตราบเท่าที่ไม่เสียหายต่อทุนของบริษัท”

สำหรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย้อนนั้น บริษัทจะจ่ายเงินปันผลให้บริษัทจากกำไรสุทธิของบริษัทย่อย ทั้งนี้ การจ่ายปันผลให้นำปัจจัยต่างๆ มาพิจารณาประกอบดังนี้ ได้แก่ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท สภาพคล่องของบริษัท การขยายธุรกิจ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานของบริษัท

ผังโครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

โครงสร้างการจัดการ

1. คณะกรรมการบริษัท

โครงสร้างกรรมการบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 8 ท่าน ประกอบด้วยกรรมการ 5 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา และพิจารณาค่าตอบแทน คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคณะกรรมการบริหาร

ตามข้อบังคับของบริษัท ระบุว่า คณะกรรมการของบริษัท ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน ซึ่งกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจการนั้น กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

โครงสร้างคณะกรรมการและการจัดการ มีการตรวจสอบและถ่วงดุลกันอย่างเพียงพอ โดย

ก. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นอิสระจำนวน 3 ท่าน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.5 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ร่วมกับกรรมการที่เป็นผู้บริหาร 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 2 ท่าน

ข. คณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วย กรรมการตรวจสอบ 3 ท่านที่มีความเป็นอิสระ โดยมีหน้าที่เช่นเดียวกับที่กำหนดในข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์ฯ และกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ

ค. มีการมอบอำนาจระหว่างคณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ อย่างชัดเจน ตามรายละเอียดที่ได้เปิดเผยไว้ในหัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ”

ณ 31 ธันวาคม 2561 กรรมการของบริษัท มีรายชื่อ และจำนวนการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริษัท ในปี 2559 ปี 2560 และ ปี 2561 ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม/การประชุมทั้งหมด		
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
1. นายอนันต์ อัศวโภคิน*	ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการบริหาร (ลาออก 22 พฤษภาคม 2560)	9/9	1/2	-
2. นายณพร สุนทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการบริหาร (ได้รับแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560)	8/9	6/6	7/7
3. นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	กรรมการบริษัท ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ	9/9	6/6	6/7
4. นายเฉลิม เกียรติชนะบำรุง*	กรรมการบริษัท กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน	9/9	6/6	7/7
5. นายอดิสร ธนนันท์นราพูล	กรรมการบริษัท กรรมการบริหาร กรรมการสรรหา และพิจารณาค่าตอบแทน	9/9	6/6	6/7
6. นายนันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม	กรรมการบริษัท เลขานุการบริษัท กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	9/9	6/6	7/7
7. นายวิศณุ ทรัพย์สมพล	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง (ลาออก 1 พฤษภาคม 2559)	3/3	-	-
8. นายพิภพ วีระพงษ์	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ ประธาน กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	9/9	5/6	7/7
9. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ ประธาน กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรรมการ สรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	8/9	6/6	7/7
10. นายอาชวิณ อัศวโภคิน**	กรรมการบริษัท	--	--	6/6
จำนวนครั้งของการประชุมทั้งปี		9	6	7

* นายเฉลิม เกียรติชนะบำรุง เกษียณอายุจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ และได้ลาออกจากกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2562

** นายอาชวิณ อัศวโภคิน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท

นายณพร สุนทรจิตต์เจริญ หรือ นายอดิศร ธนันทน์ราพุล หรือ
นายณัฏฐ์ พัทธวงศ์เกษม หรือนายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง หรือ
นายอาชวิน อัสวโกณิน คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามผูกพันบริษัทได้

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

เพื่อให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ดำเนินการจัดการบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อ
บังคับ และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

2. ให้ความเห็นชอบนโยบายที่สำคัญ เป้าหมาย แนวทาง และ
แผนงานของบริษัท รวมทั้งติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามแผนงาน
ที่กำหนด

3. ควบคุมกำกับดูแลการบริหารและการจัดการของคณะ
กรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย โดยมี
อำนาจอนุมัติ

3.1 พิจารณออนุมัติการกู้หรือการขอสินเชื่อใดๆ จากสถาบัน
การเงิน

3.2 พิจารณออนุมัติงบประมาณประจำปีและแผนงานของ
บริษัท

3.3 พิจารณออนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่
ผู้ถือหุ้น เมื่อเห็นว่าบริษัทมีกำไรพอสมควรที่จะกระทำ
เช่นนั้น

3.4 พิจารณออนุมัติรายการที่สำคัญ เช่น การลงทุนที่สำคัญ
การซื้อขายทรัพย์สิน และการดำเนิน การใดๆ ที่กฎหมาย
กำหนด

3.5 พิจารณออนุมัติการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และการ
ได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ เว้นแต่รายการที่
จะต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยการ
พิจารณออนุมัติดังกล่าวจะเป็นไปตามประกาศ ข้อบังคับ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ทั้งนี้ เว้นแต่เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับมติจากที่
ประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นก่อนการ
ดำเนินการ

4. คณะกรรมการจะดำเนินการจัดให้มีการประชุมอย่างน้อย
3 เดือนต่อครั้ง

5. ต้องกำหนดวาระหลักของการประชุมไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน
ตลอดปี

6. ส่งรายละเอียดวาระการประชุมให้คณะกรรมการได้มีเวลา
ศึกษาและพิจารณาล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันทำการก่อนวันประชุม

7. การพิจารณาวาระต่างๆ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของ
ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม

8. บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุม
กรรมการขั้นต่ำ ณ ขณะที่คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุมว่า
ต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

9. เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

10. กำหนดเวลาในการพิจารณาแต่ละวาระไว้อย่างเพียงพอ
เพื่อการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างรอบคอบ

11. กำกับดูแลให้มีการบริหารจัดการตามนโยบายการกำกับ
ดูแลกิจการที่ดี และดูแลไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ

1. รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการในการกำกับ
ติดตาม ดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการ การบริหาร และคณะ
อนุกรรมการอื่นๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่กำหนดไว้ และ
เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

2. ดูแลให้มั่นใจว่า กรรมการทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
ให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี

3. เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท โดยควบคุมการประชุมให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับของบริษัท ตามระเบียบวาระที่กำหนดไว้ และดูแลให้ใช้เวลา
ในการประชุมอย่างเหมาะสม

4. ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมอย่างเป็นอิสระ
เปิดเผย

5. ดูแลให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกรรมการและผู้ถือหุ้นเป็น
ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. เป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่ที่ประชุมคณะกรรมการ
บริษัทมีการลงคะแนนเสียง และคะแนนเสียง 2 ฝ่ายเท่ากัน

2. ผู้บริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีผู้บริหารจำนวน 7 ท่าน ดังนี้

นายณพร สุนทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการบริหาร
นายอดิศร ธนันทน์ราพุล	กรรมการผู้จัดการ
นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง	กรรมการผู้จัดการ
นายวิทย์ ตันติวรวงศ์	รองกรรมการผู้จัดการและ ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน
นายอดุล ชูวนิชชานนท์	รองกรรมการผู้จัดการ
นายวัชริน กสิณฤกษ์	รองกรรมการผู้จัดการ
นายโชคชัย วลิตวรพงศ์	รองกรรมการผู้จัดการ

3. เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง นายนันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการบริษัท ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และประสบการณ์ที่เหมาะสม จบการศึกษาจากเนติบัณฑิตไทย นิติศาสตรบัณฑิต และ MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยเลขานุการบริษัทมีบทบาทและหน้าที่ในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆที่คณะกรรมการต้องทราบ และปฏิบัติ การจัดการประชุมผู้ถือหุ้นและการประชุมคณะกรรมการบริษัท ให้เป็นไปตามข้อกำหนด ขอบบังคับของบริษัท และข้อพึงปฏิบัติต่างๆ บันทึกการรายงานการประชุมและติดตามให้มีการปฏิบัติตามมติที่ประชุม ติดตามและสื่อสารกับผู้ถือหุ้นทั่วไปให้ได้รับทราบถึงสิทธิต่างๆของผู้ถือหุ้นและข่าวสารของบริษัท การดูแลประสานงานกิจกรรมต่างๆของคณะกรรมการ ตลอดจนจัดเก็บเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด

4. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

(ก) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

- ค่าตอบแทนกรรมการ

บริษัทได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนกรรมการผู้จัดการ และกรรมการไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดค่าตอบแทนกรรมการไว้อย่างเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบบริษัท และมีคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณากันกรอง และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณา โดยได้พิจารณาถึงความเหมาะสมประการต่างๆ รวมถึง พิจารณาจากขนาด การขยายตัวทางธุรกิจ การเติบโตทางผลกำไรของบริษัท และค่าตอบแทนของบริษัทจะอยู่ในระดับเดียวกับอุตสาหกรรมเดียวกัน ซึ่งค่าตอบแทนกรรมการได้ขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้วทุกปี โดยจ่ายค่าตอบแทนในรูปแบบเงินรายปี เบี้ยประชุม บำเหน็จกรรมการ และโบนัส สำหรับปี 2560 และ ปี 2561 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ปี 2560		ปี 2561	
		เข้าประชุม %	ค่าตอบแทน (ล้านบาท)	เข้าประชุม %	ค่าตอบแทน (ล้านบาท)
1. นายอนันต์ อัครโกศล	ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการบริหาร (ลาออก 22 พฤษภาคม 2560)	50%	2.85	-	0.99
2. นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการบริหาร (ได้รับแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560)	100%	2.16	100%	3.59
3. นายภควัต โกวิทวัฒน์พงศ์	กรรมการบริษัท ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ	83%	2.24	86%	2.46
4. นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง	กรรมการบริษัท กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	100%	1.86	100%	2.04
5. นายอดิสร ธนนันท์นราพล	กรรมการบริษัท กรรมการบริหารกรรมการสรรหา และพิจารณาค่าตอบแทน	100%	1.86	86%	2.04
6. นายนันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม	กรรมการบริษัท เลขานุการบริษัท กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	100%	1.86	86%	2.04
7. นายพิภพ วีระพงษ์	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	83%	2.21	100%	2.51
8. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	100%	2.30	100%	2.57
9. นายอาชวิน อัครโกศล*	กรรมการบริษัท	-	-	100%	0.78
รวมค่าตอบแทน			17.34		19.02

* นายอาชวิน อัครโกศล ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561

รายละเอียดการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการ แยกตามประเภทค่าตอบแทน ในปี 2561 เป็นดังนี้ (หน่วย = บาท)

ประเภทกรรมการ	รายนามกรรมการ	ค่าตอบแทน		รวม
		เงินรายปี	โบนัส	
กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	1. นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	720,000	1,320,000	2,040,000
	2. นายพิภพ วีระพงษ์	720,000	1,320,000	2,040,000
	3. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	720,000	1,320,000	2,040,000
กรรมการที่เป็นพนักงาน	1. นายอนันต์ อัครโกคิน	-	990,000	990,000
	2. นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ	1,440,000	2,145,000	3,585,000
	3. นายอดิสร ธนนันทราพูล	720,000	1,320,000	2,040,000
	4. นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง	720,000	1,320,000	2,040,000
	5. นายนันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม	720,000	1,320,000	2,040,000
กรรมการที่ไม่เป็นพนักงาน	1. นายอาชวิน อัครโกคิน	600,000	-	600,000
รวม				17,415,000

ค่าตอบแทนเบี้ยประชุม (หน่วย = บาท)

รายนามกรรมการ	ค่าเบี้ยประชุม				
	ประชุมกรรมการบริษัท	ประชุมกรรมการตรวจสอบ	ประชุมกรรมการสรรหาและพิจารณา ค่าตอบแทน	ประชุมกรรมการบริหารความเสี่ยง	รวม
1. นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	180,000	240,000	N/A	N/A	420,000
2. นายพิภพ วีระพงษ์	210,000	180,000	80,000	N/A	470,000
3. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	210,000	180,000	60,000	80,000	530,000
4. นายอาชวิน อัครโกคิน	180,000	N/A	N/A	N/A	180,000
รวม	780,000	600,000	140,000	80,000	1,600,000

- ค่าตอบแทนผู้บริหาร บริษัทฯมีเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารโดยเชื่อมโยงกับผลการดำเนินการของบริษัท ความรู้ ความสามารถ และผลประเมินการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ค่าตอบแทนของคณะผู้บริหารประจำปี 2560 และ ปี 2561 ได้แก่ เงินเดือน โบนัส และค่าตอบแทนอื่นๆ ดังนี้

	ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนราย	จำนวนเงินรวม (ล้านบาท)	จำนวนราย	จำนวนเงินรวม (ล้านบาท)
เงินเดือน	7	68.86	7	79.19
โบนัส*	7	86.24	7	83.79
รวม	7	155.10	7	162.98

หมายเหตุ * โบนัสจ่ายในเดือนมกราคมของทุกปี

(ข) ค่าตอบแทนอื่นๆ (ที่ไม่ใช่เงิน)

1. บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน โดยที่พนักงานส่งเงินเข้าเป็นเงินสะสมของกองทุนโดยสมัครใจ โดยพนักงานจะส่งเงินสะสมในอัตราร้อยละ 2-7 ของเงินเดือน และบริษัทจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 5-7 ของเงินเดือนเช่นกัน สำหรับเงินกองทุนที่จัดทะเบียนนี้ บริหารโดยผู้จัดการกองทุนรับอนุญาตแห่งหนึ่ง โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ.2542 ในปี 2561 บริษัทได้จ่ายเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหาร 7 ราย จำนวนเงินรวม 2.4 ล้านบาท

2. สวัสดิการพนักงานในด้านต่างๆ อาทิ สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ประกันสุขภาพ ตรวจสอบสุขภาพประจำปีตามแผนการตรวจที่แบ่งตามช่วงอายุของพนักงาน การประกันชีวิตแก่พนักงานทุกคน เงินช่วยเหลือกรณีคลอดบุตร เงินช่วยในงานฌาปนกิจของครอบครัวพนักงาน เครื่องแบบพนักงาน การเที่ยวและการเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี รวมถึงการให้สิทธิพิเศษกับพนักงานในการซื้อสินค้าที่มีส่วนลดตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่บริษัทกำหนด

5. บุคลากร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)

• จำนวนพนักงานของบริษัททั้งหมด	787 คน
แบ่งเป็นจำนวนพนักงานในแต่ละสายงาน	
สายบริหาร	7 คน
สายปฏิบัติงาน	668 คน
สายสนับสนุน	112 คน
• ผลตอบแทนรวมและลักษณะผลตอบแทนที่ให้กับพนักงาน	
- เงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนอื่นใน ปี 2561 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,360 ล้านบาท	
- จัดให้มีสวัสดิการด้านสุขภาพ, ด้านสหภาพ, ด้านสหกรณ์, ด้านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสิทธิพิเศษในการซื้อสินค้าของบริษัทที่ได้รับส่วนลด	
• จำนวนพนักงานของบริษัทย่อยมีทั้งสิ้น	808 คน
แยกตามบริษัทดังนี้	
บริษัท แอล เอช เมืองใหม่ จำกัด	24 คน
LAND AND HOUSES U.S.A., INC.	6 คน
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด	99 คน
บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล	
แมนเนจเม้นท์ จำกัด	503 คน
บริษัท แอล แอนด์ เอช รีเทล	
แมนเนจเม้นท์ จำกัด	130 คน
บริษัท แอล แอนด์ เอช แมนเนจเม้นท์ จำกัด	46 คน

คณะกรรมการและผู้บริหาร

นายพร สุนทรจิตต์เจริญ อายุ 60 ปี

ตำแหน่ง

- ประธานคณะกรรมการบริษัท
- ประธานกรรมการบริหาร
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (โยธา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. รุ่น 2549)
- หลักสูตร Directors Accreditation Program (DAP) 25/2004 : IOD
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 53/2005 : IOD
- หลักสูตร Financial Institutions Governance Program (FGP) 2/2011 : IOD
- Stanford Executive Programme (SEP), Graduate School of Business, Stanford University, USA

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.23

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
ส.ค.2560 - ปัจจุบัน	ประธานคณะกรรมการบริษัท, ประธานกรรมการบริหาร บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
พ.ค.2556 - ส.ค.2560	กรรมการบริหาร, กรรมการผู้จัดการ(สายปฏิบัติการ) บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2545 - เม.ย. 2556	กรรมการบริหาร, รองกรรมการผู้จัดการ (สายปฏิบัติการ) บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2534 - 2544	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
มิ.ย.2560 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. ควอลิตี้เฮ้าส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน บมจ. โอโมโปรดัคส์เซ็นเตอร์ (ค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง)
2544 - ปัจจุบัน	กรรมการ, กรรมการบริหาร บมจ. โอโมโปรดัคส์เซ็นเตอร์ (ค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง)
2537 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ (ผลิตวัสดุก่อสร้าง)
พ.ค. 2554 - ปัจจุบัน	กรรมการ, กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน บมจ. แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป (บริษัทโฮลดิ้ง)
พ.ค.2559 - มิ.ย.2560	กรรมการบริหาร บมจ. แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป (บริษัทโฮลดิ้ง)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
ธ.ค. 2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. หลักทรัพย์ แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ (จัดการกองทุน)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ Land and Houses U.S.A., Inc. (ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์แอนด์เฮ้าส์-II (กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ปัจจุบัน	กรรมการ, กรรมการบริหาร, กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน บมจ. ธนาकरแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ (ธนาคาร)
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอลเอช แอสเซท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช เรียวเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ นอร์ธ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล.เอช. เมืองใหม่ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2536 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. สยามธานี เรียวเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2533 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ.สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2530 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอดแลนด์ เรียวเอสเตท จำกัด (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2529 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ก.ย. 2561	กรรมการ บจ. ภูเก็ต พิวเจอร์ แพลน (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ส.ค. 2560	กรรมการ บจ. ดับเบิลทรี (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง อายุ 65 ปี

ตำแหน่ง

- กรรมการผู้จัดการ
- กรรมการบริหาร
- กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560

เกษียณอายุ 31 ธันวาคม 2561

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต(โยธา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- MBA จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 54/2005 : IOD
- หลักสูตร Directors Diploma Examination 16/2005 : IOD

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.08

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส.ค. 2560 - ธ.ค. 2561	กรรมการบริหาร, กรรมการผู้จัดการ (สายปฏิบัติการ) บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2557 - ธ.ค. 2561	กรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
พ.ค. 2556 - ส.ค. 2560	รองกรรมการผู้จัดการ, ผู้บริหารสูงสุดด้านการปฏิบัติการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2554 - ธ.ค. 2561	กรรมการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2531 - เม.ย. 2556	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการฝ่ายดูแลกิจการบริษัทย่อยและบริษัทรวม บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอลเอช แอสเซท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช เรียวเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2536 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. สยามธานี เรียวเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2533-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ.สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2530 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอตแลนติก เรียวเอสเตท จำกัด (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2529 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ก.ย. 2561	กรรมการ บจ. ภูเก็ต พิวเจอร์ แพลน (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ส.ค. 2560	กรรมการ บจ. ดับเบิลทรี (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายอดิศร ธนันทน์ราพุล อายุ 64 ปี

ตำแหน่ง

- กรรมการผู้จัดการ
- กรรมการบริหาร
- กรรมการและเลขานุการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 12 ธันวาคม 2535

คุณวุฒิทางการศึกษา

- บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตร Directors Accreditation Program (DAP) 7/2004 : IOD
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 41/2004 : IOD
- หลักสูตร ผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน หลักสูตร วท. รุ่นที่ 2
- Stanford Executive Program (SEP), Graduate School of Business, Stanford University, USA

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.70

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พ.ค. 2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ, กรรมการบริหาร, กรรมการผู้จัดการ (สายสนับสนุน), เลขานุการคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2545 - เม.ย. 2556	กรรมการ, กรรมการบริหาร, รองกรรมการผู้จัดการ (สายสนับสนุน) บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2535 - 2544	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546-ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. ควอลิตี้เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2555-ปัจจุบัน	กรรมการ Land and Houses U.S.A.,Inc. (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2547-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอลเอช แอสเซท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช เรียวเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2545-ปัจจุบัน	กรรมการ กองทุนอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง แลนด์ แอนด์ เฮาส์ II (กองทุนอสังหาริมทรัพย์)
2544-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล .เอช. เมืองใหม่ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2534-ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอลเอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ก.ย. 2561	กรรมการ บจ. ภูเก็ต พิวเจอร์ แพลน (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ส.ค. 2560	กรรมการ บจ. ดับเบิลทรี (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายณัฏฐวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม อายุ 59 ปี

ตำแหน่ง

- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
- เลขานุการบริษัท
- กรรมการบริหารความเสี่ยงและพัฒนาอย่างยั่งยืน
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต เนติบัณฑิตไทย
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 62/2005 : IOD
- หลักสูตร Directors Accreditation Program (DAP) 18/2004 : IOD
- หลักสูตร Finance for Non-Finance Director (FN) 13/2004 : IOD

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.00

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย. 2560 - ปัจจุบัน	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหารความเสี่ยงและพัฒนาอย่างยั่งยืน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
ก.ค. 2556 - ปัจจุบัน	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายกฎหมาย บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2535 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2533 - มิ.ย. 2556	ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ Land and Houses U.S.A., Inc. (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอลเอช แอสเซท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช เรียดเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ นอร์ธ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีสต์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2538 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล.เอช. เมืองใหม่ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2536 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. สยามธานี เรียดเอสเตท (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2533 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2530 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอดแลนด์ก เรียดเอสเตท จำกัด (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ก.ย. 2561	กรรมการ บจ. ภูเก็ต พิวเจอร์ แพลน (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2548 - ส.ค. 2560	กรรมการ บจ. ดับเบิลยูที (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายกคัต โกวิทวัฒนพงศ์ อายุ 69 ปี

ตำแหน่ง

- ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
- กรรมการอิสระ
- กรรมการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 12 พฤษภาคม 2558

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท สาขาการตลาดและการเงิน Wharton School, University of Pennsylvania, USA
- ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดีมาก) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาบัตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปรอ. รุ่นที่ 344)
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 5
- หลักสูตร Directors Accreditation Program (DAP) 4/2003 : IOD
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 58/2005 : IOD
- หลักสูตร Corporate Governance for Capital Market Intermediaries (CGI)
- หลักสูตร การกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน รุ่นที่ 15 จากสถาบันพัฒนากรรมการและ ผู้บริหารระดับสูงภาครัฐ (PDI)

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.001

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พ.ค. 2558 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการตรวจสอบ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2542 - ปัจจุบัน	กรรมการ กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2559 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ บมจ. ทรินิตี้พัฒนา (บริษัทโฮลดิ้ง)
2544 - 2559	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร, กรรมการ บมจ. ทรินิตี้พัฒนา (บริษัทโฮลดิ้ง)
พ.ย. 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ บมจ. พี.ซี.เอส.แมชีน กรุ๊ปโฮลดิ้ง (ยานยนต์)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ บมจ. ดุสิตธานี (โรงแรม)
2559 - 2561	กรรมการตรวจสอบ บมจ. ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) (ธุรกิจยางพารา)
2554 - 2561	กรรมการอิสระ บมจ. ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) (ธุรกิจยางพารา)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มิ.ย. 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. ทรินิตี้ วัน (บริษัทโฮลดิ้ง)
2560 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ บจ. สมาร์ท ไอที กรุ๊ป (ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. การแพทย์ สุขุมวิท 62 (การแพทย์)
2554 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ บจ. ทรินิตี้ แอ็ดไวซอรี่ 2001 (ที่ปรึกษาการเงิน)
2544 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ บจ. หลักทรัพย์ ทรินิตี้ (หลักทรัพย์)
2559 - 2560	รองประธานกรรมการ สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย
2554 - 2559	กรรมการ สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย
2553 - 2560	กรรมการ, ประธานกรรมการกลยุทธ์องค์กร บมจ. หลักทรัพย์ เพื่อบริการหลักทรัพย์ (หลักทรัพย์)

นายพิภพ วีระพงษ์ อายุ 56 ปี

ตำแหน่ง

- ประธานคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน
- กรรมการตรวจสอบ
- กรรมการอิสระ
- กรรมการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 12 พฤษภาคม 2558

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโทบัณฑิต LL.M. Taxation, Boston University
- ปริญญาโทบัณฑิต LL.M., Harvard University
- Certificate of International Taxation, Harvard University
- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เนติบัณฑิต สถาบันเนติบัณฑิตยสภา
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 238/2017 : IOD

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

-

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2558-ปัจจุบัน	กรรมการ, กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ, ประธานคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2547-ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ บมจ. บางกอกชน ฮอสพิทอล (การแพทย์)
2546-2553	กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ บมจ. ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ (ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2545-ปัจจุบัน	Partner บจ. ลอว์อัลลายแอนซ์ (ที่ปรึกษากฎหมาย)
2548 - 2551	กรรมการอิสระ, กรรมการตรวจสอบ บมจ. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย (ธนาคาร)

นายบัณฑิต พัทธสิทธิ์ อายุ 53 ปี

ตำแหน่ง

- ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน
- กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน
- กรรมการตรวจสอบ
- กรรมการอิสระ
- กรรมการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 มีนาคม 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต(โยธา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หลักสูตร ผู้บริหารระดับสูงสถาบันวิทยาการตลาดทุน หลักสูตร วทท. รุ่นที่ 12
- หลักสูตร ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมชั้นสูง (บยส.17)
- หลักสูตร การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 14 (ปปร.14) สถาบันพระปกเกล้า
- หลักสูตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. รุ่น 2557)
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 237/2017

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

-

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มี.ค. 2560 - ปัจจุบัน	กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการตรวจสอบและประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการและกรรมการอิสระ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปัจจุบัน	ประธานที่ปรึกษา กลุ่มบริษัทไอซูซู สวงวนไทย (ยานยนต์)
ปัจจุบัน	ประธานที่ปรึกษา บจ. สยามคาร์เรนท์ (รถเช่า)
2548-2552	กรรมการ บจ. ไอซูซู สวงวนไทย สระบุรี (ยานยนต์)

นายอาชวิน อัสวโกดิน อายุ 43 ปี

ตำแหน่ง

- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน
- กรรมการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 28 กุมภาพันธ์ 2561

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ, มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน, มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 2014

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

0.013

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มี.ค. 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
ต.ค. 2561 - ปัจจุบัน	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการตลาด, รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด (หลักทรัพย์จัดการกองทุน)
2557 - ก.ย. 2561	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ และตราสารหนี้ต่างประเทศ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด (หลักทรัพย์จัดการกองทุน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. ควอลิตี้เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ บมจ. โอโมโปรดัคส์เซ็นเตอร์ (ค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง)

นายวัชริน กลืนฤกษ์ อายุ 57 ปี

ตำแหน่ง

- รองกรรมการผู้จัดการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (โยธา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Stanford Executive Program (SEP), Graduate School of Business, Stanford University, USA

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

-

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย.2560 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2558 - ส.ค.2560	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2556 - 2557	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายโครงการ 2 บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายวิทย์ ตันติวรวงศ์ อายุ 60 ปี

ตำแหน่ง

- รองกรรมการผู้จัดการ
- กรรมการบริหาร

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.013

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย. 2560 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
ก.ย. 2556 - ปัจจุบัน	ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2545 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
พ.ค. 2556 - ส.ค. 2560	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2552 - เม.ย. 2556	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสฝ่ายการเงิน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2534 - 2551	ผู้จัดการฝ่ายการเงิน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.พ. 2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ (โรงแรม)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ Land and Houses U.S.A.,Inc. (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล แอนด์ เอช แมเนจเม้นท์ (รับจ้างบริหาร)
2543 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ (ที่ปรึกษา)
2529 - ปัจจุบัน	กรรมการ บจ. แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล (โรงแรม)

นายอดุล ชวนิชชานนท์ อายุ 63 ปี

ตำแหน่ง

- รองกรรมการผู้จัดการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (โยธา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.009

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย.2560-ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
ม.ค.2557 - ส.ค.2560	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2552 - 2556	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายโครงการ 10 บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2546 - 2551	ผู้จัดการฝ่ายโครงการ 10 บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายธีระ เบญจศิลารักษ์ อายุ 59 ปี

ตำแหน่ง

- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ (สายงานบัญชี)

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- วิทยาศาสตร์บัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.009

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย.2560-ปัจจุบัน	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2556 - ส.ค.2560	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายบัญชี บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2534 - 2555	ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายโชคชัย วลีตรวรงค์กูร อายุ 56 ปี

ตำแหน่ง

- รองกรรมการผู้จัดการ

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 01 กันยายน 2560

คุณวุฒิทางการศึกษา

- บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

- 0.003

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ก.ย.2560-ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2558 - ส.ค.2560	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2556 - 2557	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสฝ่ายสื่อสารองค์กร บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

นายวิศิษฐ์ ตันติชัยปกรณ อายุ 59 ปี

ตำแหน่ง

- ผู้จัดการฝ่ายการเงิน

วันที่ได้รับการแต่งตั้ง 22 มกราคม 2557

คุณวุฒิทางการศึกษา

- นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ณ 31 ธ.ค. 2561

-

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้บริหาร

-

ประวัติการทำงานในระยะ 5 ปี ย้อนหลัง

การดำรงตำแหน่งในบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2557 - ปัจจุบัน	ผู้จัดการฝ่ายการเงิน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)
2545 - 2556	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายการเงิน บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์)

รายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหุ้นของกรรมการและ ผู้บริหารในปี 2561

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31/12/2560	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31/12/2561	จำนวนหุ้นที่ เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ลดลง)	สัดส่วนการถือ หุ้น (%)	วันที่ได้รับการ แต่งตั้ง
1	นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ประธานกรรมการ	27,487,859	27,487,859	-	0.23	11/08/2560
2	นายอดิสร ธนนันท์ราพุล คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการผู้จัดการ	83,233,106	83,333,106	100,000	0.70	12/12/2535
3	นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการผู้จัดการ	9,048,030	9,048,030	-	0.08	11/08/2560
4	นายนันท์วัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการและเลขานุการ	12,099	12,099	-	0.00	12/12/2535
5	นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	163,597	163,597	-	0.00	03/12/2542
6	นายพิภพ วีระพงษ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	-	-	-	-	29/04/2558
7	นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	-	-	-	-	29/04/2558
8	นายอาชวิน อัศวโกสิน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	1,586,028	1,586,028	-	0.01	28/02/2561
9	นายวิทย์ ตันติวรวงศ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองกรรมการผู้จัดการ	1,527,118	1,527,118	-	0.01	01/09/2560
10	นายวัชริน กลิ่นฤกษ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองกรรมการผู้จัดการ	-	-	-	-	01/09/2560
11	นายอดุล ชวนิชชานนท์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองกรรมการผู้จัดการ	1,055,136	1,055,136	-	0.01	01/09/2560
12	นายโชคชัย วลีตวรพงศ์กุล คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองกรรมการผู้จัดการ	954	300,954	300,000	0.00	01/09/2560
13	นายธีระ เบญจศิลารักษ์ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ (สายงานบัญชี)	1,110,417	1,110,417	-	0.01	01/09/2560
14	นายวิศิษฐ์ ตันติชัยปกรณ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ผู้จัดการฝ่ายการเงิน	-	-	-	-	22/01/2557

รายงานคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน

เรียนท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน มีสมาชิกจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 2 ท่าน และกรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน ได้แก่

1. นายพิภพ วีระพงษ์	ประธานคณะกรรมการสรรหาและพิจารณา คำตอบแทน
2. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการคณะกรรมการ สรรหาและพิจารณา คำตอบแทน
3. นายอดิสร ธนนันท์นราพล	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการสรรหาและ พิจารณาผลตอบแทน

คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทฯ ซึ่งกำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน โดยในปี 2561 คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน มีการประชุม 2 ครั้ง เพื่อพิจารณาวาระสำคัญต่างๆ และรายงานผลการประชุม

พร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณา ดังนี้

1. พิจารณาสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่ลาออก
2. พิจารณาสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่ครบวาระ
3. พิจารณาจัดสรรโบนัสสำหรับผลการดำเนินงานปี 2560 ให้แก่กรรมการ
4. พิจารณากำหนดคำตอบแทนให้แก่กรรมการ
5. พิจารณาจัดสรรค่าตอบแทนรายเดือน และค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการชุดต่างๆ ประจำปี 2561
6. พิจารณารายงานจากคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน เพื่อแสดงในรายงานประจำปีของบริษัท
7. พิจารณาต่ออายุเกษียณให้แก่ประธานกรรมการบริหาร
8. พิจารณากำหนดคำตอบแทนและจ่ายโบนัส ให้แก่ประธานกรรมการบริหาร
9. พิจารณาเรื่องการประเมินตนเองของคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน ประจำปี 2561

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิภพ วีระพงษ์)

ประธานคณะกรรมการสรรหา
และพิจารณาคำตอบแทน

การกำกับดูแลกิจการ

1. นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการบริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารงานขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่ากระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะยกระดับผลการดำเนินงานของบริษัทให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน และเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ อันได้แก่การเพิ่มมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น ดังนั้นคณะกรรมการบริษัทจึงยึดมั่นในการปฏิบัติตามคุณลักษณะหลักของกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี อันประกอบด้วย

- ความซื่อสัตย์
- ความโปร่งใส
- ความเป็นอิสระ
- ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่
- ความเป็นธรรม
- ความรับผิดชอบต่อสังคม

โดยหลักการกำกับดูแลกิจการนี้ได้สะท้อนถึงคุณค่า แนวปฏิบัติ และทิศทางที่ใช้ปฏิบัติภายในของบริษัท ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับธุรกิจ สามารถแข่งขันได้ดี ภายใต้การดำเนินการอย่างมีจรรยาบรรณ มีมาตรฐานสากล และเป็นไปตามกฎหมายโดยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ผลการปฏิบัติ

บริษัทได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตลอดปี 2561 ยกเว้นบางเรื่อง ดังนี้

(1) ประธานกรรมการไม่ได้มาจากการรวมการอิสระ เนื่องจากบริษัทยังต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ที่ยาวนาน และภาวะผู้นำ เพื่อนำพาบริษัทให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ดำเนินธุรกิจโดยตั้งอยู่บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี องค์กรประกอบคณะกรรมการมีการถ่วงดุลอำนาจอย่างเหมาะสม การดำเนินการต่างๆอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริษัท

(2) คณะกรรมการไม่ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ (CG Committee) อย่างไรก็ตาม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ในการกำกับดูแลและจัดการความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร ซึ่งครอบคลุมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี

2. คณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อย 4 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคณะกรรมการบริหาร

(ก) คณะกรรมการตรวจสอบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการบริษัทที่เป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ซึ่งทุกคนมีความเป็นอิสระและมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) กำหนด โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านมีความรู้ความเข้าใจ ประสพการณ์ในการทำงานเป็นที่ยอมรับ และนายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงิน มีคุณวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานด้านการเงิน รายชื่อและจำนวนการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ในปี 2559, 2560 และปี 2561 มีดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด		
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
1. นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	ประธานกรรมการตรวจสอบ	6/6	5/6	6/6
2. นายวิศณุ ทรัพย์สมพล	กรรมการตรวจสอบ (ลาออก 1 พฤษภาคม 2559)	1/1	-	-
3. นายพิภพ วีระพงษ์	กรรมการตรวจสอบ	6/6	5/6	6/6
4. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการตรวจสอบ (ได้รับการแต่งตั้ง 12 พฤษภาคม 2559)	4/4	6/6	6/6
จำนวนครั้งของการประชุมทั้งปี		6	6	6

เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ คือ นายพรชัย เกียรติขจรวิรัช ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสฝ่ายตรวจสอบและพัฒนาระบบ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท มีขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

1. สอบทานให้บริษัทมีรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. สอบทานการปฏิบัติของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายใน
5. พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้ง เลือกกลับเข้าใหม่ และเลิกจ้างผู้สอบบัญชีภายนอก รวมถึงพิจารณาเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี
6. พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกรณีที่เกิดรายการเกี่ยวโยงหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้มีความถูกต้องครบถ้วน ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
7. พิจารณาและสอบทานรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน และอนุมัติแผนการตรวจสอบภายในประจำปี

8. กำกับดูแลให้ผู้สอบบัญชีและหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการทำงาน

9. จัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

10. พิจารณาความเสี่ยงที่สำคัญของบริษัท พร้อมเสนอแนะวิธีป้องกันหรือแจ้งให้คณะกรรมการหามาตรการป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงนั้น

11. จัดทำรายงานกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวลงนามโดยประธานกรรมการตรวจสอบ

12. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย และคณะกรรมการตรวจสอบเห็นชอบด้วย

(ข) คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

ณ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน ประกอบด้วย กรรมการจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมี 2 ท่านที่เป็นกรรมการอิสระ รายชื่อ และจำนวนการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน ในปี 2559, 2560 และปี 2561 มีดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด		
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
1. นายพิภพ วีระพงษ์	ประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	2/2	2/2	2/2
2. นายอดิสร ธนนันท์ราพุล	กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	2/2	2/2	2/2
3. นายวิศณุ ทรัพย์สมพล	กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน (ลาออก 1 พฤษภาคม 2559)	1/1	-	-
4. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน (ได้รับแต่งตั้ง 1 มีนาคม 2560)	-	1/1	2/2
จำนวนครั้งของการประชุมทั้งปี		2	2	2

เลขานุการคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน คือ นายอดิสร ธนนันท์ราพุล ซึ่งเป็นกรรมการบริษัทและกรรมการบริหาร

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

1. กำหนดนโยบายการสรรหากรรมการและค่าตอบแทน กรรมการบริษัท กรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นชอบอนุมัติ
2. สรรหาบุคคลที่เหมาะสมและเป็นคนต่อธุรกิจมาดำรงตำแหน่งกรรมการที่หมดวาระและหรือมีตำแหน่งว่างลง มาเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นชอบและขออนุมัติจากผู้ถือหุ้น

3. กำหนดค่าตอบแทนที่จำเป็นและเหมาะสม ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงินให้กับคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ตามภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และผลงาน

4. รายงานผลการประชุมที่มีนัยสำคัญและเป็นประโยชน์กับบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัท

5. ให้คำชี้แจงและหรือตอบคำถาม กรณีเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับนโยบายการสรรหากรรมการและค่าตอบแทนของกรรมการบริษัท กรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย อันเกี่ยวกับการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนที่มีความสำคัญ

(ค) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 ท่าน รายชื่อและจำนวนการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ ในปี 2559, 2560 และ ปี 2561 ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด		
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
1. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ได้รับแต่งตั้ง 1 ธันวาคม 2559)	1/1	2/2	2/2
2. นายวิศณุ ทรัพย์สมพล	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง (ลาออก 1 พฤษภาคม 2559)	1/1	-	-
3. นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง	กรรมการบริหารความเสี่ยง	2/2	2/2	2/2
4. นายนันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม	กรรมการบริหารความเสี่ยง	2/2	2/2	2/2
จำนวนครั้งของการประชุมทั้งปี		2	2	2

ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1. พิจารณานโยบาย แนวทาง และกรอบการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. ศึกษา ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เสนอแนะวิธีป้องกัน และวิธีลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงได้รับการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและเหมาะสม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัทอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. สื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสานงานเกี่ยวกับความเสี่ยงและการควบคุมภายในกับคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. รายงานผลการประชุมที่มีนัยสำคัญและเป็นประโยชน์กับบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัท

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายอันเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงที่มีความสำคัญ

(ง) คณะกรรมการบริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 4 ท่าน มีรายชื่อ และจำนวนการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหาร ในปี 2559, ปี 2560 และ ปี 2561 ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด		
		ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
1. นายอนันต์ อศวโกคิน	ประธานกรรมการบริหาร (ลาออก 22 พฤษภาคม 2560)	12/12	4/5	-
2. นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการบริหาร (ได้รับแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560)	12/12	11/11	12/12
3. นายอดิสร ธนันทน์ราพุล	กรรมการบริหาร	12/12	11/11	12/12
4. นายวิทย์ ตันติวรวงศ์	กรรมการบริหาร	12/12	11/11	12/12
5. นายเฉลิม เกียรติธนะบำรุง	กรรมการบริหาร (ได้รับแต่งตั้ง 11 สิงหาคม 2560)	-	4/4	12/12
จำนวนครั้งของการประชุมทั้งปี		12	11	12

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารซึ่งรวมถึงกรรมการผู้จัดการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินตามปกติธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ การอนุมัติรายการอื่นใดที่มีความขัดแย้งหรือมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย จะต้องเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติรายการที่เกิดขึ้นดังกล่าวทุกครั้ง

การมอบอำนาจหน้าที่จากคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้พิจารณากำหนดเป้าหมาย แนวทาง นโยบาย แผนงาน และงบประมาณของบริษัท รวมทั้งควบคุมกำกับดูแลการบริหารและการจัดการของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย โดยคณะกรรมการบริหารจะปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน และงบประมาณที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

ในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ การจัดซื้อที่ดิน การพัฒนาโครงการ และการลงทุน เป็นต้น คณะกรรมการบริหารจะนำเสนอเพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัทเป็นกรณีๆ ไป

สำหรับการมอบอำนาจทางการเงินเกี่ยวกับการดำเนินงานตามปกติธุรกิจของบริษัท กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท ได้แก่ นายพร สุนทรจิตต์เจริญ หรือ นายอดิศร ธนันทน์ราพุล หรือ นายณันท์พัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม หรือ นายเฉลิม เกียรติชนะบำรุง หรือ นายอาชวิน อัครโกสิน คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามผูกพันบริษัทได้ โดยการอนุมัติรายการดังกล่าวจะต้องไม่รวมถึงการอนุมัติรายการที่ตนหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย

3. การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนเป็นผู้พิจารณากลั่นกรองผู้ทรงคุณวุฒิที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด โดยพิจารณาจากความเหมาะสมจากทักษะ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ มีประวัติการทำงานโปร่งใส มีคุณลักษณะและความมั่นคง มีคุณสมบัติเหมาะสมตามข้อบังคับบริษัท และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมถึง ความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านหรือทักษะที่จำเป็น เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและประสิทธิผลของคณะกรรมการ ให้ได้กรรมการมืออาชีพและความหลากหลาย โดยได้พิจารณาจากโครงสร้าง ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคู่ ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนได้เปิดโอกาสให้กรรมการและผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อกรรมการที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่กำหนด

(ก) การสรรหากรรมการอิสระ

บริษัทได้กำหนดนิยามของ “กรรมการอิสระ” ให้สอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน และรักษาสมดุลของการบริหารจัดการที่ดี

บริษัทจึงกำหนดให้คำว่า “กรรมการอิสระ” หมายความว่า กรรมการที่ไม่ทำหน้าที่จัดการของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วมเป็นกรรมการที่เป็นอิสระจากฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม และเป็นผู้ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทในลักษณะที่จะทำให้มีข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ และเป็นกรรมการที่มีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นบุคคลที่ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดในบริษัท บริษัทในเครือ หรือบริษัทร่วม
- 2) ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำ หรือไม่ได้เป็นผู้ให้บริการด้านวิชาชีพผู้สอบบัญชี ทนายความ หรือวิชาชีพที่ทำให้มีข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระแก่บริษัท บริษัทในเครือ หรือบริษัทร่วม หรือไม่เป็นผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทในเครือ หรือบริษัทร่วม หรือไม่เป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และต้องพ้นจากสถานะหรือตำแหน่งที่อาจเกิดความขัดแย้งดังกล่าวแล้วเป็นเวลา 2 ปีขึ้นไป
- 3) ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ในลักษณะที่เป็นการจำกัดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งกรรมการ ซึ่งมีจำนวนเงินหรือมีมูลค่าที่มีนัยสำคัญเป็นสัดส่วนกับรายได้บริษัท ตามเกณฑ์ที่กำหนด และไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งในด้านการเงิน และการบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ หรือบริษัทร่วม หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะที่จะทำให้ขาดความเป็นอิสระ
- 4) ไม่เป็นญาติสนิทกับผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- 5) ไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- 6) สามารถปฏิบัติหน้าที่และแสดงความคิดเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทได้โดยอิสระ โดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของบุคคลดังกล่าว

(ข) การสรรหากรรมการและผู้บริหารสูงสุด

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะแต่งตั้งเป็นกรรมการ

1) บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นรายเดียวหรือหลายรายที่ถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.1 ของทุนที่ชำระแล้วของบริษัท และถือหุ้นจำนวนดังกล่าวต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 12 เดือนจนถึงวันที่ใช้สิทธิ์ โดยสามารถเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผ่านทาง website ของบริษัท หรือส่งเป็นจดหมายถึงเลขานุการคณะกรรมการบริษัท เลขานุการคณะกรรมการบริษัทจะส่งต่อให้คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน โดยบริษัทจะแจ้งกำหนดเวลาในการเสนอชื่อผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่เสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน

3) คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณาเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นต่อไป

4) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือกตั้งกรรมการโดยใช้เสียงข้างมากตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

4.1) หนึ่งหุ้นมีหนึ่งเสียง

4.2) ให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการทีละคน

4.3) บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมา เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมี ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมา มีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมี ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

5) ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่ง 1 ใน 3 ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงกับส่วน 1 ใน 3 ขั้นตอนการสรรหาจะเป็นไปตามข้อ 1)- 4)

กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้น ให้จับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนปีหลังๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่ยืนในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง กรรมการที่ออกตามวาระนั้นอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้

การสรรหาผู้บริหารระดับสูงสุด

ในการสรรหาผู้มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงสุด คณะกรรมการบริหารจะเป็นผู้พิจารณาในเบื้องต้น ในการกลั่นกรองสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เหมาะสม มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ คุณสมบัติความเป็นผู้นำ ความสามารถด้านการบริหาร และ มีความเข้าใจในธุรกิจของบริษัทเป็นอย่างดี โดยจะนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหาและกำหนดคำตอบแทนพิจารณาอนุมัติ และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติต่อไป

(ค) จำนวนกรรมการที่มาจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่

จำนวนกรรมการที่มาจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย นายอดิสร ธนันทน์ธราพล, นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ, นายนันท์วัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม, นายเฉลิม เกียรติชนะบำรุง และ นายอาชวิน อัครโกศล

กรรมการที่มาจาก Government of Singapore Investment Corporation (GIC) - ไม่มี

4. การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

การเสนอชื่อและการใช้สิทธิออกเสียงแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมดำเนินการโดยฝ่ายจัดการ และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมนั้นๆ

บริษัทได้กำกับดูแลบริษัทย่อย ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการระหว่างบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ หรือการทำรายการสำคัญอื่นใดของบริษัทย่อยดังกล่าวให้ครบถ้วน โดยมีข้อบังคับในเรื่องการทำรายการเกี่ยวข้องกันและการเปิดเผยข้อมูลที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของบริษัท รวมถึง กำกับดูแลให้มีการจัดเก็บข้อมูล การบันทึกบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนสามารถตรวจสอบได้ และรวบรวมข้อมูลมาจัดทำงบการเงินรวมให้ทันภายในกำหนด

5. การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการใช้ข้อมูลภายในที่ถูกต้องให้ควร ผ่านหลายช่องทางได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณของบริษัท ประกาศต่างๆ ที่มาจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น เพื่อให้พนักงานทุกระดับตระหนักถึงการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลภายใน

(ก) การรายงานการถือครองหลักทรัพย์

บริษัทได้กำหนดมาตรการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาประโยชน์ของกรรมการและผู้บริหาร โดยการแจ้งให้ทุกท่านรับทราบบทบาทภาระหน้าที่ที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งถือหลักทรัพย์ของบริษัท และรับทราบการจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ ทุกครั้งที่มีการซื้อ ขาย โอน หรือ รับโอนหลักทรัพย์ ภายใน 3 วันทำการหลังจากวันที่ซื้อ ขาย โอน หรือรับโอนหลักทรัพย์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด และต้องสำเนารายงานข้างต้นต่อเลขานุการบริษัท เพื่อรวบรวมเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัททุกครั้ง ซึ่งกำหนดไว้เป็นวาระการประชุมเพื่อรับทราบรายงานการถือครองหลักทรัพย์

(ข) การรายงานการมีส่วนได้เสีย

บริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารจะต้องนำเสนอรายงานการมีส่วนได้เสียของตนหรือของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย โดยจะต้องนำเสนอรายงานครั้งแรกภายใน 30 วัน หลังจากได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือผู้บริหารตามแบบรายงานที่กำหนด และรายงานทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงภายใน 30 วัน หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงตามแบบรายงานที่กำหนด โดยจะจัดเก็บที่เลขานุการบริษัท เลขานุการบริษัทจะเป็นผู้จัดส่งสำเนาให้ประธานกรรมการและประธานกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

6. ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

6.1 ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (Audit Fee) ปี 2561 บริษัทได้จ่ายค่าสอบบัญชีให้บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ดังนี้

ค่าตรวจสอบบัญชีของบริษัท	1,700,000 บาท
ค่าตรวจสอบบัญชีของบริษัทย่อย	2,730,000 บาท
รวม	4,430,000 บาท

6.2 ค่าบริการอื่น (Non-audit Fee) ปี 2561- บริษัทจ่ายค่าดำเนินการสร้างกรอบแนวทางและรายงานการพัฒนายั่งยืนให้กับบริษัท อีวาย คอร์ปอเรท เซอร์วิสেস จำกัด จำนวน 2,675,000 บาท

ในทุกๆ ปี บริษัทได้เชิญบริษัทสอบบัญชีอื่นมาเสนอบริการสอบบัญชี เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบราคาและบริการ และบริษัทได้แจ้งผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ มีคุณสมบัติที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท โดยผู้สอบบัญชีดังกล่าวต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.และได้หมุนเวียนไม่ให้เป็นผู้สอบบัญชีติดต่อกันเกิน 5 ปี ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงาน ก.ล.ต.

7. การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แบ่งเป็น 5 หมวด

(ก) สิทธิของผู้ถือหุ้น

ก่อนวันประชุม

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ถือหุ้น จึงได้พยายามส่งเสริมและคุ้มครองผู้ถือหุ้นให้ใช้สิทธิขั้นพื้นฐาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้นในการใช้สิทธิในเรื่องต่างๆ ที่ผู้ถือหุ้นควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน อันได้แก่ การได้รับข่าวสาร ข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการบริษัท รวมถึงสามารถส่งคำถามล่วงหน้าก่อนวันประชุม การใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่สำคัญต่างๆ รวมถึงการอนุมัติจ่ายเงินปันผล เป็นต้น โดยบริษัทจะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดหรือรบกวนสิทธิของผู้ถือหุ้น

นอกจากนี้ บริษัทได้ส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะนักลงทุนสถาบัน เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นผ่านการประสานงานของหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัท

ในปี 2561 บริษัทมีการประชุมผู้ถือหุ้นจำนวน 1 ครั้ง คือ การประชุมสามัญประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 เวลา 13.30 น. โดยบริษัทได้เผยแพร่หนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบการประชุมในแต่ละวาระการประชุมบนเว็บไซต์ของบริษัท www.lh.co.th เป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมอย่างน้อย 30 วัน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาศึกษาข้อมูลประกอบการประชุมแต่ละวาระอย่างเพียงพอก่อนได้รับข้อมูลในรูปเอกสารจากบริษัท ซึ่งข้อมูลบนเว็บไซต์เป็นข้อมูลเดียวกันกับข้อมูลที่จัดส่งให้ผู้ถือหุ้นในรูปเอกสาร โดยบริษัทได้จัดส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุม และในหนังสือเชิญประชุมมีรายละเอียดวาระการประชุม เอกสารประกอบในแต่ละวาระพร้อมความเห็นของคณะกรรมการ วิธีการออกเสียงลงคะแนน และรายละเอียดของเอกสารที่ผู้ถือหุ้นจะต้องนำมาแสดงในวันประชุม ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าประชุมได้ บริษัทได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดพร้อมประวัติกรรมการอิสระทุกท่านเป็นผู้รับมอบฉันทะ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าประชุมด้วยตนเองได้ สามารถเลือกมอบฉันทะให้บุคคลหนึ่งคนใดหรือกรรมการอิสระที่บริษัทได้กำหนดไว้เป็นผู้รับมอบอำนาจแทนในการประชุมผู้ถือหุ้น

วันประชุมผู้ถือหุ้น

บริษัทให้ความสำคัญต่อการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นอย่างมาก โดยเน้นเรื่องการจัดสถานที่และเวลาที่ใช้ในการประชุมที่สะดวกต่อการเดินทางของผู้ถือหุ้น อีกทั้งเป็นเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอ บริษัทจึงได้ใช้ที่ทำการของบริษัท เป็นสถานที่ประชุม ซึ่งตั้งอยู่ชั้น 4 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี เลขที่ 1 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. ตั้งอยู่บริเวณสถานีลุมพินีของสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินที่เดินทางได้ทั้งรถเมล์ รถไฟลอยฟ้า (BTS) รถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) เวลาในการประชุมก็จัดให้มีการประชุมในวันทำงานปกติ

ในวันประชุม บริษัทเปิดให้ผู้ถือหุ้นลงทะเบียนล่วงหน้าก่อนการประชุมอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมงเสมอ และได้จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะที่เข้าร่วมประชุมโดยใช้ระบบการรับลงทะเบียนด้วยโปรแกรมการรับลงทะเบียนที่สามารถค้นหาชื่อผู้ถือหุ้นจากชื่อ นามสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งทำให้การลงทะเบียนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นที่ลงทะเบียนแล้วจะได้รับใบลงคะแนน เพื่อออกเสียงในแต่ละวาระ โดยในการนับคะแนน บริษัทได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการอ่านคะแนนจากบาร์โค้ดของใบลงคะแนนที่บริษัทแจกให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งทำให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างถูกต้องและรวดเร็ว และผู้ถือหุ้นสามารถเห็นคะแนนในแต่ละวาระได้ทันทีเมื่อการลงคะแนนเสร็จสิ้น

ในการประชุมผู้ถือหุ้น ประธานกรรมการได้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม และมีประธานคณะกรรมการชุดย่อย และกรรมการบริษัทเข้าร่วมประชุม ก่อนเริ่มดำเนินการประชุม เลขานุการที่ประชุมได้อธิบายวิธีการลงคะแนน การนับคะแนน การใช้บัตรลงคะแนน และการเปิดเผยผลการนับคะแนนในแต่ละวาระเพื่อให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และซักถามอย่างเท่าเทียมกัน โดยประธานได้ตอบคำถามและให้ข้อมูลต่างๆแก่ผู้ถือหุ้นอย่างครบถ้วน รวมทั้งได้จัดสรรเวลาอภิปรายในแต่ละวาระอย่างเพียงพอ

หลังการประชุมผู้ถือหุ้น

การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2561 มีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะเข้าประชุมรวม 1,449 ราย นับจำนวนหุ้นได้ 7,667,521,435 หุ้น (คิดเป็นร้อยละ 64.16) เกินกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นทั้งหมดจำนวน 11,949,713,176 หุ้น โดยมีนายพร สุทรจิตต์เจริญ เป็นประธานในที่ประชุม และนายันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริษัท เป็นเลขานุการที่ประชุม โดยมีกรรมการเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น จำนวน 8 ท่าน ได้แก่

1. นายพร สุทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการ ประธานที่ประชุม
2. นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	กรรมการอิสระ, ประธานกรรมการตรวจสอบ
3. นายพิภพ วีระพงษ์	กรรมการอิสระ, ประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน และกรรมการตรวจสอบ
4. นายบัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์	กรรมการอิสระ, ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน, กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน และกรรมการตรวจสอบ
5. นายอดิสร ธนันทน์ราพุล	กรรมการ, กรรมการผู้จัดการ (สายสนับสนุน) และกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน
6. นายเฉลิม เกียรติชนะบำรุง	กรรมการ, กรรมการผู้จัดการ (สายปฏิบัติการ) และกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
7. นายอาชวิน อัสวโกสิน	กรรมการ
8. นายันทวัฒน์ พิพัฒวงศ์เกษม	กรรมการ, เลขานุการคณะกรรมการบริษัท และกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

และในวันนี้บริษัทได้เชิญผู้สอบบัญชีจากสำนักงานอัยย คือ นางสาวรุ่งภา เลิศสุวรรณกุล ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าร่วมประชุมในวันนี้ เพื่อตอบข้อซักถามในประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้เชิญที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นอิสระ เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุม เพื่อทำหน้าที่ดูแลให้การประชุมเป็นไปอย่างโปร่งใสถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับบริษัท และเป็นคนกลางในการตรวจนับภาษาอังกฤษผ่านเว็บ Home Page : www.lh.co.th ของบริษัท เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับข่าวสารข้อมูลรวดเร็วโดยไม่ต้องรอถึงการประชุมครั้งต่อไป หลังจากนั้นก็จะนำเสนอต่อผู้ถือหุ้นเพื่อรับรองในการประชุมผู้ถือหุ้นคราวถัดไป

(ข) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

บริษัทมีนโยบายสนับสนุนและให้ความสำคัญในการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นส่วนน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิ ควรมีโอกาสได้รับการชดเชย ดังนั้น บริษัทจึงมีมติดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1. การจัดประชุมผู้ถือหุ้น จะดำเนินการตามลำดับระเบียบวาระที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุม และไม่เพิ่มระเบียบวาระในที่ประชุมโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้มีเวลาศึกษาข้อมูลประกอบการประชุมแต่ละวาระอย่างเพียงพอก่อนการตัดสินใจ
2. คณะกรรมการบริษัทได้มีมติให้บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิสามารถเสนอเพิ่มวาระการประชุมล่วงหน้า ซึ่งบริษัทได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นรับทราบโดยทั่วกันผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท www.lh.co.th และเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งได้แจ้งให้ทราบถึงวิธีการเสนอวาระและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุวาระเข้าเป็นวาระการประชุมอย่างชัดเจนเป็นการล่วงหน้า โดยคณะกรรมการอิสระของบริษัทจะเป็นผู้พิจารณาถ่วงน้ำหนักที่ผู้ถือหุ้นเสนอก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท โดยเรื่องที่ผ่านมาความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทจะบรรจุเป็นวาระการประชุมในการประชุมต่อไป สำหรับวาระที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท บริษัทจะแจ้งให้ผู้ถือหุ้นรับทราบพร้อมชี้แจงเหตุผลทางเว็บไซต์ของบริษัท
3. คณะกรรมการบริษัทได้มีมติให้บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับเลือกเป็นกรรมการ ซึ่งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่บริษัทกำหนด และต้องให้ความยินยอมในการเสนอชื่อด้วย เพื่อให้คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนของบริษัทดำเนินการตามกระบวนการสรรหา ถ่วงน้ำหนัก และคัดเลือกรายชื่อบุคคลที่ผู้ถือหุ้นเสนอ ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาต่อไป บุคคลใดที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท จะได้รับการบรรจุชื่อในวาระการเลือกตั้งกรรมการบริษัทในการประชุมต่อไป สำหรับ บุคคลที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท บริษัทจะแจ้งให้ผู้ถือหุ้นรับทราบพร้อมชี้แจงเหตุผลทางเว็บไซต์ของบริษัทหรือ

ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลอื่นที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งในปีนี้ไม่มีผู้ถือหุ้นท่านใดเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติม หรือเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับเลือกตั้งเป็นกรรมการต่ออย่างใด

4. เสนอรายชื่อของกรรมการอิสระทั้งหมด เพื่อเป็นทางเลือกในการมอบฉันทะ และสามารถเลือกมอบฉันทะแก่กรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่งได้ และหนังสือมอบฉันทะเป็นไปตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยมีรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงเองได้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการเข้าร่วมประชุม และออกเสียงลงคะแนนในคราวระ

5. ส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นใช้บัตรลงคะแนนเสียงสำหรับทุกระเบียบวาระ โดยจัดทำบัตรลงคะแนนแยกตามเรื่องที่สำคัญ ๆ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถลงคะแนนได้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งจะมีการเก็บบัตรลงคะแนนดังกล่าวในห้องประชุม เพื่อนำผลคะแนนมารวมคำนวณกับคะแนนเสียงที่ได้ลงไว้ล่วงหน้าในหนังสือมอบฉันทะ ก่อนที่จะประกาศแจ้งมติของคะแนนเสียงในห้องประชุม

6. การแต่งตั้งกรรมการทดแทนกรรมการที่หมดวาระ บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งเป็นรายบุคคล

7. บริษัทได้กำหนดมาตรการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาประโยชน์ของกรรมการและผู้บริหาร โดยกรรมการและผู้บริหารมีบทบาทภาระหน้าที่ที่ต้องนำส่งรายงานการมีส่วนได้เสียของตนหรือของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน รายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ ทุกครั้งที่มีการซื้อขาย โอน หรือ รับโอนหลักทรัพย์ ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรการดังกล่าวได้กล่าวในหัวข้อ “การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน”

(ค) สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

การดูแลสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เช่น พนักงานและผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อย รวมทั้งบุคคลภายนอก เช่น คู่ค้า ภาครัฐ ผู้ร่วมทุน สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มั่นใจว่า สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ได้รับการคุ้มครองและดูแลเป็นอย่างดีตามข้อกำหนดของกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริษัทได้กำหนดกรอบความประพฤติด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งได้เผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของบริษัท และจะไม่ทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จในระยะยาวของบริษัท โดยมีรายละเอียดดังนี้

- พนักงาน

บริษัทตระหนักอยู่เสมอว่าพนักงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จของบริษัท จึงได้ปฏิบัติกับพนักงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยการให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม กำหนดผลตอบแทนให้สอดคล้องกับระดับหน้าที่

ความรับผิดชอบและตามกลไกราคาตลาดแรงงาน และกำหนดค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยคำนึงถึงหลักการจูงใจพนักงานให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความรู้ความสามารถ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยหัวหน้างาน และแบ่งผลตอบแทนส่วนหนึ่งเป็นโบนัสให้พนักงานตามผลประกอบการของบริษัทอันคำนึงถึงการเติบโตที่ยั่งยืนของบริษัท

สวัสดิการต่างๆ มีดังนี้

- บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน โดยที่พนักงานส่งเงินเข้าเป็นเงินสะสม ของกองทุนโดยสมัครใจโดยพนักงานจะส่งเงินสะสมในอัตราร้อยละ 2-7 ของเงินเดือน และบริษัทจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 5-7 ของเงินเดือนเช่นกัน สำหรับเงินกองทุนที่จดทะเบียนนี้ บริหารโดยผู้จัดการกองทุนรับอนุญาตแห่งหนึ่ง โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ.2542

- การทำประกันสุขภาพกลุ่มให้กับพนักงาน คู่สมรสและบุตรที่รับรองถูกต้องตามกฎหมาย

- การทำประกันชีวิตกลุ่มให้กับพนักงานในวงเงินทุนประกัน 500,000–1,500,000 บาท ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิต

- การให้สิทธิพิเศษกับพนักงานในการซื้อสินค้าที่มีส่วนลด และการใช้สิทธิพิเศษนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บริษัทฯ กำหนดไว้ ซึ่งฝ่ายบุคคลและธุรการจะเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของพนักงานและคำนวณส่วนลดให้

- การให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่างๆ แก่พนักงาน อาทิ

- การเบิกค่ารักษาพยาบาล
- การเบิกค่าทันตกรรม
- จัดให้มีการตรวจสุขภาพพนักงานเป็นประจำทุกปี
- การเป็นเจ้าภาพงานฌาปนกิจให้กับพนักงานและครอบครัวพนักงาน
- เงินช่วยงานพิธีมงคลสมรส
- ของขวัญเยี่ยมพนักงานคลอดบุตร
- มอบทุนการศึกษาให้แก่บุตรพนักงาน ตามเกณฑ์ที่บริษัทฯ กำหนด
- ส่งเสริมด้านการจัดกิจกรรมนำเที่ยวประจำปีภายในฝ่ายที่ตนสังกัด
- ส่งเสริมด้านการเลี้ยงส่งสรรค์ประจำปีภายในฝ่ายที่ตนสังกัด
- แจกชุดฟอร์มพนักงานชายและหญิง
- ให้ความช่วยเหลือพนักงานตามความเหมาะสมและสถานการณ์

- โครงการอบรมพัฒนาจิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และความสุขในการทำงานด้วยสมาธิ เป็นการอบรมพื้นฐานของการสร้างสติ และฝึกจิต ควบคู่กับการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ทั้งที่ทำงานและที่บ้าน ซึ่งจัดให้กับพนักงานทุกคน ทุกระดับ และถือเป็นหลักสูตรพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

- การมอบทุนการศึกษาให้กับบุตร/ธิดา ของพนักงานในระดับปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี

- การมอบทุนการศึกษาระดับปริญญาโท ให้กับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงสุด

- การมอบประกาศเกียรติคุณ และมอบทองเป็นรางวัลให้พนักงานที่มีอายุงานครบ 10ปี, 20ปี และ 30ปี เป็นประจำทุกปี เพื่อขอบคุณและยกย่องพนักงานที่ได้อุทิศร่างกายและแรงใจให้แก่บริษัทมาโดยตลอด

บริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการ เพื่อเป็นตัวแทนของพนักงานร่วมปรึกษาหารือกับบริษัทเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่พนักงาน เป็นเสมือนสื่อกลางที่จะถ่ายทอดความต้องการด้านสวัสดิการของพนักงานให้บริษัททราบและร่วมปรึกษาหารือให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนควบคุมดูแลการจัดสวัสดิการที่บริษัทจัดให้แก่พนักงาน

ความปลอดภัยและสุขอนามัยในที่ทำงาน

บริษัทให้ความสำคัญในการดูแลรักษา ปรับปรุง พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย ระบบสุขอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้มีความปลอดภัยต่อชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สินของพนักงาน และเพื่อสุขอนามัยที่ดีของพนักงาน รวมถึง สนับสนุน เสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มุ่งมั่นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้และสร้างจิตสำนึกในด้านความปลอดภัย และสุขอนามัยของพนักงาน โดยการจัดการอบรมมาตรฐานการปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างให้แก่วิศวกรควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้พนักงานทุกระดับมีความรู้จิตสำนึก ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำนักงานใหญ่มีการซ้อมหนีไฟเป็นประจำทุกปี การเข้าสำนักงานมีระบบสแกนนิ้วมือเข้าออกเฉพาะผู้มีสิทธิ์เท่านั้น จัดให้มีการตรวจสุขภาพพนักงานเป็นประจำทุกปี ในปี 2561 บริษัทไม่มีพนักงานประสบอุบัติเหตุจากการทำงานจนถึงขั้นหยุดงาน

นโยบายการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

บริษัทได้ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญต่างๆ ของบุคลากรว่ามีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจบริษัทอย่างแท้จริง ทั้งได้ระลึกอยู่เสมอว่าหนทางที่จะบรรลุให้ถึงซึ่งเป้าหมายดังกล่าวนั้นต้องเกิดขึ้นจากการฝึกอบรมพัฒนานักงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ภายใต้ความรับผิดชอบของบริษัทและพนักงานทุกคน กล่าวคือบริษัทได้เปิดโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาเพื่อความเติบโตของพนักงาน ขณะเดียวกันก็เป็นหน้าที่ของพนักงานที่จะต้อง

มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จ อันจะเกิดขึ้นจากโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาดังกล่าวด้วยความมุ่งมั่นอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลได้ดำเนินการไปในทิศทางอันสอดคล้องกับการบริหารงานของบริษัท และให้บรรลุผลตามนโยบายที่กำหนดไว้ บริษัทจึงให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน “ส่วนงานศูนย์พัฒนาฯ และสรรหาฯ” ขึ้นมาทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล และได้กำหนดแนวนโยบายการฝึกอบรมและการพัฒนาพนักงานไว้ดังนี้ คือ

1) บริษัทถือว่าทรัพยากรบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหนือทรัพยากรทางการบริหารทั้งปวง ดังนั้น พนักงานทุกคนจะได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อให้มีความรู้ทัศนคติและความสามารถในการปฏิบัติงานตามความจำเป็นในงาน (Job-Requirements) อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ทั้งนี้โดยการพิจารณาจากความพร้อมของพนักงานแต่ละคนเป็นสำคัญ

2) บริษัทถือว่าค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นการลงทุนในตัวบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามภารกิจหลักและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

3) บริษัทจะให้ความสำคัญต่อโครงการฝึกอบรมต่างๆ ทางด้านงานหลักและงานสนับสนุน (Line & Function Program) ทั้งในระดับปฏิบัติการควบคุมงานและระดับบริหาร รวมทั้ง โครงการเสริมความรู้พิเศษต่างๆ (Special & Supporting Program) เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้ตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งงานปัจจุบันและที่สูงยิ่งขึ้นในอนาคต

4) บริษัทตระหนักถึงความจำเป็นของการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในฐานะที่เป็นเครื่องมืออันสำคัญต่อการปรับปรุงงาน (Tools For Improvements) ดังนั้นจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมและสัมมนาต่างๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของฝ่ายและกลุ่มโครงการต่างๆ อย่างแท้จริง

5) บริษัทถือว่าผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา ในลักษณะของการฝึกอบรมในงาน (On the job training) และ/หรือการสอนแนะในงาน (Coaching) อีกด้วย การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา จะพิจารณาจากความสามารถในการพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยอีกตัวหนึ่งด้วย

6) บริษัทจะสนับสนุนด้านการให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และองค์กรภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการฝึกอบรมและพัฒนา เช่น การให้ความร่วมมือด้านการขอเข้าศึกษาดูงาน การรับนักศึกษาฝึกงาน การให้ความร่วมมือด้านวิทยากร ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท (Corporate Image)

สำหรับพนักงานใหม่ บริษัทได้จัดปฐมนิเทศในวันแรก ที่เริ่มทำงาน เพื่อให้พนักงานใหม่ได้รับทราบนโยบาย ข้อบังคับ กฎระเบียบ โครงสร้างธุรกิจของบริษัท วัฒนธรรมขององค์กรในเบื้องต้น สวัสดิการและผลประโยชน์ต่างๆของบริษัท และพนักงานใหม่ที่เข้ามา ในปีหนึ่งๆ จะมีการจัดสัมมนาเพื่อนใหม่ เพื่อให้พนักงานใหม่ได้รู้จัก กับเพื่อนร่วมงาน รุ่นพี่พนักงาน และผู้บริหาร อันเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในบริษัท ความผูกพันกับองค์กร รวมถึง การเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีม

บริษัทได้สนับสนุนการพัฒนาทักษะและความสามารถในการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการฝึกอบรมในทุกระดับชั้น ทั้งหลักสูตรการอบรมภายในบริษัท การเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมในบริษัท การส่งพนักงานอบรมโดยสถาบันอบรมต่างๆภายนอกบริษัท รวมถึงการฝึกอบรมและดูงานในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถของพนักงานในการพัฒนา องค์กรให้ดีขึ้น ไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน ในปี 2561 บริษัทมีการ ฝึกอบรมของพนักงาน คิดเป็นจำนวนชั่วโมงเฉลี่ย 16 ชั่วโมง/คน/ปี

ในปี 2561 ที่ผ่านมา บริษัทได้จัดกิจกรรมเพื่อพูน ความรู้ให้แก่พนักงาน ภายใต้กิจกรรมที่ชื่อ “Did you know?” โดยให้พนักงานแต่ละคนลงทะเบียนเข้าร่วมรับฟังการบรรยายของ ฝ่ายต่างๆ ซึ่งแต่ละฝ่ายจะเชิญหัวหน้างานที่มีความรู้ความสามารถ มาเป็นผู้บรรยาย ให้ความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานที่ฝ่ายตน รับผิดชอบ แשרประสบการณ์การทำงาน อัปเดตข้อมูลข่าวสาร ความรู้ใหม่ๆ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูน ความรู้ให้แก่พนักงาน ยังช่วยให้พนักงานเกิดความเข้าใจใน กระบวนการทำงานในภาพรวม ความเชื่อมโยงของการทำงานของ ฝ่ายต่างๆ และเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างกัน อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปปรับใช้หรือพัฒนา ระบบการทำงานต่อไป นอกจากกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ให้แก่ พนักงานแล้ว คณะกรรมการบริษัทต่างเล็งเห็นและให้ความสำคัญ กับทักษะที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพการทำงานของบุคคลกรให้สามารถ ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากบุคลากรในองค์กรสามารถคิด สร้างสรรค์ได้ (Creative Thinking) จึงได้จัดกิจกรรมที่ให้พนักงาน ในสำนักงานใหญ่ทุกฝ่ายร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมเชิญชวนเพื่อนๆ ใน บริษัทมาใช้บริการห้องสันทนาการ ภายใต้กิจกรรมที่ชื่อ “Shape Up Your Skape”

- คู่ค้า

บริษัทได้กำหนดจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ เพื่อ เป็นนโยบายปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเหมาะสม โดยการคัดเลือกคู่ค้าตั้ง อยู่บนพื้นฐานของการแข่งขันระหว่างคู่ค้าแต่ละรายอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (CG) ในการดำเนินการ สรรหาและคัดเลือกคู่ค้า บริษัทได้เปิดโอกาสให้คู่ค้า/ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง เข้าประมูลงาน เสนอราคาจ้างเหมา ราคาสินค้า ด้วยความโปร่งใส

ยุติธรรม เปิดเผยและเป็นธรรมกับคู่ค้าทุกราย มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกคู่ค้าและคู่สัญญา โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ คุณภาพ งาน ผลงานที่ผ่านมา ประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญในธุรกิจ สถานะ ทางการเงินมั่นคง ไม่มีประวัติการละทิ้งงาน มีความสามารถส่งมอบ งานตามกำหนด เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท ซึ่งบริษัทมีการจัดทำ ข้อตกลง หรือสัญญากับคู่ค้าไว้อย่างชัดเจน ไม่มีการกำหนดเงื่อนไข ที่ไม่เป็นธรรมกับคู่ค้า ในการซื้อสินค้าและบริการจากคู่ค้า บริษัทได้ ปฏิบัติต่อคู่ค้าตามเงื่อนไขและสัญญาทางการค้า ชำระค่าสินค้าและ บริการตามเงื่อนไขการชำระเงินที่ตกลงกัน ทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีเพื่อเอื้อประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ บริษัทได้นำระบบห่วงโซ่ อุปทานมาใช้ในการสั่งซื้อสินค้า เพื่อความสะดวก รวดเร็วขึ้น อันเป็น การลดค่าใช้จ่าย และคู่ค้าสามารถจัดเตรียมสินค้าได้ล่วงหน้า

- เจ้าหนี้

บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดของสัญญาอย่าง เคร่งครัด ไม่เคยมีการปฏิบัติใดที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ตกลง ปกปิดข้อมูล หรือข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ ซึ่งเป็นการ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่เจ้าหนี้มาโดยตลอด ทั้งนี้ สัญญากู้ยืมเงิน ส่วนใหญ่ได้ระบุข้อปฏิบัติและข้อจำกัดบางประการ เช่น อัตราส่วน การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท การค้าประกันหนี้สินหรือชำระบอวาล ตัวสัญญาใช้เงินแก่บุคคลหรือนิติบุคคลใดๆ การจ่ายเงินปันผล การรวมหรือควบบริษัทเข้ากับ บริษัทอื่น การดำรงอัตราส่วนทางการเงินบางประการ และการแจ้ง ให้ผู้ให้กู้ทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีมติความที่มีผลกระทบ ต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทมี สินทรัพย์บางส่วนที่นำไปจดจำนองเพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมจาก ธนาคาร ในปีที่ผ่านมา บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ต่อเจ้าหนี้โดย ครบถ้วน และไม่มีเหตุการณ์ผิดนัดการชำระหนี้ใดๆ

- ลูกค้า

บริษัทมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของสินค้า และบริการให้ได้มาตรฐาน รวมทั้ง การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อติดต่อ รับฟังข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นจากลูกค้า เพื่อรับทราบปัญหา ความต้องการของลูกค้า และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ลูกค้าเกิด ความเชื่อมั่นและความพึงพอใจสูงสุด จากความมุ่งมั่นดังกล่าวส่งผลให้ บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ ได้รับรางวัล แบรนด์ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด (Trusted Brand) จากผลสำรวจผู้บริโภค ของนิตยสาร Reader's Digest ถึง 8 ปีติดต่อกัน (ตั้งแต่ปี 2549-2556 รางวัลนี้มีถึงปี 2556) เป็นรางวัลที่วัดความพึงพอใจของผู้บริโภคทั้งในเอเชียและ ประเทศไทย และในปี 2561 บริษัทได้รับรางวัลสำคัญ ได้แก่ รางวัล โครงการอสังหาริมทรัพย์ดีเด่น จำนวน 3 โครงการ ทั้งนี้ สามารถดู รายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคม” ภายใต้ หัวข้อ “ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค”

- คู่แข่ง

บริษัทเน้นประพจน์ตามกรอบกติกาการแข่งขันอย่างมีจริยธรรมที่ดี ด้วยความเป็นมืออาชีพและโปร่งใส ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ไม่ละเมิดความลับหรือล่วงรู้ความลับทางการค้าของคู่แข่ง ด้วยวิธีฉ้อฉล และยึดถือนโยบายและการปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้าที่ระบุนไว้ในคู่มือจริยธรรมธุรกิจ นอกจากนี้ บริษัทมองว่าคู่แข่งเปรียบเสมือนพันธมิตรทางการค้า โดยได้เปิดโอกาสให้พันธมิตรทางการค้าเข้าเยี่ยมชมดูงานในบริษัท ระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัท เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ในปีที่ผ่านมา บริษัทไม่มีข้อพิพาทใดๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคู่แข่งทางการค้า

- ชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อม

บริษัทตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด โดยฝังอยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ ตั้งแต่การออกแบบสินค้า การเลือกใช้วัสดุและทรัพยากรอย่างเหมาะสม การควบคุมคุณภาพของสินค้า บริการ เวลาการส่งมอบ พัฒนาสินค้าให้ผู้อยู่อาศัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงมีการปฏิบัติตามแนวทางลดผลกระทบในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ดำเนินการและควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดโครงการและการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชนสังคมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคม” ภายใต้หัวข้อ “การดูแลสิ่งแวดล้อม”, “การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม” และ “นวัตกรรมและการเผยแพร่วัฒนธรรม CSR”

ทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์

บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ รวมถึง ไม่สนับสนุนให้พนักงานกระทำการอันเป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งได้ประกาศเป็นข้อปฏิบัติของพนักงานในการใช้งานเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้พนักงานทุกคนทราบ และมีการสื่อสารผ่านระบบ Intranet ของบริษัท

มาตรการในการแจ้งเบาะแส และกลไกคุ้มครองผู้แจ้ง

บริษัทมีนโยบายคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ด้วยการกำหนดมาตรการในการแจ้งเบาะแส และกลไกคุ้มครองผู้แจ้ง เพื่อเปิดรับเรื่องร้องเรียนกรณีถูกละเมิดสิทธิ จากการกระทำผิดกฎหมาย หรือจรรยาบรรณ ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ รวมถึงพฤติกรรมที่อาจสื่อถึงการทุจริตหรือประพฤตินอขอบของบุคคลในองค์กร ทั้งพนักงาน บริษัทและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ บริษัทได้เปิดเผยกระบวนการ และช่องทางการแจ้งเบาะแส ในเว็บไซต์ของบริษัท และ รายงานประจำปีของบริษัทฯ ทั้งนี้สามารถยื่นเรื่องถึงประธานคณะกรรมการตรวจสอบโดยตรง ผ่านช่องทางดังนี้

- E-mail : Auditcommittee@lh.co.th
- ยื่นทางไปรษณีย์ ถึง ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ลุมพินี ชั้น 37-38 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

สำหรับพนักงาน บริษัทจัดช่องทางติดต่อโดยตรงต่อหัวหน้าหน่วยงานฝ่ายตรวจสอบภายใน หรือฝ่ายจัดการเพื่อแจ้งข้อร้องเรียน หรือกรณีที่พบเห็นเรื่องที่น่าจะเป็นการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนต่อการปฏิบัติตามจริยธรรม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อพนักงาน ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียน มาตรการคุ้มครองพนักงานที่เป็นผู้ร้องเรียน การสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยพิจารณาว่าเรื่องที่พนักงานร้องเรียนเข้าข่ายการกระทำผิดหรือไม่อยู่ในระดับความผิดระดับใด เพื่อกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำผิดนั้นๆ โดยมีหน่วยงานหรือทีมงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและสรุปรายละเอียดของเรื่องดังกล่าว เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาต่อไป

บริษัทได้กำหนดแนวทางในการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส โดยให้ความสำคัญของการเก็บข้อมูลและตัวตนของผู้แจ้งเบาะแส หรือผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียน เป็นความลับ และจะเปิดเผยข้อมูลเฉพาะส่วนที่จำเป็นให้แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความเสียหายของผู้ให้ข้อมูล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ร้องเรียน โดยคณะกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการอิสระเป็นผู้รับเรื่องร้องเรียน และรายงานต่อคณะกรรมการ

(ง) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

1. บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ ถูกต้อง ครบถ้วน รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทจึงได้เผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญของบริษัททั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มิใช่ทางการเงิน ผ่านทางWebsite ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.set.or.th และ website ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ www.sec.or.th ตามเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์กำหนดไว้ นอกจากนี้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่บริษัทได้เผยแพร่ต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนได้เสียแล้ว จะนำมาเผยแพร่รวมไว้ใน website ของบริษัท www.lh.co.th ด้วย โดยมีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ทันต่อเหตุการณ์ เข้าถึงได้สะดวก และได้รับประโยชน์สูงสุด

2. งบการเงินที่นำมาเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้เสียต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัทก่อน

3. คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีรายงานความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

4. บริษัทได้มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และได้รายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ได้ให้ความเห็นชอบโดยสรุป ผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปี

และ website ของบริษัท โดยเริ่มตั้งแต่รายงานประจำปี 2550 เป็นต้นมา

5. บริษัทได้เปิดเผยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของ คณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ และจำนวนครั้งที่ กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุมไว้ภายใต้หัวข้อ “โครงสร้างการ จัดการ” และ “คณะกรรมการชุดย่อย” โดยมีรายงานของประธาน คณะกรรมการแต่ละคณะเปิดเผยไว้ด้วย

นอกจากนี้ บริษัทยังให้ความสำคัญในด้านความสัมพันธ์กับ ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนทั่วไป และนักวิเคราะห์ บริษัทจึงกำหนดให้การ เผยแพร่ข้อมูลของบริษัทแก่นักลงทุน ทั้งที่เป็นผู้ถือหุ้นและผู้สนใจ จะถือหุ้นในอนาคต เป็นอำนาจของกรรมการผู้จัดการที่ได้รับมอบ หมายให้ทำหน้าที่เป็น Chief Investor Relations Officer พร้อมทั้ง จัดให้มีส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อเป็นตัวแทนในการสื่อสารกับ ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ โดยสามารถติดต่อ ส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ที่

- หมายเลขโทรศัพท์ 0-2230-8306 หรือ e-mail address: investor@lh.co.th

ทั้งนี้ในรอบปี 2559 – 2561 เจ้าหน้าที่ระดับสูงของบริษัท รวมถึงส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ให้ข้อมูลและแจ้งสารสนเทศของ บริษัทต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ สรุปเป็น จำนวนครั้ง/ปีได้ดังนี้

	2559	2560	2561
- Road show ในประเทศ และต่างประเทศ	10	9	6
- Analyst Meeting	5	5	5
- Company Visit	52	53	44
- Conference Call	9	7	13

(จ) ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

1. โครงสร้างคณะกรรมการ

การเลือกตั้งกรรมการของบริษัทเป็นไปตามมติที่ประชุม ผู้ถือหุ้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการตามกฎหมาย และข้อบังคับของบริษัท โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และกรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนาน ที่สุด 3 คนต้องออกตามวาระ เพื่อให้มีการสรรหากรรมการใหม่ทุกปี โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวนทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย

กรรมการที่เป็นผู้บริหาร	จำนวน	3	ท่าน
กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	จำนวน	2	ท่าน
กรรมการที่เป็นอิสระ	จำนวน	3	ท่าน

กรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท เป็นผู้ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ บริษัทในลักษณะที่จะทำให้ข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ และมีคุณสมบัติตามคำนิยามของกรรมการอิสระ ดังที่ได้กล่าวใน หัวข้อ “การสรรหากรรมการอิสระ”

การแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

บริษัทได้แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับฝ่ายจัดการ โดยคณะกรรมการบริษัท ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานของ ฝ่ายจัดการ ขณะที่ฝ่ายจัดการทำหน้าที่บริหารงานในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด และการทำรายงานต่างๆ ที่ไม่ใช่ การดำเนินงานตามปกติของบริษัท จะผ่านการพิจารณาจากคณะ กรรมการบริษัท ซึ่งมีกรรมการที่เป็นอิสระร่วมอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งหมด

องค์ประกอบและความหลากหลายของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ ต้องการสรรหาให้มีความหลากหลาย (Board Diversify) โดย พิจารณาจากทักษะจำเป็นและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ยังขาดอยู่ ดังจะเห็นได้จากโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการใน ปัจจุบันประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลายด้านความรู้ และความเชี่ยวชาญ ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ การบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ โดยมีความหลากหลายของวิชาชีพและ ประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ในประกอบกิจการของบริษัทและการ ถ่วงดุลของกรรมการที่เหมาะสม

2. คณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการบริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อย 4 คณะ เพื่อช่วยติดตามและการกำกับดูแลการดำเนินงานให้ ไกล่ล้นมากขึ้น และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน และคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการชุดย่อย แต่ละชุดไว้อย่างชัดเจน

3. บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ

3.1 คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะและ ประสบการณ์หลากหลาย สามารถใช้วิจารณ์ญาณได้อย่างอิสระ และ มีความเป็นผู้นำ ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ ทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และภารกิจของบริษัท เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีจุดมุ่งหมาย ในการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในปี 2561 คณะกรรมการ ได้พิจารณาและทบทวนกลยุทธ์ เป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงาน

ของบริษัท ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งมีการติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติ การปฏิบัติสอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ภายใต้กรอบกฎหมาย วัตถุประสงค์ และมิติที่ประชุม ผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ระมัดระวัง คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทด้วย

3.2 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้นโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าวและมีการทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.3 คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวนการนำหลัก การกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Code) ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางธุรกิจ โดยในปี 2561 คณะกรรมการบริษัทได้ร่วมกันพิจารณา และทบทวนหลักการในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 และได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของของมติคณะกรรมการสำหรับเหตุผลของการตัดสินใจดังกล่าว

3.4 คณะกรรมการส่งเสริมจรรยาบรรณดังนี้

บริษัทยึดมั่นในแนวทางการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใส สุจริต และเป็นธรรม ได้ออกข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับจรรยาบรรณของ คณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน และกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานปฏิบัติตามจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของบริษัท ภายใต้กรอบกฎหมายและกฎระเบียบของบริษัทบนพื้นฐานของการมี จรรยาบรรณเยี่ยงมืออาชีพอ โดยบริษัทได้จัดทำจรรยาบรรณพนักงาน (Code of Conduct) เผยแพร่ในเว็บไซต์ www.lh.co.th และระบบ ฐานข้อมูลกลางของบริษัท มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณ และวัฒนธรรมในการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจัดให้ มีการสื่อสารแนวปฏิบัติและติดตามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแก่ พนักงานทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ

- การปฐมนิเทศพนักงานใหม่ให้มีหัวข้อเกี่ยวกับ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณของพนักงาน เพื่อ ความเข้าใจและเป็นแนวปฏิบัติ
- การสื่อสารให้พนักงานรับทราบแนวปฏิบัติตาม จรรยาบรรณพนักงานทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- การจัดทำกิจกรรมผ่านสื่อในระบบเครือข่าย อิเล็กทรอนิกส์ภายในองค์กร โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ จรรยาบรรณและหลักการกำกับดูแลกิจการในหน้าแรก (Welcome Page)
- การติดตามการปฏิบัติผ่านการควบคุมการ ปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน และ ผ่านกลไกการ ทำงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในการติดตามและประเมินผล

บริษัทได้มีการติดตามผลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เป็นประจำทุกปี และบริษัทได้มอบหมายให้ฝ่ายตรวจสอบและพัฒนา ระบบในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติภายใต้งานตรวจสอบ โดย รายงานคณะกรรมการตรวจสอบรับทราบผลการตรวจสอบพร้อม ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข นอกจากนี้ ในปี 2561 ผู้สอบบัญชีของ บริษัทซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระจากภายนอกองค์กรได้ทำการประเมิน การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ซึ่งผลการประเมินไม่มีประเด็นชี้แจง เพิ่มเติม

3.5 ป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดเครื่องมือในการ บริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทฯ มีการบริหารจัดการ ธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ผู้ถือหุ้น โดยบริษัทฯ ได้กำหนดมาตรการในการจัดการความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ ดังนี้

- มาตรการในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณารายการที่อาจมี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการ ระหว่างกันอย่างเหมาะสม ภายใต้กรอบจริยธรรมที่ดี โดยผ่านการ กลั่นกรองจากคณะกรรมการตรวจสอบ และมีการดูแลให้มีการปฏิบัติ ตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนัก งานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนการเปิดเผย ข้อมูลการทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าว ต่อสาธารณชน ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ และ กระบวนการในการอนุมัติรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้ผู้บริหาร พนักงาน และผู้เกี่ยวข้องได้ยึดถือปฏิบัติ โดยมีหลักการ สำคัญได้แก่

1. รายการใดที่กรรมการ พนักงาน หรือบุคคลที่ เกี่ยวข้องกัน มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในการทำรายการกับบริษัท ห้าม กรรมการหรือพนักงานมีส่วนร่วมในการอนุมัติการทำรายการ และให้ มีการกำหนดราคาเป็นไปอย่างเหมาะสม เสมือนการทำรายการกับ บุคคลภายนอก
2. ในการกำหนดราคาเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้ใช้ราคายุติธรรม เหมาะสม และเป็นไปตาม เงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป
3. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยกำหนด ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันให้มีการนำ เสนอรายการที่เกี่ยวข้องกันต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นก่อนเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัทตามหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดี
4. การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่อาจมี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการ ระหว่างกันตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต./ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนด โดยเปิดเผยไว้ในแบบแสดง รายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี รวมทั้ง การเปิดเผยข้อมูลรายการระหว่างกันดังกล่าวไว้ในงบการเงินตาม ที่มาตรฐานบัญชีได้กำหนดไว้ด้วย

3.6 การบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็นอย่างมาก บริษัทได้มีการกำหนดและประเมินความเสี่ยงของกิจการ มีการกำหนดมาตรการป้องกันและจัดการความเสี่ยง ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทตามที่ระบุไว้ในหัวข้อ ปัจจัยความเสี่ยง นอกจากนี้ บริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนในกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งกล่าวไว้แล้วในหัวข้อ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยบริษัทฯ ได้กำหนดนโยบายการบริหารและจัดการความเสี่ยง ดังนี้

- นโยบายการบริหารและจัดการความเสี่ยง

1. คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร พนักงานทุกคน และทุกหน่วยงานเป็นเจ้าของความเสี่ยง มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการประเมิน ติดตาม และสนับสนุนให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยธุรกิจ (Business Unit) ของบริษัท ต้องมีกระบวนการบริหารและการจัดการความเสี่ยง อีกทั้งการประเมินผลและการติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยต้องมีการปรับปรุงกระบวนการให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละครั้ง

3. กำหนดให้การประเมินความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานประจำปีของทุกฝ่าย โดยพิจารณาความเสี่ยงทั้งหมดครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดการความเสี่ยงและสร้างสัญญาณเตือนภัยที่เหมาะสม

4. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีหน้าที่ติดตามการบริหารความเสี่ยงและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท

5. สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและมีจิตสำนึกในเรื่องความเสี่ยง ด้วยการสร้างฐานองค์ความรู้ (Knowledge Base) เพราะบริษัทเชื่อว่าความเสี่ยงสามารถบรรเทาหรือยอมรับได้เมื่อผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ทุกส่วนงานรู้เท่าทันความเสียหายที่จะตามมา ดังนั้นบริษัทจึงมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยการลงทุนด้านไอทีและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้งาน เพื่อให้พนักงานทุกระดับสามารถเข้าถึงข้อมูล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้เกิดประสิทธิภาพ

4. การประชุมคณะกรรมการบริษัท

บริษัทได้แจ้งกำหนดตารางการประชุมคณะกรรมการให้กรรมการได้รับทราบล่วงหน้าทุกปี เพื่อช่วยให้กรรมการสามารถจัดสรรเวลาเข้าร่วมประชุม และได้จัดส่งหนังสือนัดประชุม

รายละเอียดวาระการประชุม และเอกสารประกอบการประชุมให้คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษาและพิจารณาล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันทำการก่อนวันประชุม โดยได้เปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุมภายใต้หัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ”

5. การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท

บริษัทมีนโยบายจัดให้คณะกรรมการบริษัทมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เป็นประจำทุกปี เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณาทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่างๆ ในระหว่างปีที่ผ่านมา และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

กระบวนการในการประเมินผลงานคณะกรรมการทั้งคณะและรายบุคคล

เลขานุการบริษัท จะนำส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ส่งให้คณะกรรมการทุกคนประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีทั้งแบบคณะและรายบุคคล ซึ่งภายหลังจากกรรมการแต่ละคนประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำส่งแบบประเมินกลับมายังเลขานุการบริษัท เพื่อรวบรวมผลคะแนนการประเมินของกรรมการแต่ละคน และสรุปผลวิเคราะห์การประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทในรอบปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น ในปี 2561 ได้มีการประเมินผลงานในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมินผลจะคิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อ โดยหากคะแนนมากกว่าร้อยละ 85 = ดีมาก ช่วงร้อยละ 75 – 85 = ดี ช่วงร้อยละ 65 – 75 = ค่อนข้างดี ช่วงร้อยละ 50 – 65 = พอใช้ และต่ำกว่าร้อยละ 50 = ควรปรับปรุง

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ จัดทำเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

5.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทั้งคณะ ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 โดยประเมินในด้านต่างๆ คือ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (3) การประชุมคณะกรรมการ (4) การทำหน้าที่ของกรรมการ (5) ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ (6) การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร

5.2 การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการรายบุคคล โดยประเมินในด้านต่างๆ คือ (1) ความพร้อมของกรรมการ (2) การกำหนดกลยุทธ์ และวางแผนธุรกิจ (3) การจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (4) การดูแลไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (5) การติดตามรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน (6) การประชุมคณะกรรมการ (7) อื่นๆ

6. การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการบริษัท จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของคณะกรรมการชุดย่อย อาทิ คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน โดยเป็นการประเมินกรรมการทั้งคณะ หลักเกณฑ์การประเมินเช่นเดียวกับการประเมินคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติงานในระหว่างปีที่ผ่านมา สามารถนำมาแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยนำเสนอผลการประเมินที่ได้ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณารับทราบ

7. คำตอบแทน

บริษัทได้กำหนดนโยบายคำตอบแทนกรรมการผู้จัดการและกรรมการไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดคำตอบแทนกรรมการไว้อย่างเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบบริษัท และมีคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณากลับกรอง และเสนอ

ให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณา ซึ่งคำตอบแทนกรรมการได้ขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้วทุกปี บริษัทได้เปิดเผยคำตอบแทนเป็นรายบุคคลและจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุม ภายใต้เรื่อง “โครงสร้างการจัดการ” หัวข้อ “คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร”

8. การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญต่อการพัฒนากรรมการ โดยได้ส่งกรรมการเข้าอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยและสถาบันอื่นๆอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อเป็นการพัฒนากรรมการและเพิ่มมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้กับธุรกิจของบริษัท ซึ่งในปี 2561 ที่ผ่านมา กรรมการบริษัทได้เข้าร่วมงานสัมมนาและเป็นวิทยากรต่างๆ ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่	หัวข้อ
นายพร สุนทรจิตต์เจริญ	ประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหาร	28 สิงหาคม 2561 22 กันยายน 2561	- ร่วมสัมมนา หัวข้อ Market Sounding ครั้งที่ 1 โครงการเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand) โดย บมจ.กสท โทรคมนาคม โรงแรมโซฟิเทล สุขุมวิท - บรรยายหัวข้อ “อสังหาริมทรัพย์และเมืองภาคปฏิบัติ รุ่นที่ 4” ภาควิชาวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บริษัทมีนโยบายพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้ทันต่อธุรกิจที่มีการแข่งขันตลอดเวลา บริษัทได้จัดให้ผู้บริหารเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภายในและสถาบันอบรมภายนอกบริษัท รวมถึงการฝึกอบรมการนั่งสมาธิและรับฟังบรรยายธรรม นอกจากนี้ บริษัทได้ส่งผู้บริหารเข้าศึกษาโครงการพัฒนาผู้บริหารระดับสูง ณ มหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ จำนวน 1 คน และเข้าศึกษาที่เป็นหลักสูตรระยะยาว ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาโท – Executive MBA จำนวน 5 คน

9. การปฐมนิเทศกรรมการใหม่

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่ จึงจัดให้มีการแนะนำแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมของบริษัท โครงสร้างบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ เพื่อให้มีความเข้าใจทั้งวิธีทำงานและโครงสร้างการถือหุ้นระหว่างกัน นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ เช่น โครงสร้างการทำงานภายในบริษัท ข้อบังคับบริษัท วัตถุประสงค์บริษัท จรรยาบรรณทางธุรกิจของคณะกรรมการบริษัท คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงการจัดให้มีการพบปะกับประธานกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท

10. การประชุมกันเองระหว่างกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

บริษัทได้กำหนดให้มีการประชุมกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารระหว่างกันเอง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างอิสระ โดยไม่มีฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการเข้าร่วมด้วย ในปี 2561 มีการประชุม 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2561

11. การประชุมกันเองระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีของบริษัท

เพื่อส่งเสริมให้กรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่สมบูรณ์ในการช่วยเหลือคณะกรรมการบริษัท และมีความเป็นอิสระต่อการเสนอแนะแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี จึงเปิดโอกาสให้คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมหารือกันเองโดยไม่มีฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ของบริษัทเข้าร่วม ในปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมกับผู้สอบบัญชี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2561 เพื่อซักถามถึงความเป็นอิสระในการทำงาน ตลอดจนให้แสดงความคิดเห็นเรื่องระบบการควบคุมภายใน

12. การจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการบริษัทสามารถเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการได้

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการบริษัทสามารถเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการได้รวมกันไม่เกิน 5 บริษัท เพื่อให้บริษัทได้ประโยชน์สูงสุดในการที่กรรมการบริษัทสามารถอุทิศเวลาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรับผิดชอบต่อสังคม

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์ฯ อันได้แก่ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ (รายละเอียดเพิ่มเติมอยู่ในเรื่อง “การกำกับดูแล”) ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท คณะกรรมการบริษัทมีความตระหนักรู้ โดยตลอดว่ากระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม จะยกระดับผลการดำเนินงานของบริษัทให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน และเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้จัดทำนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณทางธุรกิจของบริษัทที่เป็นลายลักษณ์อักษร กระบวนการทำงานหลักของกิจการได้คำนึงถึงและเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มาโดยตลอด และได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างเคร่งครัด

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

บริษัทให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจโดยส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี สุจริตและเป็นธรรม ภายใต้กรอบของกฎหมายและจริยธรรมทางธุรกิจของบริษัท หลักเกี่ยงการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีมาตรการกำกับดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายในหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง เคารพสิทธิและความเสมอภาคของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า พนักงาน คู่ค้า คู่แข่ง เจ้าหนี้ ตลอดจน ชุมชนสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงสิทธิ และผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียพึงได้รับอย่างทั่วถึงไว้ในจริยธรรมและจรรยาบรรณทางธุรกิจของบริษัท สำหรับ เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร และพนักงาน ได้ยึดถือปฏิบัติ โดยได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัท และระบบฐานข้อมูลกลางของบริษัท ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเรื่อง “การกำกับดูแล” ภายใต้หัวข้อ “สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย”

2. การต่อต้านทุจริตและการจ่ายสินบน

บริษัทมีนโยบายการต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบน โดยกำหนดหลักการในจรรยาบรรณทางธุรกิจห้ามมิให้พนักงานเรียกรับประโยชน์หรือหลีกเลี่ยงการรับทรัพย์สินใดๆ ที่จงใจให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางที่มีขอบ หรืออาจทำให้บริษัทเสียประโยชน์อันชอบธรรม ไม่ดำเนินการใดๆ อันเป็นลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อองค์กร ไม่นำทรัพย์สินขององค์กรไปหาประโยชน์ทางการค้าให้ตนเองหรือพวกพ้อง หรือละเว้นการกระทำใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน

ซึ่งบริษัทได้เผยแพร่จรรยาบรรณทางธุรกิจให้พนักงานได้ทราบอย่างทั่วถึงและตระหนักการปฏิบัติตามหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ บริษัทได้มุ่งเน้นพื้นฐานจิตใจของพนักงานในด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยการให้พนักงานเข้าฝึกอบรมพัฒนาจิตด้วยสมาธิและเทศนาธรรม

แนวปฏิบัติในการกำกับดูแลและควบคุมความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติ

- มาตรการป้องกัน ผ่านการจัดฝัองค์กรให้เหมาะสมกับการบริหารและควบคุม โครงสร้างบริษัทเสริมสร้างให้องค์กรมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมาย ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ใช้หลักการแบ่งแยกหน้าที่ มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจและการแบ่งแยกหน้าที่ที่เหมาะสม จัดให้มีกระบวนการทำงานและสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนในแต่ละหน่วยงาน การจัดโครงสร้างองค์กรที่พัฒนาระบบองค์กรที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีกลไกการตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง มีการสื่อสารและฝึกอบรมพนักงานอย่างเพียงพอเหมาะสม โดยจัดให้มีการสื่อสารแนวทางปฏิบัติเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อินทราเน็ตของบริษัท และบนเว็บไซต์ของบริษัท

- จัดทำจรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงาน ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ จัดให้มีการสื่อสารอย่างทั่วถึงผ่านช่องทางต่างๆ ทั้ง อินทราเน็ต และ เว็บไซต์ของบริษัท รวมถึง วางแผนการติดตามและประเมินการปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเหมาะสม

- กระบวนการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในบริษัท และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ผ่านทางการประเมินการควบคุมภายในตามแบบ COSO ในระดับคณะกรรมการ การประเมินการควบคุมภายในระดับหน่วยงาน และกลไกการทำงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหน่วยงานควบคุมภายในของบริษัท

- การกำกับดูแลระดับหน่วยงาน หัวหน้าฝ่ายกำกับดูแลฝ่ายของตน โดยการประเมินการควบคุมภายใน ความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน ระดับหน่วยงาน และจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่ออุดช่องโหว่ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการกระทำทุจริตขึ้น ทบทวนความเหมาะสมของระบบและพัฒนาาระบบให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควบคุมตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน และมอบหมายให้หัวหน้างานในแต่ละระดับ ควบคุม ตรวจสอบการกระทำทุจริตและข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

- หน่วยงานตรวจสอบภายในดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนของระบบงาน การปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนด ประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึง สัญญาณเตือนภัยต่างๆ ประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน ในการป้องกัน ติดตาม และตรวจพบ ความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน โดยรายงานผลการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

- ผ่านกลไกการทำงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการทดสอบและประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตและคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอผลการประเมินรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

- จัดให้มีช่องทางในการรายงานหากมีการพบเห็นการฝ่าฝืนหรือพบเห็นการกระทำทุจริตและคอร์รัปชัน และจัดให้มีมาตรการคุ้มครองและบรรเทาความเสียหายให้กับผู้รายงาน ผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการรายงานดังกล่าว (Whistleblower Policy) รายละเอียดได้แสดงอยู่ในเรื่อง “การกำกับดูแล” ภายใต้หัวข้อ “มาตรการในการแจ้งเบาะแสและกลไกคุ้มครองผู้แจ้ง”

- กรณีพบเหตุการณ์กระทำผิด ข้อมูลจากการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน และมีหลักฐานอันควรให้เชื่อว่ามีรายการหรือการกระทำผิดจริง การสอบสวนการกระทำทุจริตและคอร์รัปชัน จะจัดตั้งคณะบุคคลสอบสวนพิเศษชั่วคราวขึ้น เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และให้ความคุ้มครองอย่างเหมาะสมแก่ผู้ให้เบาะแส

- นำกรณีที่พบเหตุการณ์กระทำผิดมาใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อหาแนวทางเชิงป้องกัน และวิธีตรวจสอบให้พบเหตุแห่งการกระทำดังกล่าว รวมถึง ให้ความรู้พนักงานระดับหัวหน้างาน เพื่อป้องกันการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์กร

พนักงานใหม่จะได้รับการแจ้งแนวทางปฏิบัติสำหรับมาตรฐานความประพฤติที่ดีและจรรยาบรรณของพนักงานในวันแรกที่เริ่มทำงาน และโดยผ่านการ Orientation พนักงานใหม่ และบริษัทได้จัดการฝึกอบรมภายในบริษัทให้แก่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารสายปฏิบัติการ ผู้บริหารสายสนับสนุน ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส และ ผู้จัดการฝ่าย เกี่ยวกับเครื่องมือและวิธีการใช้เครื่องมือในการติดตามความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารรวมทั้งฝ่ายจัดการสามารถนำไปใช้ในการติดตามและประเมินความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเคารพสิทธิมนุษยชน

บริษัทได้ปฏิบัติตามนโยบายหลักสิทธิมนุษยชน กรรมการผู้บริหาร และพนักงานทุกคน ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ยึดถือหลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลักปฏิบัติร่วมกัน โดยคำนึงถึงความเสมอภาค

เสรีภาพของบุคคลที่เท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา ศาสนา เพศ อายุ การศึกษา และบริษัทไม่สนับสนุนกิจการที่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนสากล

แนวปฏิบัติ

1) กำกับดูแลมิให้ธุรกิจของบริษัทเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ การใช้แรงงานเด็ก การคุกคามทางเพศ

2) การดูแลพนักงานและความเป็นอยู่ของพนักงาน โดยกำหนดผลตอบแทนที่เหมาะสมให้แก่พนักงาน การจัดให้มีสวัสดิการพนักงาน การส่งเสริมด้านการศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การดูแลเอาใจใส่ด้านด้านสุขภาพร่างกาย สุขอนามัย ความปลอดภัยของทรัพย์สินและจากการทำงาน การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสมและปลอดภัย รวมถึง สอดส่องดูแลกรณีที่มีการกระทำที่ไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในบริษัท

3) การรักษาข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า คู่ค้า และพนักงาน โดยถือเป็นความลับ ไม่ส่งต่อหรือกระจายข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะหรือการถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นๆ

4) การกำหนดเงื่อนไขในสัญญาจ้างพนักงานที่เหมาะสม และเป็นธรรม

5) เปิดโอกาสด้านการจ้างงานบุคคลรวมไปถึงจ้างงานคนพิการอย่างเท่าเทียมกัน

6) ปฏิบัติต่อพนักงาน ผู้มีส่วนได้เสียทุกคนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ให้เกียรติและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

7) การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานของบริษัท ในการประพฤติตนให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน ไม่กล่าวร้ายผู้อื่นหรือองค์กรโดยปราศจากมูลความจริง

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

บริษัทตระหนักอยู่เสมอว่าพนักงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จของบริษัท จึงให้การดูแลและการปฏิบัติที่เป็นธรรมในด้านต่างๆ อาทิ

1) การเคารพสิทธิของพนักงานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมภายใต้หัวข้อ “การเคารพสิทธิมนุษยชน”

2) การกำหนดผลตอบแทนให้สอดคล้องกับระดับหน้าที่ความรับผิดชอบและตามกลไกราคาตลาดแรงงาน โดยคำนึงถึงหลักการจูงใจพนักงานให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยหัวหน้างาน และแบ่งผล ตอบแทนส่วนหนึ่งให้พนักงานตามผลประกอบการของบริษัท

3) การจัดให้มีสวัสดิการพนักงานในด้านต่างๆ การจัดให้มีนโยบายความปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีของพนักงาน และการส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่อง “การกำกับดูแล” ภายใต้หัวข้อ “สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย-พนักงาน”

4) การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของพนักงานอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่พนักงานในทุกระดับชั้น

5) บริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการ เพื่อเป็นตัวแทนของพนักงานร่วมปรึกษารายการกับบริษัทเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่พนักงาน เป็นเสมือนสื่อกลางที่จะถ่ายทอดความต้องการด้านสวัสดิการของพนักงานให้บริษัททราบและร่วมปรึกษารายการให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนควบคุมดูแลการจัดสวัสดิการที่บริษัทจัดให้แก่พนักงาน

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

บริษัทมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน รวมทั้ง การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อติดต่อ รับฟังข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นจากลูกค้า เพื่อรับทราบปัญหา ความต้องการของลูกค้า และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นและความพึงพอใจสูงสุด จากความมุ่งมั่นดังกล่าวส่งผลให้บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ ได้รับรางวัล แบรินด์ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด (Trusted Brand) ถึง 8 ปีติดต่อกัน (ตั้งแต่ปี 2549-2556 รางวัลนี้มีถึงปี 2556) จากผลสำรวจผู้บริโภค โดยนิตยสาร Reader's Digest เป็นรางวัลที่วัดความพึงพอใจของผู้บริโภคทั้งในเอเชียและประเทศไทย ใน 6 ด้าน ได้แก่ (1) ความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ (2) คุณภาพ (3) คุณค่า (4) การเข้าใจความต้องการของผู้บริโภค (5) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (6) ความรับผิดชอบต่อสังคม โดย แลนด์ แอนด์ เฮาส์ ถือเป็นแบรนด์หนึ่งเดียวที่ได้ Platinum Award ในสาขาอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ ในปี 2555 บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ยังได้รับรางวัล The Most Powerful Brand of Thailand 2012 ในกลุ่มสินค้าประเภทอสังหาริมทรัพย์ โดยรางวัลนี้จัดขึ้นเนื่องในโอกาสครบรอบ 75 ปี ของการสถาปนาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการตลาด ซึ่งได้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณค่า แบรินด์ผลิตภัณฑ์เพื่อจัดอันดับแบรนด์ผลิตภัณฑ์” เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดแบรนด์สินค้า และจัดอันดับแบรนด์สินค้าที่แข็งแกร่งและมีพลังที่สุดในประเทศไทยประจำปี 2555 (The Most Powerful Brand of Thailand 2012)

บริษัทส่งมอบบ้านที่สร้างเสร็จก่อนขาย พร้อมตกแต่งจัดสวน ในสภาพโครงการที่สมบูรณ์พร้อมเข้าอยู่ เพื่อให้ผู้บริโภคได้เห็นบ้านหลังจริง บนแปลงที่ดินจริงก่อนซื้อ ได้เลือกบ้านหลังที่ชอบก่อนตัดสินใจ ไม่มีความเสี่ยงในการซื้อบ้านแล้วไม่ได้บ้านอย่างที่หวังไว้

ประโยชน์ของผู้บริโภคในการซื้อบ้านสร้างเสร็จก่อนขาย

1) บ้านสบายสร้างเสร็จก่อนขายช่วยให้ลูกค้ากำหนดการย้ายบ้านได้อย่างชัดเจน

2) ลูกค้าได้เห็นบ้านหลังจริง บนแปลงจริงก่อนซื้อเปรียบเทียบกับราคาที่ขาย

3) จัดให้มีสภาพแวดล้อมของโครงการที่ร่มรื่น มีสวนสวนกลาง มีสโมสร พร้อมใช้บริการได้เมื่อเข้าอยู่

4) การรับประกันสินค้าและการจัดให้มีระบบบริการหลังการขาย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า และการตรวจเช็คบ้านในประกัน

5) บริษัทได้จัดให้มีระบบลูกค้าสัมพันธ์เพื่อสื่อสารกับลูกค้าโดยตรงผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท หรือ call center 1198 ประกอบด้วย การร้องเรียนเรื่องบ้านและคอนโด, Home Tips, การแจ้งซ่อม Online เพื่ออำนวยความสะดวกลูกค้าในการแจ้งเรื่องซ่อมแซมบ้าน การตรวจเช็คบ้านในประกัน โดยสามารถส่งรายการได้ตลอด 24 ชั่วโมง และลูกค้าสามารถติดตามสถานะเรื่องซ่อมได้ทันทีรวมถึง หาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับบ้านของลูกค้าได้ด้วยตนเอง

ผลจากการที่บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อผู้บริโภค และมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของสินค้า ทำให้ในปี 2561 ทางบริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับรางวัลสำคัญ

• รางวัลโครงการอสังหาริมทรัพย์ดีเด่น 3 โครงการ ได้แก่ โครงการมณฑนา ราชพฤกษ์-สะพานมหาเจษฎาบดินทร์ฯ ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลโครงการอสังหาริมทรัพย์ดีเด่นในประเภทบ้านเดี่ยวราคาสูง โครงการ inzio 3 ปิ่นเกล้า-วงแหวนได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลโครงการอสังหาริมทรัพย์ดีเด่นในประเภทบ้านเดี่ยวราคาปานกลาง และโครงการคอนโดมิเนียม 333 Riverside ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลประเภทอาคารชุดราคาสูง จากศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย บริษัทเอเจนซี ฟอรัลเอสเตท แอฟแฟร์ส จำกัด (AREA) ซึ่งคณะกรรมการได้ไปสำรวจโครงการต่างๆ และพิจารณาคัดเลือกโครงการซึ่งมีคุณสมบัติ “คุ้มค่าน่าซื้อ” เพื่อรับโล่ประกาศเกียรติคุณ

6. การดูแลรักษาสีสิ่งแวดล้อม

บริษัทได้ตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อม จึงได้ออกแบบและผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การออกแบบสินค้า การเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพและเอื้อต่อการประหยัดพลังงาน ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางแผนผังแปลง การนำเทคโนโลยีและระบบมาใช้ในการถ่ายเทอากาศภายในบ้าน การใช้พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้เองจากเซลล์แสงอาทิตย์ การมีระบบควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานงานก่อสร้าง การสร้างสวนรอบบ้าน การจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม บริษัทได้พัฒนานวัตกรรมขึ้นโดยนำเทคโนโลยีระบบ “AirPlus ระบบควบคุม

และจัดการถ่ายเทอากาศทำให้บ้านหายใจได้” เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยและช่วยประหยัดพลังงาน และได้มีผลงานการออกแบบใหม่ ภายใต้ “LH SMART แนวคิดเพื่อชีวิตที่ดีกว่า”

บริษัทได้ดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติตามแนวทางลดผลกระทบตามรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) อย่างเคร่งครัด ดำเนินการและควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการประหยัดพลังงานและรักษาสังแวดล้อม รอยนต์สำหรับผู้บริหารของบริษัทได้เลือกรถยนต์ประเภทไฮบริด และ รถสำหรับวิ่งในโครงการได้ใช้รถกอล์ฟพลังงานไฟฟ้า ซึ่งเป็นรถที่ประหยัดพลังงานและลดมลภาวะทางอากาศ อาคารสำนักงานเลือกใช้หลอดประหยัดไฟฟ้า

การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการให้ความรู้พนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม

บริษัทมีนโยบายในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ส่งเสริมและให้ความรู้แก่พนักงานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า และการคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ โดยปลูกฝังผ่านกิจกรรมและการฝึกอบรมที่พนักงานมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การรณรงค์ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติ และปลูกฝังเข้าไปในชีวิตการทำงานประจำวัน เช่น การลดการใช้กระดาษและการใช้กระดาษรีไซเคิล การนำแฟ้มกลับมาใช้ใหม่ การดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ รณรงค์การประหยัดน้ำ-ไฟ เป็นต้น และสำหรับด้านการอนุรักษ์พลังงาน ในปี 2561 ที่ผ่านมานี้ บริษัทฯ ได้เพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าพลังงานสะอาด โดยติดตั้ง Photovoltaic Panel บนหลังคาอาคารสโมสร โครงการบ้านเดี่ยว VIVE ขนาด 18.0 kW จำนวน 2 โครงการ และขนาด 16.3 kW จำนวน 1 โครงการ เพื่อช่วยประหยัดพลังงานการใช้ไฟฟ้าในส่วนของสโมสรสระว่ายน้ำ ในช่วงเวลากลางวัน พร้อมระบบ Monitoring ที่สามารถดูค่าพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ตลอดเวลาผ่านโปรแกรม Application

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดการฝึกอบรมขึ้นทั้งภายในองค์กร และส่งพนักงานอบรม โดยได้จัดกิจกรรมภายใต้ชื่อ “AirPlus Workshop” ณ วันที่ 19 และ 26 ตุลาคม 2561 ที่ผ่านมานี้ โครงการลดคาร์บอน ธรรม 2 เพื่อให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับระบบระบายอากาศ AirPlus ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่จดสิทธิบัตรของ L&H ให้แก่ทีมงานฝ่ายขาย ให้สามารถส่งต่อความรู้ให้แก่ ลูกค้า และบุคคลภายนอก ได้มีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับความสำคัญของคุณภาพอากาศภายในบ้านมากยิ่งขึ้น และถ่ายทอดนวัตกรรมใหม่ๆ ให้แก่สังคม โดยการ จัด Workshop นี้ ได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท สากลอินเตอร์เทรด จำกัด และ ศ.ดร. โจเซฟ เคดาร์ นักวิชาการนวัตกรรมเทคโนโลยีอาคาร

7. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม

คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และชุมชนมาโดยตลอด จึงได้สนับสนุนงบประมาณให้ฝ่ายต่างๆ จัดกิจกรรมเพื่อชุมชนสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2561 บริษัทมีกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม ดังนี้

- กิจกรรมเพื่อสังคม “บริจาคเงินให้ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล”

เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 บริษัทฯ มอบเงินบริจาคจำนวน 5,000,000 บาท ให้คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยการบริจาคเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์

8. นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม CSR

ในปีที่ผ่านมาบริษัทได้ทำการศึกษาและทดลองประสิทธิภาพระบบ Home Automation เพื่อนำมาใช้กับบ้านของ L&H เพื่อความสะดวกสบายและความปลอดภัยของลูกบ้าน โดยระบบนี้สามารถควบคุมการทำงานอุปกรณ์ไฟฟ้าได้จากภายนอกบ้าน และแจ้งเตือนเมื่อมีเหตุผิดปกติ ตัวอย่างอุปกรณ์ในระบบมีดังนี้

- IP Camera ระบบที่สามารถดูเหตุการณ์ที่บ้านได้ตลอดเวลา และสามารถคุยตอบโต้ ผ่านทาง Smart device ได้

- Motion sensor ระบบตรวจจับความเคลื่อนไหว เพิ่มความสะดวกสบายในการเปิดปิดไฟ และแจ้งเตือนผู้บุกรุกเวลาที่ไม่มีอยู่บ้าน

- IR remote อุปกรณ์โคลนนิ่งรีโมท แอร์ ทีวี และเครื่องใช้ไฟฟ้า สามารถเปิดปิดอุปกรณ์จากภายนอกบ้านได้

- Relay Switch อุปกรณ์ควบคุมการเปิดปิดสวิตช์ไฟ ให้สามารถเปิดปิดหลอดไฟจากภายนอกบ้านได้

ทั้งนี้ยังมีอุปกรณ์อื่นๆ อีกมากมาย โดยได้เริ่มนำระบบ Home Automation นี้มาใช้กับโครงการบ้านเดี่ยว ได้แก่ โครงการ VIVE บางนา, โครงการ VIVE เอกมัย งามอินทรา และโครงการ VIVE รัตนธิเบศร์ ราชพฤกษ์ และจะต่อยอดนำมาใช้กับบ้านเดี่ยวโครงการอื่น และทาวน์โฮม เป็นลำดับต่อไป

รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2560 ได้มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มเติมแก่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยให้ทำหน้าที่และรับผิดชอบเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทควบคู่กัน และในปี 2561 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการประชุมทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทุกท่านได้ร่วมประชุมทุกครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เชิญฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมด้วยตามความเหมาะสม ทั้งนี้สามารถสรุปสาระสำคัญของการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ดังนี้

1. จัดให้มีการบริหารความเสี่ยงโดยครอบคลุมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านการลงทุนและความเสี่ยงด้านข้อบังคับและกฎหมาย

2. ติดตามกำกับปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญ ที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัท ให้เป็นไปตามแนวทางและกลยุทธ์ โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งกำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยงของบริษัท เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการบริหารความเสี่ยงของบริษัทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. พิจารณาวางแนวทางและกรอบในการดำเนินการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาเห็นชอบให้ว่าจ้าง บริษัท อีวาย คอร์ปอเรท เซอร์วิสเชส (EY) จำกัด เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาระบบการพัฒนาอย่างยั่งยืนและวางแผนการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการบรรลุสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

จากการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความมั่นใจว่า การบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท มีความต่อเนื่องและดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักและแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัท สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม

ขอแสดงความนับถือ

(บัณฑิต พิทักษ์สิทธิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบต่อความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน รวมถึงมีการทบทวนและติดตามอยู่เป็นประจำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งจากปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก กฎเกณฑ์ข้อบังคับที่มาจากภาครัฐหรือแม้แต่ตัวบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อธุรกิจทั้งสิ้น ดังนั้นการจัดการกับการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่คณะกรรมการบริษัทจะให้ความสนใจและตระหนักอยู่เสมอ โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานของบริษัท ต้องคำนึงถึงการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกด้าน อาทิ ด้านการบริหารและการจัดการทรัพยากรของบริษัท ด้านบัญชี-การเงิน ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล และด้านกฎหมาย เพื่อมิให้เกิดความเสียหายที่รุนแรง และหรือข้อพิพาทจากการละเมิด และกระทำผิดต่อบริษัทหรือต่อบุคคลที่สามอันนำไปสู่การฟ้องร้องทั้งทางแพ่งและทางอาญา บริษัทฯ ได้ดำเนินการผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

1. ผ่านการจัดผังองค์กร การออกแบบผังองค์กรให้สอดคล้องกับลักษณะงาน พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วต่อการปฏิบัติงานภายใต้ข้อจำกัดที่เป็นสากล เช่น การจัดตั้งให้มีคณะกรรมการบริษัท เป็นผู้กำกับดูแลด้านนโยบายและรับผิดชอบต่อบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัท คณะผู้บริหารรับผิดชอบต่อการดำเนินธุรกิจตามเป้าหมายที่วางไว้ คณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนายั่งยืน คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน รับผิดชอบต่อการกิจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ฝ่ายต่างๆที่มีการแบ่งงานออกเป็นสายปฏิบัติการและสายสนับสนุน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการจัดการที่ดี เกี่ยวกับควบคุมดูแลและการถ่วงดุลอำนาจกันเองระหว่างผู้ปฏิบัติงานของแต่ละคณะ และหรือแต่ละฝ่ายก็ตาม รวมถึง การสอดส่องดูแลกระบวนการบริหารความเสี่ยงโดยรวมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2. ผ่านคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทั้ง 3 ท่าน ทำหน้าที่ดูแล ติดตาม และพิจารณาความเหมาะสมอย่างเพียงพอหรือไม่ ของระบบการควบคุมภายใน เนื่องจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการประเมินอยู่เป็นประจำทุกปี และให้รายงานตรงต่อคณะกรรมการบริษัท

ในแต่ละปีคณะกรรมการตรวจสอบจะร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัท คือ บริษัทฯ สำนักงาน อีวาย จำกัด และผู้ตรวจสอบภายใน อยู่เป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละครั้ง เพื่อติดตามและสอบถามถึงระบบการควบคุมภายในของบริษัท ซึ่งได้รับคำชี้แจงว่า ยังไม่พบข้อบกพร่องที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัท มีเพียงบางรายการเท่านั้นที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ให้สมบูรณครบถ้วนทางด้านข้อมูลและเอกสารประกอบ ซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริษัทได้รับรายงานเบื้องต้นจากคณะกรรมการตรวจสอบ เรื่องการประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในประจำปี 2561 มีความเห็นว่าบริษัทฯ มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งได้นำกรอบแนวทางของการประเมินการควบคุมภายในตามแบบประเมินของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มีขอบเขตครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล และระบบการติดตามประเมินผล ตามที่กำหนดโดยมาตรฐานสากลของ COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ซึ่งคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาและมีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการตรวจสอบที่นำเสนอมา

ในระดับหน่วยงานหรือฝ่าย บริษัทได้นำระบบการประเมินการควบคุมด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งกระทำเป็นประจำทุกปี เพื่อให้มีการสอบทานการปฏิบัติงานและพัฒนากระบวนการต่างๆ เพื่อให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ที่ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กรและเป็นการวางรากฐานที่ดีในระยะยาว ผ่านกลไกที่เรียกว่า วัฒนธรรมองค์กร ด้วยการใช้บุคลากรเป็นแม่แบบในการเชื่อมโยง ได้แก่ การฝึกอบรม การปลูกฝังจริยธรรมและจรรยาบรรณของบริษัท การถ่ายทอดจิตสำนึกที่ดีจากบนลงสู่ล่าง การจัดให้มีการปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งพนักงานและครอบครัวของพนักงาน ความเอื้ออาทรที่มีต่อกันจากรุ่นสู่รุ่น โดยบริษัทมีความเชื่อว่าไม่มีระบบใดดีที่สุดตลอดเวลา เท่ากับการมีบุคลากรที่ดี คิดดี ทำดี และมีจิตสำนึกสูงต่ออำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะดำรงอยู่ได้เมื่อวัฒนธรรมองค์กรแข็งแรง

คณะกรรมการตรวจสอบได้กำกับดูแลให้ฝ่ายตรวจสอบและพัฒนา ระบบปฏิบัติงานได้อย่างมีอิสระ เที่ยงธรรม และมีจรรยาบรรณที่ดี ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท (Chief Audit Executive : CAE) คือ นายพรชัย เกียรติชวรวิรัช ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสฝ่ายตรวจสอบและพัฒนา ระบบ โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า นายพรชัย เกียรติชวรวิรัช มีคุณสมบัติเหมาะสม มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และความเข้าใจในธุรกิจ รวมถึงระบบงานต่างๆของบริษัทเป็นอย่างดี และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย เลิกจ้าง หัวหน้างานผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

ปัจจัยความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ

ความเสี่ยงจากการสร้างบ้านก่อนขาย

บริษัทและบริษัทย่อยประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยธุรกิจหลักเป็นการสร้างบ้านเพื่อขาย ในปี 2543 บริษัทได้เริ่มนำนโยบายสร้างบ้านก่อนขายมาใช้แทนการสร้างบ้านเมื่อลูกค้ามาจองซื้อ (หรือที่เรียกว่าบ้านสั่งสร้าง) การสร้างบ้านก่อนขายของบริษัทมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2544 – 2545 อย่างต่อเนื่อง และในช่วงปี 2546 จนถึงปัจจุบันบริษัทประกอบธุรกิจสร้างบ้านก่อนขายทั้งหมดยกเว้นอาคารชุดพักอาศัยและทาวน์เฮ้าส์ แบรินด์ INDY ที่บริษัทได้เปลี่ยนนโยบายจากการสร้างก่อนการขายมาเป็น การขายก่อนการสร้างตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 เป็นต้นมา จากการที่บริษัทได้เปลี่ยนนโยบายจากเดิมที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านสั่งสร้างมาเป็นการสร้างบ้านก่อนการขาย ส่งผลให้บริษัทต้องใช้เงินทุนล่วงหน้าในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยสูงมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากไม่ได้รับเงินจากลูกค้ามาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในระหว่าง การก่อสร้าง รวมทั้งปัจจัยที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยในระยะข้างหน้า ได้แก่ (1) ราคาที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นตามภาระต้นทุนวัสดุก่อสร้างและราคาที่ดินที่ปรับตัวสูงขึ้น (2) แนวโน้มการเจริญเติบโตของภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง ปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อและการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของบริษัท บริษัทจึงมีความเสี่ยงจากการที่สร้างบ้านก่อนขายเสร็จแล้วไม่สามารถขายบ้านที่สร้างเสร็จได้ อันจะส่งผลให้บริษัทมีภาระต้นทุนสินค้าคงเหลือในปริมาณสูง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและความสามารถในการหากำไรของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทคาดว่าจะสามารถขายบ้านที่สร้างเสร็จได้และไม่มีการ ต้นทุนที่อยู่อาศัยที่สร้างเสร็จคงเหลือในปริมาณสูงเนื่องจาก

(1) บริษัทได้มีการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคโดยสำรวจความคิดเห็นของลูกค้าที่เข้าชมโครงการในด้านงบประมาณราคาที่พักอาศัย แบบที่พักอาศัย ขนาดที่ดิน เป็นต้น รวมทั้งใช้ข้อมูลการขายโครงการในอดีตในการวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า ส่งผลให้บริษัทสามารถสร้างบ้านและสามารถขายบ้านก่อนขายได้

(2) ปัจจุบันลูกค้าส่วนใหญ่พึงพอใจที่จะซื้อบ้านที่สร้างเสร็จก่อนขายเนื่องจากมั่นใจได้ว่าจะได้รับส่งมอบได้ตามสัญญา เนื่องจากในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 - 2541 ผู้ประกอบการหลายรายไม่สามารถสร้างบ้านและส่งมอบให้แก่ลูกค้าได้ตามสัญญา

(3) บริษัทเป็นผู้ประกอบการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์รายใหญ่ และอยู่ในตลาดมานานเป็นระยะเวลามากกว่า 30 ปี จึงมีความได้เปรียบทั้งในด้านข้อมูลทางการตลาดและความเข้าใจในความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย จึงสามารถพัฒนาที่พักอาศัยได้ตรงความต้องการของลูกค้า ส่งผลให้โครงการที่พักอาศัยของบริษัทภายใต้ตราสัญลักษณ์ “แลนด์แอนด์เฮ้าส์” ได้รับการยอมรับจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านคุณภาพและทำเลที่ตั้ง

(4) แม้ว่าปัจจุบันจะมีปัจจัยเสี่ยงต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภค แต่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของบริษัทยังคงมีความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้บริโภคคาดหวังว่าจะได้รับบริการหลังการขายที่ดี

2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการผลิต

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการขาดแคลนวัสดุแรงงานในการก่อสร้าง และต้นทุนวัสดุในการก่อสร้างที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น จากภาวะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ประกอบการหลายรายพัฒนาโครงการใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความต้องการวัสดุและแรงงานในการก่อสร้างเพิ่มขึ้น ความต้องการที่เพิ่มขึ้นอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนวัสดุ และแรงงานในการก่อสร้างและส่งผลให้ราคาของวัสดุก่อสร้างปรับตัวเพิ่มขึ้น ในปี 2561 ดัชนีรวมราคาวัสดุก่อสร้างโดยเฉลี่ยปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ประมาณร้อยละ 1.20 อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดแคลนวัสดุและแรงงานในการก่อสร้าง และต้นทุนวัสดุในการก่อสร้างอาจปรับตัวเพิ่มขึ้นได้ในอนาคตจากงานก่อสร้างที่จะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ อาจส่งผลให้ระยะเวลาการพัฒนาโครงการของบริษัทเพิ่มขึ้น และต้นทุนการก่อสร้างโครงการของบริษัทเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและความสามารถในการหากำไรของบริษัท

อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีโครงการที่ดำเนินการอยู่จำนวน 73 โครงการ จึงทำให้มีอำนาจต่อรองกับผู้รับเหมาและผู้ค้าวัสดุก่อสร้างค่อนข้างสูง และเนื่องจากบริษัทได้ใช้นโยบายสร้างบ้านก่อนขายแทนการสร้างเมื่อลูกค้ามาจองซื้อ (ยกเว้นโครงการคอนโดมิเนียม และทาวน์เฮ้าส์ แบรินด์ INDY ที่บริษัทเปิดให้ลูกค้าจองก่อนการสร้าง ตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 เป็นต้นมา) ซึ่งนโยบายสร้างบ้านก่อนขายทำให้บริษัทและผู้รับเหมาสามารถวางแผนการก่อสร้างและสั่งซื้อวัสดุได้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาการขาดแคลนวัสดุ และยังสามารถควบคุมต้นทุนและระยะเวลาก่อสร้างได้ค่อนข้างแน่นอน

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน

(1) ความเสี่ยงจากการลดลงของมูลค่าเงินลงทุนระยะยาว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินลงทุนระยะยาวสุทธิ จำนวน 5,708 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.1 ของสินทรัพย์รวม (รายละเอียดตามหัวข้อ การวิเคราะห์และอธิบายของฝ่ายจัดการ) โดยเงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่สำคัญประกอบด้วย

1. Starmalls Inc. เงินลงทุนในฟิลิปปินส์ จำนวน 2,644 ล้านบาท
2. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์แอนด์เฮาส์ 725 ล้านบาท
3. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ควอลิตี้เฮาส์ จำนวน 383 ล้านบาท
4. บมจ. ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำนวน 178 ล้านบาท
5. กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอลเอชซีอปปิ้งเซ็นเตอร์ จำนวน 707 ล้านบาท
6. กองทรัสต์ เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่า อสังหาริมทรัพย์แอลเอช โฮเทล จำนวน 1,155 ล้านบาท และมีเงินลงทุนอื่น ที่บริษัทได้ตั้งสำรองไว้จำนวน 111 ล้านบาท บริษัทจึงมีความเสี่ยงจากการด้อยค่าของเงินลงทุนซึ่งจะส่งผลให้มูลค่าเงินลงทุนลดลง

ทั้งนี้นโยบายการลงทุนในตราสารทุนของบริษัทนั้นให้ความสำคัญกับการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัท รวมทั้งธุรกิจที่น่าสนใจและพิจารณาแล้วว่าน่าจะมีผลตอบแทนที่เหมาะสม โดยการตัดสินใจลงทุนจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริษัท

สำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนระยะยาวบริษัทได้ตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าดังกล่าวในบัญชี กำไร(ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดของลงทุนในบริษัทอื่นแสดงไว้ในงบดุลจำนวน 111 ล้านบาท

(2) ความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยจำนวน 3 บริษัท จำนวนเงินรวม เงินต้น และดอกเบี้ยค้างจ่าย 3,249.6 ล้านบาท ซึ่งเป็นการให้กู้ยืมในรูปแบบของตัวสัญญาใช้เงิน ปลอดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ครบกำหนดเมื่อทวงถาม ประกอบด้วย

บริษัทย่อย	สัดส่วนการถือหุ้นโดยบริษัท (ร้อยละ)	เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)
บริษัท แอลเอชซีมอลล์แอนด์โฮเทล จำกัด	99.99	2,328.9	3.0
บริษัท แอตแลนติกเรียลเอสเตท จำกัด	99.99	153.1	3.5
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	99.99	715.8	3.5
บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	99.99	50.2	3.5
ธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์	21.88	1.6	ดอกเบี้ยเงินฝาก
รวม		3,249.6	

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย ณ 30 มิถุนายน 2561 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับดังนี้

บริษัทย่อย	สัดส่วนการถือหุ้นโดยบริษัท (ร้อยละ)	เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)
Land and Houses U.S.A. Inc.	100	9,611.1	3.12 - 4.0

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทได้ให้เงินกู้ยืมระยะยาวแก่บริษัท Land and Houses U.S.A. Inc. (LH USA) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น 100% โดยให้กู้ยืมเงินจำนวน 296.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินไทยจำนวน 9,611.1 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.12-4.00 ต่อปี และจะชำระคืนให้บริษัทเมื่อได้ขายอสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อมาได้แล้ว หรือเมื่อกู้ยืมจากสถาบันการเงินได้

บริษัทจึงมีความเสี่ยงที่อาจสูญเสียเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย แต่บริษัทย่อยได้นำเงินไปลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คือ LH USA กู้เงินจากบริษัทเพื่อลงทุนซื้ออะพาร์ตเมนต์ให้เขา 4 แห่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนีย 3 แห่ง และรัฐโอเรกอน 1 แห่ง ซึ่งจะให้ผลตอบแทนระยะยาวแก่บริษัทในอนาคต

นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานของบริษัทย่อย ได้แก่ การส่งตัวแทนเข้าเป็นกรรมการ การกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการดำเนินธุรกิจของบริษัทย่อยอย่างใกล้ชิด รวมทั้งดูแลและติดตามการชำระคืนหนี้และดอกเบี้ยให้แก่บริษัทตามกำหนด บริษัทจึงคาดว่าไม่น่าจะมีปัญหาการชำระคืนหนี้ของบริษัทย่อยและไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียจากการให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทย่อย

(3) ความเสี่ยงจากการฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีคดีที่ถูกฟ้องร้องที่สำคัญคือ

1. นิติบุคคลบ้านหมู่บ้านจัดสรรสองแห่งฟ้องร้องเกี่ยวกับกรณีที่ลูกบ้านไม่ทราบว่าจะเข้าออกโครงการสู่ที่สาธารณะได้มีการจดทะเบียนจำยอมให้กับที่ดินแปลงอื่นด้วยโดยเรียกค่าเสียหายจำนวน 1,110 ล้านบาท บริษัทได้ประมาณการหนี้สินดังกล่าวไว้จำนวน 222 ล้านบาท ซึ่งขณะนี้คดียังอยู่ในชั้นฎีกา

2. นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร 2 แห่งฟ้องร้องเกี่ยวกับงานเงินค่าบริการสาธารณะทุนทรัพย์จำนวน 102 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองรวมดอกเบี้ยไว้แล้วจำนวน 183 ล้านบาท ขณะนี้คดียังอยู่ในชั้นฎีกา

3. นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรและลูกบ้านได้ฟ้องร้องบริษัทฯ เกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนอนุบาลในโครงการโดยเรียกค่าเสียหายจำนวน 516 ล้านบาท บริษัทได้ตั้งประมาณการหนี้สินดังกล่าวไว้จำนวน 435 ล้านบาท ขณะนี้คดียังอยู่ในชั้นฎีกา

4. มีคดีความอื่นๆ ที่บริษัทฯ เป็นจำเลย ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมเท่ากับ 160 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองไว้แล้วจำนวน 11 ล้านบาท

คดีทั้งหมดดังกล่าวมีทุนทรัพย์รวม 1,888 ล้านบาท บริษัทฯ ได้ตั้งสำรองไว้แล้วจำนวน 852 ล้านบาท ซึ่งความเสียหายสูงสุดที่จะเกิดกับบริษัทฯ มีมูลค่าทั้งสิ้น 1,888 ล้านบาท

รายการระหว่างกัน

1. รายการระหว่างกัน

บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการระหว่างกันกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งดังนี้
(โปรดพิจารณาในหมายเหตุประกอบงบการเงินเพิ่มเติม)

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
บมจ.ควอลิตี้ คอนสตรัคชั่น โปรดักส์ หรือ Q-CON	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ Q-CON ในสัดส่วนร้อยละ 21.16 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมด - มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทซื้อวัสดุ ก่อสร้างจาก Q-CON - ซื้อสินค้า - เจ้าหนี้การค้า - เงินปันผลรับ 	19 3 -	23 6 3	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประเมินของกรรมการ ตรวจสอบและผู้บริหาร เงื่อนไข และราคาซื้อสินค้า เป็นตามปกติ ของธุรกิจที่ไม่มีความแตกต่างจาก บุคคลภายนอก - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับผู้ถือหุ้นรายอื่น
บมจ.โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ หรือ HMPRO	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ HMPRO ในสัดส่วนร้อยละ 30.23 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมด - มีกรรมการร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ และ นายอาชวิณ อัสวโกคิน 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทและบริษัท ย่อยซื้อวัสดุตกแต่ง บ้านจาก HMPRO - ซื้อสินค้า - เจ้าหนี้การค้า - เจ้าหนี้อื่นๆ - เงินปันผลรับ 	37 - 4 1,113	29 - - 1,312	<ul style="list-style-type: none"> - เงื่อนไขและราคาซื้อสินค้าเป็นตาม ปกติของธุรกิจที่ไม่มีความแตกต่าง จากบุคคลภายนอก - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับ ผู้ถือหุ้นรายอื่น
กองทุนรวม สิทธิการเช่า อสังหาริมทรัพย์ ควอลิตี้เฮาส์ หรือ QHPF	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มนายอนันต์ อัสวโกคิน (ประกอบด้วยนายอนันต์ อัสวโกคิน / บจ.เมย์แลนด์ / และ น.ส.เพียงใจ หาญพาณิชย์) ถือหุ้นในบริษัท รวมกันในสัดส่วนร้อยละ 30.73 ณ 29 ส.ค. 2561 - บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของ QH ในสัดส่วนร้อยละ 24.98 - QH เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ QHPF ในสัดส่วนร้อยละ 25.66 - บริษัทและ QH มีกรรมการ ร่วมกัน 3 ท่าน ได้แก่ นายนพร สุนทรจิตต์เจริญ นายอดิสร ธนนันท์นราพูล และ นายอาชวิณ อัสวโกคิน 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทและ บริษัทย่อยได้เช่า อาคารจาก QHPF เพื่อใช้เป็นที่ตั้ง สำนักงานใหญ่ - ค่าเช่า และบริการจ่าย - เงินมัดจำ - เงินปันผลรับ 	68 15 25	72 16 26	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเช่าดังกล่าวเป็นการเช่าตามปกติ ของธุรกิจโดยเป็นราคาใกล้เคียงกับ ราคาเช่าที่ QHPF ให้เช่ากับลูกค้า รายอื่น - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับ ผู้ถือหุ้นรายอื่น

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
บมจ. ธนาคาร แลนด์แอนด์เฮอร์ส หรือ LH Bank	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ บมจ.แอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป (LHFG) ร้อยละ 21.88 ซึ่งถือหุ้น ร้อยละ 99.99 ใน LH Bank และ LH Fund - บมจ.ควอลิตี้เฮอร์ส ซึ่งเป็นบริษัทร่วมของ บริษัท ถือหุ้นใน LHFG ในสัดส่วนร้อยละ 13.74 - น.ส.เพ็ญใจ หาญพาณิชย์ มารดาของนายอนันต์ อัสวโกติน ถือหุ้นใน LHFG ในสัดส่วนร้อยละ 10.43 	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทและบริษัท ย่อยได้เปิดบัญชี เงินฝากประเภท ออมทรัพย์, กระแสรายวัน, ฝากประจำและ ตัวเงินฝากกับ LH Bank - ดอกเบี้ยรับ - ดอกเบี้ยค้างรับ - เงินปันผลรับ 	2,311	5,191	<ul style="list-style-type: none"> - รายการเงินฝากดังกล่าวเป็น รายการฝากเงินตามปกติของ บริษัท โดยได้รับอัตราดอกเบี้ย ในอัตราเดียวกันกับที่บริษัทอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องได้รับจาก LH Bank และไม่มีข้อผูกมัดในการฝากเงิน แต่อย่างใด
บลจ. แลนด์แอนด์ เฮอร์ส (LH Fund)		<ul style="list-style-type: none"> - เงินลงทุนใน กองทุน 	500	500	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับ ผู้ถือหุ้นรายอื่น - ผลตอบแทนเหมือนผู้ลงทุนทั่วไป
บมจ.ควอลิตี้เฮอร์ส หรือ QH	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของ QH ในสัดส่วนร้อยละ 24.98 - บริษัท และ QH มีกรรมการ ร่วมกัน 3 ท่าน ได้แก่ นายนพพร สุนทรจิตต์เจริญ นายอดิสร ธนนันทน์ราพุล และนายอาชวิณ อัสวโกติน 	<ul style="list-style-type: none"> - เงินปันผลรับ 	401	562	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับ ผู้ถือหุ้นรายอื่น
กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ และสิทธิเรียกร้อง แลนด์ แอนด์ เฮอร์ส II (LHPF2)	<ul style="list-style-type: none"> - LH ถือหุ้นใน LHPF2 ร้อยละ 49.99 	<ul style="list-style-type: none"> - เงินปันผลรับ 	82	89	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับ ผู้ถือหุ้นรายอื่น

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
บจ. สยามรีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ (SRD) กับ บจ. แอลเอช มอลล์แอนด์ โฮเทล (LHMH)	<ul style="list-style-type: none"> - นายอนันต์ อัครโกสิน ถือหุ้นใน LH ร้อยละ 23.93 ในขณะเดียวกัน ก็เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ใน SRD ถือหุ้นทางตรง ร้อยละ 27 และถือหุ้น ทางอ้อมร้อยละ 13 - LHMH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นร้อยละ 99.99 	<ul style="list-style-type: none"> - LHMH รับจ้างเป็นที่ปรึกษา และบริหารจัดการด้าน การตลาดและการขายให้กับ SRD เป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2559 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 35 ล้านบาท และมีการต่อ สัญญาอีก 3 ปี ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2560 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2563 เป็นมูลค่า ทั้งสิ้นไม่เกิน 200 ล้านบาท - LHMH รับจ้างเป็นที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงพื้นที่และบริหาร จัดการด้านการขายในส่วน ของพื้นที่ร้านค้าที่มีการ ปรับปรุงให้กับ SRD เป็น ระยะเวลา 1 ปี 8 เดือน ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2561 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2563 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 50 ล้านบาท - รายได้ค่าบริหาร อสังหาริมทรัพย์ - รายได้ค่าบริหารทรัพยากร บุคคล - ลูกหนี้การค้า 	47	69	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการ บริษัท เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 เห็นว่าเป็นการเข้าทำ รายการตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป และคณะกรรมการตรวจสอบมี ความเห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการ บริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการ บริษัท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 เห็นว่าเป็นการเข้าทำรายการ ตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป และ คณะกรรมการตรวจสอบมีความ เห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561 เห็นว่า เป็นการเข้าทำรายการตามเงื่อนไข การค้าทั่วไป และคณะกรรมการ ตรวจสอบมีความเห็นไม่ต่างจาก คณะกรรมการบริษัท
กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ และสิทธิการเช่า แลนด์แอนด์เฮาส์ (LHPF)	<ul style="list-style-type: none"> - LH ถือหุ้นใน LHPF ร้อยละ 26.96 	<ul style="list-style-type: none"> - เงินปันผลรับ 	26	37	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเงินปันผลที่ได้รับตามสัดส่วน การถือหุ้นในอัตราเดียวกันกับผู้ถือ หุ้นรายอื่น
กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ และสิทธิเรียกร้อง แลนด์แอนด์เฮาส์ II (LHPF 2) กับ บจ. แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ (LHH)	<ul style="list-style-type: none"> - LH ถือหุ้นใน LHPF2 ร้อยละ 49.99 - GIC เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ร้อยละ 50 ใน LHPF 2 และเป็นผู้ถือหุ้น ร้อยละ 8.01 ใน LH - LHH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 60 และ GIC ถือหุ้นทางอ้อม ร้อยละ 40 	<ul style="list-style-type: none"> - LHH เช่าโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เฟลนิจิต จาก LHPF 2 ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2561 ค่าเช่าจ่าย ไม่เกิน 500 ล้านบาท - ค่าเช่าจ่าย - เจ้าหนี้อื่น 	173 47	191 47	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการ บริษัท เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 เห็นว่าการ เข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคา ที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจ สอบมีความเห็นไม่แตกต่างจาก คณะกรรมการบริษัท

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
* บจ.แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (LHP) กับ บจ. แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ (LHH)	<ul style="list-style-type: none"> - GIC เป็นผู้ถือหุ้นทางอ้อม ร้อยละ 40 ใน LHP ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ถือหุ้น ร้อยละ 8.01 ใน LH - LHH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นทางอ้อม ร้อยละ 60 และ GIC ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 40 	<ul style="list-style-type: none"> - LHH รับจ้างจัดหาพนักงาน เพื่อดำเนินการกิจการโรงแรม 2 แห่ง ให้แก่ LHP <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ 2. โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21 ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2560 มูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 540 ล้านบาท - เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2558 ได้ยกเลิกสัญญาของ โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21 และเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560 ได้ยกเลิกสัญญาของ โรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ เนื่องจากได้ขายโรงแรม เข้ากองฯ 	36	-	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2557 เห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าว เป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป และคณะกรรมการตรวจสอบ มีความเห็นไม่แตกต่างจากบริษัท
* บจ.แอลเอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล (LHMH) กับ บจ. คิว.เอช. อินเตอร์เนชั่นแนล (QHI)	<ul style="list-style-type: none"> - LH ถือหุ้นร้อยละ 99.99 ใน LHMH, GIC ถือหุ้นใน LH ร้อยละ 8.01 - LH ถือหุ้นใน QH ร้อยละ 24.98 	<ul style="list-style-type: none"> - LHMH รับบริหารพื้นที่ค้าปลีกให้ QHI ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 มกราคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2560 และได้ต่อสัญญาอีก 1 ปี ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2561 	5	3	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นรายการที่เป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
* บจ.แอล แอนด์ เอชโฮเทล แมเนจเม้นท์ (LHH) กับ บจ. แอลเอช มอลส์แอนด์ โฮเทล (LHMH)	<ul style="list-style-type: none"> - GIC เป็นผู้ถือหุ้น ร้อยละ 8.01 ใน LH - LHH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นทางอ้อม ร้อยละ 60 และ GIC ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 40 - LHMH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นร้อยละ 99.99 	<ul style="list-style-type: none"> - LHMH รับจ้างบริหารโรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ เฟลิจิตี ให้กับ LHH เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2561 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 100 ล้านบาท - ค่าที่ปรึกษาและบริหารจัดการโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ เทอร์มินอล 21 เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2558 ถึง 15 ธันวาคม 2561 และมีการต่อสัญญาอีก 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ถึง 15 ธันวาคม 2564 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 200 ล้านบาท - ค่าที่ปรึกษาและบริหารจัดการโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ ราชดารี เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2560 ถึง 14 มิถุนายน 2563 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 200 ล้านบาท - ค่าที่ปรึกษารวม 3 โรงแรม 	108	136	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 เห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่แตกต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 เห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่แตกต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2560 เห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่แตกต่างจากคณะกรรมการบริษัท
* บจ.แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (LHP) กับ บจ. แอลเอช มอลส์แอนด์ โฮเทล (LHMH)	<ul style="list-style-type: none"> - GIC เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 8.01 ใน LH - LHP เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นร้อยละ 60 และ GIC ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 40 - LHMH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นร้อยละ 99.99 	<ul style="list-style-type: none"> - LHMH รับจ้างบริหารโรงแรม 2 แห่ง 1.โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ ราชดารี 2.โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ เทอร์มินอล 21 ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 เมษายน 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2560 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 161 ล้านบาท - ในเดือนธันวาคม 2558 ได้ยกเลิกสัญญาของ โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ เทอร์มินอล 21 เนื่องจากขายโรงแรมเข้ากองฯ - เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 ได้มีการขยายระยะเวลารับจ้างบริหารโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ ราชดารี ออกไป สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2561 และคิดค่าบริการเพิ่ม ตั้งแต่ 1 มกราคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2561 เป็นมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 110 ล้านบาท - ในเดือนมิถุนายน 2560 ได้ยกเลิกสัญญาของ โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยต์ ราชดารี เนื่องจากขายโรงแรมเข้ากองฯ 	51	-	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558 เห็นว่าเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 เห็นว่าเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการบริษัท

บุคคล/นิติบุคคล	ความสัมพันธ์ (ณ 31 ธ.ค. 2561)	ลักษณะรายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		ความเห็นคณะกรรมการบริษัท
			2560	2561	
* บจ.แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ (LHH) กับ บจ. แอลเอช มอลต์ แอนด์ โฮเทล (LHMH)	<ul style="list-style-type: none"> - GIC เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 8.01 ใน LH - LHH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 60 และ GIC ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 40 - LHMH เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นร้อยละ 99.99 	<ul style="list-style-type: none"> - LHH รับจ้างจัดหาพนักงานให้ LHMH เพื่อดำเนินงานโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ สุขุมวิท 55 ระยะเวลา 2 ปี 9 เดือน ตั้งแต่ 1 เมษายน 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2561 มูลค่าไม่เกิน 200 ล้านบาท - LHH รับจ้างจัดหาพนักงานให้ LHMH เพื่อดำเนินงานโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ พัทยา ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2563 	55	92	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 เห็นว่าเป็นราคาที่เหมาะสมและเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการของบริษัทย่อย เห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสมและเห็นสมควรให้ทำสัญญา
* บจ.แอล แอนด์ เอช แมเนจเม้นท์ (LHM) กับ กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ และสิทธิการเช่า แลนด์ แอนด์ เฮาส์ (LHPF)	<ul style="list-style-type: none"> - GIC เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 8.01 ใน LH - LHM เป็นบริษัทย่อยที่ LH ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 99.99 - LH ถือหุ้นใน LHPF ร้อยละ 26.96 	<ul style="list-style-type: none"> - LHM รับจ้างจัดหาพนักงานเพื่อดำเนินการโครงการอสังหาริมทรัพย์ให้ LHPF เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 เมษายน 2558 ถึง 31 มีนาคม 2561 และมีการต่อสัญญาอีก 3 ปี ตั้งแต่ 1 เมษายน 2561 ถึง 31 มีนาคม 2564 จำนวน 3 โครงการ คิดมูลค่าทั้งสิ้นไม่เกิน 81 ล้านบาท - เงินทดรองจ่าย 	27	30	<ul style="list-style-type: none"> - จากการประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558 เห็นว่าเป็นราคาที่เหมาะสม และคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นไม่ต่างจากคณะกรรมการบริษัท - จากการประชุมคณะกรรมการของบริษัทย่อยเห็นว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสมและเห็นสมควรให้ต่อสัญญา
			1	4	

* ในปี 2561 เป็นรายการระหว่างกันกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน แต่ไม่ใช่รายการกับนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง เนื่องจาก GIC มีสัดส่วนการถือหุ้นใน LH ลดลงเหลือร้อยละ 8.01 (ปี 2560 GIC เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีสัดส่วนการถือหุ้นใน LH ร้อยละ 16.17)

นอกจากนี้ ในปี 2560 และ ปี 2561 ยังมีรายการระหว่างกันกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ที่ไม่ได้เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)	
	2560	2561
บจ.แอล แอนด์ เอช รีเทล แมเนจเม้นท์ (LHR) บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 99.99 ได้รับเงินค่าบริการอสังหาริมทรัพย์ศูนย์การค้า เทอร์มินอล 21 จากกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์แอล เอช ซุปเปอร์ เซ็นเตอร์ (LHSC) (บริษัทย่อยถือหุ้นร้อยละ 9.00)	153	154
- ลูกหนี้การค้า	12	12
บจ.แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์(LHH) บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นทางอ้อมร้อยละ 60 จ่ายค่าเช่าโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21 และโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดารี (จ่ายตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2560) ให้กับ กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์แอล เอช โฮเทล (LHHOTEL) (บริษัทย่อยถือหุ้นร้อยละ 13.25)	599	769
- เจ้าหนี้การค้า	191	178

รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)	
	2560	2561
บจ.แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (LHP) บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 60 มีรายได้จากการขาย โรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ ให้กับกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล (LHHOTEL) (บริษัทย่อยถือหุ้นร้อยละ 13.25)	3,749	-
<p>บจ.แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ (LHP) บริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 60 ให้กู้ยืมเงินแก่ LH และ Reco Resorts Pte Ltd. ตามสัดส่วนการถือหุ้น</p> <p>1. เงินให้กู้ยืมแก่ LH (LH ถือหุ้นร้อยละ 60) คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.65 ต่อปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินให้กู้ยืม - 870 - ดอกเบี้ยค้างรับ - 12 - ดอกเบี้ยรับ - 12 <p>2. เงินให้กู้ยืมแก่ Reco Resorts Pte Ltd. (Reco ถือหุ้นร้อยละ 40) คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.10 ต่อปี (อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap) ที่ทำกับ ธนาคารไทยพาณิชย์)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินให้กู้ยืม - 597 - ดอกเบี้ยค้างรับ - 16 - ดอกเบี้ยรับ - 16 		

2. ความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการระหว่างกัน

การทำรายการระหว่างกันเป็นความจำเป็นและมีความสมเหตุสมผลของการทำรายการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของบริษัท โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ความเห็นว่าเป็นไปตามลักษณะธุรกิจทั่วไปที่เท่ากับลูกค้ารายอื่น และบริษัทได้รับและจ่ายค่าตอบแทนในราคาตลาดที่เหมาะสม

3. มาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

การทำรายการระหว่างกันจะต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทที่มีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุม และผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น ตามแต่กรณี คณะกรรมการบริษัทหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริษัทจะต้องไม่อนุมัติรายการใดๆ ที่ตนหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งมีส่วนได้เสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย และบริษัทจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมตลอดถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์

4. นโยบายหรือแนวโน้มการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทมีนโยบายในการทำรายการระหว่างกันที่เกิดขึ้นในปัจจุบันต่อไปในอนาคต โดยจะมีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ให้เป็นไปตามลักษณะการดำเนินการค้าปกติ ในราคาตลาดซึ่งสามารถ

เปรียบเทียบได้กับราคาที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอก ทั้งนี้ บริษัทจะได้นำคณะกรรมการตรวจสอบหรือผู้สอบบัญชีของบริษัท หรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ พิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นถึงความเหมาะสมของราคา และความสมเหตุสมผลของการทำรายการด้วย

ทั้งนี้ หากมีรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยเกิดขึ้นกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในอนาคต บริษัทจะได้นำคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความเหมาะสมของรายการนั้นๆ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้น บริษัทจะได้นำผู้เชี่ยวชาญอิสระหรือผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการ หรือผู้ถือหุ้นตามแต่กรณี ทั้งนี้ บริษัทจะเปิดเผยรายการระหว่างกันไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีของบริษัท ยกเว้นธุรกรรมดังต่อไปนี้ที่ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมได้ คือ

4.1 เป็นการทำการรายการทางธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติที่มีเงื่อนไขทางการค้าทั่วไปในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ดินมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

4.2 เป็นการทำการรายการภายใต้โครงการสิทธิของพนักงาน ซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นการให้สิทธิแก่พนักงานทุกคนที่ปฏิบัติงานกับบริษัทเป็นการทั่วไป มิได้เป็นการให้สิทธิแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

5. เหตุผลที่บุคคลที่อาจมีความขัดแย้งถือหุ้นในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมเกินร้อยละ 10

กรณี บมจ. แอลเอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป (LHFG)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผู้ถือหุ้น LHFG ซึ่งถือหุ้น 100% ใน ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ (LH Bank) ประกอบด้วย

(1) บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) (LH) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 21.88

(2) บริษัท ควอลิตี้ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) (QH) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 13.74

(3) คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 10.43

(4) CTBC BANK ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 35.62

กลุ่มผู้บริหารและผู้ถือหุ้นรายย่อยอื่นๆ ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 18.33

โครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าว คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งกับ LH และ QH เนื่องจากเป็นผู้มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับคุณอนันต์ อัศวโภคิน โดยกลุ่มคุณอนันต์ อัศวโภคิน เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ใน LH ในสัดส่วนร้อยละ 30.73 (ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2561)

การที่คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ถือหุ้นทางอ้อมใน LH Bank ในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ซึ่ง LH Bank เป็นบริษัทร่วมของ LH และ QH เป็นผู้ถือหุ้นใน LH Bank ในสัดส่วนร้อยละ 13.74 นั้น โครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวไม่สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2544 ตามที่ระบุในข้อ 6 ความว่า “บริษัทจดทะเบียนและบริษัทย่อยต้องไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต.” ทั้งนี้ เหตุผล ความจำเป็น และที่มาของการกำหนดโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าว สืบเนื่องจาก LHFG ได้ยื่นคำขอจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ในนาม LH Bank และตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ ฉบับลงวันที่ 23 มกราคม 2547 ข้อ 4.6 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่สามารถยื่นคำขอจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไว้ว่า “ผู้มีสิทธิยื่นคำขอจะต้องไม่มีบุคคลอื่น เข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นหลักรายใหม่ตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีนามในประกาศฉบับนี้ จนถึงที่ได้รับอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์หรือจนถึงวันที่ได้รับแจ้งไม่เห็นชอบกับคำขอที่ยื่น แล้วแต่กรณี” โดยผู้ถือหุ้นหลักหมายความว่า ผู้มีอำนาจควบคุม ซึ่งถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป การเข้าถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์เกินสัดส่วนร้อยละ 5 ต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง โดยคุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ได้รับอนุญาตดังกล่าวแล้ว ณ วันที่ 29 เมษายน 2557 คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ถือหุ้นทางอ้อมใน LH Bank ในสัดส่วนร้อยละ 16.20

โครงสร้างการถือหุ้นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์นั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้พิจารณาว่าโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขของการขอจัดตั้ง LH Bank ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังแล้ว ซึ่งสัดส่วนการถือหุ้นของคุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ จะลดลงตามแผนการเพิ่มทุนเสนอขายหุ้นต่อประชาชนและผู้ถือหุ้นที่มีต่อธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง อีกทั้งการประกอบธุรกิจหลักของ LH Bank ไม่มีลักษณะแข่งขันหรือปรากฏเหตุที่จะทำให้เกิดการถ่ายเทผลประโยชน์ที่จะทำให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยของ LH และ QH เสียประโยชน์ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงเห็นว่าโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวไม่ทำให้ LH และ QH ขาดคุณสมบัติเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามข้อกำหนดตลาดหลักทรัพย์ฯ ว่าด้วยเรื่องการดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ (ตามหนังสือของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ บจ. 462/2548 เรื่อง ตอบข้อหารือเรื่อง การดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียน ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2548)

นอกจากนี้ แนวทางการขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว ได้แก่

(1) ลักษณะการประกอบธุรกิจของ LH Bank ซึ่งประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ไม่เป็นการแข่งขันกับการประกอบธุรกิจหลักของ LH และ QH ซึ่งประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

(2) คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ จะต้องลดสัดส่วนการถือหุ้นทางอ้อมในธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยไม่เกินสัดส่วนร้อยละ 5 ตามระยะเวลาที่จะได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง

(3) คุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ไม่ได้เป็นกรรมการหรือผู้บริหารของ LH Bank

(4) LH Bank มีกรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาเรื่องการขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ LH และ QH เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โครงสร้างคณะกรรมการต้องมีกรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาเรื่องการขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นด้วย

เมื่อวันที่ 27 ก.ค.2560 CTBC Bank Company Limited ธนาคารสัญชาติไต้หวัน ได้เข้าซื้อหุ้นใน LHFG จำนวน 7,545 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 2.20 บาท เป็นเงินทั้งสิ้น 16,599 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.62 ของทุนชำระแล้ว ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ ลดลงเหลือร้อยละ 21.88 และทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของคุณเพ็ญใจ หาญพาณิชย์ ลดลงเหลือร้อยละ 10.43

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

ต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทฯ เป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินรวมของบริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะของบริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) รวมถึงข้อมูลสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปีการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสม และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังและประมาณการที่สมเหตุสมผลในการจัดทำงบการเงินนี้ ตลอดจนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปในการใช้งบการเงิน โดยผู้สอบบัญชีได้สอบทานและตรวจสอบงบการเงินและแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข

คณะกรรมการบริษัทฯ ทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาบริษัทภายใต้จรรยาบรรณ ตลอดจนจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้มั่นใจได้อย่างมีเหตุผลว่าข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วนและเพียงพอที่จะดำรงไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท ตลอดจนเพื่อให้ทราบจุดอ่อนและป้องกันความเสี่ยงจากการดำเนินงานได้อย่างทันถ่วงที ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลสอบทานคุณภาพ

ของรายงานทางการเงิน ตรวจสอบและประเมินระบบควบคุมภายใน ตลอดจนพิจารณาธุรกรรมที่เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมายและเปิดเผยข้อมูลถูกต้องครบถ้วน โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีแล้ว

คณะกรรมการบริษัทฯ มีความเห็นว่าการควบคุมภายในโดยรวมของบริษัทฯ มีความเพียงพอและเหมาะสม ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผล ได้ว่างบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ขอแสดงความนับถือ

(นายณพร สุนทรจิตต์เจริญ)
ประธานกรรมการ
ประธานกรรมการบริหาร

รายงานจากคณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยกรรมการอิสระ ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ ด้านกฎหมาย บัญชี การเงินและการจัดการ และทุกท่านไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่บริหารหรือพนักงานของบริษัทฯ

ในปี 2561 ได้จัดการประชุมรวม 6 ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมมีดังนี้

รายชื่อกรรมการตรวจสอบ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม/ การประชุมทั้งหมด
คุณภควัต โกวิทวัฒนพงศ์	ประธานกรรมการตรวจสอบ	6 / 6
คุณพิภพ วีระพงษ์	กรรมการตรวจสอบ	6 / 6
คุณบัณฑิต พัทธ์ชัยสิทธิ์	กรรมการตรวจสอบ	6 / 6

คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทและตามระเบียบของบริษัทฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเน้นการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี การมีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี และเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เชิญผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและฝ่ายจัดการอื่นๆ เข้าร่วมหรือในประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกครั้ง สำหรับการประชุมในครั้งที่ 5 เป็นการประชุมเฉพาะกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการหรือฝ่ายใดของบริษัทฯ เข้าร่วมประชุมด้วย เป็นการรับฟังสภาพการทำงานของผู้สอบบัญชี การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับทราบข้อสังเกต ข้อเสนอแนะที่สำคัญ และรับทราบมาตรฐานการบัญชีที่มีการปรับปรุงใหม่

สรุปสาระสำคัญของงานที่ปฏิบัติได้ดังนี้

1. สอบทานความน่าเชื่อถือทางการเงินของบริษัทฯ ทั้งรายไตรมาสและประจำปี เพื่อเป็นประโยชน์กับนักลงทุนหรือผู้ใช้งบการเงิน

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่ารายงานข้อมูลทางการเงินของบริษัทฯ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป เช่นเดียวกับปีก่อนๆ ที่ผ่านมา

2. สอบทานและติดตามอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายใน โดยให้ผู้ตรวจสอบบัญชี และฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทฯ รายงานให้ทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการจัดการอย่างเพียงพอและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

คณะกรรมการตรวจสอบไม่พบความบกพร่องด้านการควบคุมภายในอย่างเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯและฝ่ายตรวจสอบภายใน

3. สอบทานและติดตามคดีความสำคัญๆ ของบริษัทฯอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันเสนอแนะให้บริษัทฯ ยึดแนวปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ

คณะกรรมการตรวจสอบไม่พบเหตุการณ์ใด ที่นำไปสู่การขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการและหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญ เพียงแต่ตั้งข้อสังเกตให้บริษัทฯ ทบทวนเรื่องหลักเกณฑ์การตั้งประมาณการหนี้สินจากคดีความที่ถูกฟ้องร้องมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

4. สอบทานรายการเกี่ยวโยง มีการติดตามอย่างต่อเนื่องสำหรับธุรกรรมที่เป็นรายการเกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของทางภาษีและเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า บริษัทฯปฏิบัติได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ทางการกำหนดไว้ กล่าวคือ ธุรกรรมที่เป็นรายการเกี่ยวโยงได้ปฏิบัติเป็นปกติ เสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก

5. คัดเลือกผู้สอบบัญชีโดยพิจารณาจากความเป็นอิสระ ชื่อเสียงและผลงาน รวมถึงค่าตอบแทนที่เหมาะสม ในปีนี้ได้นำเสนอผู้สอบบัญชีจากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ต่อคณะกรรมการบริษัทฯ และได้รับการอนุมัติแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชี จากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561

6. เน้นให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่องตามหลักการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานให้อยู่เหนือเกณฑ์ปกติทั่วไป พร้อมกับเสนอแนะให้มุ่งการพัฒนาธุรกิจแบบยั่งยืนควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ รวมถึงการเสนอแนะให้บริษัทฯ ยกระดับการต่อต้านการทุจริต เพื่อแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการต่อต้านคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ

7. คณะกรรมการตรวจสอบได้รับฟังแนวทางการบริหารความเสี่ยง จากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้รับทราบว่า บริษัทฯ มีกระบวนการติดตามอย่างเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องมือบริหารความเสี่ยง รวมถึงมีแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงนั้นๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งได้จัดทำแผนการพัฒนายั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

คณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจจับข้อมูลในระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเสนอให้กำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม ในการวัดค่าระดับความเสี่ยง นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้มีการทบทวนระบบ DL200 ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมีการใช้งานมายาวนาน อาจมีความเสี่ยงเรื่องข้อจำกัดการใช้งาน เพราะผู้ให้บริการหยุดการพัฒนา Software มานานแล้ว

8. คณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และได้ทำการประเมินตนเอง ณ ตอนสิ้นปี เพื่อสอบทานความสมบูรณ์ ครบถ้วนตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังอย่างเพียงพอ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีความเห็นร่วมกันว่า บริษัทฯ มีการตระหนักถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่วางไว้ และขอเรียนว่าคณะกรรมการไม่พบข้อบกพร่องอย่างเป็นสาระสำคัญ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภควัต โกวิทวัฒนพงศ์)

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

(ก) ภาพรวมของการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงาน

จากกำลังซื้อได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2559 และ ปี 2560 รายได้จากการขายได้ปรับตัวสูงขึ้น 3,149.54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 จากปี 2558 โดยมีรายได้จากการขายรวม 27,372.38 ล้านบาท และปี 2560 รายได้จากการขายคงปรับตัวสูงขึ้น 4,351.92 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.9 จากปี 2559

สำหรับปี 2561 จากการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยได้ลดลงตัวลงจากมาตรการจำกัดสินเชื่อของรัฐ ส่งผลให้การตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยชะลอตัวลงในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2561 ส่งผลให้รายได้ของบริษัทลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยรายได้จากการขายลดลงจาก 31,724.30 ล้านบาทในปี 2560 เป็น 30,513.64 ล้านบาท ในปี 2561 ลดลง 1,210.68 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 3.82

กำไรขั้นต้นของบริษัทและบริษัทย่อยในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา

	2559	2560	2561
กำไรขั้นต้น	10,273.81	12,006.73	12,011.52
อัตรากำไรขั้นต้น	34.35%	34.38%	35.07%

กำไรขั้นต้นในปี 2561 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจำนวน 4.78 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของแต่ละกลุ่มธุรกิจ

รายได้ส่วนใหญ่ของบริษัทและบริษัทย่อยมากกว่าร้อยละ 80 ของรายได้รวมมาจากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยปี 2559 และ ปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้จากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 85.93 และ 81.79 ของรายได้รวมตามลำดับ รองลงมาเป็นรายได้จากค่าเช่าซึ่งปี 2559 และปี 2560 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.96 และ 8.24 ของรายได้รวมตามลำดับ

ในปี 2560 นอกเหนือจากรายได้จากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และค่าเช่า บริษัทมีกำไรจากการขายสิทธิการเช่าในโรงแรม แกรนด์ เซ็นเตอร์ ราชดำริ ให้แก่กองทุนทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล จำนวน 2,080 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.36 ของรายได้รวม และบันทึกการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ใน บมจ. แอลเอชไฟแนนซ์เซียลกรุ๊ป (LHBANK) จากการเข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนใน LHBANK ของ CTBC Bank จำนวนร้อยละ 35.36 ของทุนชำระแล้วหลังการเพิ่มทุนของ LHBANK

ในราคาหุ้นละ 2.20 บาท เป็นกำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทรวมจำนวน 1,135 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.93 ของรายได้รวม

ในปี 2561 บริษัทบันทึกกำไรจากการอะพาร์ตเมนต์ให้เช่าแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาในราคาขาย 140 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา มีกำไรประมาณ 41 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา คิดเป็น 1,335.49 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 3.66 ของรายได้รวม

รายได้จากการขาย : ประกอบด้วยรายได้จากการขายบ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ และคอนโดมิเนียม รับรู้เป็นรายได้เมื่อทำการโอนกรรมสิทธิ์แก่ผู้ซื้อเรียบร้อยแล้ว รายได้จากการขายส่วนใหญ่ในปี 2559, ปี 2560 และปี 2561 มาจากการขายบ้านเดี่ยว ร้อยละ 71.4 ร้อยละ 59.5 และร้อยละ 68.7 ตามลำดับ แม้ว่าบริษัทและบริษัทย่อยมีนโยบายให้ความสำคัญในการก่อสร้างบ้านเดี่ยวเพื่อจำหน่าย ขณะเดียวกันบริษัทและบริษัทย่อยก็ยังได้ขยายฐานลูกค้าไปในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อขายประเภททาวน์เฮ้าส์และคอนโดมิเนียม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคด้วยเช่นกัน เห็นได้จากสัดส่วนการขายบ้านเดี่ยวมีแนวโน้มลดลง ในปี 2561 สัดส่วนการรับรู้รายได้ประกอบด้วยบ้านเดี่ยว 68.7%, ทาวน์เฮ้าส์ 10.2% และคอนโด 21.1%

รายได้จากการขายของบริษัทฯ ได้ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องในปี 2559 ปี 2560 และปรับลดลงในปี 2561 ดังนี้

ปี 2559 มีรายได้จากการขายเท่ากับ 27,372.38 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 3,149.24 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 จากความเชื่อมั่น และกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น หลังการชลอตัวในปี 2558

ปี 2560 มีรายได้จากการขายเท่ากับ 31,724.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 4,351.92 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 จากความเชื่อมั่น และกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น ต่อเนื่องจากในปี 2559

สำหรับปี 2561 มีรายได้จากการขายเท่ากับ 30,513.64 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 1,210.68 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.8 จากความเชื่อมั่น และกำลังซื้อที่ลดลง

รายได้ค่าเช่า

รายได้ค่าเช่าของบริษัท ฯ มีสัดส่วนสูงขึ้นต่อเนื่องในปี 2559 ปี 2560 และปี 2561 ดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
รายได้ค่าเช่า	2,536.13	3,197.31	3,733.32
คิดเป็นร้อยละของรายได้รวม	7.96	8.24	10.24
เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	499.64	661.18	536.31
เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ	24.53	26.07	16.77

รายได้ค่าเช่าได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่บริษัทได้ลงทุนในสิทธิการเช่า และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมากขึ้น

ปี 2559 บริษัทมีรายได้จากค่าเช่า 2,536.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.96 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 499.64 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.53

ปี 2560 บริษัทมีรายได้จากค่าเช่า 3,197.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.24 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 661.18 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.07

สำหรับปี 2561 บริษัทมีรายได้จากค่าเช่า 3,733.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.24 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 536.31 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.76

ส่วนได้(เสีย)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม : ในปี 2559 บริษัทมีส่วนได้(เสีย)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม เท่ากับ 2,963.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 526.93 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.63 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ในปี 2560 บริษัทมีส่วนได้(เสีย)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม เท่ากับ 3,136.91 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 173.38 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.85 สำหรับปี 2561 บริษัทมีส่วนได้(เสีย)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม เท่ากับ 3,404.49 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 267.58 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.53

ตารางส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วม ของปี 2559, 2560 และ 2561

หน่วย: ล้านบาท

บริษัท	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
บมจ. แอลเอช ไฟแนนซ์เซียลกรุ๊ป	916.31	737.24	680.04
บมจ. ควอลิตี้คอนสตรัคชั่น โปรดักส์	(22.79)	1.16	12.12
บมจ. โฮมโปรดักส์ เซ็นเตอร์	1,247.17	1,477.26	1,696.82
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์แอนด์เฮาส์ 2	52.36	56.53	66.28
บมจ. ควอลิตี้เฮาส์	770.48	864.72	949.23
รวม	2,963.53	3,136.91	3,404.49
เพิ่มขึ้น	526.93	173.38	267.58
คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ	21.63	5.85	8.53

รายได้อื่น : ประกอบด้วยกำไรจากการขายเงินลงทุน กำไรจากการกลับรายการด้อยค่าเงินลงทุน กำไรจากการโอนกลับ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของโครงการ ดอกเบี้ยรับ ค่าบริการ สาธารณูปโภค เงินปันผลรับ และรายได้อื่นๆ โดยรายได้อื่น ในปี 2559 รายได้อื่นของบริษัทมีจำนวน 1,944.45 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 821.24 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.69 มาจากกำไรจากการขายที่ดินรอกการพัฒนาบริเวณหาดไม้ขาว ในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 1,240.00 ล้านบาท รายได้อื่นของบริษัท ในปี 2560 มีจำนวน 3,864.17 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของ ปีก่อน 1,919.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.73 มาจากกำไร จากการขายสิทธิการเช่าโครงการ โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยท์ ราชดำริ จำนวน 2,080.00 ล้านบาท และบันทึกผลสุทธิ จากการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วม (LHBANK) จำนวน 1,135 ล้านบาท

ในปี 2559 รายได้อื่น จำนวน 1,944.45 ล้านบาท ประกอบด้วย กำไรจากการขายที่ดินรอกการพัฒนาที่บริเวณหาดไม้ขาวในจังหวัด ภูเก็ต จำนวน 1,240.00 ล้านบาท รายได้ค่าบริการสาธารณูปโภค จำนวน 249.31 ล้านบาท เงินปันผลรับจำนวน 147.21 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับและรายได้อื่นๆ จำนวน 307.93 ล้านบาท

ปี 2560 รายได้อื่น จำนวน 3,864.17 ล้านบาท ประกอบด้วย กำไรจากการขายทรัพย์สินจำนวน 2,080.00 ล้านบาท รายได้ ค่าบริการสาธารณูปโภค จำนวน 278.61 ล้านบาท เงินปันผล รับจำนวน 152.74 ล้านบาท กำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วม บมจ. แอลเอช ไฟแนนซ์เซียลกรุ๊ป (LHFG) จำนวน 1,135.22 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับและรายได้อื่นๆ จำนวน 217.82 ล้านบาท

สำหรับปี 2561 รายได้อื่น จำนวน 2,200.18 ล้านบาท ลดลง จากช่วงเดียวกันของปีก่อน 1,663.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.06 ประกอบด้วยกำไรจากการขายทรัพย์สินจำนวน 1,335.49 ล้านบาท (ซึ่งมาจากการขายอะพาร์ตเมนต์ให้เช่าในสหรัฐอเมริกา ในราคา 140 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีกำไรจากการขายประมาณ 41 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) รายได้ค่าบริการสาธารณูปโภค จำนวน 327.27 ล้านบาท เงินปันผลรับจำนวน 227.89 ล้านบาท กำไรจาก การขายโครงการจำนวน 115.73 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับและรายได้อื่นๆ จำนวน 193.80 ล้านบาท

กำไรขั้นต้น : ในปี 2559 อัตรากำไรขั้นต้นปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในปี 2559 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของ ปีก่อน เป็นร้อยละ 34.35 จากกำไรขั้นต้นของรายได้จากการขาย อาคารและที่ดินของบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 34.89 และ อัตรากำไรขั้นต้น ของรายได้ค่าเช่าอยู่ที่ร้อยละ 28.55 และปี 2560 อัตรากำไรขั้นต้น

ทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 34.38 โดยกำไรขั้นต้นของรายได้จากการขาย อาคารและที่ดินของบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 35.46 และ อัตรากำไรขั้นต้น ของรายได้ค่าเช่าอยู่ที่ร้อยละ 23.66

สำหรับปี 2561 อัตรากำไรขั้นต้นทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 35.07 โดยกำไรขั้นต้นของรายได้จากการขายอาคารและที่ดินของบริษัท อยู่ที่ร้อยละ 36.42 และ อัตรากำไรขั้นต้นของรายได้ค่าเช่าอยู่ที่ ร้อยละ 24.03

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร : ค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2559 มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 2,058.93 ล้านบาท คิดเป็น สัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 6.46 มีค่าใช้จ่ายในการบริหารสูงกว่า ช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 251.42 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.91 ในปี 2560 มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 2,802.28 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 7.23 ค่าใช้จ่ายในการบริหารเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 743.35 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 36.10 เป็นการเพิ่มขึ้นจากประมาณการหนี้สินจากคดีความ จำนวน 735.63 ล้านบาท

สำหรับปี 2561 มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 2,407.86 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 6.61 ค่าใช้จ่ายใน การบริหารลดลงเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 394.42 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 14.07 จากการกลับรายการประมาณ การหนี้สินจากคดีความที่เคยตั้งไว้

ค่าใช้จ่ายในการขาย : ค่าใช้จ่ายในการขายที่ไม่รวมภาษี ธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมโอนในปี 2559 มีค่าใช้จ่ายในการ ขาย จำนวน 920.13 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 2.89 มีค่าใช้จ่ายในการขายสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 32.42 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.65 และในปี 2560 มีค่าใช้จ่าย ในการขาย จำนวน 987.45 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 2.55 มีค่าใช้จ่ายในการขายสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 67.32 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.32

สำหรับปี 2561 มีค่าใช้จ่ายในการขายจำนวน 1,095.55 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 3.01 มีค่าใช้จ่ายในการขายสูงกว่า ช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 108.10 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.95

ภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอน : ปี 2559 ภาษี ธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอนมีจำนวน 991.49 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 3.11 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน

ของปีก่อน เพิ่มขึ้นจำนวน 112.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.86 จากการเพิ่มกำหนดระยะเวลามาตรการลดหย่อนภาษีและค่าธรรมเนียมโอนประกอบกับยอดขายที่เพิ่มขึ้นในปี 2559 และในปี 2560 ภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอนมีจำนวน 1,221.25 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 3.15 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้นจำนวน 229.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.17 ตามยอดขายได้ที่เพิ่มขึ้นในปี 2560

สำหรับปี 2561 ภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอนมีจำนวน 1,166.60 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ร้อยละ 3.20 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ลดลงจำนวน 54.65 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4.47 ตามยอดขายได้ที่ลดลงในปี 2561

กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล : ปี 2559 บริษัทมีกำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล 8,109.16 ล้านบาท ลดลง 26.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.33 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และในปี 2560 บริษัทมีกำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล 10,548.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,438.89 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.08 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับงวดปี 2561 บริษัทมีกำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล 9,537.98 ล้านบาท ลดลง 1,010.07 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 9.58 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

กำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล : ในงวดปี 2559 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 10,699.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 431.50 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.20 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และในงวดปี 2560 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 13,043.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,344.18 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.91 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

เงินปันผลจ่าย : จากผลการดำเนินงาน บริษัทได้พิจารณาจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานสำหรับ ปี 2559 2560 และ ปี 2561 ดังนี้

	อัตราการจ่าย เงินปันผล (%)	จำนวนเงินปันผล (ล้านบาท)	วันที่จ่ายเงินปันผล
เงินปันผลจ่ายสำหรับผลการดำเนินงานปี 2559	89.23	4,123	9 กันยายน 2559
		3,575	24 พฤษภาคม 2560
เงินปันผลจ่ายสำหรับผลการดำเนินงานปี 2560	85.65	4,780	6 กันยายน 2560
		4,182	22 พฤษภาคม 2561
เงินปันผลจ่ายสำหรับผลการดำเนินงานปี 2561	85.53	4,780	11 กันยายน 2561
		4,182	21 พฤษภาคม 2562

สำหรับงวดปี 2561 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 12,211.89 ล้านบาท ลดลง 831.82 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 6.38 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

กำไรสุทธิ : ผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิ ในงวดปี 2559 บริษัท ฯ มีกำไรสุทธิจำนวน 8,617.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 697.74 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.81 และในงวดปี 2560 บริษัท ฯ มีกำไรสุทธิจำนวน 10,463.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,845.25 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.41

สำหรับงวดปี 2561 บริษัท ฯ มีกำไรสุทธิจำนวน 10,475.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12.21 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12

จากผลการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นของบริษัทในปี 2559 และปี 2560 บริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 34.35 และร้อยละ 34.36 ตามลำดับ และมีอัตรากำไรสุทธิในปี 2559 และปี 2560 เท่ากับร้อยละ 27.06 และ 26.98 ตามลำดับ

สำหรับงวดปี 2561 บริษัท ฯ มีอัตรากำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เท่ากับ ร้อยละ 35.07 และร้อยละ 28.74 ตามลำดับ

กำไรต่อหุ้น : จำนวนหุ้นถั่วเฉลี่ยในปี 2559 และปี 2560 มีจำนวน 11,786.55 ล้านหุ้น และ 11,949.71 ล้านหุ้นตามลำดับ ในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน บริษัท มีกำไรต่อหุ้น 0.73 และ 0.88 บาทต่อหุ้น

สำหรับงวดปี 2561 บริษัทมีจำนวนหุ้นถั่วเฉลี่ยจำนวน 11,949.71 ล้านหุ้น ในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน บริษัท มีกำไรต่อหุ้น 0.88 บาท

การจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานปี 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559 มีมติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรกของปี 2559 ในอัตราหุ้นละ 0.35 บาท (มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท) เป็นจำนวนเงิน 4,123 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 9 กันยายน 2559 และเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติเรื่องการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559 ในอัตรา 0.65 บาทต่อหุ้น คงเหลือเงินปันผลที่จะจ่ายเพิ่มอีกจำนวน 0.30 บาทต่อหุ้น คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 3,575 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 24 พฤษภาคม 2560 คิดเป็นอัตราการจ่ายเงินปันผลปี 2559 ในสัดส่วนร้อยละ 89.23 ของกำไรสุทธิ

การจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานปี 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2560 มีมติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรกของปี 2560 ในอัตราหุ้นละ 0.40 บาท (มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท) เป็นจำนวนเงิน 4,780 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 6 กันยายน 2560 และเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติเรื่องการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560 ในอัตรา 0.75 บาทต่อหุ้น คงเหลือเงินปันผลที่จะจ่ายเพิ่มอีกจำนวน 0.35 บาทต่อหุ้น คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 4,182 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 คิดเป็นอัตราการจ่ายเงินปันผลปี 2560 ในสัดส่วนร้อยละ 85.65 ของกำไรสุทธิ

การจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานปี 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561 มีมติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรกของปี 2561 ในอัตราหุ้นละ 0.40 บาท (มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท) เป็นจำนวนเงิน 4,780 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 11 กันยายน 2561 และเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

เพื่อพิจารณาอนุมัติเรื่องการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2561 ในอัตรา 0.75 บาทต่อหุ้น คงเหลือเงินปันผลที่จะจ่ายเพิ่มอีกจำนวน 0.35 บาทต่อหุ้น คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 4,182 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 21 พฤษภาคม 2562 คิดเป็นอัตราการจ่ายเงินปันผลปี 2561 ในสัดส่วนร้อยละ 85.53 ของกำไรสุทธิ

(ข) ฐานะการเงิน สินทรัพย์

บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวม ณ สิ้น ปี 2559 ปี 2560 และ ปี 2561 จำนวน 101,505.54 ล้านบาท 109,491.50 ล้านบาท และ 111,480.89 ล้านบาทตามลำดับ เนื่องจากบริษัทประกอบธุรกิจพัฒนาสังหาริมทรัพย์ โดยการสร้างบ้านก่อนขายและมีการทยอยเปิดโครงการใหม่อย่างต่อเนื่อง สินทรัพย์ที่สำคัญจึงอยู่ในรูปสินค้าคงเหลือซึ่งประกอบด้วย ที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง นอกจากนั้นสินทรัพย์ที่สำคัญของบริษัทในลำดับต่อไปได้แก่ เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน รายละเอียดของสินทรัพย์ของบริษัท ดังนี้

สินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2559 และปี 2560 จำนวน 48,925.72 ล้านบาท และ 48,197.92 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 48.20 และร้อยละ 44.02 ตามลำดับ บริษัทได้แยกแสดงรายการที่ดินที่ยังไม่ได้มีการพัฒนาของบริษัทและบริษัทย่อยรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ณ สิ้นปี 2559 และปี 2560 เท่ากับ 3,215.94 ล้านบาท และ 2,508.21 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นที่ดินรอการพัฒนา โดยแสดงไว้ในส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และจะแสดงรายการดังกล่าวเป็นสินค้าคงเหลือเมื่อเริ่มทำการพัฒนา สำหรับสิ้น ปี 2561 บริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือและ รายการที่ดินรอการพัฒนา จำนวน 48,243.27 ล้านบาท และ 1,337.20 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 43.27 และร้อยละ 1.20 ต่อทรัพย์สินรวมตามลำดับ

ลูกหนี้การค้าสุทธิ ณ สิ้นปี 2559 ปี 2560 และสิ้นปี 2561 บริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าสุทธิ 156.93 ล้านบาท, 162.55 ล้านบาท และ 228.57 ล้านบาท ตามลำดับ มาจากธุรกิจให้เช่า

เงินลงทุนในบริษัทร่วม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางมูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียของบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 2560 และ 2561

หน่วย: ล้านบาท

บริษัท	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
บมจ. แอลเอช ไฟแนนซ์เซียลกรุ๊ป	6,913.22	8,444.89	8,697.40
บมจ. คอวลิตีคอนสตรัคชั่นโปรดักส์	378.26	379.42	391.70
บมจ. โฮมโปรดักส์ เซ็นเตอร์	5,906.44	6,252.42	6,639.18
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง แลนด์แอนด์เฮาส์ 2	467.36	442.19	419.34
บมจ. คอวลิตีเฮาส์	6,593.70	7,058.91	7,425.35
รวม	20,258.98	22,577.82	23,572.97
คิดเป็นร้อยละของทรัพย์สินรวม	19.96	20.62	21.15

เงินลงทุนระยะยาว ณ สิ้นปี 2559 และ ปี 2560 และสิ้นปี 2561 มีจำนวน 5,512.07 ล้านบาท 7,156.48 ล้านบาท และ 5,707.52 คิดเป็นสัดส่วนต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 5.43, 6.54 และ 5.12 ตามลำดับ

ปี 2559 บริษัทฯ มีเงินลงทุนระยะยาวจำนวน 5,512.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 302.1 ล้านบาท ที่สำคัญได้แก่เงินลงทุนใน Starmall Inc. ที่ฟิลิปปินส์ ที่เหลือส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนในกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์จำนวน 1,857.96 ล้านบาท

ปี 2560 บริษัทฯ มีเงินลงทุนระยะยาวจำนวน 7,156.48 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 1,644.41 ล้านบาท จากการซื้อหน่วยลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น 559.60 และการตั้งค่าเพื่อการปรับมูลค่าเพิ่มขึ้น 1,084.80 ล้านบาท

ปี 2561 บริษัทฯ มีเงินลงทุนระยะยาวจำนวน 5,707.52 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวน 1,448.96 ล้านบาท จากการซื้อหน่วยลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น 307.78 และหักด้วยค่าเพื่อการปรับมูลค่าลดลง 1,756.74 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการลดลงในมูลค่าของหุ้น Starmall Inc. ที่ประเทศฟิลิปปินส์

ที่ดินรอการพัฒนา ณ สิ้น ปี 2559 และ ปี 2560 มีจำนวน 3,215.94 ล้านบาท และ 2,508.21 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 3.17 และ 2.29 ตามลำดับ

สิ้น ปี 2559 ที่ดินรอการพัฒนามีจำนวนรวม 3,215.94 ล้านบาท หลังหักสำรองเผื่อด้อยค่าจำนวน 808.89 ล้านบาท ในเดือนมิถุนายน 2559 บริษัทย่อย 2 แห่ง ได้ขายที่ดินรอการพัฒนาทำให้บริษัทมีกำไรจากการขายที่ดินรอการพัฒนา จำนวน 1,240 ล้านบาท และรับรู้รายการดังกล่าวในงวดบัญชีปี 2559

สิ้น ปี 2560 ที่ดินรอการพัฒนามีจำนวนรวม 2,508.21 ล้านบาท หลังหักสำรองเผื่อด้อยค่าจำนวน 720.13 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้โอนที่ดินรอการพัฒนาซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวน 691 ล้านบาท ไปเป็นสินค้าคงเหลือในระหว่างปี 2560

สิ้น ปี 2561 ที่ดินรอการพัฒนามีจำนวนรวม 1,337.20 ล้านบาท หลังหักสำรองเผื่อด้อยค่าจำนวน 720.13 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้โอนที่ดินรอการพัฒนาซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวน 1,171 ล้านบาท ไปเป็นสินค้าคงเหลือในระหว่างปี 2561

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้จัดให้ผู้ประเมินราคาอิสระทำการประเมินมูลค่ายุติธรรมของที่ดินรอการพัฒนาบางส่วนของบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยใช้วิธีเปรียบเทียบมูลค่าตลาด (Market Comparison Approach) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดมูลค่าทรัพย์สิน โดยผู้ประเมินราคาอิสระได้ประเมินมูลค่ายุติธรรมของที่ดินรอการพัฒนาดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าสุทธิตามบัญชีของโครงการ

หน่วย: ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	2559	2560	2561
มูลค่าสุทธิตามบัญชีของที่ดินรอการพัฒนาที่ติดภาระค้ำประกัน	2,551	1,860	689

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ปี 2559, ปี 2560 และ สิ้นปี 2561 บริษัทมีอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจำนวน 14,545.30 ล้านบาท 17,397.42 ล้านบาท และ 14,406.73 ล้านบาท ตามลำดับ ปี 2559 บริษัทมีอสังหาริมทรัพย์เป็นอะพาร์ตเมนต์ของบริษัท Land and Houses U.S.A. Inc. (LH USA) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้ซื้อไว้ที่แคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคมปี 2559 เท่ากับ 15,055.0 ล้านบาท (420 ล้านเหรียญสหรัฐ)

ปี 2560 LH USA ได้เข้าซื้ออะพาร์ตเมนต์แห่งหนึ่งในแคลิฟอร์เนียในราคาประมาณ 118.9 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (ประมาณ 3,950 ล้านบาท) และในเดือนพฤษภาคม ปี 2561 LH USA ได้ขายอะพาร์ตเมนต์ให้เข้าในแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ในราคา 140 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา มีกำไรจากการขายจำนวนประมาณ 41 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และได้รับรายได้ดังกล่าวในงวดปีปัจจุบันจำนวน 1,335.49 ล้านบาท

โดยมูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนดังกล่าวมีมูลค่าดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
มูลค่ายุติธรรม	15,055	18,058	14,508

ในปี 2560 และ 2559 รายได้ค่าเช่าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางตรงที่เกิดจากโครงการอพาร์ตเมนต์ให้เช่าของ LH USA ที่รับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน มีดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
รายได้ค่าเช่า	619	672	715
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางตรง	425	600	647

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมามีตามตารางข้างล่าง

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
ราคาสุทธิ	574.09	568.95	863.09
เพิ่มขึ้น (ลดลง)	263.23	(5.14)	294.14

สิทธิการเช่า

ปี 2559 2560 และ 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีสิทธิการเช่าจำนวน 3,778.86 ล้านบาท 3,665.53 ล้านบาท และ 6,652.60 ล้านบาท ตามลำดับ โดยประกอบด้วยสิทธิการเช่าดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

บริษัท	2559	2560	2561
โรงแรม แกรนด์เซ็นเตอร์ พอยต์ ราชดำริ	1,514.20	-	-
โรงแรม แกรนด์เซ็นเตอร์ พอยต์ สุขุมวิท 55	1,613.20	1,584.53	1,530.38
โรงแรม แกรนด์เซ็นเตอร์ พอยต์ และศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยา	651.09	2,014.91	4,436.41
ศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พระราม 3	-	42.00	445.17
ที่ดินเปล่า	0.37	24.09	240.64
รวม	3,778.86	3,665.53	6,652.60

ในปี 2559 บริษัทได้นำสิทธิการเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของโครงการโรงแรมแกรนด์ เซ็นเตอร์ พอยท์ ราชดำริ และโครงการโรงแรมแกรนด์ เซ็นเตอร์ พอยท์ ทองหล่อ ซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 1,514.20 ล้านบาท และ 1,613.20 ล้านบาทตามลำดับ ไปค้าประกันเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะยาว

ในปี 2560 บริษัทได้ทำสัญญาให้เช่าช่วงอสังหาริมทรัพย์และสัญญาขายอสังหาริมทรัพย์ของโครงการโรงแรมแกรนด์เซ็นเตอร์ พอยท์ ราชดำริ ให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล มีค่าตอบแทนเป็นจำนวนเงินรวม 3,749 ล้านบาท มีกำไรจำนวน 2,080 ล้านบาท และได้นำสิทธิการเช่าโครงการโรงแรมแกรนด์ เซ็นเตอร์ พอยท์ สุขุมวิท 55 โรงแรมแกรนด์

เซ็นเตอร์ พอยท์ พัทยา และ ศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยา ไปค้าประกันเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะยาว

ในปี 2561 บริษัทได้ตกลงให้คำรับรองกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อแก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล (“LHHOTEL”) เกี่ยวกับระยะเวลาของการดำรงสัดส่วนการถือหุ้นใน LHHOTEL โดยบริษัทแอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด และดำรงระยะเวลาเช่าช่วงอสังหาริมทรัพย์ของ โรงแรมแกรนด์ เซ็นเตอร์ พอยท์ ราชดำริ และ ศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 โดยบริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด

คุณภาพของสินทรัพย์

(1) สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมามีความเคลื่อนไหวดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
สินค้ำคงเหลือสุทธิ	48,925.72	48,197.92	48,243.27
เพิ่มขึ้น (ลดลง)	807.76	(727.80)	45.35
คิดเป็นร้อยละของสินทรัพย์รวม	48.20	44.02	43.27

สินค้ำคงเหลือของบริษัทในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีสัดส่วนระหว่างร้อยละ 43 – 48 ของสินทรัพย์รวม

(2) เงินลงทุนระยะยาว ณ 31 ธันวาคม ปี 2561

หน่วย: ล้านบาท

	หลักทรัพย์เพื่อขาย	เงินลงทุนทั่วไป	รวม
ตราสารทุน	4,749.98	204.40	4,954.38
บวก : ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	863.63	-	863.63
หัก : ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์เงินลงทุน	-	(110.50)	(110.50)
รวม	5,613.61	93.90	5,707.51

สภาพคล่อง

เงินสดที่ได้จากการดำเนินงาน บริษัทได้ใช้อย่างระมัดระวังเพื่อรักษาสภาพคล่องของบริษัท โดยพิจารณาลงทุนในโครงการที่อยู่อาศัย เช่น จัดซื้อที่ดิน และก่อสร้างโครงการเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจรวมทั้งได้นำไปชำระคืนหนี้สิน บริษัทมีนโยบายบริหารเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้เหมาะสมตามสภาวะการดำเนินธุรกิจ

หน่วย: ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	7,278.48	7,409.07	8,652.33
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	(5,980.83)	(340.38)	2,082.87
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(7,773.31)	(4,828.29)	(8,582.61)

ปี 2559 บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง 6,356.16 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงาน 7,278.48 ล้านบาท ลดลงจากกิจกรรมการลงทุน 5,980.83 ล้านบาท และใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน 7,773.31 ล้านบาท และมีผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินเป็นบาทจำนวน 119.49 ล้านบาท

ปี 2560 บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 2,182.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงาน 7,409.07 ล้านบาท ลดลงจากกิจกรรมการลงทุน 340.38 ล้านบาท ลดลงจากกิจกรรมจัดหาเงิน 4,828.29 ล้านบาท และมีผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินเป็นบาท 57.96 ล้านบาท

สำหรับงวดปี 2561 บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 2,348.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงาน 8,652.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการลงทุน 2,082.87 ล้านบาท ลดลงจากกิจกรรมจัดหาเงิน 8,582.61 ล้านบาท และมีผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินเป็นบาท 196.20 ล้านบาท

ปี 2559 กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจำนวน 7,278.48 ล้านบาท ที่สำคัญเนื่องจากกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จำนวน 10,699.53 ล้านบาท หักส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัทร่วมที่ไม่ใช่เงินสดจำนวน 2,963.53 ล้านบาท และกำไรจากการขายที่ดินรอกการพัฒนา จำนวน 1,240.00 ล้านบาท ซึ่งไม่ใช่กำไรจากการดำเนินงาน และจ่ายชำระภาษีเงินได้จำนวน 1,227.32 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากค่าเสื่อมราคาจำนวน 390.45 ล้านบาทและการลดลงของเงินลงทุนชั่วคราวจำนวน 791.56 ล้านบาท

ปี 2560 กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจำนวน 7,409.07 ล้านบาท ที่สำคัญเนื่องจากกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จำนวน 13,043.71 ล้านบาท หักส่วนแบ่งกำไรจากการขายสิทธิการเช่า จำนวน 2,080.09 ล้านบาท และกำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วนผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วมจำนวน 1,135.22 ล้านบาท ซึ่งไม่ใช่กำไรจากการดำเนินงาน และจ่ายชำระภาษีเงินได้จำนวน 1,755.25 ล้านบาท

สำหรับงวดปี 2561 กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจำนวน 8,652.33 ล้านบาท ที่สำคัญเนื่องจากกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จำนวน 12,211.89 ล้านบาท หักส่วนแบ่งกำไรจากการการลงทุนบริษัทร่วม 3,404.49 ล้านบาท และกำไรจากการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจำนวน 1,335.49 ล้านบาท ซึ่งไม่ใช่กำไรจากการดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากสินค้าคงเหลือลดลงจำนวน 1,333.08 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากค่าเสื่อมราคาและประมาณการ

หนี้สินจำนวน 1,119.50 ล้านบาท และดอกเบี้ยจ่ายที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 693.50 ล้านบาท และจ่ายชำระภาษีเงินได้จำนวน 1,709.17 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนในปี 2559 ลดลงจำนวน 5,980.83 ล้านบาท ที่สำคัญจากการลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์-สิทธิการเช่าจำนวน 10,080.7 ล้านบาท, โดยมีกระแสเงินรับจากการขายที่ดินรอกการพัฒนาจำนวน 2,185.00 ล้านบาท และรับเงินปันผลจากบริษัทร่วมจำนวน 1,718.43 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนในปี 2560 ลดลงจำนวน 340.36 ล้านบาท ที่สำคัญเพิ่มขึ้นจากการการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน-สิทธิการเช่าจำนวน 3,749.30 ล้านบาท เงินปันผลจากบริษัทร่วมจำนวน 1,967.13 ล้านบาท ลดลงจากการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจำนวน 4,420.14 ล้านบาท ลงทุนในสิทธิการเช่าและสินทรัพย์อื่นจำนวน 1,395.28 ล้านบาท และซื้อเงินลงทุนระยะยาวเพิ่มจำนวน 559.59 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนในปี 2561 เพิ่มขึ้นจำนวน 2,082.87 ล้านบาท ที่สำคัญเพิ่มขึ้นจากการการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน จำนวน 4,436.79 ล้านบาท เงินปันผลจากบริษัทร่วมจำนวน 2,266.92 ล้านบาท และลดลงจากการลงทุนเพิ่มสิทธิการเช่าโรงแรม แกรนด์เซ็นเตอร์ พอยต์ และศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยา จำนวน 3,799.51 ล้านบาท และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจำนวน 581.37 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินในปี 2559 ลดลงจำนวน 7,773.31 ล้านบาท ที่สำคัญเนื่องจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,202.10 ล้านบาท ชำระคืนหุ้นกู้ในประเทศจำนวน 8,500 ล้านบาท และชำระคืนหุ้นกู้ระยะยาวและดอกเบี้ยจำนวน 5,857.55 ล้านบาท ได้รับเงินสุทธิจากการออกหุ้นกู้ในประเทศจำนวน 12,250 ล้านบาท เงินกู้ยืมระยะยาวเพิ่ม 3,056.07 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินในปี 2560 ลดลงจำนวน 4,828.29 ล้านบาท ที่สำคัญเนื่องจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,326.13 ล้านบาท คืนหุ้นกู้และดอกเบี้ยจำนวน 9,329.16 ล้านบาท ได้รับเงินสุทธิจากการออกหุ้นกู้ในประเทศจำนวน 13,000 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินในปี 2561 ลดลงจำนวน 8,582.61 ล้านบาทที่สำคัญเนื่องจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,961.19 ล้านบาทคืนหุ้นกู้จำนวน 13,000 ล้านบาท คืนเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินจำนวน 6,078.38 ล้านบาท จ่ายดอกเบี้ยจำนวน 1,314.11 ล้านบาท และได้รับเงินกู้จำนวน 7,967 ล้านบาท และจากการออกหุ้นกู้ในประเทศจำนวน 12,200 ล้านบาท

อัตราส่วนสภาพคล่องที่สำคัญ

อัตราส่วนสภาพคล่องสำหรับ ปี 2559 ปี 2560 และปี 2561 เท่ากับ 2.72, 2.32 และ 2.55 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าว เท่ากับ 0.16 เท่า 0.23 เท่า และ 0.36 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนสภาพคล่องเริ่มปรับตัวลดลง ในปี 2559 จากภาระหนี้หมุนเวียนได้ปรับตัวสูงขึ้นในปี 2559 และต่อเนื่องปี 2560 โดยหนี้สินหมุนเวียนปรับเพิ่มขึ้นเป็น 23,906.10 ล้านบาท เริ่มลดลงในปี 2561หนี้สินหมุนเวียนลดลงคงเหลือ 22,630.55 ล้านบาท โดยอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา

ปี 2559 อัตราส่วนสภาพคล่อง เท่ากับ 2.72 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าวเท่ากับ 0.16 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องลดลงจากการลดลงของสินทรัพย์หมุนเวียนโดยเฉพาะเงินสดที่ลดลงกว่าปีก่อน 6,356.17 ล้านบาท โดยหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 2,295.78 ล้านบาท ทำให้อัตราสภาพคล่องหมุนเร็วได้ปรับลดลงจาก ปี 2558

ปี 2560 อัตราส่วนสภาพคล่อง เท่ากับ 2.32 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าวเท่ากับ 0.23 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องลดลงจากหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 4,300.98 ล้านบาท สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าวได้ปรับตัวดีขึ้นเท่ากับ 0.23 เท่า โดยเงินสดและเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น 2,183.43 ล้านบาท และเงินกู้ยืม และหุ้นกู้ระยะยาวที่ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี เพิ่มขึ้น 5,064.43 ล้านบาท ทำให้อัตราสภาพคล่องหมุนเร็วได้ปรับสูงขึ้นจาก ปี 2559

สำหรับงวดปี 2561 อัตราส่วนสภาพคล่อง เท่ากับ 2.55 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าวเท่ากับ 0.36 เท่า อัตราส่วนสภาพคล่องเพิ่มขึ้น เนื่องจากการทรัพย์สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจำนวน 2,348.35 ล้านบาท และหนี้สินหมุนเวียนลดลง 1,275.54 ล้านบาท สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในระบะเวลาดังกล่าวเท่ากับ 0.36 เท่า ได้ปรับตัวดีขึ้น จากเงินสดและเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น 2,348.79 ล้านบาท โดยมีเงินกู้ยืมและหุ้นกู้ระยะยาวที่ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี ลดลง 1,865.0 ล้านบาท ทำให้อัตราสภาพคล่องหมุนเร็วได้ปรับสูงขึ้นจาก ปี 2560

อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ ในปี 2559 เท่ากับ 5.45 เท่า โดยมีระยะเวลาชำระหนี้ 66 วัน และอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้เร็วขึ้นในปี 2560 เท่ากับ 6.10 เท่า โดยมีระยะเวลาชำระหนี้ลดลงเหลือ 59 วัน

ในปี 2561 อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้เท่ากับ 5.46 เท่า โดยมีระยะเวลาชำระหนี้ 66 วัน

รายจ่ายลงทุน

ในระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัทลงทุนเพิ่มในที่ดินที่มีศักยภาพในระดับราคาที่เหมาะสมเพื่อนำมาพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นธุรกิจหลักของบริษัท และลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัท

ในปี 2559 บริษัทได้รับเงินปันผลจาก บริษัท แอล.เอช. เมืองใหม่ จำกัด จำนวน 284.62 ล้านบาท บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด จำนวน 305.76 ล้านบาท และบริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์รี จำกัด จำนวน 39.6 ล้านบาท และมีรายจ่ายลงทุนในบริษัทย่อยเพิ่มเติมดังนี้

บริษัท แอลเอชมอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 99.99 ได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนส่วนที่เหลือจากบริษัทฯ เป็นจำนวน 13.8 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 55 บาท รวมเป็นเงิน 759 ล้านบาท ทำให้ปัจจุบันทุนชำระแล้วของบริษัทย่อยดังกล่าว มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท เป็นเงิน 2,000 ล้านบาท บริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2559

บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 60 มีมติอนุมัติเรื่องทุนจดทะเบียน ดังนี้

- เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนส่วนที่เหลือจากผู้ถือหุ้น เป็นจำนวน 10 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 15 บาท รวมเป็นเงิน 150 ล้านบาท บริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนตามสัดส่วนที่ถือหุ้นเป็นจำนวนเงิน 90 ล้านบาทแล้วเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2559

- เปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นที่ตราไว้จากเดิมหุ้นละ 100 บาท เป็นหุ้นละ 63 บาท ทั้งนี้ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ดังกล่าว บริษัทย่อยจะมีทุนจดทะเบียนจำนวน 1,638 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญทั้งหมด 26 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 63 บาท บริษัทฯ ได้รับคืนค่าหุ้นจากการลดทุนตามสัดส่วนที่ถือหุ้นเป็นจำนวนเงิน 577 ล้านบาทแล้วเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2559

Land and Houses U.S.A., Inc. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 100 มีมติอนุมัติให้เพิ่มทุนจาก 20 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็น 40 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงินประมาณ 727 ล้านบาทแล้วเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2559

สำหรับปี 2560 บริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 340.36 ล้านบาท ที่สำคัญคือ เงินรับจากการขายสิทธิการเช่า โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ จำนวนประมาณ 3,749.30 ล้านบาท และรับเงินปันผลจากบริษัทร่วมจำนวน 1,967.13 ล้านบาท ลดลงจากการลงทุนเพิ่มในอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน โดย LH USA ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ได้ซื้ออะพาร์ตเมนต์ให้เช่าแห่งหนึ่งในเมืองแคมป์เบลล์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ราคาทุนประมาณ 118.9 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (ประมาณ 3,950 ล้านบาท) รวมทั้งการปรับปรุงอะพาร์ตเมนต์แห่งอื่นเป็นเงินรวม 4,420.14 ล้านบาท และจ่ายซื้อสิทธิการเช่า, อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์อื่นจำนวน 1,395.28 ล้านบาท และซื้อเงินลงทุนระยะยาวจำนวน 559.59 ล้านบาท

สำหรับปี 2561 บริษัทฯ มีเงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมลงทุนจำนวน 2,082.87 ล้านบาท ที่สำคัญคือ เงินรับจากการขายอะพาร์ตเมนต์ให้เช่าแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ราคาขาย 140 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (ประมาณ 4,436.79 ล้านบาท) และซื้อสิทธิการเช่า, อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์อื่นจำนวน 4,380.88 ล้านบาท และรับเงินปันผลจากบริษัทร่วมจำนวน 2,266.92 ล้านบาท

แหล่งที่มาของเงินทุน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2559, ปี 2560 และสิ้นปี 2561 เท่ากับ 1.12 เท่า, 1.15 เท่า และ 1.20 เท่า ตามลำดับ โดยอัตราส่วนได้ขยับสูงขึ้นเนื่องจาก บริษัทได้กู้ยืมเงินเพิ่มขึ้น เพื่อลงทุนเพิ่มในสิทธิการเช่า ทำให้สัดส่วนหนี้สินต่อทุนได้ปรับเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ณ สิ้นปี 2559 ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัท จำนวน 47,951.55 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,056.43 ล้านบาท มาจากกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 8,617.97 ล้านบาท และลดลงจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,202.10 ล้านบาท การจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยจำนวน 436.72 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากองค์ประกอบอื่นในส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 411.16 ล้านบาท และได้รับเงินล่วงหน้าค่าหุ้นจำนวน 313.07 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2560 ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัท จำนวน 50,808.87 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,857.32 ล้านบาท มาจากกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 10,463.22 ล้านบาท และลดลงจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,326.13 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นจากองค์ประกอบอื่นในส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 803.59 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2561 ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัท จำนวน 50,751.72 ล้านบาท ลดลง 57.15 ล้านบาท มาจากกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 10,475.43 ล้านบาท ลดลงจากการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8,961.19 ล้านบาท และจากค่าเผื่อปรับมูลค่าของเงินลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่มาจาก Starmll Inc. ที่ฟิลิปปินส์ ลดลงจำนวน 1,940.24 ล้านบาท

หนี้สิน

หนี้สินรวมของบริษัท สิ้นปี 2559 สิ้นปี 2560 และสิ้นปี 2561 มีจำนวนรวม 53,553.99 ล้านบาท 58,682.63 ล้านบาท และ 60,729.17 ล้านบาท ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2561 หนี้สินที่สำคัญประกอบด้วย เงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาวจำนวน 9,605.32 ล้านบาท หนี้กู้ จำนวน 40,450.00 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าจำนวน 3,701.21 ล้านบาท และหนี้สินอื่นจำนวน 6,968.68 ล้านบาท ที่ผ่านมาบริษัท และบริษัทย่อยได้ชำระหนี้คืนได้ตามกำหนด

ตารางรายละเอียดหนี้สินของบริษัทและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

บริษัท	ประเภทหนี้สิน	สกุลเงิน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย	หลักประกัน	ระยะเวลาคงกำหนด
LH	เงินเบิกเกินบัญชี	บาท	-	MOR	ไม่มี	เมื่อทวงถาม
	ตั๋วสัญญาใช้เงิน	บาท	609.0	2.50-2.75%	ไม่มี	เมื่อทวงถาม
	หุ้นกู้ในประเทศ 2/2558-2	บาท	1,000.0	คงที่ 3.31 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 2 เมษายน 2563
	หุ้นกู้ในประเทศ 3/2558-2	บาท	1,000.0	คงที่ 2.66 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 8 ตุลาคม 2562
	หุ้นกู้ในประเทศ 3/2558-3	บาท	1,000.0	คงที่ 2.99 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 8 ตุลาคม 2563
	หุ้นกู้ในประเทศ 1/2559	บาท	5,000.0	คงที่ 1.82 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 29 เมษายน 2562
	หุ้นกู้ในประเทศ 2/2559	บาท	7,250.0	คงที่ 2.23 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 28 ตุลาคม 2562
	หุ้นกู้ในประเทศ 1/2560	บาท	6,000.0	คงที่ 2.48 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 28 เมษายน 2563
	หุ้นกู้ในประเทศ 2/2560	บาท	1,000.0	คงที่ 2.22 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 28 เมษายน 2562
	หุ้นกู้ในประเทศ 3/2560	บาท	6,000.0	คงที่ 2.13 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 5 ตุลาคม 2563
	หุ้นกู้ในประเทศ 1/2561	บาท	1,200.0	คงที่ 2.96 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 7 มีนาคม 2568
	หุ้นกู้ในประเทศ 2/2561	บาท	6,000.0	คงที่ 1.98 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 7 พฤษภาคม 2564
	หุ้นกู้ในประเทศ 3/2561	บาท	5,000.0	คงที่ 3.02 %	ไม่มี	เมื่อครบกำหนด วันที่ 5 ตุลาคม 2564
LHMH	เงินกู้ยืมระยะยาว	บาท	4,000.0	2.3 %	ที่ดิน	ภายในเดือนเมษายน 2565
	เงินกู้ยืมระยะยาว	บาท	2,550.0	MLR-2.75	ที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง ของโครงการ	งวดแรก มีนาคม 2563 - ธันวาคม 2572
LH-USA	เงินกู้ยืมระยะยาว	บาท	1,108.0	3% หรือ 5% year Swap Rate (Bloomberg) +1.29% แล้ว แต่อย่างใดมากกว่า	อะพาร์ตเมนต์ ให้เช่าของ โครงการ	ชำระคืนทั้งจำนวนภายใน 5 ปี นับจากวันที่เบิกเงินกู้ งวดแรก
	เงินกู้ยืมระยะยาว	บาท	1,947.0	3.83 %	อะพาร์ตเมนต์ ให้เช่าของ โครงการ	ชำระคืนทั้งจำนวนภายใน 5 ปี นับจากวันที่เบิกเงินกู้ งวดแรก
	รวมหนี้สิน	บาท	50,664.0			

LH = บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ LHMH=บจ.แอล เอช มอรัลส์แอนด์โฮเทล LH-USA= Land and Houses U.S.A.,Inc.

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อย คงเหลือวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ของวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน จำนวน 482 ล้านบาท (ปี 2560 = 2,900 ล้านบาท)

(ค) ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต

ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายหลังหน้า

1. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ประมาณการหนี้สินที่จะเกิดขึ้นจำนวน 1,413.38 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)	ปี 2560	ปี 2561
ค่าซ่อมบ้านหลังการขาย	170.1	91.7
คดีความฟ้องร้อง	1,084.7	852.3
เงินสมทบกองทุนนิติบุคคลหมู่บ้าน	183.7	291.2
ค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภค	71.9	131.4
ผลเสียหายจากโครงการ	-	31.8
อื่นๆ	15.0	15.0
รวม	1,525.4	1,413.4

2. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระผูกพันตามสัญญาก่อสร้างจำนวน 3,586 ล้านบาท และภาระผูกพันที่ต้องทำการพัฒนาสาธารณูปโภครวม จำนวน 1,225 ล้านบาท

3. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อยมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อปลูกสร้างอาคารให้เช่าดังนี้

ก) สัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง - LHP

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	วันสิ้นสุดสัญญา	อัตราค่าเช่า
7 มิถุนายน 2548	30 ปี*	31 พฤษภาคม 2581	ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2551 จ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือนในอัตรานี้ ปีที่ 1- 5 ค่าเช่ารวม 33.15 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน) ปีที่ 6-10 ค่าเช่ารวม 42.31 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน) ปีที่ 11-15 ค่าเช่ารวม 54.00 ล้านบาท (ชำระแล้ว 6.00 ล้านบาท) ปีที่ 16-20 ค่าเช่ารวม 68.92 ล้านบาท ปีที่ 21-25 ค่าเช่ารวม 87.97 ล้านบาท ปีที่ 26-30 ค่าเช่ารวม 112.27 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับจากวันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภายหลังระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี)

นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ มีภาระผูกพันเกี่ยวกับค่าดูแลรักษาความปลอดภัยเดือนละ 11,160 บาท ตลอดระยะเวลาการปลูกสร้าง และตลอดอายุสัญญาเช่า

ข) สัญญาเช่าที่ดิน - LHP

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่าและค่าหน้าดิน
10 มีนาคม 2549	30 ปี *	ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนดังนี้ ปีที่ 1- 5 ค่าเช่ารวม 20.16 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน) ปีที่ 6-10 ค่าเช่ารวม 23.18 ล้านบาท (สิ้นปี 2561 ชำระแล้ว 14.00 ล้านบาท) ปีที่ 11-15 ค่าเช่ารวม 26.66 ล้านบาท ปีที่ 16-20 ค่าเช่ารวม 30.66 ล้านบาท ปีที่ 21-25 ค่าเช่ารวม 35.25 ล้านบาท ปีที่ 26-30 ค่าเช่ารวม 40.54 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2553 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2583 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2553 โดยบริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ตกลงจะชำระค่าหน้าดินเพิ่มเติมในอัตราเดือนละ 160,000 บาท

LHP ได้บันทึกหนี้สินภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่ดินข้างต้นแล้วในงบการเงินรวมด้วยมูลค่าปัจจุบัน เนื่องจากค่าเช่าดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขายทรัพย์สินของโครงการศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 และโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์พอยท์ เทอมินอล 21 ให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ค) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	วันสิ้นสุดสัญญา	อัตราค่าเช่า
3 ตุลาคม 2556	30 ปี*	31 มีนาคม 2590	ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 โดยจ่ายค่าเช่าเป็นรายปีดังนี้ ปีที่ 1- 7 ค่าเช่ารวม 35.0 ล้านบาท (สิ้นปี 2561 ชำระแล้ว 9 ล้านบาท) ปีที่ 8-17 ค่าเช่ารวม 100.0 ล้านบาท ปีที่ 18-27 ค่าเช่ารวม 150.0 ล้านบาท ปีที่ 28-30 ค่าเช่ารวม 75.0 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 (ภายหลังระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี)

นอกจากนี้ LHMH มีภาระผูกพันค่าตอบแทนการเช่าทำสัญญาปีละ 5 ล้านบาท ซึ่งต้องจ่ายชำระในปีที่สองและปีที่สามของระยะเวลาการก่อสร้าง

ง) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
4 สิงหาคม 2558	30 ปี*	ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนในอัตราดังนี้ ปีที่ 1- 3 ค่าเช่ารวม 71 ล้านบาท ปีที่ 4- 6 ค่าเช่ารวม 78 ล้านบาท ปีที่ 7- 9 ค่าเช่ารวม 86 ล้านบาท ปีที่ 10-12 ค่าเช่ารวม 95 ล้านบาท ปีที่ 13-15 ค่าเช่ารวม 104 ล้านบาท ปีที่ 16-18 ค่าเช่ารวม 115 ล้านบาท ปีที่ 19-21 ค่าเช่ารวม 126 ล้านบาท ปีที่ 22-24 ค่าเช่ารวม 139 ล้านบาท ปีที่ 25-27 ค่าเช่ารวม 153 ล้านบาท ปีที่ 28-30 ค่าเช่ารวม 168 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับจากวันถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลา 3 ปีของระยะเวลาการก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้บริษัท แอลเอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด (เดิมชื่อ “บริษัท แปซิฟิก เรียวเอสเตท จำกัด”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้เป็นระยะเวลา 3 ปีนับตั้งแต่วันส่งมอบที่ดิน และจดทะเบียนเช่าที่ดิน โดยบริษัทย่อยมีภาระผูกพันต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้เช่าเป็นรายเดือนในอัตราเดือนละ 1.72 ล้านบาท สำหรับระยะเวลาการก่อสร้างปีที่ 1 และปีที่ 2 เดือนละ 1.98 ล้านบาท สำหรับระยะเวลาการก่อสร้างปีที่ 3

จ) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
1 สิงหาคม 2560	40 ปี*	<p>ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนในอัตราดังนี้</p> <p>ปีที่ 1- 3 ค่าเช่ารวม 15 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 4- 6 ค่าเช่ารวม 17 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 7- 9 ค่าเช่ารวม 19 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 10-12 ค่าเช่ารวม 21 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 13-15 ค่าเช่ารวม 23 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 16-18 ค่าเช่ารวม 25 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 19-21 ค่าเช่ารวม 27 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 22-24 ค่าเช่ารวม 30 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 25-27 ค่าเช่ารวม 33 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 28-30 ค่าเช่ารวม 36 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 31-33 ค่าเช่ารวม 40 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 34-36 ค่าเช่ารวม 44 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 37-39 ค่าเช่ารวม 48 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 40 ค่าเช่ารวม 18 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHMH เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2560 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2562

ฉ) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
18 มกราคม 2561	33 ปี*	<p>ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนในอัตราดังนี้</p> <p>ปีที่ 1 – 3 ค่าเช่ารวม 30 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 4 – 6 ค่าเช่ารวม 33 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 7 - 9 ค่าเช่ารวม 36 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 10 - 12 ค่าเช่ารวม 45 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 13 - 15 ค่าเช่ารวม 50 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 16 - 18 ค่าเช่ารวม 55 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 19 - 21 ค่าเช่ารวม 60 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 22 - 24 ค่าเช่ารวม 66 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 25 - 27 ค่าเช่ารวม 73 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 28 - 30 ค่าเช่ารวม 80 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 31 - 33 ค่าเช่ารวม 135 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2564 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHMH เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561 จนถึงวันที่ 17 มกราคม 2564

4. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ มีภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สินที่ต้องจ่ายค่าเช่าคงที่และค่าเช่าผันแปรตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาให้แก่กองทุนและ/หรือกองทรัสต์ ดังต่อไปนี้

กองทุน และ/หรือกองทรัสต์	โครงการ	ระยะเวลาในสัญญา
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์เฮาส์-II	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เฟลิมิจิต	วันที่ 1 มกราคม 2562 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2564
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินัล 21	วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ถึง วันที่ 15 ธันวาคม 2564
	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ	วันที่ 15 มิถุนายน 2560 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2563

บริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายสำหรับค่าเช่าคงที่ตามสัญญาเช่าดังกล่าวดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
จ่ายชำระ:			
ภายใน 1 ปี	317	588	599
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	317	356	809

5. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันเกี่ยวกับการซื้อที่ดินดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
ภาระผูกพันเกี่ยวกับการซื้อที่ดิน	2,380	3,917	1,481

6. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยมีโครงการที่ติดภาระจำยอมประมาณ 100 ไร่ ซึ่งมูลค่าของที่ดินที่ติดภาระจำยอมดังกล่าวได้รวมเป็นต้นทุนโครงการแล้ว

7. ภาระจำยอมเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคารโดยสัญญามีอายุ 3 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการที่บอกเลิกไม่ได้ดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
จ่ายชำระ:			
ภายใน 1 ปี	57	56	56
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	19	82	63

7. หนังสือค้ำประกันธนาคาร วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาระผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อยคงเหลือดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

	2559	2560	2561
หนังสือค้ำประกันการจัดหาและบำรุงสาธารณูปโภค	2,647	2,998	4,183
หนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้า	71	62	68
รวม	2,718	3,060	4,251

8. บริษัทฯ มีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการสนับสนุนการเงิน (Letter of Comfort) ให้กับบริษัทย่อยสำหรับเงินกู้ยืมจากธนาคารและการออกหนังสือค้ำประกันโดยธนาคารเพื่อใช้ในโครงการของบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยสองแห่งดังกล่าวมียอดหนี้คงค้างตามสัดส่วนการค้ำประกันของบริษัทฯ ที่กำหนดในคำรับรองที่ให้กับธนาคารจำนวน 3,159 ล้านบาท

การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

หุ้นกู้ของบริษัทที่ออกตั้งแต่ครั้งที่ 2/2556 จะคำนวณจากหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยเท่านั้น ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	31/12/59	31/12/60	31/12/61
หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย	43,676.74	48,994.24	50,680.15
ส่วนของผู้ถือหุ้น	47,951.55	50,808.87	50,751.72
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.91	0.96	1.00

ตามงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559, 2560 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ยังคงดำรงหนี้สินต่อทุนไว้ไม่เกินข้อกำหนดสิทธิของหุ้นกุดังกล่าว

หุ้นกู้	อัตราที่ต้องดำรงไว้	อัตราที่คำนวณได้ 31/12/59	อัตราที่คำนวณได้ 31/12/60	อัตราที่คำนวณได้ 31/12/61
หุ้นกู้ที่ออกตั้งแต่ครั้งที่ 2/2556	1.50	0.91	0.96	1.00

สรุปปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต

1. ผลตอบแทนจากการลงทุนในบริษัทร่วม เนื่องจากบริษัทามีเงินลงทุนในบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เป็นเงิน 23,572.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.15 ของสินทรัพย์รวม และมีส่วนแบ่งกำไรคิดเป็นร้อยละ 32.50 ของกำไรสุทธิของบริษัทฯ หากบริษัทร่วมมีปัญหาในการดำเนินงานก็จะส่งผลกระทบต่อดำเนินงานของบริษัทฯ ได้ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้เข้าลงทุนในบริษัทร่วมที่มีการทำธุรกิจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นการกระจายความเสี่ยงในการลงทุนของบริษัทฯ

2. คดีความที่บริษัทฯ ถูกฟ้องร้องและบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองไว้แล้วมีรายละเอียดดังนี้

2.1 นิติบุคคลบ้านหมูบ้านจัดสรรสองแห่งฟ้องร้องเกี่ยวกับกรณีที่ลูกบ้านไม่ทราบว่าจะทางเข้าออกโครงการสู่ที่สาธารณะได้มีการจดทะเบียนจำยอมให้กับที่ดินแปลงอื่นด้วยโดยเรียกค่าเสียหายจำนวน 1,013 ล้านบาท ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2552 โจทก์ได้ขอลดทุนทรัพย์บางส่วน ทำให้ทุนทรัพย์เปลี่ยนเป็นจำนวน 800 ล้านบาท โดยศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้ตัดสินคดีแพ่งโดยพิพากษายกฟ้องเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2557 และ 24 เมษายน 2560 ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

และในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 บริษัทฯ และบริษัทย่อยดังกล่าวได้ถูกฟ้องร้องเพิ่มเติมจำนวน 2 คดี ซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 310 ล้านบาท และ 102 ล้านบาท ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค

- คดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 310 ล้านบาท ปัจจุบันศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟังผลของคดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 800 ล้านบาท

- คดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 102 ล้านบาท เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2555 ศาลชั้นต้นได้พิพากษาให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 104 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ย ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ค่าพิพากษาของศาลชั้นต้นโดยให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 5 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 10 ธันวาคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

ในคดีนิติบุคคลบ้านจัดสรร 2 แห่งนี้ บริษัทฯ ได้ตั้งประมาณการหนี้สินไว้ ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวนรวมทั้งสิ้น 405 ล้านบาท

2.2 นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรและลูกบ้านได้ฟ้องร้องบริษัทฯ เกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนอนุบาลในโครงการโดยเรียกค่าเสียหายจำนวน 494 ล้านบาท ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 27 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ย ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ค่าพิพากษาของศาลชั้นต้นโดยให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 13.5 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 18 มกราคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้ตั้งประมาณการหนี้สินดังกล่าวไว้จำนวน 435 ล้านบาท ขณะนี้คดียังอยู่ในชั้นฎีกา

ในปี 2561 นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และลูกบ้านฟ้องร้องบริษัทฯ เพิ่มอีก 2 คดี เกี่ยวกับสร้างโรงเรียนอนุบาลในโครงการ โดยมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 23 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น

2.3 มีคดีความอื่นๆ ที่บริษัทฯ เป็นจำเลยเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากการทำผิดสัญญา ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมเท่ากับ 160 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้บันทึกสำรองค่าเผื่อหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีความทั้งหมดรวมจำนวน 852 ล้านบาท

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนรวม งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวม และงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค *ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน* ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้า ในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบ งบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรค *ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน* ในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ตามนโยบายการบัญชีที่เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.1 เนื่องจากรายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่กลุ่มบริษัทรับรู้มีจำนวนเงินที่มีสาระสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้รวม รวมถึงกลุ่มบริษัทมีโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขายเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงพิจารณาการรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในเรื่องการเกิดขึ้นจริงของรายได้และระยะเวลาในการรับรู้รายได้จากการขาย

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ของกลุ่มบริษัทโดยการ

- ประเมินและทดสอบความมีประสิทธิภาพของการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศและระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้ โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาสุ่มทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้
- สุ่มตัวอย่างหนังสือสัญญาขายที่ดินและหนังสือสัญญาขายห้องชุดเพื่อตรวจสอบการรับรู้รายได้ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาและสอดคล้องกับนโยบายการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท

- สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้สิ้นรอบระยะเวลาบัญชี
- วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้จากการขายแบบแยกย่อยเพื่อตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการขายตลอดรอบระยะเวลาบัญชี

สำรวจเพื่อผลเสียหายจากคดีฟ้องร้อง

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 35.4 กลุ่มบริษัทมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย โดยการพิจารณาคดีดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องเพื่อใช้ในการประมาณการหนี้สินจากผลเสียหายดังกล่าว ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อการพิจารณาคดีดังกล่าวสิ้นสุดอาจแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณการไว้ จึงทำให้มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับรู้ประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้สอบถามฝ่ายบริหารและแผนกกฎหมายของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับกระบวนการในการรวบรวมและควบคุมดูแลคดีฟ้องร้องที่เกิดขึ้นและค้าง ณ วันที่ในงบการเงิน รวมถึงสอบถามรายการค่าใช้จ่ายค่าที่ปรึกษากฎหมายเพื่อสอบถามความครบถ้วนสมบูรณ์ของรายการคดีความต่าง ๆ ที่กลุ่มบริษัทแจ้งให้ทราบและสอบถามถึงรายละเอียด ความคืบหน้าของคดีฟ้องร้อง และวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการประมาณการหนี้สินจากคดีฟ้องร้อง และประเมินดุลยพินิจที่ฝ่ายบริหารใช้ในการประมาณการหนี้สินจากคดีฟ้องร้องดังกล่าว โดยการ

- สอบถามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในสัญญา รวมถึงค่าฟ้องและค่าคัดค้านต่าง ๆ ทั้งของ กลุ่มบริษัทและคู่กรณีที่ได้นำเสนอต่อศาลเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
- สอบถามเอกสารที่ฝ่ายบริหารใช้ในการพิจารณาค่าเผื่อผลเสียหายจากคดีฟ้องร้อง รวมถึงส่งหนังสือยืนยันไปยังที่ปรึกษากฎหมายที่กลุ่มบริษัทใช้เพื่อให้รายงานรายละเอียด สถานะและความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร โดยข้าพเจ้าได้ประเมินความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมของที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่รวมอยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใด ๆ ต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องงบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริต หรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีความสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่าความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบ แต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่น ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

โสภณ เพ็ญศิริวัลลภ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 3182

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 27 กุมภาพันธ์ 2562

งบแสดงฐานะการเงิน

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6, 7	7,131,803,745	4,783,008,041	5,654,174,052	1,872,469,764
เงินลงทุนชั่วคราว	6, 8	700,631,873	500,030,124	500,390,225	500,030,124
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	9	228,566,983	162,544,881	55,486,747	28,915,303
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ					
- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	57,525,235	953,763	3,249,644,110	1,340,035,836
สินค้าคงเหลือ	10	48,243,272,560	48,197,922,542	45,900,335,451	46,375,432,265
เงินจ่ายล่วงหน้า - ค่างานก่อสร้าง		670,808,951	582,719,819	658,493,998	320,173,104
เงินมัดจำที่ดินและอื่น ๆ		54,773,816	407,240,757	51,352,439	403,891,374
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		636,653,651	741,272,736	261,824,640	359,519,283
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		57,724,036,814	55,375,692,663	56,331,701,662	51,200,467,053
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	11	10,183,077	10,072,867	-	-
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	-	-	6,347,638,016	5,367,347,970
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	13	23,572,973,722	22,577,823,149	23,572,973,722	22,577,823,149
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	14	5,707,515,378	7,156,477,746	3,751,742,936	5,363,644,807
เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับ					
- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	560,000,000	-	9,611,141,982	13,566,585,992
ที่ดินรอการพัฒนา	15	1,337,202,379	2,508,206,046	1,207,659,650	2,378,663,317
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	16	14,406,733,039	17,397,423,346	211,432,242	210,047,929
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	17	863,089,739	568,944,354	330,118,536	328,821,222
สิทธิการเช่า	18	6,652,600,775	3,665,527,101	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	19	45,285,647	34,715,746	16,645,397	17,834,613
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	30	583,200,620	178,982,653	551,718,320	136,898,440
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	6	18,066,596	17,633,943	12,381,215	11,555,672
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		53,756,850,972	54,115,806,951	45,613,452,016	49,959,223,111
รวมสินทรัพย์		111,480,887,786	109,491,499,614	101,945,153,678	101,159,690,164

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	20	609,000,000	-	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	6, 21	3,701,206,513	3,399,842,783	2,670,676,465	2,214,903,916
เงินประกันงานก่อสร้าง		566,318,403	511,213,686	385,972,394	445,775,589
เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ย					
ค้างจ่าย-กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	-	-	42,073,932	160,428,219
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน					
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		3,960,753	3,795,172	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	22	24,166,213	3,139,180,000	-	3,075,180,000
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	23	14,250,000,000	13,000,000,000	14,250,000,000	13,000,000,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		581,787,318	584,890,312	496,860,779	552,282,059
ประมาณการหนี้สิน	24	1,413,378,565	1,525,348,863	1,386,305,370	1,498,539,249
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า		1,200,707,160	1,532,587,085	1,124,818,786	1,491,079,966
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		280,021,790	209,239,427	185,438,708	130,890,400
รวมหนี้สินหมุนเวียน		22,630,546,715	23,906,097,328	20,542,146,434	22,569,079,398
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน - สุทธิจาก					
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		11,889,737	15,850,490	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	-	-	840,000,000	-
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	22	9,581,151,861	4,585,422,688	4,000,000,000	-
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	23	26,200,000,000	28,250,000,000	26,200,000,000	28,250,000,000
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	25	508,830,621	353,858,440	380,347,923	274,090,625
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	30	1,412,899,122	1,371,622,257	-	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		383,848,859	199,782,674	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		38,098,620,200	34,776,536,549	31,420,347,923	28,524,090,625
รวมหนี้สิน		60,729,166,915	58,682,633,877	51,962,494,357	51,093,170,023

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	26				
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 12,031,105,828 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		<u>12,031,105,828</u>	<u>12,031,105,828</u>	<u>12,031,105,828</u>	<u>12,031,105,828</u>
ทุนที่ออกและชำระแล้ว					
หุ้นสามัญ 11,949,713,176 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		11,949,713,176	11,949,713,176	11,949,713,176	11,949,713,176
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		15,452,854,216	15,452,854,216	15,452,854,216	15,452,854,216
ส่วนเกินทุนอื่น		1,227,782,536	1,227,782,536	1,227,782,536	1,227,782,536
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	28	1,203,110,583	1,203,110,583	1,203,110,583	1,203,110,583
ยังไม่ได้จัดสรร		19,291,704,641	17,805,212,324	19,291,704,641	17,805,212,324
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>857,494,169</u>	<u>2,427,847,306</u>	<u>857,494,169</u>	<u>2,427,847,306</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		49,982,659,321	50,066,520,141	49,982,659,321	50,066,520,141
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	12.4	<u>769,061,550</u>	<u>742,345,596</u>	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>50,751,720,871</u>	<u>50,808,865,737</u>	<u>49,982,659,321</u>	<u>50,066,520,141</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		111,480,887,786	109,491,499,614	101,945,153,678	101,159,690,164

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกำไรขาดทุน

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
รายได้					
รายได้จากการขาย		30,513,634,992	31,724,296,810	29,419,473,191	30,918,784,810
รายได้ค่าเช่าและบริการ		3,733,322,724	3,197,309,988	-	-
รายได้อื่น					
เงินปันผลรับ		227,890,654	152,738,230	103,337,349	51,710,879
ดอกเบี้ยรับ		74,024,076	52,600,659	490,652,328	461,002,402
ค่าบริการสาธารณูปโภค		327,271,726	278,606,345	295,512,490	250,620,735
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทรวม		-	1,135,221,024	-	1,135,221,024
กำไรจากเงินลงทุน		4,072,964	5,174,887	4,072,964	5,174,887
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน		6,807,437	-	20,596,442	-
กำไรจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		-	14,935,513	-	13,405,055
กำไรจากการขายโครงการ		115,725,476	-	115,725,476	-
กำไรจากการขายที่ดินรอการพัฒนา	15	-	80,195,297	-	80,195,297
กำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	16	1,335,486,720	-	-	-
กำไรจากการขายทรัพย์สินให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุน ในอสังหาริมทรัพย์	6	-	2,080,094,785	-	-
อื่นๆ		108,902,660	64,605,171	62,867,629	56,555,400
รวมรายได้		<u>36,447,139,429</u>	<u>38,785,778,709</u>	<u>30,512,237,869</u>	<u>32,972,670,489</u>
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายและบริการ		19,399,302,936	20,483,113,395	18,625,091,004	19,931,999,643
ต้นทุนการเช่าและบริการ		2,836,143,746	2,440,877,115	-	-
ค่าใช้จ่ายในการขาย		1,095,551,452	987,450,222	929,144,354	848,079,482
ภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอน		1,166,594,420	1,221,248,429	1,120,233,215	1,189,248,327
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		2,407,860,433	2,802,279,526	1,838,595,050	2,385,289,814
ค่าใช้จ่ายอื่น					
ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		3,709,175	-	990,610	-
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน		-	302,764,724	-	302,764,724
รวมค่าใช้จ่าย		<u>26,909,162,162</u>	<u>28,237,733,411</u>	<u>22,514,054,233</u>	<u>24,657,381,990</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
กำไรก่อนส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม					
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		9,537,977,267	10,548,045,298	7,998,183,636	8,315,288,499
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12.2	-	-	1,113,345,863	852,851,131
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	13.2	3,404,492,732	3,136,909,981	3,404,492,732	3,136,909,981
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		12,942,469,999	13,684,955,279	12,516,022,231	12,305,049,611
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน		(730,576,921)	(641,250,207)	(547,509,796)	(508,379,194)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		12,211,893,078	13,043,705,072	11,968,512,435	11,796,670,417
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	30	(1,707,529,506)	(1,890,030,481)	(1,493,083,930)	(1,333,453,321)
กำไรสำหรับปี		<u>10,504,363,572</u>	<u>11,153,674,591</u>	<u>10,475,428,505</u>	<u>10,463,217,096</u>
การแบ่งปันกำไร					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		10,475,428,505	10,463,217,096	<u>10,475,428,505</u>	<u>10,463,217,096</u>
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	12.4	28,935,067	690,457,495		
		<u>10,504,363,572</u>	<u>11,153,674,591</u>		
กำไรต่อหุ้น	31				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน					
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		<u>0.88</u>	<u>0.88</u>	<u>0.88</u>	<u>0.88</u>
กำไรต่อหุ้นปรับลด					
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ			<u>0.87</u>		<u>0.87</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
กำไรสำหรับปี		10,504,363,572	11,153,674,591	10,475,428,505	10,463,217,096
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:					
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย					
- สุทธิจากภาษีเงินได้	27	(1,405,389,686)	867,848,875	(1,535,741,289)	746,456,788
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน					
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ		(22,542,335)	(78,099,767)	-	-
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทย่อย	12.2	-	-	107,809,234	43,292,290
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม	13.2	(144,363,639)	32,311,997	(144,363,639)	32,311,997
		(1,572,295,660)	822,061,105	(1,572,295,694)	822,061,075
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย					
- สุทธิจากภาษีเงินได้	25	(29,724,961)	-	(19,376,056)	-
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทย่อย	12.2	-	-	(8,153,483)	-
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม	13.2	1,942,557	(18,474,361)	1,942,557	(18,474,361)
		(27,782,404)	(18,474,361)	(25,586,982)	(18,474,361)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		(1,600,078,064)	803,586,744	(1,597,882,676)	803,586,714
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		8,904,285,508	11,957,261,335	8,877,545,829	11,266,803,810
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		8,877,545,829	11,266,803,810	8,877,545,829	11,266,803,810
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		26,739,679	690,457,525		
		8,904,285,508	11,957,261,335		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบประมาณการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทฯ

หมายเหตุ	งบการเงินรวม													รวมส่วนของ ผู้ถือหุ้น
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ													
	องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น										ส่วนของผู้ ถือหุ้น ที่ไม่ได้เสีย ของบริวาร			
	กำไรสะสม			กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				รวมองค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้นออก และชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญ	เงินบริวารคน ค่าหุ้น	ส่วนเกินทุนอื่น	จัดสรรแล้ว สำรองตามกฎหมาย	กำไรสะสม	ส่วนเกินจากการ วัดมูลค่าเงินลงทุน ในหลักทรัพย์ซื้อขาย	ผลส่งจากการแปลง ค้างจ่ายคืนที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	ส่วนแบ่งกำไร ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ในบริวาร	ส่วนเกินจาก ส่วนเกินมูลค่าหุ้น ของบริวาร	รวมองค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทฯ			
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	11,786,345,992	15,044,936,256	374,493,539	1,227,782,536	1,203,110,583	15,673,941,565	1,231,959,153	292,821,354	8,437,642	91,042,443	46,935,071,063	1,016,485,189	47,951,556,252	
	-	-	-	-	-	10,463,217,096	-	-	-	-	10,463,217,096	690,457,495	11,153,674,591	
	-	-	-	-	-	-	867,848,845	(78,099,767)	13,837,636	-	803,586,714	30	803,586,744	
	-	-	-	-	-	10,463,217,096	867,848,845	(78,099,767)	13,837,636	-	803,586,714	690,457,525	11,957,261,335	
	26	163,167,184	407,917,960	-	-	-	-	-	-	-	196,591,605	-	196,591,605	
	34	เงินปันจ่าย	-	-	-	-	(8,326,133,976)	-	-	-	(8,326,133,976)	-	(8,326,133,976)	
	12.4	บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(603,196,430)	(603,196,430)	
	12.4	บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(361,400,688)	(361,400,688)	
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	11,949,713,176	15,452,854,216	-	1,227,782,536	1,203,110,583	17,805,212,324	2,099,807,998	214,721,587	22,275,278	91,042,443	50,066,520,141	742,345,596	50,808,865,737
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	11,949,713,176	15,452,854,216	-	1,227,782,536	1,203,110,583	17,805,212,324	2,099,807,998	214,721,587	22,275,278	91,042,443	50,066,520,141	742,345,596	50,808,865,737
-		-	-	-	-	10,475,428,505	-	-	-	-	10,475,428,505	28,935,067	10,504,363,572	
-		-	-	-	-	(27,529,539)	(1,405,389,720)	(22,542,335)	(142,421,082)	-	(1,597,882,676)	(2,195,388)	(1,600,078,064)	
-		-	-	-	-	10,447,898,966	(1,405,389,720)	(22,542,335)	(142,421,082)	-	8,877,545,829	26,739,679	8,904,285,508	
34		เงินปันจ่าย	-	-	-	(8,961,187,092)	-	-	-	-	(8,961,187,092)	-	(8,961,187,092)	
บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(13,995)	(13,995)	
บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(9,730)	(9,730)	
12.4		บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(219,557)	(219,557)	
12.4		บริษัทช้อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	769,061,550	50,751,720,871

หมายเหตุประกอบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ									
		ทุนเรือนหุ้นออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	เงินรับค่าวงจำกัดหุ้น	กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น				
					จัดสรรแล้วสำหรับแผนกทุนสำรอง	กำไรสะสม	ส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นสามัญนอกงบการเงิน	ส่วนแบ่งกำไรสุทธิจากธุรกิจร่วม	ส่วนเกินทุนจากส่วนเกินมูลค่าหุ้นของบริษัทร่วม	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560		11,786,545,992	15,044,936,256	374,493,539	1,227,782,536	1,203,110,583	15,673,941,565	502,138,971	8,437,642	91,042,443	46,935,071,063
กำไรสำหรับปี		-	-	-	-	-	10,463,217,096	-	-	-	10,463,217,096
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	-	-	-	43,292,290	13,837,636	-	803,586,714
เพิ่มทุนหุ้นสามัญจากการแปลงสภาพ		-	-	-	-	-	-	43,292,290	13,837,636	-	11,266,803,810
ในลำดับแรกสุทธิ	26	163,167,184	407,917,960	(374,493,539)	-	-	-	-	-	-	196,591,605
เงินปันจ่าย	34	-	-	-	-	-	(8,326,133,976)	-	-	-	(8,326,133,976)
ภาษีเงินได้จากเงินปันจ่ายไม่ได้จ่าย		-	-	-	-	-	(5,812,361)	-	-	-	(5,812,361)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		11,949,713,176	15,452,854,216	-	1,227,782,536	1,203,110,583	17,805,213,324	545,431,261	22,275,278	91,042,443	50,066,520,141
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561		11,949,713,176	15,452,854,216	-	1,227,782,536	1,203,110,583	17,805,213,324	545,431,261	22,275,278	91,042,443	50,066,520,141
กำไรสำหรับปี		-	-	-	-	-	10,475,428,505	-	-	-	10,475,428,505
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	-	-	(27,529,539)	107,809,234	(142,421,082)	-	(1,597,882,676)
เงินปันจ่าย	34	-	-	-	-	-	10,447,898,966	107,809,234	(142,421,082)	-	8,877,545,829
ภาษีเงินได้จากเงินปันจ่ายไม่ได้จ่าย		-	-	-	-	-	(8,961,187,092)	-	-	-	(8,961,187,092)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		11,949,713,176	15,452,854,216	-	1,227,782,536	1,203,110,583	19,291,706,641	653,240,495	(120,145,804)	91,042,443	49,982,659,321

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกระแสเงินสด

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	12,211,893,078	13,043,705,072	11,968,512,435	11,796,670,417
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
เป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน				
สินค้าคงเหลือและที่ดินรอการพัฒนาลดลงจากการโอนเป็นต้นทุนขาย	17,879,399,715	19,205,918,648	17,182,381,543	18,715,851,914
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	615,745,931	542,943,484	60,642,048	54,061,351
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(1,113,345,863)	(852,851,131)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(3,404,492,732)	(3,136,909,981)	(3,404,492,732)	(3,136,909,981)
กำไรจากการขายทรัพย์สินให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	-	(2,080,094,785)	-	-
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วม	-	(1,135,221,024)	-	(1,135,221,024)
ขาดทุน (กำไร) จากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	3,709,175	(14,935,513)	990,610	(13,405,055)
ขาดทุนจากการลดลงของมูลค่าโครงการ	61,508,758	9,112,073	44,830,514	-
กำไรจากการขายโครงการ	(115,725,476)	-	(115,725,476)	-
กำไรจากการขายที่ดินรอการพัฒนา	-	(80,195,297)	-	(80,195,297)
กำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(1,335,486,720)	-	-	-
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยน	8,639,126	297,720,410	(5,149,880)	297,720,410
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ (โอนกลับ)	(231,067,184)	735,631,925	(231,067,184)	735,631,925
ประมาณการค่าซ่อมแซมบ้านหลังการขาย (โอนกลับ)	(16,267,949)	146,920,865	(17,496,148)	145,749,915
ประมาณการเงินสมทบกองทุนนิติบุคคลหมู่บ้าน	122,111,622	33,941,714	120,402,872	32,249,234
ประมาณการค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภค	111,799,860	55,370,981	111,207,238	54,836,009
ประมาณการค่าความเสียหายจากโครงการ	109,402,870	-	109,402,870	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	160,488,130	35,031,895	122,616,177	21,650,298
ตัดจำหน่ายภาษีหัก ณ ที่จ่าย	254,649	-	-	-
ดอกเบี้ยรับ	(74,024,076)	(52,600,659)	(490,652,328)	(461,002,402)
รายได้เงินปันผลรับ	(227,890,654)	(152,738,230)	(103,337,349)	(51,710,879)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	693,526,206	630,983,055	538,612,711	498,112,042
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	26,573,524,329	28,084,584,633	24,778,332,058	26,621,237,746
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)				
เงินลงทุนชั่วคราว	(200,601,749)	(89,749,854)	(360,101)	(500,030,124)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(66,317,561)	(6,180,136)	(26,571,444)	(2,850,396)
สินค้าคงเหลือ	(16,546,309,659)	(17,130,454,404)	(15,322,301,032)	(16,465,356,483)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	362,905,983	(481,004,048)	111,912,683	(267,228,324)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(432,653)	739,456	(825,543)	(15,200)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	616,028,619	(274,778,801)	475,256,828	(530,926,103)
เงินประกันงานก่อสร้าง	55,104,717	(62,930,283)	(59,803,194)	(46,367,060)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(573,789,798)	(1,008,341,528)	(621,139,119)	(1,040,585,112)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(42,672,150)	(12,042,200)	(40,578,950)	(8,029,200)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	184,066,183	144,475,992	-	-
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	10,361,506,261	9,164,318,827	9,293,922,186	7,759,849,744
จ่ายภาษีเงินได้	(1,709,173,038)	(1,755,249,660)	(1,574,765,312)	(1,467,050,497)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	8,652,333,223	7,409,069,167	7,719,156,874	6,292,799,247

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันเพิ่มขึ้น	(110,209)	(10,072,867)	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่งกิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	(611,083,551)	-	(1,903,000,000)	(1,050,000,000)
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่งกิจการที่เกี่ยวข้องกันลดลง (เพิ่มขึ้น)	-	-	4,052,211,830	(4,646,650,000)
เงินสดรับจากการลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	212,500	909,487,152
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนระยะยาวอื่น	(307,774,740)	(559,590,330)	(307,774,740)	-
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	232,499,070	614,099,359
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	2,266,921,076	1,967,125,163	2,266,921,076	1,967,125,162
เงินปันผลรับจากบริษัทอื่น	227,890,654	152,738,230	103,337,349	51,710,879
เงินสดรับจากการขายโครงการ	393,908,000	-	393,908,000	-
เงินสดรับจากการขายที่ดินรอการพัฒนา	-	100,696,500	-	100,696,500
เงินสดรับจากการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	4,436,789,391	-	-	-
เงินสดรับจากการขายทรัพย์สินให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	-	3,749,300,000	-	-
เงินสดรับจากการขายที่ดิน และอาคารและอุปกรณ์	2,167,144	21,859,674	2,129,200	18,674,000
เงินสดจ่ายซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(581,367,531)	(4,420,137,024)	(1,384,313)	(1,084,712)
เงินสดจ่ายซื้อสิทธิการเช่า อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(3,799,507,903)	(1,395,282,990)	(61,207,202)	(106,931,487)
เงินสดรับจากดอกเบี้ย	55,042,608	52,973,295	497,168,834	422,715,354
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	2,082,874,939	(340,390,349)	5,275,021,604	(1,720,157,793)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น	609,000,000	-	-	-
เงินสดจ่ายหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	(4,897,818)	(4,734,062)	-	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	-	-	710,000,000	160,000,000
เงินสดจ่ายชำระหุ้นกู้	(13,000,000,000)	(8,000,000,000)	(13,000,000,000)	(8,000,000,000)
เงินรับจากการออกหุ้นกู้	12,200,000,000	13,000,000,000	12,200,000,000	13,000,000,000
เงินสดจ่ายชำระหนี้ระยะยาว	(6,078,379,342)	(4,258,141)	(3,075,180,000)	-
เงินสดรับจากการเบิกเงินกู้ยืมระยะยาว	7,966,988,000	604,000,000	4,000,000,000	-
เงินสดรับจากการใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	-	196,591,605	-	196,591,605
จ่ายดอกเบี้ย	(1,314,112,570)	(1,329,155,761)	(1,086,107,098)	(1,173,685,747)
บริษัทย่อยจ่ายเงินคืนทุนให้ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(13,993)	(603,196,430)	-	-
บริษัทย่อยจ่ายเงินปันผลให้ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(9,730)	(361,400,688)	-	-
เงินปันผลจ่าย	(8,961,187,092)	(8,326,133,976)	(8,961,187,092)	(8,326,133,976)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(8,582,612,545)	(4,828,287,453)	(9,212,474,190)	(4,143,228,118)
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน				
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	196,200,087	(57,961,528)	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	2,348,795,704	2,182,429,837	3,781,704,288	429,413,336
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	4,783,008,041	2,600,578,204	1,872,469,764	1,443,056,428
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันปลายปี (หมายเหตุ 7)	7,131,803,745	4,783,008,041	5,654,174,052	1,872,469,764

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ค่าซื้ออาคารและอุปกรณ์ และสิทธิการเช่าและอสังหาริมทรัพย์				
เพื่อการลงทุนส่วนที่บันทึกเป็นหนี้สิน	212,996,739	506,148,221	6,081,062	3,418,308
การโอนที่ดินรอการพัฒนาเป็นสินค้าคงเหลือ (มูลค่าตามบัญชี)	1,171,003,667	691,229,870	1,171,003,667	691,229,870
ดอกเบี้ยจ่ายส่วนที่บันทึกเป็นต้นทุนโครงการ	539,952,276	665,545,264	529,817,654	661,348,720
ดอกเบี้ยจ่ายส่วนที่บันทึกเป็นต้นทุนของสิทธิการเช่า	40,445,801	3,061,901	-	-
การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของส่วนเกินทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า				
เงินลงทุนเผื่อขาย - สูทธิจากภาษีเงินได้	(1,405,389,686)	867,848,875	(1,535,741,289)	746,456,788
ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	37,156,201	-	24,220,071	-
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าทางการเงิน				
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(22,542,335)	(78,099,767)	-	-
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทย่อย	-	-	99,655,751	43,292,290
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม	(142,421,082)	13,837,636	(142,421,082)	13,837,636

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯ คือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่ตามที่ดินที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่เลขที่ 1 ถนนสาทรใต้ ชั้น 37 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมแล้วแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ถือหุ้นโดยบริษัทฯ				
บริษัท แอตแลนติก เรียลเอสเตท จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แอล เอช โมดัลส์ แอนด์ โฮเทล จำกัด และบริษัทย่อย	ธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์นอร์ธ จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีส จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แอล เอช เรียลเอสเตท จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	55.00	55.00
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	ธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	ไทย	60.00	60.00
Land and Houses U.S.A., Inc.	ธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	สหรัฐอเมริกา	100.00	100.00
บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	ที่ปรึกษาการลงทุน	ไทย	99.94	99.98

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้นทางอ้อม	
			2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ถือหุ้นโดยบริษัทย่อยของบริษัทฯ				
บริษัท แอล แอนด์ เอช รีเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช มอลส์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ร้อยละ 99.95)	ธุรกิจรับจ้างบริหารจัดการ โครงการ	ไทย	99.99	99.99
บริษัท แอล แอนด์ เอช แมเนจเม้นท์ จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช มอลส์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ร้อยละ 99.93)	ธุรกิจรับจ้างบริหารจัดการ โครงการ	ไทย	99.99	99.99
บริษัท สยามธานี เรียวเอสเตท จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ร้อยละ 99.99)	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท ภูเก็ต ฟิวเจอร์แพลน จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด ร้อยละ 99.99)	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	-	55.00
บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ร้อยละ 99.99)	ธุรกิจรับจ้างบริหารจัดการ โครงการ	ไทย	60.00	60.00

ข) บริษัทฯจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯ มีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯ สิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ

จ) สินทรัพย์และหนี้สินตามงบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งจัดตั้งในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถ่วงเฉลี่ยรายเดือน ผลต่างซึ่งเกิดขึ้นจากการแปลงค่าดังกล่าวได้แสดงไว้เป็นรายการ “ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ” ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ฉ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากรวมงบการเงินรวมแล้ว

ช) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการโดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2560) จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงและอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นการสำคัญต่อการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบ
 อย่างเป็นสาระสำคัญต่อการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง
 หลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า
 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของ
 มาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการ
 จะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า
 และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยคาดว่าจะการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้ จะมีผลให้เกิดรายการปรับปรุงจากรายการดังต่อไปนี้

- ค่านายหน้าจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้า - บริษัทฯและบริษัทย่อยพิจารณาว่า ค่านายหน้าที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มา
 ซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้าจะต้องบันทึกเป็นสินทรัพย์ และ ตัดเป็นค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับรูปแบบการรับรู้รายได้ตามสัญญา
 จากเดิมที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในการขายเมื่อเกิดรายการ

ค. **มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงิน ที่มีรอบระยะเวลาบัญชี
 ที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563**
 ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วย
 มาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน	
ฉบับที่ 7	การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
ฉบับที่ 9	เครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการบัญชี	
ฉบับที่ 32	การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	
ฉบับที่ 16	การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
ฉบับที่ 19	การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่อการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

ก) รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้รายได้จากการขายบ้านพร้อมที่ดินและรายได้จากการขายหน่วยในอาคารชุดพักอาศัยเมื่อได้มีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของให้กับผู้ซื้อแล้ว โดยรับรู้รายได้เมื่องานก่อสร้างเสร็จตามสัญญาและมีการโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้ซื้อหลังจากได้รับชำระจากผู้ซื้อครบถ้วนแล้ว

ข) รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ

รายได้ค่าเช่าพื้นที่ในอาคารและค่าบริการที่เกี่ยวข้องจะรับรู้เป็นรายได้ตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่าตามเกณฑ์คงค้างรายได้ค่าบริการรับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้วโดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน

รายได้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโรงแรมจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ส่งมอบสินค้าและให้บริการแล้ว โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ค) ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

ง) เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยมีสิทธิในการรับเงินปันผล

4.2 ต้นทุนการขายอสังหาริมทรัพย์

ต้นทุนการขายบ้านพร้อมที่ดินและหน่วยในอาคารชุดพักอาศัยประกอบด้วยต้นทุนที่ดิน ค่าถมดิน ค่าออกแบบ ค่าสาธารณูปโภค ค่าก่อสร้าง ต้นทุนการกู้ยืมและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในการคำนวณหาต้นทุนขายบ้านพร้อมที่ดินและหน่วยในอาคารชุดพักอาศัย บริษัทฯและบริษัทย่อยได้ทำการแบ่งสรรต้นทุนการพัฒนาทั้งหมดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (โดยคำนึงถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงด้วย) ตามเกณฑ์พื้นที่ที่ขาย

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขาย เช่น ค่าภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมการโอนกรรมสิทธิ์ บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อมีการขาย

4.3 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มา การก่อสร้าง การผลิตสินทรัพย์ หรือการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการแปลงสภาพให้พร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมนั้น

ต้นทุนดอกเบี้ยที่ใช้ในการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์จะคำนวณโดยการคูณรายจ่ายของโครงการนั้นด้วยอัตราการจัดตั้งเป็นทุนอัตราการจัดตั้งเป็นทุนอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมในระหว่างปี

4.4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร เชื่อกันถึงกำหนดชำระแต่ยังมีได้นำฝาก และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.5 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.6 โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขาย (สินค้าคงเหลือ)

โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขายซึ่งแสดงเป็นสินค้าคงเหลือประกอบด้วย ที่ดิน งานระหว่างก่อสร้างและงานสาธารณูปโภค แสดงมูลค่าตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยมีรายละเอียดการคำนวณราคาดังนี้

ที่ดิน	-	ราคาทุนของที่ดินบันทึกโดยวิธีถ่วงน้ำหนักโดยแยกที่ดินตามแต่ละโครงการ
งานระหว่างก่อสร้าง	-	ต้นทุนงานระหว่างก่อสร้างประกอบด้วยต้นทุนงานก่อสร้าง งานสาธารณูปโภคส่วนกลาง และต้นทุนการกู้ยืมที่ถือเป็นต้นทุนของโครงการ บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนงานก่อสร้างและงานสาธารณูปโภคตามที่เกิดขึ้นจริง

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกขาดทุนจากการลดลงของมูลค่าโครงการ (ถ้ามี) ไว้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.7 เงินลงทุน

ก) เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าแสดงตามมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์บันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ข) เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงตามมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ดังกล่าวบันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้นออกไป

ค) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดชำระในหนึ่งปี รวมทั้งที่จะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย บริษัทฯตัดบัญชีส่วนเกิน/รับรู้ส่วนต่ำกว่ามูลค่าตราสารหนี้ตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่าย/รับรู้นี้จะแสดงเป็นรายการปรับกับดอกเบี้ยรับ

ง) เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

จ) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

ฉ) เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดคำนวณจากราคาเสนอซื้อหลังสุด ณ สิ้นวัน ทำการสุดท้ายของปี ส่วนมูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้คำนวณโดยใช้อัตราผลตอบแทนที่ประกาศโดยสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย มูลค่ายุติธรรมของหน่วยลงทุนคำนวณจากมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของหน่วยลงทุน

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่า (ถ้ามี) ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย ตราสารหนี้ที่จะถือไว้จนครบกำหนดและเงินลงทุนทั่วไปในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้วิธีถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

ในกรณีที่มีการโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุนจากประเภทหนึ่งไปเป็นอีกประเภทหนึ่ง บริษัทฯและบริษัทย่อยจะปรับมูลค่าของเงินลงทุนดังกล่าวใหม่โดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุน ผลแตกต่างระหว่างราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนหรือแสดงเป็นองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น แล้วแต่ประเภทของเงินลงทุนที่มีการโอนเปลี่ยน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.8 ที่ดินรอการพัฒนา

ที่ดินรอการพัฒนาแสดงมูลค่าตามราคาทุนสุทธิจากสำรองเผื่อผลขาดทุนจากการลดลงของมูลค่า ราคาทุนประกอบด้วยต้นทุนที่ดิน ค่าถมดิน ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโครงการ และต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นในระหว่างการพัฒนาในอดีต

4.9 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในราคาทุนซึ่งรวมต้นทุนการทำรายการ หลังจากนั้นบริษัทและบริษัทย่อยจะบันทึกอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนคำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 5 - 40 ปี ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน โดยไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับสุทธิจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ในส่วนของการขายหรือขาดทุน ในงวดที่ตัดรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนออกจากบัญชี

4.10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังนี้

อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	20 ปี
เครื่องใช้สำนักงาน	3 - 10 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและอุปกรณ์	5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี
อื่น ๆ	2 - 20 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

บริษัทและบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของการขายหรือขาดทุนเมื่อบริษัทและบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทและบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทและบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการขายหรือขาดทุน

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้ คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ 5 และ 10 ปี

4.12 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

4.13 สิทธิการเช่า

สิทธิการเช่าแสดงตามราคาทุนสุทธิจากค่าตัดจำหน่ายสะสม บริษัทย่อยตัดจำหน่ายสิทธิการเช่าตามวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่า ค่าตัดจำหน่ายรวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.14 ค่าความนิยม

บริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

บริษัทแสดงค่าความนิยมตามราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม และจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า บริษัทจะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และบริษัทจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

4.15 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทหรือถูกบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัท

4.16 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทแสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท รายการต่างๆของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.17 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทและบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน สิทธิการเช่า เงินลงทุน หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า และจะทำ

การประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมเป็นรายปี บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯและบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษี ที่สะท้อนถึงความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้อาจจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งสุดท้าย โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

4.18 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯบริษัทย่อยและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทฯและบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจางาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจางานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯและบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงานโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะถูกรับรู้ทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อมีการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

4.19 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯและบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.20 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.21 ตราสารอนุพันธ์

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นรายได้/ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.22 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่นโดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับขั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับขั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขาย (สินค้าคงเหลือ) และที่ดินรอการพัฒนา

บริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณาการลดลงของมูลค่าของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขายและที่ดินรอการพัฒนา เมื่อพบว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ดังกล่าวลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญ ฝ่ายบริหารพิจารณาปรับลดมูลค่าของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขายและที่ดินรอการพัฒนาเท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนสุทธิ อย่างไรก็ตาม ความมีสาระสำคัญและการปรับลดมูลค่าดังกล่าวขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

การประมาณการค่าซ่อมแซมบ้านหลังการขายและสาธารณูปโภค

บริษัทฯ และบริษัทย่อยประมาณการค่าซ่อมแซมบ้านหลังการขายและสาธารณูปโภคโดยพิจารณาจากข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้านหลังการขายและสาธารณูปโภคที่เกิดขึ้นจริงในอดีต และ/หรือข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับงานซ่อมแซมประเภทต่าง ๆ

เงินสมทบกองทุนนิติบุคคลหมู่บ้าน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยประมาณการเงินสมทบกองทุนนิติบุคคลหมู่บ้านโดยใช้อัตราตามที่กฎหมายกำหนดและใช้มูลค่าประมาณการของงานสาธารณูปโภคเป็นฐานในการคำนวณ

ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนเมื่อมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญและเป็นระยะเวลานานหรือเมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า การที่จะสรุปว่าเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญหรือเป็นระยะเวลานานหรือไม่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน/สิทธิการเช่าและค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนและสิทธิการเช่าในแต่ละช่วงเวลาและบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์นั้น

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่างๆในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเกษียณ และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทและบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงินหรือเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาค่าได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้เทคนิคและแบบจำลองการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิต สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ อาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และการเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

คดีฟ้องร้อง

บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ซึ่งฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องและบันทึกประมาณการหนี้สินดังกล่าว ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน เป็นเงินจำนวนหนึ่งซึ่งฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วว่าเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณไว้

6. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ลักษณะความสัมพันธ์ของบริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีดังนี้

ชื่อกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ความสัมพันธ์
บริษัท แอตแลนติก เรียลเอสเตท จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แอล แอนด์ เอช รีเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ร้อยละ 99.95)
บริษัท แอล แอนด์ เอช แมเนจเม้นท์ จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ร้อยละ 99.93)
บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์นอร์ธ จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท สยามธานี เรียลเอสเตท จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้นโดยบริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ร้อยละ 99.99)
บริษัท แอล เอช เรียลเอสเตท จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท ภูเก็ต ฟิวเจอร์แพลน จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด ร้อยละ 99.99)
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริษัทย่อย
บริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมเนจเม้นท์ จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ร้อยละ 99.99)
Land and Houses U.S.A., Inc.	บริษัทย่อย
บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	บริษัทย่อย

ชื่อกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ความสัมพันธ์
บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	บริษัทร่วม
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	บริษัทร่วม (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ร้อยละ 99.99)
บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด	บริษัทร่วม (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ร้อยละ 99.99)
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	บริษัทร่วม
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	บริษัทร่วม
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง แลนด์ แอนด์เฮาส์-II	บริษัทร่วม
บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	บริษัทร่วม
บริษัท คิว.เอช.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	บริษัทร่วม (ถือหุ้นโดยบริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ร้อยละ 99.99)
กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ควอลิตี้ เฮาส์	บริษัทร่วมของบริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)
บริษัท เมืองใหม่ พรีเมียมพอร์โต้ จำกัด	ผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย
Reco Resorts Pte Ltd.	ผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย
บริษัท สยาม รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์ แอนด์ เฮาส์	กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช ซุปเปอร์ เซ็นเตอร์	กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล	กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
บริษัทหลักทรัพย์ ทรินิตี้ จำกัด	มีกรรมการร่วมกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2561	2560	2561	2560	
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย</u>					
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ดอกเบี้ยรับ	-	-	450	434	ร้อยละ 3.00 - 4.00 ต่อปี (2560: ร้อยละ 3.00 - 4.85 ต่อปี)
รายได้ค่าบริการ	-	-	9	9	ใกล้เคียงราคาทุน
เงินปันผลรับ	-	-	233	614	ตามที่ประกาศจ่าย
ขายที่ดิน	-	-	56	-	ใกล้เคียงราคาทุน
ค่าตอบแทนจ่ายสำหรับการใช้ที่ดิน	-	-	86	-	ใกล้เคียงราคาทุน
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	13	1	ร้อยละ 1.65 - 2.00 ต่อปี (2560: ร้อยละ 2.00 ต่อปี)
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม</u>					
รายได้ค่าบริการ	3	5	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	36	27	23	18	ตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคาร ประกาศ
เงินปันผลรับ	2,267	1,967	2,267	1,967	ตามอัตราที่ประกาศจ่าย
ซื้อสินค้า	52	56	50	54	ราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	191	173	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>					
รายได้ค่าบริการอสังหาริมทรัพย์	227	203	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
รายได้ค่าบริการจัดการด้านบุคคล	31	27	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
เงินปันผลรับ	178	140	62	52	ตามอัตราที่ประกาศจ่าย
รายได้จากการให้บริการทางคอมพิวเตอร์	4	-	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	16	-	-	-	ร้อยละ 3.10 ต่อปี (2560: ไม่มี)
ขายทรัพย์สินให้แก่ทรัสต์เพื่อ					
การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	-	3,749	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	79	68	58	55	250 - 900 บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	769	599	-	-	ตามอัตราที่ระบุในสัญญา

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินฝากสถาบันการเงิน				
(แสดงภายใต้เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด)				
บริษัทร่วม				
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	4,991.1	2,311.4	3,830.0	1,391.2
เงินลงทุนชั่วคราว (หมายเหตุ 8)				
บริษัทร่วม				
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	200.2	-	-	-
บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด	500.4	500.0	500.4	500.0
รวม	700.6	500.0	500.4	500.0
เงินทดรองจ่ายและลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 9)				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	-	-	0.1	-
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีส จำกัด	-	-	13.4	0.1
	-	-	13.5	0.1
บริษัทร่วม				
บริษัท คิว.เอช. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	-	0.4	-	-
	-	0.4	-	-
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ควลิตี เฮาส์	1.5	0.6	-	-
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์ แอนด์ เฮาส์	4.2	1.3	-	-
บริษัท สยาม รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	8.7	16.3	-	-
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช ซุปเปอร์ เซ็นเตอร์	12.3	12.1	-	-
	26.7	30.3	-	-
รวม	26.7	30.7	13.5	0.1
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัท แอตแลนติก เรียวเอสเตท จำกัด	-	-	153.1	78.5
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด	-	-	2,328.9	1,019.8
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีส จำกัด	-	-	50.2	-
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	-	-	715.8	241.6
	-	-	3,248.0	1,339.9

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
บริษัทรวม				
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	4.6	1.0	1.6	0.1
	4.6	1.0	1.6	0.1
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
Reco Resorts Pte Ltd.	52.9	-	-	-
	52.9	-	-	-
รวม	57.5	1.0	3,249.6	1,340.0
เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
Land and Houses U.S.A., Inc.	-	-	9,611.1	13,566.6
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
Reco Resorts Pte Ltd.	560.0	-	-	-
	560.0	-	-	-
รวม	560.0	-	9,611.1	13,566.6
เงินมัดจำแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(แสดงภายใต้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ควอลิตี้ เฮาส์	15.7	14.6	12.4	11.6
เจ้าหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 21)				
บริษัทรวม				
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	5.6	2.9	5.6	2.9
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	0.4	0.3	0.2	0.1
	6.0	3.2	5.8	3.0
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า แลนด์แอนด์เฮาส์	-	0.1	-	-
รวม	6.0	3.3	5.8	3.0
เจ้าหนี้อื่นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 21)				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	-	-	38.0
	-	-	-	38.0
บริษัทรวม				
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	0.3	3.8	0.1	3.7
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกรอ้งแลนด์แอนด์เฮาส์-II	47.1	47.3	-	-
	47.4	51.1	0.1	3.7

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ควอลิตี้ เฮาส์	0.3	0.5	0.3	0.5
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล	178.0	191.3	-	-
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช ซุปเปอร์ เซ็นเตอร์	0.2	-	-	-
	178.5	191.8	0.3	0.5
รวม	225.9	242.9	0.4	42.2
เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีส จำกัด	-	-	-	130.3
บริษัท แอล เอช เรียวเลสเทท จำกัด	-	-	-	15.0
บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์นอร์ธ จำกัด	-	-	-	15.1
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	-	42.1	-
รวม	-	-	42.1	160.4
เงินกู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	-	840.0	-

เงินกู้ยืมระยะสั้น/เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นการกู้ยืม/ให้กู้ยืมในรูปของตั๋วสัญญาใช้เงินปลอดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปีหรือเมื่อทวงถาม

เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นการให้กู้ยืมแก่ Land and Houses U.S.A. Inc. ("LH USA") ในรูปของตั๋วสัญญาใช้เงินปลอดหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดดอกเบี้ยในอัตราระหว่างร้อยละ 3.12 - 4.00 ต่อปี (2560: ร้อยละ 3.00 ถึง 4.85 ต่อปี) ส่วนที่จะครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปีได้แสดงรวมอยู่ในเงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากบริษัทฯ ไม่มีความตั้งใจที่จะเรียกคืนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวจาก LH USA ภายใน 12 เดือนข้างหน้า

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ("LHP") ตกลงทำบันทึกแนบท้ายสัญญาให้กู้ยืมเงินกับ บริษัทฯ และ Reco Resorts Pte Ltd. โดย LHP ขยายระยะเวลาเรียกคืนเงินกู้บางส่วนจากบริษัทฯ และ Reco Resorts Pte Ltd. ไปอีก 3 ปี จากวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 เป็นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 พร้อมทั้งแก้ไขอัตราดอกเบี้ยเพื่อให้สอดคล้องกับการขยายระยะเวลาเรียกคืนเงินกู้ดังกล่าวจากเดิมร้อยละ 1.65 ต่อปีเป็นร้อยละ 2.13 ต่อปีและจากเดิมร้อยละ 3.10 ต่อปีเป็นร้อยละ 3.05 ต่อปี ตามลำดับ ดังนั้นบริษัทฯ จึงแสดงเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกันในงบการเงินเฉพาะกิจการ และเป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันในงบการเงินรวม

ในระหว่างปี 2561 เงินกู้ยืม/ให้กู้ยืมระหว่างบริษัทฯ บริษัทย่อยและกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีรายการเคลื่อนไหวดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	31 ธันวาคม 2561
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทรวม				
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	1.0	33.0	(29.4)	4.6
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
Reco Resorts Pte Ltd.	-	52.9	-	52.9
รวม	1.0	85.9	(29.4)	57.5
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
Reco Resorts Pte Ltd.	-	560.0	-	560.0

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	31 ธันวาคม 2561
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
บริษัท แอตแลนติก เรย์ลเอสเตท จำกัด	78.5	103.2	(28.6)	153.1
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด	1,019.8	1,360.6	(51.5)	2,328.9
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	241.6	505.1	(30.9)	715.8
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	-	50.2	-	50.2
	1,339.9	2,019.1	(111.0)	3,248.0
บริษัทรวม				
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	0.1	19.3	(17.8)	1.6
รวม	1,340.0	2,038.4	(128.8)	3,249.6
เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
Land and Houses U.S.A., Inc.	13,566.6	2,066.8	(6,022.3)	9,611.1
เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	130.3	601.0	(731.3)	-
บริษัท แอล เอช เรย์ลเอสเตท จำกัด	15.0	-	(15.0)	-
บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์นอร์ธ จำกัด	15.1	-	(15.1)	-
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	42.1	-	42.1
รวม	160.4	643.1	(761.4)	42.1
เงินกู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย				
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	840.0	-	840.0

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ผลประโยชน์ระยะสั้น	243,022	261,344	180,238	198,688
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	9,632	8,470	3,968	5,251
รวม	252,654	269,814	184,206	203,939

ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นของกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการ การให้คำปรึกษาและสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 35

บริษัทฯมีภาระจากการค้ำประกันให้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 35.3

7. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินสด	7,669	4,917	2,395	2,165
เงินฝากธนาคาร	3,034,728	3,499,880	1,986,106	979,763
เช็คที่ถึงกำหนดชำระแต่ยังมิได้นำฝาก	668,428	290,542	665,673	290,542
ใบรับเงินฝากประจำ	3,420,979	987,669	3,000,000	600,000
รวม	7,131,804	4,783,008	5,654,174	1,872,470

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินฝากธนาคารและใบรับเงินฝากประจำมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.10 ถึง 1.25 ต่อปี (2560: ร้อยละ 0.10 ถึง 1.25 ต่อปี)

8. เงินลงทุนชั่วคราว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ใบรับเงินฝากประจำที่มีอายุมากกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	200,242	-	-	-
เงินลงทุนในกองทุนเปิด แอล เอช ตลาดเงิน - ราคาทุน	500,000	500,000	500,000	500,000
บวก: กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	390	30	390	30
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า - มูลค่ายุติธรรม	500,390	500,030	500,390	500,030
รวม	700,632	500,030	500,390	500,030

9. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	101,797	90,929	-	-
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	45,932	9,147	-	-
3 - 6 เดือน	5,502	161	-	-
6 - 9 เดือน	345	-	-	-
9 - 12 เดือน	2	-	-	-
มากกว่า 12 เดือน	98	67	-	-
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	153,676	100,304	-	-
ลูกหนี้อื่น				
เงินทดรองจ่ายและลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	26,724	30,672	13,524	122
อื่น ๆ	48,167	31,569	41,963	28,793
รวมลูกหนี้อื่น	74,891	62,241	55,487	28,915
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	228,567	162,545	55,487	28,915

10. โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เพื่อขาย (สินค้าคงเหลือ)

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ที่ดิน	29,197,053	27,089,868	27,694,092	26,227,068
ค่าถมดิน	2,287,059	1,939,336	2,161,169	1,852,471
งานระหว่างก่อสร้าง	10,732,624	13,149,935	10,417,488	12,705,616
ต้นทุนดอกเบี้ย	2,615,581	2,510,243	2,533,761	2,417,184
ค่าสาธารณูปโภค	3,509,468	3,590,359	3,238,885	3,264,922
บ้านรอการขาย	242,455	127,329	77,598	10,711
รวม	48,584,240	48,407,070	46,122,993	46,477,972
หัก: สำรองเผื่อการปรับลดเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(340,967)	(209,147)	(222,658)	(102,540)
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	48,243,273	48,197,923	45,900,335	46,375,432

ในปี 2561 บริษัทฯ รับโอนที่ดินรอการพัฒนาซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวน 1,171 ล้านบาท มาเป็นสินค้าคงเหลือ (2560: 691 ล้านบาท)

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้รวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นต้นทุนของที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง โดยคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซึ่งเป็นอัตราถ่วงน้ำหนักของเงินกู้ยืม

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ต้นทุนการกู้ยืมส่วนที่รวมเป็นต้นทุนของที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง (ล้านบาท)	540	666	530	661
อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุน (ร้อยละ)	2.3	2.5	2.3	2.5

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำที่ดินบางส่วนพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่บนที่ดินไปจดจำนองค้ำประกันเงินกู้ยืมและเงินเบิกเกินบัญชีของบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
มูลค่าสุทธิตามบัญชีของที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ติดภาระค้ำประกัน	6,484	1,510	5,826	699

รายการเปลี่ยนแปลงของบัญชีสำรองเผื่อผลขาดทุนจากการลดลงของมูลค่าโครงการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	209,147	102,540
บวก: ตั้งเพิ่มระหว่างปี	139,190	122,429
หัก: โอนกลับเนื่องจากการขาย	(7,370)	(2,311)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	340,967	222,658

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยได้บันทึกสำรองเผื่อผลขาดทุนจากการลดลงของมูลค่าโครงการเพิ่มเติมจำนวน 139 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: 122 ล้านบาท) สำหรับบ้านและที่ดินแปลงที่เหลือขายของโครงการเก่าของบริษัทฯและบริษัทย่อยโดยพิจารณาจากมูลค่ายุติธรรมที่ประเมินโดยผู้ประเมินราคาอิสระ ซึ่งใช้วิธีเปรียบเทียบมูลค่าตลาด (Market Comparison Approach) และวิธีสมมติการพัฒนาหรือการหาส่วนที่เหลือ (The Hypothetical development or residual valuation) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดมูลค่าทรัพย์สิน

ในเดือนกันยายน 2561 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้เข้าทำบันทึกข้อตกลง (“MOU”) จะซื้อจะขายโครงการอสังหาริมทรัพย์ระหว่างก่อสร้างกับบริษัทแห่งหนึ่งเป็นจำนวนเงินประมาณ 650 ล้านบาท ทั้งนี้ราคาซื้อขายและการเข้าทำธุรกรรมนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการยกเลิกได้ในกรณีที่พบผลการตรวจสอบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือสถานะทางการเงินจากการตรวจสอบสถานะของกิจการ (Due Diligence) อย่างไรก็ตามจนถึงวันที่อนุมัติงบการเงินนี้ ธุรกรรมข้างต้นยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน

11. เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 คือ เงินฝากออมทรัพย์ซึ่งบริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้นำไปวางไว้กับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ ในฐานะที่เป็นทรัสต์ของทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล (“LHHOTEL”) เพื่อเป็นประกันค่าเช่าที่ดินและอาคาร สิ่งปลูกสร้าง สำหรับระยะเวลา 1 ปีล่วงหน้าของโครงการโรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ ซึ่งบริษัทย่อยได้ขายโครงการดังกล่าวให้แก่ LHHOTEL ในเดือนมิถุนายน 2560

12. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

12.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
บริษัท แอตแลนติก เรียวเอสเตท จำกัด	15,000	15,000	99.99	99.99	14,998	14,998	(26,037)	(11,214)
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด และบริษัทย่อย	2,000,000	2,000,000	99.99	99.99	2,000,000	2,000,000	2,864,514	2,528,365
บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์นอร์ธ จำกัด	13,500	13,500	99.99	99.99	13,500	13,500	15,781	15,776
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	150,000	150,000	99.99	99.99	149,999	149,999	325,691	406,489
บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	100,000	100,000	99.99	99.99	64,859	64,859	163,257	155,719
บริษัท แอล เอช เรียวเอสเตท จำกัด	58,000	58,000	99.99	99.99	25,000	25,000	18,802	18,950
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	100,000	100,000	99.99	99.99	52,734	52,734	471,656	492,464
บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย	900,000	900,000	55.00	55.00	495,000	495,000	689,871	686,451
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	130,000	130,000	60.00	60.00	174,000	174,000	306,851	270,938
Land and Houses U.S.A., Inc.	(n)	(n)	100.00	100.00	1,343,127	1,343,127	1,516,259	802,039
บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	100	313	99.94	99.98	100	313	993	1,371
					4,333,317	4,333,530	6,347,638	5,367,348

(n) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 Land and Houses U.S.A., Inc. มีทุนชำระแล้วจำนวน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

12.2 ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทรับรู้ส่วนแบ่งกำไร/ขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะกิจการดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ส่วนแบ่งกำไร/ขาดทุน		ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		เงินปันผลรับ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
บริษัท แอตแลนติก เรียวเอสเตท จำกัด	(14,823)	(14,972)	-	-	-	-
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด และบริษัทย่อย	210,668	196,417	125,481	121,392	-	-
บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์นอร์ธ จำกัด	5	(55)	-	-	-	-
บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ นอร์ธอีสต์ จำกัด	151,701	105,323	-	-	232,499	-
บริษัท สยามธานี พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	7,538	(9,336)	-	-	-	72,000
บริษัท แอล เอช เรียวเอสเตท จำกัด	(148)	(173)	-	-	-	-
บริษัท แอลเอช แอสเซท จำกัด	(20,808)	25,496	-	-	-	-
บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย	3,468	(15,851)	(48)	-	-	-
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	39,147	1,047,946	(3,234)	-	-	542,100
Land and Houses U.S.A., Inc.	736,763	(488,708)	(22,543)	(78,100)	-	-
บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด	(165)	6,764	-	-	-	-
รวม	1,113,346	852,851	99,656	43,292	232,499	614,100

12.3 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเงินลงทุนในบริษัทย่อย

บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ภูเก็ต ฟิวเจอร์แพลน จำกัด (“PFP”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นทางอ้อมในอัตราร้อยละ 55 (ถือหุ้นโดยบริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด ในอัตราร้อยละ 99.99) มีมติอนุมัติให้เลิกกิจการโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2561 โดย PFP ได้จดทะเบียนเลิกบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์โดยนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2561 และ PFP ดำเนินการชำระบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2561

การลดทุนของบริษัทย่อย

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัท เอเชีย แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด (“AAA”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นในอัตราร้อยละ 99.94 (31 ธันวาคม 2560: ร้อยละ 99.98) มีการลดทุนโดยมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

ชื่อบริษัท	วันที่ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยมีมติอนุมัติการลดทุน	วันที่จดทะเบียนลดทุนกับกระทรวงพาณิชย์	ทุนชำระแล้ว		
			ทุนเดิม	ลดทุน	ทุนใหม่
AAA	24 พฤศจิกายน 2560	5 มกราคม 2561	0.31	(0.21)	0.10

บริษัทฯ ได้รับเงินจากการลดทุนข้างต้นของ AAA จำนวน 0.21 ล้านบาท ในเดือนมกราคม 2561

12.4 รายละเอียดของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

(หน่วย: ล้านบาท)

ชื่อบริษัท	สัดส่วนที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยสะสม		กำไรหรือขาดทุนที่แบ่งให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยในระหว่างปี		เงินปันผลจ่ายให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในระหว่างปี	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)						
บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย	45	45	564	562	3	(13)	-	-
บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และ บริษัทย่อย	40	40	205	180	26	702	-	361

12.5 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลก่อนการตัดรายการระหว่างกัน

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย		บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์หมุนเวียน	1,209	1,188	1,041	2,354
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	135	136	1,446	48
หนี้สินหมุนเวียน	(73)	(64)	(551)	(475)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(17)	(12)	(1,424)	(1,476)

สรุปรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย		บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	
	2561	2560	2561	2560
รายได้	427	254	2,043	3,953
กำไร (ขาดทุน)	6	(29)	72	1,759
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(7)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	6	(29)	65	1,759

สรุปรายการกระแสเงินสด

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	บริษัท แอล. เอช. เมืองใหม่ จำกัด และบริษัทย่อย		บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัทย่อย	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	168	(154)	(151)	323
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	64	5	(1,476)	3,958
กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	-	-	-	(2,412)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	232	(149)	(1,627)	1,869

13. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

13.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นในประเทศ	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ					
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย	
			2561 (ร้อยละ)	2560 (ร้อยละ)	2561	2560	2561	2560
บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ลงทุนในบริษัทต่าง ๆ	ไทย	21.88	21.88	4,538,712	4,538,712	8,697,404	8,444,892
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	ผลิตวัสดุก่อสร้าง	ไทย	21.16	21.16	179,178	179,178	391,700	379,416
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	ค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง	ไทย	30.23	30.23	1,489,020	1,489,020	6,639,182	6,252,422
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์เฮาส์-II	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	49.99	49.99	743,925	743,925	419,337	442,187
บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ไทย	24.98	24.98	3,282,682	3,282,682	7,425,351	7,058,906
					10,233,517	10,233,517	23,572,974	22,577,823

13.2 ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทฯรับรู้ส่วนแบ่งกำไร/ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการดังนี้
(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ					
	ส่วนแบ่งกำไรขาดทุน		ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		เงินปันผลรับ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	680,040	737,245	(126,268)	29,984	301,260	370,781
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	12,117	1,156	2,706	(3)	2,539	-
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	1,696,818	1,477,256	1,982	(18,027)	1,312,040	1,113,246
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง แลนด์แอนด์เฮาส์-II	66,284	56,535	-	-	89,134	81,706
บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	949,234	864,718	(20,841)	1,884	561,948	401,392
รวม	3,404,493	3,136,910	(142,421)	13,838	2,266,921	1,967,125

13.3 มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

สำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนดังกล่าวมีดังต่อไปนี้
(หน่วย: ล้านบาท)

ชื่อบริษัท	มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560
บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	6,303	7,833
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	374	575
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	60,433	50,891
บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	6,958	8,617
รวม	74,068	67,916

13.4 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วมที่มีสาระสำคัญ

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)		บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)		บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์หมุนเวียน	245,933	233,111	19,006	15,242	29,845	29,624
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	-	-	35,805	35,708	24,303	23,407
หนี้สินหมุนเวียน	(206,224)	(194,556)	(23,560)	(20,378)	(14,223)	(11,884)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	-	-	(11,337)	(11,937)	(13,656)	(16,345)
สินทรัพย์ - สุทธิ	39,709	38,555	19,914	18,635	26,269	24,802
สัดส่วนเงินลงทุน (ร้อยละ)	21.88	21.88	30.23	30.23	24.98	24.98
สัดส่วนตามส่วนได้เสียของกิจการในสินทรัพย์ - สุทธิ	8,688	8,436	6,020	5,633	6,561	6,195
ค่าความนิยม	9	9	619	619	864	864
มูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของกิจการในบริษัทร่วม	8,697	8,445	6,639	6,252	7,425	7,059

สรุปรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
	บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)		บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)		บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
รายได้	7,060	6,493	66,050	64,234	18,118	19,744
กำไรสำหรับปี	3,108	2,604	5,613	4,886	3,800	3,462
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(577)	196	6	(60)	(83)	8
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	2,531	2,800	5,619	4,826	3,717	3,470

13.5 ข้อมูลส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในบริษัทรวมอื่นๆ (ไม่รวมบริษัทรวมตามหมายเหตุ 13.4)

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ:		
กำไรจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	78	58
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	78	58

13.6 งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 รวมเงินลงทุนในบริษัทรวมตามวิธีส่วนได้เสีย โดยส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียของบริษัทรวมดังกล่าวคำนวณจากงบการเงินที่ตรวจสอบแล้วดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	เงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ส่วนแบ่งกำไรตามวิธีส่วนได้เสียสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561	2560
ตรวจสอบแล้วโดยผู้สอบบัญชีและผู้สอบบัญชีอื่นในสำนักงานเดียวกัน				
บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	8,697,404	8,444,892	680,040	737,245
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	6,639,182	6,252,422	1,696,818	1,477,256
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์แอนด์เฮาส์-II	419,337	442,187	66,284	56,535
บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	7,425,351	7,058,906	949,234	864,718
ตรวจสอบแล้วโดยผู้สอบบัญชีอื่น				
บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	391,700	379,416	12,117	1,156
รวม	23,572,974	22,577,823	3,404,493	3,136,910

14. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
หลักทรัพย์เพื่อขาย				
หลักทรัพย์หุ้นทุน - ต่างประเทศ	2,368,704	2,368,704	2,368,704	2,368,704
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	2,381,276	2,073,502	1,091,343	783,568
บวก: ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	863,631	2,620,368	291,696	2,211,373
หลักทรัพย์เพื่อขาย - สุทธิ	5,613,611	7,062,574	3,751,743	5,363,645
เงินลงทุนทั่วไป				
หลักทรัพย์หุ้นทุน - ในประเทศ	204,239	204,239	26,000	26,000
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	165	165	-	-
หัก: ค่าเผื่อขาดทุนจากการด้อยค่า	(11,520,500)	(110,500)	(26,000)	(26,000)
เงินลงทุนทั่วไป - สุทธิ	93,904	93,904	-	-
รวม	5,707,515	7,156,478	3,751,743	5,363,645

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้นำหน่วยลงทุนในประเทศมูลค่าตามบัญชีประมาณ 1,862 ล้านบาท (2560: 1,699 ล้านบาท) ไปจำหน่ายกับธนาคารแห่งหนึ่งเพื่อเป็นหลักประกันวงเงินสินเชื่อระยะสั้น

15. ที่ดินรอการพัฒนา

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ที่ดินรอการพัฒนา	2,057,336	3,228,340	1,860,169	3,031,172
หัก: ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า	(720,134)	(720,134)	(652,509)	(652,509)
ที่ดินรอการพัฒนา - สุทธิ	1,337,202	2,508,206	1,207,660	2,378,663

ในเดือนมกราคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายที่ดินรอการพัฒนาโดยมีกำไรจากการขายจำนวน 80 ล้านบาท และรับรู้รายการดังกล่าวในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนในปี 2560

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้ออกรายงานที่ดินรอการพัฒนาซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวน 1,171 ล้านบาท ไปเป็นสินค้าคงเหลือ (2560: 691 ล้านบาท)

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้จัดให้ผู้ประเมินราคาอิสระทำการประเมินมูลค่ายุติธรรมของที่ดินรอการพัฒนาบางส่วนของบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยใช้วิธีเปรียบเทียบมูลค่าตลาด (Market Comparison Approach) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดมูลค่าทรัพย์สิน โดยผู้ประเมินราคาอิสระได้ประเมินมูลค่ายุติธรรมของที่ดินรอการพัฒนาดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าสุทธิตามบัญชีของโครงการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทได้นำที่ดินรอการพัฒนาบางส่วนไปจดจำนองค้ำประกันเงินกู้ยืมระยะยาวซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
มูลค่าสุทธิตามบัญชีของที่ดินรอการพัฒนาที่ติดภาระค้ำประกัน	689	1,860

16. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

มูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ที่ดินเปล่า	อพาร์ทเมนต์ให้เช่า	รวม	ที่ดินเปล่า	อพาร์ทเมนต์ให้เช่า	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:						
ราคาทุน	211,432	14,887,918	15,099,350	211,432	-	211,432
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(692,617)	(692,617)	-	-	-
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	211,432	14,195,301	14,406,733	211,432	-	211,432
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560:						
ราคาทุน	210,048	17,864,620	18,074,668	210,048	-	210,048
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(677,245)	(677,245)	-	-	-
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	210,048	17,187,375	17,397,423	210,048	-	210,048

ในเดือนพฤศจิกายน 2560 Land and Houses U.S.A., Inc. ("LH USA") ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นในอัตราร้อยละ 100 เข้าซื้ออพาร์ทเมนต์ให้เช่าแห่งหนึ่งในเมืองแคมป์เบลล์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ราคาทุนประมาณ 118.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ประมาณ 3,950 ล้านบาท)

ในเดือนพฤษภาคม 2561 LH USA ขายอพาร์ทเมนต์ให้เช่าแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับบริษัท ในราคา 140 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และมีกำไรจากการขายอพาร์ทเมนต์ให้เช่าดังกล่าวรวมจำนวนประมาณ 41 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และรับรู้รายการดังกล่าวในส่วนของกำไรหรือขาดทุนสำหรับปีปัจจุบัน

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสำหรับปี 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	17,397,423	14,545,298	210,048	208,963
ซื้อสินทรัพย์ - ราคาทุน	581,368	4,420,136	1,384	1,085
จำหน่าย - มูลค่าสุทธิตามบัญชี	(3,118,424)	-	-	-
ค่าเสื่อมราคา	(354,111)	(305,593)	-	-
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(99,523)	(1,262,418)	-	-
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	14,406,733	17,397,423	211,432	210,048

ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสำหรับปี 2561 จำนวน 354 ล้านบาท (2560: 306 ล้านบาท) แสดงรวมอยู่ในต้นทุนการเช่าและบริการ

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ที่ดินเปล่า	211	210	211	210
อพาร์ทเมนต์ให้เช่า	14,508 ⁽¹⁾	18,058 ⁽¹⁾	-	-

⁽¹⁾ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มูลค่ายุติธรรมเท่ากับ 447 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2560: 552 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนดังกล่าวใช้เกณฑ์การประเมินราคาสินทรัพย์ดังนี้

- ที่ดินเปล่าและอพาร์ทเมนต์ให้เช่าที่ซื้อในปี 2560 ถือตามราคาซื้อขายมา ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามูลค่ายุติธรรมไม่มีผลแตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญกับราคาซื้อ
- อพาร์ทเมนต์ให้เช่าที่ซื้อก่อนปี 2560 ประเมินราคาโดยผู้ประเมินอิสระในปี 2561 โดยใช้วิธีเปรียบเทียบมูลค่าตลาด (Market Comparison Approach) และวิธีพิจารณาจากรายได้ (Income Approach)

ในปี 2561 และ 2560 รายได้ค่าเช่าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางตรงที่เกิดจากโครงการ อพาร์ทเมนต์ให้เช่าของ LH USA ที่รับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน มีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
รายได้ค่าเช่า	715	672	-	-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางตรง	647	600	-	-

อพาร์ทเมนต์ให้เช่าซึ่งมีมูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 5,995 ล้านบาท (2560: 6,098 ล้านบาท) ถูกนำไปค้ำประกันเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม							
	ที่ดิน	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องตกแต่งติดตั้งและอุปกรณ์	ยานพาหนะ	อื่น ๆ	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	28,857	55,722	162,745	500,478	136,161	248,684	180,818	1,313,465
ซื้อเพิ่ม	-	-	10,722	32,243	65,875	38,625	30,133	177,598
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(30,188)	(154,771)	(53,260)	(155,889)	-	(394,108)
โอนเข้า (ออก)	-	1,795	-	52,003	-	-	(53,798)	-
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	(25)	(55)	-	-	-	(80)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	28,857	57,517	143,254	429,898	148,776	131,420	157,153	1,096,875
ซื้อเพิ่ม	-	9,686	64,055	174,245	5,476	124,809	62,862	441,133
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(8,113)	(11,789)	(5,807)	(129)	-	(25,838)
โอนเข้า (ออก)	-	3,680	(61)	58,051	-	-	(61,670)	-
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	(3)	(8)	-	-	-	(11)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	28,857	70,883	199,132	650,397	148,445	256,100	158,345	1,512,159
ค่าเสื่อมราคาสะสม								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	32,329	130,212	307,743	94,464	174,291	-	739,039
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	3,616	11,468	56,485	23,787	25,232	-	120,588
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(21,973)	(141,320)	(47,969)	(120,700)	-	(331,962)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	(19)	(49)	-	-	-	(68)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	35,945	119,688	222,859	70,282	78,823	-	527,597
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	3,865	13,072	73,289	23,330	30,231	-	143,787
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(8,078)	(10,089)	(4,379)	(98)	-	(22,644)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	(1)	(4)	-	-	-	(5)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	39,810	124,681	286,055	89,233	108,956	-	648,735
ค่าเผื่อการด้อยค่า								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	334	-	-	-	-	-	-	334
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	334	-	-	-	-	-	-	334
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	334	-	-	-	-	-	-	334
มูลค่าสุทธิตามบัญชี								
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	28,523	21,572	23,566	207,039	78,494	52,597	157,153	568,944
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	28,523	31,073	74,451	364,342	59,212	147,144	158,345	863,090
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี								
2560 (57 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)								120,588
2561 (72 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)								143,787

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
	ที่ดิน	อาคาร และส่วน ปรับปรุง อาคาร	เครื่องใช้ สำนักงาน	เครื่อง ตกแต่ง ติดตั้งและ อุปกรณ์	ยาน พาหนะ	อื่น ๆ	สินทรัพย์ ระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	1,860	42,277	118,871	201,923	103,714	57,197	180,816	706,658
ซื้อเพิ่ม	-	-	7,383	1,489	61,271	3,943	28,766	102,852
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(11,298)	(8,828)	(52,344)	(5,791)	-	(78,261)
โอนเข้า (ออก)	-	1,795	-	52,003	-	-	(53,798)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	1,860	44,072	114,956	246,587	112,641	55,349	155,784	731,249
ซื้อเพิ่ม	-	-	13,508	-	4,580	3,089	40,109	61,286
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(8,090)	(11,789)	(5,329)	(120)	-	(25,328)
โอนเข้า (ออก)	-	3,680	-	56,628	-	-	(60,308)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	1,860	47,752	120,374	291,426	111,892	58,318	135,585	767,207
ค่าเสื่อมราคาสะสม								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	26,614	108,650	154,113	85,465	49,839	-	424,681
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	2,029	6,456	20,767	17,453	3,700	-	50,405
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(11,293)	(8,181)	(47,749)	(5,769)	-	(72,992)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	28,643	103,813	166,699	55,169	47,770	-	402,094
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	1,912	6,831	28,654	16,607	2,864	-	56,868
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(8,071)	(10,089)	(3,953)	(95)	-	(22,208)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	30,555	102,573	185,264	67,823	50,539	-	436,754
ค่าเผื่อการด้อยค่า								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	334	-	-	-	-	-	-	334
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	334	-	-	-	-	-	-	334
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	334	-	-	-	-	-	-	334
มูลค่าสุทธิตามบัญชี								
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	1,526	15,429	11,143	79,888	57,472	7,579	155,784	328,821
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	1,526	17,197	17,801	106,162	44,069	7,779	135,585	330,119
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี								
2560 (รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)								50,405
2561 (รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)								56,868

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยมียอดคงเหลือของยานพาหนะซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินโดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 11 ล้านบาท (2560: 13 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อาคารและอุปกรณ์ที่ตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่	399	342	327	286

18. สิทธิการเช่า

(หน่วย: พันบาท)

โครงการ	งบการเงินรวม				
	อายุการตัดจำหน่ายคงเหลือ (ปี)	1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	31 ธันวาคม 2561
โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ สุขุมวิท 55	29	1,584,531	-	(54,147)	1,530,384
โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ พัทยา และศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยา	30	2,014,906	2,459,866	(38,364)	4,436,408
ศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พระราม 3	33	42,000	414,623	(11,456)	445,167
ที่ดินเปล่า	10 และ 40	24,090	221,097	(4,545)	240,642
รวม		3,665,527	3,095,586	(108,512)	6,652,601

ค่าตัดจำหน่ายสิทธิการเช่าสำหรับปี 2561 จำนวน 109 ล้านบาท (2560: 103 ล้านบาท) แสดงรวมอยู่ในต้นทุนการเช่าและบริการในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยได้รวมราคาทุนการกู้ยืมเช่าเป็นต้นทุนของสิทธิการเช่าจำนวน 40 ล้านบาท (2560: 3 ล้านบาท) โดยมีอัตราการตั้งขึ้นเป็นทุนเท่ากับร้อยละ 3.3 (2560: ร้อยละ 3.5)

บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้นำสิทธิการเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของโครงการโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ พัทยา และศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พัทยาไปค้ำประกันเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะยาว

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ตกลงให้คำรับรองกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อแก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล (“LHHOTEL”) เกี่ยวกับระยะเวลาของการดำรงสัดส่วนการถือหุ้นใน LHHOTEL โดยบริษัท แอล เอช โมลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด และดำรงระยะเวลาเช่าช่วงอสังหาริมทรัพย์ของโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21 และโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ โดยบริษัท แอล แอนด์ เอช โฮเทล แมนเนจเม้นท์ จำกัด

19. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น (คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ราคาทุน	95,515	84,131	54,059	51,474
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(50,229)	(49,415)	(37,414)	(33,639)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	45,286	34,716	16,645	17,835

การกระทบบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น สำหรับปี 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	34,716	45,665	17,835	20,320
ซื้อคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	22,685	1,843	2,585	1,170
จำหน่ายและตัดจำหน่ายระหว่างปี				
- มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่จำหน่าย	(2,725)	(382)	-	-
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(9,335)	(11,079)	(3,775)	(3,655)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(55)	(1,331)	-	-
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	45,286	34,716	16,645	17,835
ค่าตัดจำหน่ายรวมอยู่ใน				
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	9,335	11,079	3,775	3,655

20. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)		งบการเงินรวม	
	2561	2560	2561	2560
ตัวสัญญาใช้เงิน	2.50 - 2.75	-	609,000	-
รวมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน			609,000	-

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อยค้ำประกันโดยการจำหน่ายทรัพย์สินของทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช ซุปเปอร์ เซ็นเตอร์และทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล และค้ำประกันโดยบริษัทฯ

21. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	2,032,859	1,776,791	1,622,130	1,155,077
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	19,476	3,252	5,810	2,965
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	212,401	242,943	420	42,189
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,266,682	1,285,790	1,009,770	989,003
อื่น ๆ	169,789	91,067	32,546	25,670
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	3,701,207	3,399,843	2,670,676	2,214,904

22. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินกู้ยืมระยะยาว	9,605,318	7,724,603	4,000,000	3,075,180
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(24,166)	(3,139,180)	-	(3,075,180)
สุทธิ	9,581,152	4,585,423	4,000,000	-

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	7,724,603	3,075,180
บวก: กู้เพิ่ม	7,966,988	4,000,000
หัก: จ่ายคืนเงินกู้	(6,078,380)	(3,075,180)
หัก: ผลต่างจากการแปลงค่าทางการเงิน	(7,893)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	9,605,318	4,000,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่ได้รับจากสถาบันการเงิน มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		อัตราดอกเบี้ยต่อปี (ร้อยละ)	การชำระคืนเงินต้น	หลักประกัน
	2561	2560	2561	2560			
บริษัทฯ	4,000	3,075	4,000	3,075	ร้อยละ 2.3 (2560: ร้อยละ 2.6)	ภายในเดือนเมษายน 2565	ที่ดิน
บริษัทย่อย							
บริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด*	-	1,200	-	-	- MLR - 2.5	เริ่มจ่ายชำระงวดแรกสิ้นเดือน มีนาคม 2561 จนถึงธันวาคม 2570 รวม 40 งวด	ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของโครงการ
	2,550	530	-	-	- MLR - 2.75	เริ่มจ่ายชำระงวดแรกสิ้นเดือน มีนาคม 2563 จนถึงธันวาคม 2572	ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของโครงการ
Land and Houses U.S.A., Inc.	1,108	1,140	-	-	- ร้อยละ 3 หรือ 5 years Swap Rate (Bloomberg) + 1.29 แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า	ชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวน (35 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) ภายใน 5 ปี นับจากวันที่เบิกเงิน กู้งวดแรก	อพาร์ทเมนต์ที่ให้เช่า ของโครงการ
	-	1,779	-	-	- Federal Fund Rate + 1 หรือ Prime Rate of Bank of America + 0.5 หรือ LIBOR + 0.5 แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า	ชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนภายใน 3 ปี (54.45 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) นับจากวันที่เบิกเงินกู้งวดแรก	อพาร์ทเมนต์ที่ให้เช่า ของโครงการ
	1,947	-	-	-	- ร้อยละ 3.83	ชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวน (60 ล้าน เหรียญสหรัฐอเมริกา) ภายใน 5 ปี นับจากวันที่เบิกเงินกู้งวดแรก	อพาร์ทเมนต์ที่ให้เช่า ของโครงการ
รวม	9,605	7,724	4,000	3,075			
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนด ชำระภายในหนึ่งปี	(24)	(3,139)	-	(3,075)			
สุทธิ	9,581	4,585	4,000	-			

* บริษัทฯ ในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด ("LHMH") ในอัตราร้อยละ 99.99 ได้ตกลงให้คำรับรองกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อ LHMH โดยมีข้อปฏิบัติที่สำคัญบางประการ เช่น การดำรงสัดส่วนการถือหุ้น การให้การสนับสนุนทางการเงิน และบริษัทฯ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ให้สินเชื่อว่าเป็นลายลักษณ์อักษรหากมีการขายโอนหรือจำหน่ายหุ้นของ LHMH

สัญญากู้ยืมเงินส่วนใหญ่ได้ระบุข้อปฏิบัติและข้อจำกัดบางประการ เช่น อัตราส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท การค้ำประกันหนี้สินหรือเข้าอวัลตัวสัญญาใช้เงินแก่บุคคลหรือนิติบุคคลใด ๆ การจ่ายเงินปันผล การรวมหรือควบบริษัทเข้ากับบริษัทอื่น การดำรงอัตราส่วนทางการเงินบางประการ และการแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีความที่ผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยคงเหลือจำนวนเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ของวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินดังนี้
(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
วงเงินกู้ยืมที่ยังไม่ได้เบิกใช้	482	2,900	-	70

23. หุ้นกู้

รายละเอียดการอนุมัติการออกจำหน่ายหุ้นกู้ของบริษัทฯมีดังนี้

อนุมัติโดย ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560

จำนวน วงเงินหมุนเวียนไม่เกิน 60,000 ล้านบาทหรือเทียบเท่าในเงินสกุลอื่น

อายุ ไม่เกิน 10 ปี

ประเภท ต่อยสิทธิ และ/หรือ ไม่ต่อยสิทธิ มีหลักประกัน และ/หรือ ไม่มีหลักประกัน มีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และ/หรือ ไม่มีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

วิธีเสนอขาย เสนอขายต่อผู้ลงทุนในประเทศ และ/หรือ ต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีจำนวนหุ้นกู้ที่ยังไม่ได้ออกตามการอนุมัติดังกล่าวข้างต้นจำนวนรวม 19,550 ล้านบาท (2560: 18,750 ล้านบาท) ยอดคงเหลือของหุ้นกู้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังนี้

ครั้งที่	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ	คืนเงินต้น	ครบกำหนด	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
					จำนวนหน่วย (หน่วย)		จำนวนเงิน (พันบาท)	
					2561	2560	2561	2560
หุ้นกู้ประเภทไม่มีหลักประกันและไม่ต่อยสิทธิ								
ครั้งที่ 4/2557	คงที่ร้อยละ 3.70	3.5 ปี	เมื่อครบกำหนด	17 มีนาคม 2561	-	1,000,000	-	1,000,000
ครั้งที่ 1/2558	คงที่ร้อยละ 3.02	3.5 ปี	เมื่อครบกำหนด	25 กันยายน 2561	-	1,000,000	-	1,000,000
ครั้งที่ 2/2558 ชุดที่ 1	คงที่ร้อยละ 2.81	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	2 เมษายน 2561	-	7,000,000	-	7,000,000
ครั้งที่ 2/2558 ชุดที่ 2	คงที่ร้อยละ 3.31	5 ปี	เมื่อครบกำหนด	2 เมษายน 2563	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ครั้งที่ 3/2558 ชุดที่ 1	คงที่ร้อยละ 2.41	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	8 ตุลาคม 2561	-	4,000,000	-	4,000,000
ครั้งที่ 3/2558 ชุดที่ 2	คงที่ร้อยละ 2.66	4 ปี	เมื่อครบกำหนด	8 ตุลาคม 2562	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ครั้งที่ 3/2558 ชุดที่ 3	คงที่ร้อยละ 2.99	5 ปี	เมื่อครบกำหนด	8 ตุลาคม 2563	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ครั้งที่ 1/2559	คงที่ร้อยละ 1.82	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	29 เมษายน 2562	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000
ครั้งที่ 2/2559	คงที่ร้อยละ 2.23	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	28 ตุลาคม 2562	7,250,000	7,250,000	7,250,000	7,250,000
ครั้งที่ 1/2560	คงที่ร้อยละ 2.48	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	28 เมษายน 2563	6,000,000	6,000,000	6,000,000	6,000,000
ครั้งที่ 2/2560	คงที่ร้อยละ 2.22	2 ปี	เมื่อครบกำหนด	28 เมษายน 2562	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ครั้งที่ 3/2560	คงที่ร้อยละ 2.13	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	5 ตุลาคม 2563	6,000,000	6,000,000	6,000,000	6,000,000
ครั้งที่ 1/2561	คงที่ร้อยละ 2.96	7 ปี	เมื่อครบกำหนด	7 มีนาคม 2568	1,200,000	-	1,200,000	-
ครั้งที่ 2/2561	คงที่ร้อยละ 1.98	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	7 พฤษภาคม 2564	6,000,000	-	6,000,000	-
ครั้งที่ 3/2561	คงที่ร้อยละ 3.02	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	5 ตุลาคม 2564	5,000,000	-	5,000,000	-
รวม					40,450,000	41,250,000	40,450,000	41,250,000
หัก: หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี							(14,250,000)	(13,000,000)
สุทธิ							26,200,000	28,250,000

การเปลี่ยนแปลงของหุ้นกู้สำหรับปี 2561 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	41,250,000
บวก: ออกหุ้นกู้	12,200,000
หัก: ชำระคืน	(13,000,000)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	40,450,000

หนังสือชี้ชวนการออกหุ้นกู้ได้ระบุถึงข้อปฏิบัติและข้อจำกัดบางประการ เช่น การดำรงอัตราส่วนทางการเงิน การจ่ายเงินปันผล และการจัดส่งรายงานเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ เช่น การถูกฟ้องร้อง เป็นต้น

24. ประมาณการหนี้สิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม						
	ค่าซ่อมแซมบ้าน หลังการขาย	คดีฟ้องร้อง	เงินสมทบ กองทุน นิติบุคคล หมู่บ้าน	ค่าซ่อมแซม สาธารณูปโภค	ผลเสียหาย จากโครงการ	อื่น ๆ	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	68,575	350,031	162,612	60,620	-	15,000	656,838
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	146,921	735,632	33,942	55,371	-	-	971,866
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	(45,423)	(1,002)	(12,880)	(44,050)	-	-	(103,355)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	170,073	1,084,661	183,674	71,941	-	15,000	1,525,349
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	62,039	42,161	122,112	111,800	114,419	-	452,531
โอนกลับประมาณการหนี้สิน	(78,307)	(273,228)	-	-	(5,016)	-	(356,551)
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	(62,159)	(1,320)	(14,621)	(52,252)	(77,598)	-	(207,950)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	91,646	852,274	291,165	131,489	31,805	15,000	1,413,379

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ						
	ค่าซ่อมแซมบ้าน หลังการขาย	คดีฟ้องร้อง	เงินสมทบ กองทุน นิติบุคคล หมู่บ้าน	ค่าซ่อมแซม สาธารณูปโภค	ผลเสียหาย จากโครงการ	อื่น ๆ	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	67,191	350,031	155,752	59,945	-	-	632,919
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	145,750	735,632	32,249	54,836	-	-	968,467
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	(45,067)	(1,002)	(12,880)	(43,898)	-	-	(102,847)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	167,874	1,084,661	175,121	70,883	-	-	1,498,539
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	60,811	42,161	120,402	111,207	114,419	-	449,000
โอนกลับประมาณการหนี้สิน	(78,307)	(273,228)	-	-	(5,016)	-	(356,551)
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	(61,380)	(1,320)	(13,013)	(51,372)	(77,598)	-	(204,683)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	88,998	852,274	282,510	130,718	31,805	-	1,386,305

25. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	353,858	330,868	274,090	260,469
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	23,237	21,740	14,191	13,836
ต้นทุนดอกเบี้ย	10,653	13,292	8,329	7,814
ต้นทุนบริการในอดีตและผลขาดทุนที่เกิดขึ้น จากการจ่ายชำระผลประโยชน์	126,598	-	100,097	-
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย:				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์	5,601	-	5,556	-
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	16,307	-	7,530	-
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	15,249	-	11,134	-
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(42,672)	(12,042)	(40,579)	(8,029)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	508,831	353,858	380,348	274,090

บริษัทและบริษัทย่อยคาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 29.5 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: จำนวน 29.5 ล้านบาท) (2560: จำนวน 38.0 ล้านบาท งบการเงินเฉพาะกิจการ: จำนวน 36.1 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อยประมาณ 21 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 19 ปี) (31 ธันวาคม 2560: 22 ปี งบการเงินเฉพาะกิจการ: 19 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อัตราคิดลด	2.8% - 3%	3%	3%	3%
อัตราการขึ้นเงินเดือน	6% - 6.5%	6% - 6.5%	6.5%	6.5%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	0% - 25%	0% - 25%	0% - 20%	0% - 20%

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561					
	อัตราคิดลด		อัตราการขึ้นเงินเดือน		อัตราการเปลี่ยนแปลง ในจำนวนพนักงาน	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
งบการเงินรวม	(19)	20	40	(35)	(5)	6
งบการเงินเฉพาะกิจการ	(12)	13	26	(23)	(4)	4

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560					
	อัตราคิดลด		อัตราการขึ้นเงินเดือน		อัตราการเปลี่ยนแปลง ในจำนวนพนักงาน	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
งบการเงินรวม	(16)	18	19	(16)	(6)	7
งบการเงินเฉพาะกิจการ	(11)	12	13	(12)	(4)	5

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากราชการ และมีผลกระทบให้บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในปีปัจจุบัน

26. ทุนเรือนหุ้น

การเพิ่มทุนของบริษัทฯ ในระหว่างปี 2560 เนื่องจากการใช้สิทธิใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ใช้สิทธิ	ประเภทใบสำคัญแสดงสิทธิ	จำนวนที่ใช้สิทธิ	จำนวนหุ้นสามัญที่ออกเนื่องจากการใช้สิทธิ	ราคาใช้สิทธิ	วันที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์	วันที่ตลาดหลักทรัพย์รับเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน
		(หน่วย)	(หุ้น)	(บาทต่อหุ้น)		
30 ธันวาคม 2559	LH-W3	106,998,154	106,998,154	3.50	6 มกราคม 2560	11 มกราคม 2560
31 มีนาคม 2560	LH-W3	24,157,575	24,157,575	3.50	5 เมษายน 2560	10 เมษายน 2560
4 พฤษภาคม 2560 (วันใช้สิทธิครั้งสุดท้าย)	LH-W3	32,011,455	32,011,455	3.50	23 พฤษภาคม 2560	25 พฤษภาคม 2560
รวม		163,167,184	163,167,184			

รายการกระหนดยอดจำนวนหุ้นสามัญ

(หน่วย: หุ้น)

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
หุ้นสามัญจดทะเบียน	12,031,105,828	12,031,105,828
หุ้นสามัญที่ออกและชำระแล้ว		
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันต้นปี	11,949,713,176	11,786,545,992
เพิ่มทุนจากการใช้สิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิ	-	163,167,184
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันปลายปี	11,949,713,176	11,949,713,176

27. ส่วนเกินทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย

ในระหว่างปี 2561 และ 2560 ส่วนเกินทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขายมีรายการเปลี่ยนแปลงดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ยอดคงเหลือ ณ วันต้นปี	2,099,808	1,231,959	1,769,098	1,022,641
เปลี่ยนแปลงระหว่างปี				
- จากการตีราคา	(1,756,737)	1,084,811	(1,919,677)	933,071
- ภาษีเงินได้	351,347	(216,962)	383,936	(186,614)
ยอดคงเหลือ ณ วันปลายปี	694,418	2,099,808	233,357	1,769,098

28. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปี หักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบันบริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายครบถ้วนแล้ว

29. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ซื้อที่ดินและที่ดินรอการพัฒนา และจ่ายค่างานก่อสร้างระหว่างปี	16,637	17,619	15,429	16,967
การเปลี่ยนแปลงในที่ดิน งานระหว่างก่อสร้างและที่ดินรอการพัฒนา	1,126	1,436	1,646	1,606
เงินเดือนและค่าแรง และผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	1,557	1,363	1,360	1,225
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	616	543	61	54
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	70	65	57	53

30. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	1,711,694	1,663,225	1,519,124	1,522,332
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	(4,164)	226,805	(26,040)	(188,879)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	1,707,530	1,890,030	1,493,084	1,333,453

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกำไรขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	351,347	(216,962)	383,936	(186,614)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	7,431	-	4,844	-
	358,778	(216,962)	388,780	(186,614)

รายการกระหายยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	12,211,893	13,043,705	11,968,512	11,796,670
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20% และ 28%	20% และ 40%	20%	20%
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คูณอัตราภาษี	2,505,476	2,510,902	2,393,702	2,359,334
รายการปรับปรุงภาษีเงินได้ของปีก่อน	(153,339)	-	-	-

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	(680,898)	(854,426)	(903,568)	(1,024,997)
เงินปันผลที่ได้รับยกเว้นภาษี	(12,480)	(10,344)	(12,478)	(10,342)
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	17,646	22,397	12,358	8,297
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(11,965)	(21,781)	(1,554)	(1,759)
ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้				
รอการตัดบัญชี	44	196,427	-	-
รายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี	2,268	-	-	-
กลับรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้ที่รับรู้ในงวดก่อน	15,960	52,647	-	-
รายการที่ถือเป็นรายได้ทางภาษี	3,878	2,942	1,170	2,942
ผลขาดทุนสะสมใช้ไป	(8,890)	-	-	-
อื่น ๆ	29,830	(8,734)	3,454	(22)
รวม	(644,607)	(620,872)	(900,618)	(1,025,881)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	1,707,530	1,890,030	1,493,084	1,333,453

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบแสดงฐานะการเงิน			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือและที่ดินรอการพัฒนา	180,689	171,943	175,033	151,010
ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนทั่วไป	5,200	5,200	5,200	5,200
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	2,067	2,067	2,067	2,067
ค่าเสื่อมราคาสะสม - สโมสรร และสระว่ายน้ำ	121,999	108,144	113,447	101,400
ค่าตัดจำหน่ายสะสม - สิทธิการเช่า	985,650	1,030,266	-	-
ค่าตัดจำหน่ายสะสม - สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	5,464	7,156	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน	3,170	3,929	-	-
ประมาณการหนี้สิน	242,003	272,675	238,319	264,684
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	98,914	67,972	76,069	54,818
ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้	309,432	5,442	-	-
ค่าเช่าที่ดินค้างจ่าย	41,192	39,373	-	-
รวม	1,995,780	1,714,167	610,135	579,179
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าทางการเงิน	(2,226)	(3,273)	-	-
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	(169,290)	(520,566)	(58,417)	(442,281)
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(377,254)	-	-	-
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	(2,309)	-	-	-
รายได้รับล่วงหน้าจากการขายทรัพย์สินให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	(2,274,399)	(2,382,968)	-	-
รวม	(2,825,478)	(2,906,807)	(58,417)	(442,281)
สินทรัพย์ (หนี้สิน) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี-สุทธิ	(829,698)	(1,192,640)	551,718	136,898

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวน 3,767 ล้านบาท (2560: 1,135 ล้านบาท) (เฉพาะของบริษัทฯ 2561 และ 2560: ไม่มี) ที่ไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยอาจไม่ได้ใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนทางภาษีข้างต้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ของบริษัทย่อยมีจำนวนเงิน 1,643 ล้านบาท (2560: 864 ล้านบาท)

31. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

กำไรต่อหุ้นปรับลดคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยผลรวมของจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปีกับจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่บริษัทฯอาจต้องออกเพื่อแปลงหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดทั้งสิ้นให้เป็นหุ้นสามัญ โดยสมมติว่าได้มีการแปลงเป็นหุ้นสามัญ ณ วันต้นงวดหรือ ณ วันออกหุ้นสามัญเทียบเท่า

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ					
	กำไรสำหรับปี		จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก		กำไรต่อหุ้น	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(พันบาท)	(พันบาท)	(พันหุ้น)	(พันหุ้น)	(บาท)	(บาท)
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน						
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่	10,475,429	10,463,217	11,949,713	11,933,035	0.88	0.88
ผลกระทบของหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลด						
ใบสำคัญแสดงสิทธิ (LH-W3)		-		26,999		
กำไรต่อหุ้นปรับลด						
กำไรที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ สมมติว่ามีการใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญจากใบสำคัญแสดงสิทธิ		10,463,217		11,960,034		0.87

32. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทฯ คือ คณะกรรมการบริษัท

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

- ส่วนงานธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นส่วนงานที่ดำเนินธุรกิจขายบ้าน ทาวน์เฮ้าส์ และคอนโดมิเนียม
- ส่วนงานธุรกิจให้เช่าพื้นที่และบริการ เป็นส่วนงานที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่าพื้นที่ในศูนย์การค้า โรงแรม และอพาร์ทเมนต์

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมในงบการเงิน อย่างไรก็ตาม บริษัทฯและบริษัทย่อยบริหารงานด้านการลงทุนในบริษัทร่วมและภาษีเงินได้ของทั้งกลุ่มโดยไม่มีการปันส่วนให้แก่ส่วนงานดำเนินงาน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก ข้อมูลรายได้และกำไรของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561					
	ส่วนงานธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	ส่วนงานธุรกิจ ให้เช่าพื้นที่ และบริการ	อื่น ๆ	รวมส่วนงาน ที่รายงาน	รายการ ปรับปรุงและ ตัดรายการ ระหว่างกัน	งบการเงินรวม
รายได้จากลูกค้าภายนอก	30,514	3,733	-	34,247	-	34,247
รายได้ระหว่างส่วนงาน	55	229	-	284	(284)	-
ดอกเบี้ยรับ	498	40	-	538	(464)	74
ค่าบริการสาธารณูปโภค	327	-	-	327	-	327
ดอกเบี้ยจ่าย	(556)	(610)	-	(1,166)	435	(731)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(63)	(553)	-	(616)	-	(616)
ขาดทุนจากการลดลงของ มูลค่าโครงการและที่ดิน รอการพัฒนา	62	-	-	62	-	62
ขาดทุนจากการขายทรัพย์สิน	(1)	(3)	-	(4)	-	(4)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนใน บริษัทร่วมที่บันทึกตามวิธี ส่วนได้เสีย	961	66	2,377	3,404	-	3,404
กำไรของส่วนงาน	8,317	1,099	2,377	11,793	72	11,865
รายได้และค่าใช้จ่าย ที่ไม่ได้ปันส่วน:						
รายได้อื่น						347
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้						(1,708)
กำไรสุทธิของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย						(29)
กำไรสำหรับปี						10,475

สินทรัพย์ของส่วนงานของบริษัทฯและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ส่วนงานธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	ส่วนงานธุรกิจ ให้เช่าพื้นที่ และบริการ	อื่น ๆ	รวมส่วนงาน ที่รายงาน	สินทรัพย์ ที่ไม่ได้ปันส่วน	งบการเงินรวม
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน	50,785	21,389	-	72,174	39,307	111,481
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่บันทึก ตามวิธีส่วนได้เสีย	7,817	419	15,337	23,573	-	23,573
การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของสินทรัพย์ ไม่หมุนเวียนที่ไม่รวมเครื่องมือ ทางการเงินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้ รอตัดบัญชี	(1,786)	491	-	(1,295)	(28)	(1,323)

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560					
	ส่วนงานธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	ส่วนงานธุรกิจ ให้เช่าพื้นที่ และบริการ	อื่น ๆ	รวมส่วนงาน ที่รายงาน	รายการ ปรับปรุงและ ตัดรายการ ระหว่างกัน	งบการเงินรวม
รายได้จากลูกค้าภายนอก	31,724	3,198	-	34,922	-	34,922
รายได้ระหว่างส่วนงาน	-	216	-	216	(216)	-
ดอกเบี้ยรับ	467	21	-	488	(435)	53
ค่าบริการสาธารณูปโภค	279	-	-	279	-	279
ดอกเบี้ยจ่าย	(510)	(566)	-	(1,076)	435	(641)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(56)	(487)	-	(543)	-	(543)
ขาดทุนจากการลดลงของมูลค่า โครงการและที่ดินรอการพัฒนา	(9)	-	-	(9)	-	(9)
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงส่วน ของผู้ถือหุ้นของบริษัทร่วม	-	-	1,135	1,135	-	1,135
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	93	2,058	-	2,151	24	2,175
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน ในบริษัทร่วมที่บันทึกตามวิธี ส่วนได้เสีย	866	57	2,214	3,137	-	3,137
กำไรของส่วนงาน	7,832	1,896	3,349	13,077	46	13,123
รายได้และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ปันส่วน:						
รายได้อื่น						223
ค่าใช้จ่ายอื่น						(303)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้						(1,890)
กำไรสุทธิของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย						(690)
กำไรสำหรับปี						10,463

สินทรัพย์ของส่วนงานของบริษัทฯและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ส่วนงานธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	ส่วนงานธุรกิจ ให้เช่าพื้นที่ และบริการ	อื่น ๆ	รวมส่วนงาน ที่รายงาน	สินทรัพย์ ที่ไม่ได้ปันส่วน	งบการเงินรวม
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน	51,573	21,348	-	72,921	36,570	109,491
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่บันทึก ตามวิธีส่วนได้เสีย	7,438	442	14,698	22,578	-	22,578
การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของสินทรัพย์ ไม่หมุนเวียนที่ไม่รวมเครื่องมือ ทางการเงินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้ รอตัดบัญชี	12,615	3,388	-	16,003	(10,026)	5,977

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

รายได้จากลูกค้าภายนอกกำหนดขึ้นตามสถานที่ตั้งของลูกค้าของบริษัทฯและบริษัทย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	2561	2560
รายได้จากลูกค้าภายนอก		
ประเทศไทย	35,732	38,114
ประเทศสหรัฐอเมริกา	715	672
รวม	36,447	38,786
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ไม่รวมเครื่องมือทางการเงินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี)		
ประเทศไทย	9,085	6,993
ประเทศสหรัฐอเมริกา	14,238	17,199
รวม	23,323	24,192

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

33. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯและพนักงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยและพนักงานของบริษัทย่อยได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยบริษัทฯ บริษัทย่อยและพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 5 - 7 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากการตามระเบียบว่าด้วยกองทุน ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้จ่ายเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	55	49	36	33

34. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผล ที่อนุมัติจ่าย ต่อหุ้น	เงินปันผล ระหว่างกาล ที่จ่ายไปแล้ว ต่อหุ้น	เงินปันผล ที่จ่ายเพิ่มต่อหุ้น	จำนวน เงินปันผล ที่จ่ายเพิ่ม	จำนวนเงินปันผล ส่วนที่เป็นของ ผู้ถือหุ้น ซึ่งไม่มี สิทธิรับเงินปันผล	จำนวน เงินปันผล ที่จ่ายไปจริง
		(บาท)	(บาท)	(บาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)
เงินปันผลประจำปี 2559	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560	0.65	(0.35)	0.30	3,575	(12)	3,563
เงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2560	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2560	0.40	-	0.40	4,780	(17)	4,763
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2560							8,326
เงินปันผลประจำปี 2560	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561	0.75	(0.40)	0.35	4,182	(1)	4,181
เงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2561	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561	0.40	-	0.40	4,780	-	4,780
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2561							8,961

35. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

35.1 ภาระผูกพัน

35.1.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระผูกพันตามสัญญาก่อสร้าง ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาระผูกพันตามสัญญาก่อสร้าง	3,586	3,369	3,359	1,478
ภาระผูกพันที่จะต้องทำการพัฒนาสาธารณูปโภคส่วนกลางของโครงการที่ดำเนินงานอยู่	1,225	1,200	1,182	1,127

35.1.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัท แอล แอนด์ เอช พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (“LHP”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 60 และบริษัท แอล เอช มอลล์ แอนด์ โฮเทล จำกัด (“LHMH”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 99.99 มีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง และสัญญาเช่าที่ดินดังนี้

ก) สัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง - LHP

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	วันสิ้นสุดสัญญา	อัตราค่าเช่า
7 มิถุนายน 2548	30 ปี*	31 พฤษภาคม 2581	ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2551 จ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือนในอัตราดังนี้ ปีที่ 1 - 5 ค่าเช่ารวม 33 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน) ปีที่ 6 - 10 ค่าเช่ารวม 42 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน) ปีที่ 11 - 15 ค่าเช่ารวม 54 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561: ชำระแล้วรวม 6 ล้านบาท) ปีที่ 16 - 20 ค่าเช่ารวม 69 ล้านบาท ปีที่ 21 - 25 ค่าเช่ารวม 88 ล้านบาท ปีที่ 26 - 30 ค่าเช่ารวม 112 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับจากวันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภายหลังระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี)

นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 LHP มีภาระผูกพันเกี่ยวกับค่าดูแลรักษาความปลอดภัยเดือนละ 11,160 บาท ตลอดระยะเวลาการปลูกสร้างและตลอดอายุสัญญาเช่า

LHP ได้บันทึกหนี้สินภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่ดินข้างต้นแล้วในงบการเงินรวมด้วยมูลค่าปัจจุบัน เนื่องจากค่าเช่าดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขายทรัพย์สินของโครงการโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ ให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ข) สัญญาเช่าที่ดิน - LHP

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
10 มีนาคม 2549	30 ปี*	<p>ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนดังนี้</p> <p>ปีที่ 1 - 5 ค่าเช่ารวม 20 ล้านบาท (ชำระแล้วทั้งจำนวน)</p> <p>ปีที่ 6 - 10 ค่าเช่ารวม 23 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561: ชำระแล้วรวม 14 ล้านบาท)</p> <p>ปีที่ 11 - 15 ค่าเช่ารวม 27 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 16 - 20 ค่าเช่ารวม 31 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 21 - 25 ค่าเช่ารวม 35 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 26 - 30 ค่าเช่ารวม 41 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2553 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2583 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHP เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2553 โดย LHP ตกลงจะชำระค่าเช่าหน้าดินเพิ่มเติมในอัตราเดือนละ 160,000 บาท

LHP ได้บันทึกหนี้สินภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่ดินข้างต้นแล้วในงบการเงินรวมด้วยมูลค่าปัจจุบัน เนื่องจากค่าเช่าดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขายทรัพย์สินของโครงการศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 และโรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21 ให้แก่ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ค) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	วันสิ้นสุดสัญญา	อัตราค่าเช่า
3 ตุลาคม 2556	30 ปี*	31 มีนาคม 2590	<p>ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 จ่ายค่าเช่าเป็นรายปีในอัตราดังนี้</p> <p>ปีที่ 1 - 7 ค่าเช่ารวม 35 ล้านบาท (ณ 31 ธันวาคม 2561: ชำระแล้วรวม 9 ล้านบาท)</p> <p>ปีที่ 8 - 17 ค่าเช่ารวม 100 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 18 - 27 ค่าเช่ารวม 150 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 28 - 30 ค่าเช่ารวม 75 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับจากวันที่ 1 เมษายน 2560 (ภายหลังระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี)

นอกจากนี้ LHMH มีภาระผูกพันค่าตอบแทนการเช่าทำสัญญาปีละ 5 ล้านบาท ซึ่งต้องจ่ายชำระในปีที่สองและปีที่สามของระยะเวลาการก่อสร้าง

ง) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
4 สิงหาคม 2558	30 ปี*	<p>ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายเดือนในอัตรา ดังนี้</p> <p>ปีที่ 1 - 3 ค่าเช่ารวม 71 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 4 - 6 ค่าเช่ารวม 78 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 7 - 9 ค่าเช่ารวม 86 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 10 - 12 ค่าเช่ารวม 95 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 13 - 15 ค่าเช่ารวม 104 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 16 - 18 ค่าเช่ารวม 115 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 19 - 21 ค่าเช่ารวม 126 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 22 - 24 ค่าเช่ารวม 139 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 25 - 27 ค่าเช่ารวม 153 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 28 - 30 ค่าเช่ารวม 168 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับจากวันถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลา 3 ปีของระยะเวลาการก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHMH เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้เป็นระยะเวลา 3 ปีนับตั้งแต่วันส่งมอบที่ดินและจดทะเบียนเช่าที่ดิน โดย LHMH มีภาระผูกพันต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้เช่าเป็นรายเดือนในอัตราเดือนละ 1,716,000 บาท สำหรับระยะเวลาการก่อสร้างปีที่ 1 และปีที่ 2 และเดือนละ 1,980,000 บาท สำหรับระยะเวลาการก่อสร้างปีที่ 3

จ) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
1 สิงหาคม 2560	40 ปี*	<p>ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายปีในอัตรา ดังนี้</p> <p>ปีที่ 1 - 3 ค่าเช่ารวม 15 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 4 - 6 ค่าเช่ารวม 17 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 7 - 9 ค่าเช่ารวม 19 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 10 - 12 ค่าเช่ารวม 21 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 13 - 15 ค่าเช่ารวม 23 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 16 - 18 ค่าเช่ารวม 25 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 19 - 21 ค่าเช่ารวม 27 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 22 - 24 ค่าเช่ารวม 30 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 25 - 27 ค่าเช่ารวม 33 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 28 - 30 ค่าเช่ารวม 36 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 31 - 33 ค่าเช่ารวม 40 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 34 - 36 ค่าเช่ารวม 44 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 37 - 39 ค่าเช่ารวม 48 ล้านบาท</p> <p>ปีที่ 40 ค่าเช่ารวม 18 ล้านบาท</p>

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHMH เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2560 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2562

ฉ) สัญญาเช่าที่ดิน - LHMH

วันที่ทำสัญญา	อายุสัญญา	อัตราค่าเช่า
18 มกราคม 2561	33 ปี*	ค่าเช่าที่ดินจ่ายเป็นรายปีในอัตรา ดังนี้ ปีที่ 1 - 3 ค่าเช่ารวม 30 ล้านบาท ปีที่ 4 - 6 ค่าเช่ารวม 33 ล้านบาท ปีที่ 7 - 9 ค่าเช่ารวม 36 ล้านบาท ปีที่ 10 - 12 ค่าเช่ารวม 45 ล้านบาท ปีที่ 13 - 15 ค่าเช่ารวม 50 ล้านบาท ปีที่ 16 - 18 ค่าเช่ารวม 55 ล้านบาท ปีที่ 19 - 21 ค่าเช่ารวม 60 ล้านบาท ปีที่ 22 - 24 ค่าเช่ารวม 66 ล้านบาท ปีที่ 25 - 27 ค่าเช่ารวม 73 ล้านบาท ปีที่ 28 - 30 ค่าเช่ารวม 80 ล้านบาท ปีที่ 31 - 33 ค่าเช่ารวม 135 ล้านบาท

* อายุสัญญาเช่านับตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2564 อย่างไรก็ตาม ผู้ให้เช่ายินยอมให้ LHMH เข้าไปพัฒนาและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่เช่าได้ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561 จนถึงวันที่ 17 มกราคม 2564

35.13 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทย่อยมีภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สินที่ต้องจ่ายค่าเช่าคงที่และค่าเช่าผันแปรตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาให้แก่กองทุนและ/หรือกองทรัสต์ ดังต่อไปนี้

กองทุน และ/หรือกองทรัสต์	โครงการ	ระยะเวลาในสัญญา
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องแลนด์แอนด์เฮาส์-II	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เฟลิจิต	วันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564
ทรัสต์เพื่อการลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ แอล เอช โฮเทล	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ เทอร์มินอล 21	วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2564
	โรงแรม แกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ ราชดำริ	วันที่ 15 มิถุนายน 2560 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2563

บริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายสำหรับค่าเช่าคงที่ตามสัญญาเช่าดังกล่าว ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม	
	2561	2560
จ่ายชำระ:		
ภายใน 1 ปี	599	588
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	809	356

35.14 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯมีภาระผูกพันเกี่ยวกับการซื้อที่ดิน ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
ภาระผูกพันเกี่ยวกับการซื้อที่ดิน	1,481	3,917

35.15 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีที่ดินในโครงการที่ติดภาระจำยอมรวมจำนวนประมาณ 100 ไร่ (2560: 93 ไร่) ซึ่งมูลค่าของที่ดินที่ติดภาระจำยอมดังกล่าวได้รวมเป็นต้นทุนโครงการแล้ว

35.16 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคาร โดยสัญญามีอายุ 3 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
จ่ายชำระ:				
ภายใน 1 ปี	56	56	47	46
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	63	82	54	73

35.2 หนังสือค้ำประกันธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาระผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อยคงเหลือ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
หนังสือค้ำประกันการจัดหาและบำรุงสาธารณูปโภค	4,183	2,998	3,956	2,769
หนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้า	68	62	49	49
	4,251	3,060	4,005	2,818

35.3 การค้ำประกัน

35.3.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากภาระการค้ำประกันเงินกู้ยืม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

ผู้ค้ำประกัน	ผู้ถูกค้ำประกัน	2561	2560
บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	ลูกค้า	7	7

35.32 บริษัทามีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการสนับสนุนการเงิน (Letter of Comfort) ให้กับบริษัทย่อยสำหรับเงินกู้ยืมจากธนาคารและการออกหนังสือค้ำประกันโดยธนาคารเพื่อใช้ในโครงการของบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยดังกล่าวมียอดหนี้คงค้างตามสัดส่วนการค้ำประกันของบริษัทที่กำหนดในคำรับรองที่ให้กับธนาคารจำนวน 3,159 ล้านบาท (2560: 1,730 ล้านบาท)

35.4 คดีความ

1) ในปี 2549 นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรสองแห่งฟ้องร้องบริษัทและบริษัท แอตแลนติก เรียลเอสเตท จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นในอัตราร้อยละ 99.99 เกี่ยวกับทางออกสู่ทางสาธารณะโดยมีทุนทรัพย์จำนวน 1,013 ล้านบาท ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2552 โจทก์ได้ขอลดทุนทรัพย์บางส่วน ทำให้ทุนทรัพย์เปลี่ยนเป็นจำนวน 800 ล้านบาท โดยศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้ตัดสินคดีแพ่งโดยพิพากษายกฟ้องเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2557 และ 24 เมษายน 2560 ตามลำดับ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 บริษัทและบริษัทย่อยดังกล่าวได้ถูกฟ้องร้องเพิ่มเติมจำนวน 2 คดี ซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 310 ล้านบาท และ 102 ล้านบาท ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค

ก) คดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 310 ล้านบาท ปัจจุบันศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟังผลของคดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 800 ล้านบาท

ข) เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2555 ศาลชั้นต้นได้ตัดสินคดีแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์จำนวน 102 ล้านบาท โดยพิพากษาให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 104 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ค่าพิพากษาของศาลชั้นต้นโดยให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 5 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 10 ธันวาคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

2) ในปี 2553 - 2559 นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่งและลูกบ้านฟ้องร้องบริษัทฯ รวมทั้งสิ้น 10 คดี เกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนอนุบาลในโครงการ โดยมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 494 ล้านบาท ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้บริษัทฯ ชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 27 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 18 มกราคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นโดยให้บริษัทฯ ชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 13.5 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 18 มกราคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

ในปี 2561 นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และลูกบ้านฟ้องร้องบริษัทฯ เพิ่มอีก 2 คดี เกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนอนุบาลในโครงการ โดยมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 23 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น

3) ในเดือนสิงหาคมและเดือนกันยายน 2559 บริษัทฯ ถูกนิติบุคคลอาคารชุดสองแห่งฟ้องร้องเป็นจำเลยร่วมในคดีแพ่ง (คดีคุ้มครองผู้บริโภค) เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากการทำผิดสัญญา โดยมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 544 ล้านบาท ปัจจุบัน บริษัทฯ และโจทก์ได้ลงนามในสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อยุติข้อพิพาทในคดีนี้เรียบร้อยแล้ว และศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษายกฟ้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความนี้แล้ว

4) ในเดือนกรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ถูกนิติบุคคลอาคารชุดแห่งหนึ่งฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีแพ่ง (คดีคุ้มครองผู้บริโภค) เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากการทำผิดสัญญา โดยมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 81 ล้านบาท ปัจจุบัน บริษัทฯ และโจทก์ได้ลงนามในสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อยุติข้อพิพาทในคดีนี้เรียบร้อยแล้ว และศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษายกฟ้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความนี้แล้ว

5) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้ถูกฟ้องร้องในคดีอื่นๆ เกี่ยวกับการเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากการทำผิดสัญญา ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 160 ล้านบาท (2560: 151 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้บันทึกสำรองค่าเผื่อหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีความทั้งหมดรวมจำนวน 852 ล้านบาท (2560: 1,085 ล้านบาท)

36. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	500	-	500
เงินลงทุนระยะยาวอื่น - หลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน - ต่างประเทศ	2,644	-	-	2,644
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	2,970	-	-	2,970
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	74,068	-	-	74,068
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	14,508	14,508
มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสินทรัพย์	-	248	-	248
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	9,605	9,605
หุ้นกู้	-	38,003	-	38,003

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	500	-	500
เงินลงทุนระยะยาวอื่น - หลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน - ต่างประเทศ	4,584	-	-	4,584
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	2,479	-	-	2,479
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	67,916	-	-	67,916
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	18,268	18,268
มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสินทรัพย์	-	426	-	426
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	7,724	7,724
หุ้นกู้	-	38,691	-	38,691

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	500	-	500
เงินลงทุนระยะยาวอื่น - หลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน - ต่างประเทศ	2,644	-	-	2,644
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	1,108	-	-	1,108
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	74,068	-	-	74,068
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	211	211
มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสินทรัพย์	-	248	-	248
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	4,000	4,000
หุ้นกู้	-	38,003	-	38,003

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	500	-	500
เงินลงทุนระยะยาวอื่น - หลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุน - ต่างประเทศ	4,584	-	-	4,584
หน่วยลงทุน - ในประเทศ	780	-	-	780
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	67,916	-	-	67,916
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	210	210
มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสินทรัพย์	-	426	-	426
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	3,075	3,075
หุ้นกู้	-	38,691	-	38,691

37. เครื่องมือทางการเงิน

37.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เงินให้กู้ยืม เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืม และหุ้นกู้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืม ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มโนนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้นบริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน เงินให้กู้ยืม เงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืม และหุ้นกู้ที่มีดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของบริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงอยู่ในระดับต่ำ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม						
	2561						
	อัตราดอกเบี้ยคงที่			อัตราดอกเบี้ยปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด	ไม่มีอัตราดอกเบี้ย	รวม	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง
	เมื่อทวงถาม	ภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี				(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน							
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	73	3,348	-	2,798	913	7,132	หมายเหตุ 7
เงินลงทุนชั่วคราว	-	200	-	-	500	700	1.30 และ 1.50
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	-	229	229	-
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	-	-	-	10	-	10	0.375
เงินลงทุนระยะยาวอื่น							
- หลักทรัพย์เพื่อขาย	-	-	-	-	5,614	5,614	-
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	20	560	-	-	580	3.10 และ 3.05
หนี้สินทางการเงิน							
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	-	3,701	3,701	-
เงินกู้ยืมระยะสั้น	-	609	-	-	-	609	หมายเหตุ 20
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	5,947	3,658	-	9,605	หมายเหตุ 22
หุ้นกู้	-	14,250	26,200	-	-	40,450	หมายเหตุ 23

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ						
	2560						
	อัตราดอกเบี้ยคงที่			อัตราดอกเบี้ยปรับ ขึ้นลงตาม อัตราตลาด	ไม่มีอัตรา ดอกเบี้ย	รวม	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง
	เมื่อทวงถาม	ภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี				(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน							
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	600	-	942	330	1,872	หมายเหตุ 7
เงินลงทุนชั่วคราว	-	-	-	-	500	500	-
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	-	29	29	-
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,313	5,059	8,465	-	-	14,837	3.00 - 4.85
เงินลงทุนระยะยาวอื่น							
- หลักทรัพย์เพื่อขาย	-	-	-	-	5,364	5,364	-
หนี้สินทางการเงิน							
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	-	2,215	2,215	-
เงินกู้ยืมจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	160	-	-	-	-	160	2.00
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	3,075	-	-	-	3,075	หมายเหตุ 22
หุ้นกู้	-	13,000	28,250	-	-	41,250	หมายเหตุ 23

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องจากการลงทุนและการกู้/ให้กู้ยืมเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวม					
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เปโซฟิลิปปินส์	2,699	4,674	-	-	0.6183	0.6556
เหรียญสหรัฐอเมริกา	2	5	93	90	32.4498	32.6809

สกุลเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เปโซฟิลิปปินส์	2,699	4,674	-	-	0.6183	0.6556
เหรียญสหรัฐอเมริกา	299	420	-	-	32.4498	32.6809

บริษัทฯ ได้ตกลงทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยเพื่อเป็นเครื่องมือบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด รายละเอียดของเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินแสดงไว้ในหมายเหตุ 22 รายละเอียดของสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย (Cross Currency and Interest Rate Swap agreement) ที่ยังคงมีผลบังคับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังนี้

งบการเงินรวม				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยรับตามสัญญา		สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยจ่ายตามสัญญา		วันสิ้นสุดสัญญา
จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	
1,984.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.60	60.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.02	31 มกราคม 2562
1,733.4 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.00	54.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.29	29 พฤษภาคม 2563
1,745.9 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.50	54.8 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.569	14 ธันวาคม 2564
2,385.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	67.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.31	14 ธันวาคม 2564
2,017.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	61.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.45	16 พฤศจิกายน 2565
580.0 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 1.65	18.5 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.10	28 กุมภาพันธ์ 2562

งบการเงินเฉพาะกิจการ				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยรับตามสัญญา		สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยจ่ายตามสัญญา		วันสิ้นสุดสัญญา
จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	
1,984.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.60	60.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.02	31 มกราคม 2562
1,733.4 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.00	54.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.29	29 พฤษภาคม 2563
1,745.9 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.50	54.8 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.569	14 ธันวาคม 2564
2,385.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	67.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.31	14 ธันวาคม 2564
2,017.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	61.0 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.45	16 พฤศจิกายน 2565

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				
31 ธันวาคม 2560				
สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยรับตามสัญญา		สกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยจ่ายตามสัญญา		วันสิ้นสุดสัญญา
จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	จำนวนเงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	
1,950.8 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	54.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.915	16 พฤษภาคม 2561
3,075.1 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยลอยตัว ร้อยละ MLR - 2.25	95.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยลอยตัว LIBOR 6 เดือนบวกร้อยละ 3.19	16 พฤษภาคม 2561
1,984.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 2.60	60.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.02	31 มกราคม 2562
2,385.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	67.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.31	14 ธันวาคม 2564
2,017.2 ล้านบาท	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.00	61.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 3.45	16 พฤศจิกายน 2565

37.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ตารางต่อไปนี้เป็นสรุปเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม				งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	มูลค่าตามบัญชี		มูลค่ายุติธรรม		มูลค่าตามบัญชี		มูลค่ายุติธรรม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ทางการเงิน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7,132	4,783	7,132	4,783	5,654	1,872	5,654	1,872
เงินลงทุนชั่วคราว	700	500	700	500	500	500	500	500
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	229	163	229	163	55	29	55	29
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	10	10	10	10	-	-	-	-
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	580	-	580	-	12,798	14,837	12,798	14,837
เงินลงทุนระยะยาวอื่น								
- หลักทรัพย์เพื่อขาย	5,614	7,063	5,614	7,063	3,752	5,364	3,752	5,364
หนี้สินทางการเงิน								
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	3,701	3,400	3,701	3,400	2,617	2,215	2,617	2,215
เงินกู้ยืมจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	-	-	870	160	870	160
เงินกู้ยืมระยะสั้น	609	-	609	-	-	-	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาว	9,605	7,724	9,605	7,724	4,000	3,075	4,000	3,075
หุ้นกู้	40,450	41,250	38,003	38,691	40,450	41,250	38,003	38,691

มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ มีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
	กำไร	กำไร	กำไร	กำไร
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	248	426	248	426

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ก) สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- ข) เงินลงทุนในตราสารทุน แสดงมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด
- ค) หุ้นกู้และเงินกู้ยืมระยะยาวที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายในอนาคต คำนวณด้วยอัตราดอกเบี้ยโดยประมาณในตลาดปัจจุบัน สำหรับเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกัน
- ง) เงินให้กู้ยืมและเงินกู้ยืมที่มีดอกเบี้ยในอัตราใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาดแสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- จ) ตราสารอนุพันธ์ แสดงมูลค่ายุติธรรมซึ่งคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทันที อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าของเงินตราต่างประเทศ เส้นอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

38. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทฯ คือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้น โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 1.22:1 (2560: 1.15:1) และเฉพาะบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 1.04:1 (2560: 1.02:1)

39. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติเรื่องการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2561 ในอัตรา 0.75 บาทต่อหุ้น ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงานปี 2561 ไปแล้วในอัตรา 0.40 บาทต่อหุ้น คงเหลือสำหรับเงินปันผลที่จะจ่ายอีกจำนวน 0.35 บาทต่อหุ้นคิดเป็นจำนวนเงิน 4,182 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลจำนวนดังกล่าวภายในเดือนพฤษภาคม 2562

40. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562

จำนวนบ้านจดทะเบียนเพิ่มในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ระหว่างปี 2557-2561

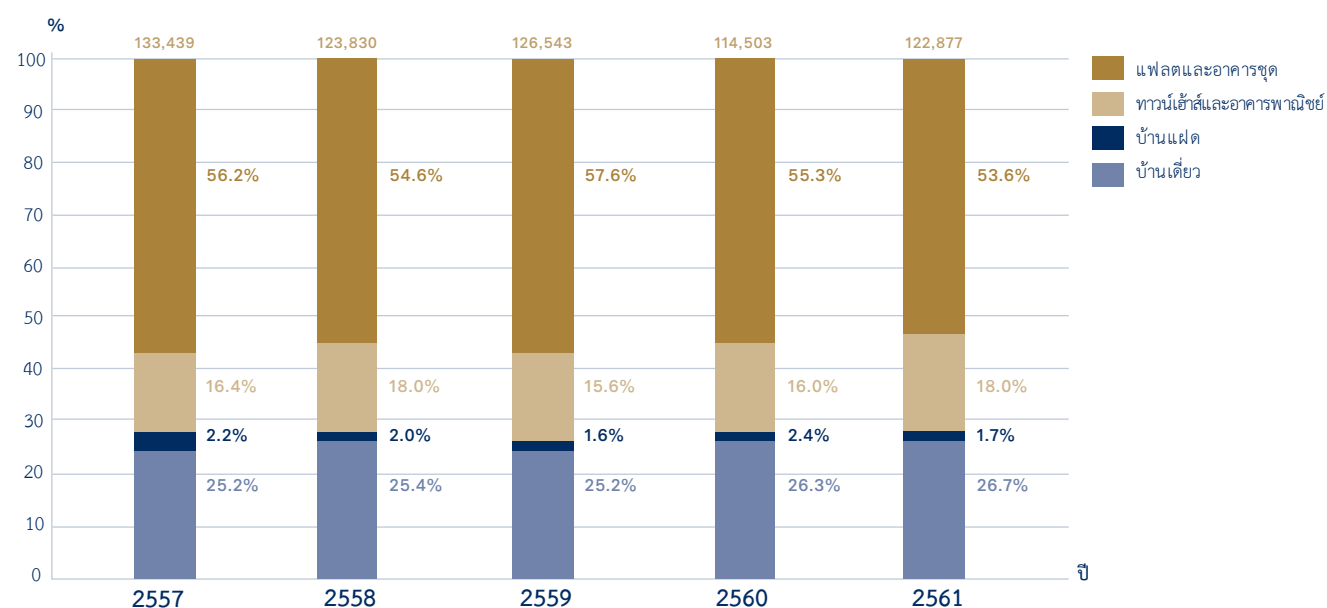
หน่วย : หลัง

ประเภท	2557	2558	2559	2560	2561
บ้านจดทะเบียนเพิ่ม จำแนกตามประเภทการดำเนินการ					
สร้างเอง	24,446	22,375	21,915	20,206	20,291
จัดสรร	108,993	101,455	104,628	94,297	102,586
รวมบ้านจดทะเบียนเพิ่มทั้งหมด	133,439	123,830	126,543	114,503	122,877
บ้านจดทะเบียนเพิ่ม - ประเภทสร้างเอง - จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย					
บ้านเดี่ยว	20,537	19,591	19,156	17,964	17,890
บ้านแฝด	86	95	119	142	104
ทาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์	3,823	2,689	2,640	2,100	2,297
แฟลตและอาคารชุด	-	-	-	-	-
รวมบ้านจดทะเบียนเพิ่ม - ประเภทสร้างเอง	24,446	22,375	21,915	20,206	20,291
บ้านจดทะเบียนเพิ่ม - ประเภทจัดสรร - จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย					
บ้านเดี่ยว	13,056	11,837	12,736	12,183	14,897
บ้านแฝด	2,820	2,366	1,895	2,533	2,028
ทาวน์เฮ้าส์และอาคารพาณิชย์	18,059	19,624	17,111	16,262	19,853
แฟลตและอาคารชุด	75,058	67,628	72,886	63,319	65,808
รวมบ้านจดทะเบียนเพิ่ม - ประเภทจัดสรร	108,993	101,455	104,628	94,297	102,586

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์

หมายเหตุ : บ้านจดทะเบียนเพิ่ม เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 5 จังหวัด

บ้านจดทะเบียนเพิ่มในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บุคคลอ้างอิงอื่น

ผู้สอบบัญชี

นายโสภณ เพิ่มศิริวัลลภ
เลขทะเบียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต 3182
บริษัท สำนักงาน อี วาย จำกัด
193/136-137 ชั้น 33 อาคารเลครัชดาออฟฟิศคอมเพล็กซ์
ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ กรุงเทพฯ 10110
โทร. 0 2264 9090 โทรสาร 0 2264 0789

นายทะเบียนหลักทรัพย์

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
เลขที่ 93 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2009 9000 โทรสาร 0 2009 9991

นายทะเบียนหุ้นกู้

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
บริการนายทะเบียนหลักทรัพย์ 1
ปฏิบัติการธุรกิจบริการหลักทรัพย์
ชั้น 15 อาคารจีทาวเวอร์ แกรนด์พระราม 9
เลขที่ 9 ถนนพระราม 9 เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 0 2128 2324-9 โทรสาร 0 2128 4625

สถาบันการเงินที่ติดต่อประจำ

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่
เลขที่ 9 ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0 2777 7777

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่
เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ถนนสาทรใต้
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทร. 0 2359 0000

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่
เลขที่ 1 ซอยราษฎร์บูรณะ 27/1 ถนนราษฎร์บูรณะ
แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140
โทร. 0 2888 8888

บริษัทประเมินราคา

บริษัท แกรนด์ แอสเซท แอดไวเซอร์ จำกัด
1350/279-283 ชั้น 16 อาคารไทยรงค์ ทาวเวอร์
ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
โทรศัพท์ 0 2719 4500 โทรสาร 0 2719 5070-71

บริษัท ทีเอฟพี แวลูเอชัน จำกัด
121/101 ชั้น 37 อาคารอาร์เอสทาวเวอร์
ถนนรัชดาภิเษก ดินแดง กรุงเทพฯ 10320
โทร. 0 2642 2712-14 โทรสาร 0 2642 2711

สรุปตำแหน่งของรายการที่กำหนดตามแบบ 56-2 ในรายงานประจำปี 2561

รายการที่ปรากฏในหนังสือรายงานประจำปีเล่มนี้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 44/2556 เรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ โดยใช้บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป ดังนี้

	หน้า
1. นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ	2-3
2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ	8
3. ปัจจัยความเสี่ยง	61-63
4. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น	1, 4, 8-19, 20-23, 32-37, 59, 73-74, 167
5. ผู้ถือหุ้น	24
6. นโยบายการจ่ายเงินปันผล	25
7. โครงสร้างการจัดการ	27-31
8. การกำกับดูแลกิจการ	40-54
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม	55-58
10. การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง	60
11. รายการระหว่างกัน	64-71
12. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ	5-7
13. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ	75-92

ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์เพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th หรือเว็บไซต์ของบริษัท www.lh.co.th

รายงานฉบับนี้พิมพ์ด้วยกระดาษ PS Green
และใช้กระบวนการผลิตกระดาษที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
ตลอดจนใช้หมึกพิมพ์ที่ทำจากถั่วเหลือง
ช่วยลดการปล่อยก๊าซ CO₂ 170.43 กิโลคาร์บอน
เทียบเท่ากับปิดไฟที่ 36 วัตต์ 324 ดวง

อาคารคิวเฮ้าส์ ลุมพินี
ชั้น 36 - 38 เลขที่ 1 ถนนสาทรใต้
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร
กรุงเทพฯ 10120

www.lh.co.th